

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Θ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΚΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΒΟΥΛΗΣ

ΘΕΡΟΥΣ 1998

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΙΑ'

Τρίτη 4 Αυγούστου 1998

Αθήνα, σήμερα στις 4 Αυγούστου 1998, ημέρα Τρίτη και ώρα 18.45' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου το Τμήμα Διακοπής Εργασιών της Βουλής (Α' σύνθεση), για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Θα γίνει προεκφώνηση των νομοσχεδίων, που είναι γραμμένα στην ημερήσια διάταξη.

Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας.

Ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου: "Οργάνωση και λειτουργία της ναυτικής εκπαίδευσης, μισθολογικές ρυθμίσεις για το προσωπικό αυτής και άλλες διατάξεις".

Κρατείται για να ψηφιστεί στο σύνολο, στη συνέχεια.

Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: "Ρύθμιση εργασιακών σχέσεων, σύσταση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και άλλες διατάξεις".

Το νομοσχέδιο θα συζητηθεί κατά τη σημερινή συνεδρίαση. Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: "Παλαιάκη Άμυνα και άλλες διατάξεις".

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο κρατήθηκε και θα συζητηθεί κατά τον Κανονισμό.

Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: "Εφαρμογή των αποφάσεων 827/25.5.1993 και 955/8.11.1994 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών με τις οποίες ιδρύθηκαν δύο Διεθνή Ποινικά Δικαστήρια για την εκδίκαση παραβιάσεων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου στο έδαφος της πρώην Γιουγκοσλαβίας και της Ρουάντα".

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο κρατήθηκε και θα συζητηθεί κατά τον Κανονισμό.

Υπουργείου Ανάπτυξης.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: "Μητρώο επιχειρήσεων ναυπήγησης,

μετατροπής, επισκευής και συντήρησης πλοίων και άλλες διατάξεις".

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΜΕΡΙΚΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Κρατείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο κρατήθηκε και θα συζητηθεί κατά τον Κανονισμό.

'Εχει διανεμηθεί το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας. Υπάρχει καμία παρατήρηση, κύριε Υπουργές;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΟΥΜΑΚΗΣ (Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας):

'Οχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Από τους εισηγητές; Καμία.

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο του

Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας: "Οργάνωση και λειτουργία της ναυτικής εκπαίδευσης, μισθολογικές ρυθμίσεις για το προσωπικό αυτής και άλλες διατάξεις", όπως έχει διανεμηθεί και στο σύνολο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΒΑΡΙΝΟΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κατά πλειοψηφία.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.Ι.): Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία και στο σύνολο.

Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας: "Οργάνωση και λειτουργία της ναυτικής εκπαίδευσης, μισθολογικές ρυθμίσεις για το προσωπικό αυτής και άλλες διατάξεις", έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, σε μόνη συζήτηση, επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

"**Οργάνωση και λειτουργία της ναυτικής εκπαίδευσης, μισθολογικές ρυθμίσεις για το προσωπικό αυτής και άλλες διατάξεις**".

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

**'Αρθρο 1
Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.)**

Ιδρύονται Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.), οι οποίες είναι περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και λειτουργούν σύμφωνα με το νόμο αυτόν και τον Εσωτερικό Κανονισμό τους.

Άρθρο 2 Αποστολή

Οι Α.Ε.Ν. έχουν ως αποστολή:

α) Τη δημιουργία αξιωματικών του εμπορικού ναυτικού πλήρως καταρτισμένων με ολοκληρωμένη θεωρητική και πρακτική γνώση του αντικειμένου, καθώς και την εξειδίκευση αυτών, βασισμένη στις οικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις στο χώρο της ναυτιλίας.

β) Τη διατήρηση στενής και αμφιδρομης σχέσης με τους ναυτιλιακούς και άλλους συναφείς οικονομικούς φορείς της χώρας.

γ) Τη συνεργασία μεταξύ τους και με άλλα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας και του εξωτερικού, καθώς και με φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, για την επίτευξη του σκοπού τους.

δ) Τη συμμετοχή τους σε προγράμματα εφαρμογής και ανάπτυξης της ναυτικής τεχνολογίας, της διοίκησης και της εκμετάλλευσης του πλοίου.

ε) Τη συμβολή τους στον προσανατολισμό των νέων στο ναυτικό επαγγελματικό.

στ) Την ενημέρωση της κοινής γνώμης για το σκοπό λειτουργίας τους και τη γενικότερη αποστολή τους.

Άρθρο 3 Μέλη των Α.Ε.Ν.

1. Τα μέλη των Α.Ε.Ν. διακρίνονται σε τακτικά και έκτακτα:

α) Τακτικά είναι τα μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού (Ε.Π.), του διοικητικού προσωπικού (Δ.Π.), του ειδικού τεχνικού προσωπικού (Ε.Τ.Π.) και οι σπουδαστές.

β) Έκτακτα μέλη είναι οι εκπαιδευτικοί συνεργάτες, οι επισκέπτες καθηγητές και εκείνα τα μέλη του προηγούμενου εδαφίου, που απασχολούνται στις Α.Ε.Ν. με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου.

2. Όλα τα μέλη των Α.Ε.Ν.:

α) Συμπράττουν στην ομαλή λειτουργία των Α.Ε.Ν., σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού και του Εσωτερικού Κανονισμού. Η ανάληψη αξιώματος, καθώς και η συμμετοχή σε συλλογικά όργανα συνιστούν υποχρέωσή τους, από την οποία μπορεί να απαλλάσσονται μόνον ύστερα από απόφαση του Συμβουλίου της Α.Ε.Ν., εφόσον υπάρχουν σοβαροί υπηρεσιακοί λόγοι ή λόγοι υγείας.

β) Χρησιμοποιούν τις εγκαταστάσεις και τα μέσα με τα οποία είναι εξοπλισμένες οι Α.Ε.Ν., σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό και τις αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΙΔΡΥΣΗ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ Α.Ε.Ν.

Άρθρο 4 Ιδρυση Α.Ε.Ν.

1. Οι Α.Ε.Ν. που ιδρύονται με τις αντίστοιχες Σχολές είναι οι ακόλουθες:

Α' Α.Ε.Ν. Ασπροπόρου, με έδρα τον Ασπρόπυργο.

α) Σχολή Πλοιάρχων

β) Σχολή Μηχανικών

Β' Α.Ε.Ν. Μακεδονίας, με έδρα τη Νέα Μηχανιώνα.

α) Σχολή Πλοιάρχων

β) Σχολή Μηχανικών

Γ' Α.Ε.Ν. Κρήτης, με έδρα τα Χανιά.

α) Σχολή Πλοιάρχων

β) Σχολή Μηχανικών

Δ' Α.Ε.Ν. Ύδρας, με έδρα την Ύδρα.

Σχολή Πλοιάρχων

Ε' Α.Ε.Ν. Κύμης, με έδρα την Κύμη.

Σχολή Πλοιάρχων

ΣΤ' Α.Ε.Ν. Σύρου, με έδρα τη Σύρο.

Σχολή Πλοιάρχων

Ζ' Α.Ε.Ν. Χίου, με έδρα τη Χίο.

Σχολή Μηχανικών

Η' Α.Ε.Ν. Οινούσσων, με έδρα τις Οινούσσες.

Σχολή Πλοιάρχων

Θ' Α.Ε.Ν. Ιονίων Νήσων, με έδρα το Αργοστόλι.

Σχολή Πλοιάρχων

Ι' Α.Ε.Ν. Ηπείρου, με έδρα την Πρέβεζα.

Σχολή Πλοιάρχων.

2. Για τη διευκόλυνση της εκπαιδευτικής διαδικασίας μπορεί να δημιουργούνται σε κάθε Σχολή τμήματα, αναλόγως με τον αριθμό των σπουδαστών σε κάθε εξάμηνο, όπως ειδικότερα ορίζει ο Εσωτερικός Κανονισμός.

3. Η ρύθμιση θεμάτων ιδρυσης, κατάργησης, συγχώνευσης Α.Ε.Ν. ή Σχολών, η σύσταση των αναγκών θέσεων του προσωπικού τους και η διαδικασία και προϋποθέσεις κατανομής και ένταξης του προσωπικού στην ίδια ή άλλη Α.Ε.Ν. σε περίπτωση συγχώνευσης ή κατάργησης Σχολών ή Α.Ε.Ν. Καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Ναυτικής Εκπαίδευσης και κατά περίπτωση των οικείων Α.Ε.Ν.. Με όμοιο διάταγμα ρυθμίζονται, στις περιπτώσεις αυτές και για το μεταβατικό διάστημα, θέματα που αφορούν την οργάνωση και λειτουργία των Α.Ε.Ν. ή των Σχολών, καθώς και θέματα που αναφέρονται στους σπουδαστές τους.

4. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και για τη μετατροπή Α.Ε.Ν. σε παράρτημα. Παράρτημα είναι η εκπαιδευτική μονάδα, που λειτουργεί εκτός της έδρας της Α.Ε.Ν.. Το παράρτημα υπάγεται, από διοικητική και εκπαιδευτική άποψη, στην πλησιέστερη Α.Ε.Ν., στην οποία και ανήκει το σύνολο του προσωπικού της μονάδας. Τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας και το εκπαιδευτικό έργο των παραρτημάτων καθορίζονται με τον Εσωτερικό Κανονισμό.

5. Κατά την ιδρυση νέων Α.Ε.Ν. λαμβάνονται υπόψη ιδίως οι ανάγκες της εμπορικής ναυτιλίας, η δυνατότητα απορρόφησης των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, καθώς και η δυνατότητα εκπαίδευσης από αυτές.

Άρθρο 5 Υπηρεσίες Διοικητικής Μέριμνας

1. Για υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου λειτουργεί σε κάθε Α.Ε.Ν. Υπηρεσία Διοικητικής Μέριμνας, η οποία περιλαμβάνει:

α) Γραμματεία Α.Ε.Ν.

β) Γραμματείες Σχολών.

γ) Γραφείο εκδόσεων και βιβλιοθήκης.

δ) Γραφείο σπουδαστικής μέριμνας.

2. Η εσωτερική διάρθρωση της Υπηρεσίας Διοικητικής Μέριμνας, η οργάνωση και λειτουργία της, η δημιουργία νέων γραφείων ή άλλων υπηρεσιών της, ως και οι διαδικασίες στελέχωσής της καθορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΟΡΓΑΝΑ

Άρθρο 6 Οργανα διοίκησης της Α.Ε.Ν.

1. Τα όργανα διοίκησης της Α.Ε.Ν. είναι το Συμβούλιο Α.Ε.Ν., ο Διοικητής και ο Υποδιοικητής.

2. Το Συμβούλιο Α.Ε.Ν. απαρτίζεται από το Διοικητή, ως πρόεδρο, τον Υποδιοικητή, το Διευθυντή και Αναπληρωτή Διευθυντή από κάθε Σχολή, έναν εκπρόσωπο του τακτικού Ε.Π. από κάθε Σχολή, έναν εκπρόσωπο των σπουδαστών από κάθε Σχολή και έναν εκπρόσωπο του Δ.Π. της Α.Ε.Ν.. Ο γραμματέας του Συμβουλίου ορίζεται με απόφαση του Διοικητή. Η θητεία των ανωτέρω εκπροσώπων στο Συμβούλιο είναι για ένα ακαδημαϊκό έτος.

3. Το Συμβούλιο Α.Ε.Ν., εκτός των όσων προβλέπονται σε κατ' ιδίαν διατάξεις:

α) Προσδιορίζει τις ανάγκες των Σχολών σε εκπαιδευτικό εξοπλισμό, έπειτα από εισήγηση του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου.

β) Προτείνει στο Υπουργείο την προκήρυξη θέσεων Ε.Π. και Ε.Τ.Π..

γ) Μπορεί να αναπέμπει αποφάσεις του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου.

δ) Εισηγείται προς το Διοικητή για την:

- 1) Εκτέλεση έργων εντός της Α.Ε.Ν..
- 2) Οργάνωση των Υπηρεσιών Διοικητικής Μέριμνας.
- 3) Απονομή θητικών αμοιβών.

4) Ομαλή και εύρυθμη λειτουργία της Α.Ε.Ν..

ε) Εκφράζει τις αποψεις της Α.Ε.Ν. προς το Υπουργείο σε θέματα Κανονισμού Σπουδών και Εσωτερικού Κανονισμού.

στ) Αποφασίζει ή εισηγείται για όσα θέματα παραπέμπονται σε αυτό από το Διοικητή της Α.Ε.Ν..

ζ) Είναι αρμόδιο για όποιο θέμα δεν προβλέπεται ότι ανήκει στην αρμοδιότητα άλλου οργάνου της Α.Ε.Ν..

4. Το Συμβούλιο συγκαλείται τακτικά μα φορά κάθε εξάμηνο. Εκτάκτως συγκαλείται κατά την κρίση του προέδρου ή αν ζητηθεί γραπτά από το ένα τρίτο (1/3) του συνόλου των μελών του, προκειμένου να αντιμετωπιστούν έκτακτα ή επείγοντα θέματα. Στο έγγραφο αυτό αναφέρονται τα θέματα προς συζήτηση.

5. Ο Διοικητής ασκεί τα καθήκοντά του στο πλαίσιο των κειμένων διατάξεων και των αποφάσεων του Υπουργού και έχει, πέραν των όσων προβλέπονται σε κατ' ιδίαν διατάξεις, και τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Προϊσταται των υπηρεσιών και του προσωπικού της Α.Ε.Ν..

β) Συντονίζει και ελέγχει όλες τις δραστηριότητες των Σχολών και των λοιπών υπηρεσιών της Α.Ε.Ν..

γ) Συγκαλεί το Συμβούλιο της Α.Ε.Ν. και προεδρεύει αυτού και δύναται να παρίσταται, άνευ ψήφου, στο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο των Σχολών.

δ) Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου Α.Ε.Ν..

ε) Μεριμνά για την εκτέλεση των αποφάσεων του Συμβουλίου Α.Ε.Ν..

στ) Υπογράφει τα πτυχία μαζί με το Διευθυντή της Σχολής.

ζ) Έχει πειθαρχική δικαιοδοσία σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

η) Εκφέρει γνώμη, προς τον Υπουργό, επί της πρότασης ορισμού Διευθυντή Σχολής.

θ) Υποβάλλει κάθε χρόνο στην αρμόδια Διεύθυνση του Υ.Ε.Ν. έκθεση πεπραγμένων για το εκπαιδευτικό και διοικητικό έργο της Α.Ε.Ν..

ι) Συντάσσει εκθέσεις υπηρεσιακής ικανότητας για τα μέλη Ε.Π. και Ε.Τ.Π., ως δεύτερος αξιολογητής, στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους.

ια) Συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη και διεκπεραίωση συγκεκριμένων θεμάτων.

ιβ) Υπογράφει την εξερχόμενη αλληλογραφία.

6. Το Διοικητή όταν δεν υπάρχει, απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει ο Υποδιοικητής. Ο Υποδιοικητής επικουρεί στα καθήκοντά του το Διοικητή και είναι υπεύθυνος για τα θέματα διοικητικής μέριμνας. Ασκεί ακόμη όσα καθήκοντα εκχωρούνται σε αυτόν με διαταγή του Διοικητή.

'Αρθρο 7 Όργανα διοίκησης της Σχολής

1. Όργανα διοίκησης της Σχολής είναι το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, ο Διευθυντής και ο Αναπληρωτής Διευθυντής.

2. Το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τα τακτικά μέλη Ε.Π. της Σχολής, ανεξαρτήτως άλλης ιδιότητάς τους, έναν εκπρόσωπο του Ε.Τ.Π. της Σχολής και εκπροσώπους των σπουδαστών της Σχολής, που ορίζονται, μαζί με τους αναπληρωτές τους, σε ποσοστό 20% των μελών του τακτικού Ε.Π.. Χρέει προέδρου ασκεί ο Διευθυντής. Το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο ορίζει εκ των μελών του το γραμματέα του για θητεία ενός (1) έτους. Η θητεία των ανωτέρω εκπροσώπων

στο Συμβούλιο είναι για ένα ακαδημαϊκό έτος.

Οι εκπαιδευτικοί συνεργάτες και οι επισκέπτες καθηγητές μετέχουν στις συνεδριάσεις χωρίς δικαίωμα ψήφου, κατά τα οριζόμενα στον Εσωτερικό Κανονισμό.

Το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, πέραν των όσων προβλέπονται σε κατ' ιδίαν διατάξεις, έχει και τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Εισηγείται στο Συμβούλιο Α.Ε.Ν. για θέματα σπουδών, διδασκαλίας και εξετάσεων, στα πλαίσια του Κανονισμού Σπουδών.

β) Επεξεργάζεται προτάσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού.

γ) Εισηγείται στο Συμβούλιο Α.Ε.Ν. για την ανάγκη προκήρυξης θέσεων Ε.Π. και Ε.Τ.Π. και προτείνει τους καταλληλότερους για πρόσληψη, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού.

δ) Αποφασίζει για την κατανομή της διδασκαλίας μαθημάτων στα μέλη του Ε.Π. και την κατανομή ωρών διδασκαλίας, τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα και αναθέτει καθήκοντα υπεύθυνου εργαστηρίου σε μέλη Ε.Π..

ε) Εισηγείται στο Συμβούλιο Α.Ε.Ν. για τις ανάγκες σε εκπαιδευτικό προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου και προτείνει, μετά τη σχετική προκήρυξη, τους καταλληλότερους για πρόσληψη από το Υ.Ε.Ν..

στ) Προτείνει στον Υπουργό, μέσω του Διοικητή, μέλη από το τακτικό Ε.Π. που υπηρετεί στη Σχολή για τον ορισμό του Διευθυντή αυτής.

ζ) Προτείνει στον Διοικητή τον ορισμό του Αναπληρωτή Διευθυντή της Σχολής.

η) Εισηγείται στο Συμβούλιο Α.Ε.Ν. θέματα σχετικά με τον εκπαιδευτικό εξοπλισμό.

θ) Αποφασίζει ή εισηγείται, κατά περίπτωση, για όσα εκπαιδευτικά θέματα παραπέμπονται σε αυτό από το Διοικητή της Α.Ε.Ν..

ι) Έχει όλες τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από το νόμο ή τον Εσωτερικό Κανονισμό και τον Κανονισμό Σπουδών για τη Σχολή, εκτός από εκείνες που αναθέτονται ρητώς σε άλλα όργανα.

3. Το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο συγκαλείται κάθε μήνα και εκτάκτως κατά την κρίση του Διευθυντή της Σχολής ή όταν ζητηθεί από το ένα τρίτο (1/3) του συνόλου των μελών του, με αίτηση τους, στην οποία αναφέρονται τα θέματα προς συζήτηση.

4. Ο Διευθυντής Σχολής, πέραν των όσων προβλέπονται σε κατ' ιδίαν διατάξεις, έχει και τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου, την οποία κοινοποιεί στο Διοικητή της Α.Ε.Ν. και προεδρεύει αυτού.

β) Εισηγείται επί θεμάτων ημερήσιας διάταξης του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου.

γ) Υπογράφει τα πτυχία μαζί με το Διοικητή.

δ) Προϊσταται της Γραμματείας της Σχολής, του Ε.Π. και του Ε.Τ.Π. της Σχολής.

ε) Συντονίζει εκπαιδευτικά θέματα της Σχολής.

στ) Συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη και διεκπεραίωση θεμάτων που έχουν σχέση με τις αρμοδιότητές του.

ζ) Μεριμνά για την εκτέλεση των αποφάσεων του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου.

η) Συντάσσει εκθέσεις υπηρεσιακής ικανότητας για τα μέλη Ε.Π. και Ε.Τ.Π., ως πρώτος αξιολογητής, στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους.

θ) Ασκεί πειθαρχική εξουσία κατά τις οικείες διατάξεις.

ι) Μεριμνά για την επίλυση των ατομικών και εκπαιδευτικών υποθέσεων των σπουδαστών ή παραπέμπει αυτές στο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο.

ια) Τηρεί μητρώα εκπαιδευτικής δραστηριότητας κάθε μέλους του εκπαιδευτικού προσωπικού.

5. Το Διευθυντή της Σχολής όταν δεν υπάρχει, απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει ο Αναπληρωτής Διευθυντής Σχολής. Ο Αναπληρωτής Διευθυντής Σχολής ασκεί καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί από το Διοικητή, ύστερα από σχετική εισήγηση του Διευθυντή Σχολής.

'Άρθρο 8
Ανάδειξη και λειτουργία οργάνων

1. Ο Διοικητής και ο Υποδιοικητής είναι ανώτεροι ή ανώτατοι Αξιωματικοί του Λ.Σ. (Γ.Υ.) και ορίζονται με απόφαση του Υπουργού.

2. Ο Διευθυντής της Σχολής είναι τακτικό μέλος του Ε.Π. της Σχολής και ορίζεται για τριετή θητεία με απόφαση του Υπουργού, ύστερα από πρόταση του οικείου Εκπαιδευτικού Συμβουλίου και γνώμη του Διοικητή. Η πρόταση περιλαμβάνει δύο ή τρεις καθηγητές ειδικότητας πλοιάρχου, προκειμένου περί Σχολής Πλοιάρχων και ειδικότητας μηχανικού, προκειμένου περί Σχολής Μηχανικών και εφόσον δεν υπάρχουν καθηγητές, επίκουρους καθηγητές των αντίστοιχων ειδικοτήτων. Αν δεν υποβληθεί πρόταση ή γνώμη μέσα στην προθεσμία που έχει τάξει ο Υπουργός ή αν η πρόταση δεν περιέχει τον ανωτέρω αριθμό μελών Ε.Π., ο ορισμός του Διευθυντή γίνεται από τον Υπουργό.

3. Ο Αναπληρωτής Διευθυντής Σχολής είναι τακτικό μέλος του Ε.Π. της Σχολής. Ορίζεται με απόφαση του Διοικητή, ύστερα από πρόταση του οικείου Εκπαιδευτικού Συμβουλίου, για ένα (1) ακαδημαϊκό έτος. Τη σχετική πρόταση μπορεί ο Διοικητής να την αναπτέμψει αιτιολογημένα μία και μόνο φορά.

4. α) Οι εκπρόσωποι του Ε.Π. στο Συμβούλιο Α.Ε.Ν. υποδεικνύονται, μαζί με τους αναπληρωτές τους, από το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο της Σχολής.

β) Ο εκπρόσωπος του Δ.Π. στο Συμβούλιο Α.Ε.Ν. και ο αναπληρωτής του υποδεικνύονται από το σύνολο του διοικητικού προσωπικού της Α.Ε.Ν., όπως ειδικότερα ορίζει ο Εσωτερικός Κανονισμός. Ο εκπρόσωπος του Ε.Τ.Π. στο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο και ο αναπληρωτής του υποδεικνύονται από το σύνολο των μελών του Ε.Τ.Π. της Σχολής, όπως ειδικότερα ορίζει ο Εσωτερικός Κανονισμός. Οι εκπρόσωποι των σπουδαστών στο Συμβούλιο Α.Ε.Ν. και στο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο υποδεικνύνται μαζί με τους αναπληρωτές τους από το Διοικητικό Συμβούλιο του οικείου σπουδαστικού συλλόγου.

γ) Οι εκπρόσωποι του Ε.Π., του Ε.Τ.Π. και του Δ.Π. και των σπουδαστών στα συλλογικά όργανα ορίζονται μέσα σε είκοσι (20) ημέρες, ύστερα από σχετική πρόσκληση του Διοικητή στα αρμόδια κατά περίπτωση όργανα των κατηγοριών αυτών.

δ) Στην περίπτωση που ο αριθμός εκπροσώπων σε συλλογικά όργανα καθορίζεται ως ποσοστιαία αναλογία αριθμητικής δύναμης, τα κλάσματα στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη μονάδα, ενώ το 0,5 στρογγυλοποιεί-ται στη μεγαλύτερη μονάδα.

ε) Στις συνεδριάσεις των συλλογικών οργάνων μπορεί να παρίστανται πρόσωπα, τα οποία έχουν κληθεί από τον προεδρεύοντα των οργάνων αυτών και για όσο χρόνο κρίνεται από αυτόν αναγκαίο.

στ) Τα συλλογικά όργανα συντίθενται και λειτουργούν νομίμως, έστω και αν δεν έχουν οριστεί τα μέλη που εκπροσωπούν κατηγορίες προσωπικού και τους σπουδαστές, εφόσον όμως έχει προηγηθεί εγκαίρως, κατά τα οριζόμενα στον Εσωτερικό Κανονισμό, η πρόσκληση του Διοικητή για τον ορισμό τους.

ζ) Τα συλλογικά όργανα ευρίσκονται σε απαρτία όταν παρίσταται αριθμός μελών, με δικαίωμα ψήφου, μεγαλύτερος των απόντων.

η) Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η άποψη υπέρ της οποίας ψήφισε ο πρόεδρος του οργάνου.

'Άρθρο 9
Εσωτερικός Κανονισμός

1. Με απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων εγκρίνεται ο Εσωτερικός Κανονισμός των Α.Ε.Ν., με τον οποίο ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη διαδικασία ανάδειξης και σύγκλησης και γενικά λειτουργίας των συλλογικών και ατομικών οργάνων των Α.Ε.Ν.,

ως και τον ορισμό των εκπροσώπων των διαφόρων κατηγοριών στα κάθε φύσης συλλογικά όργανα που προβλέπονται από το νόμο αυτόν.

2. Με τον Εσωτερικό Κανονισμό ρυθμίζονται ακόμη θέματα σχετικά με τις θερινές διακοπές, αργίες, εορτολόγιο, ωράριο λειτουργίας των υπηρεσιών και εγκαταστάσεων, εθιμοτυπία και τελετουργία, ορκωμοσία, διαβεβαίωση των πρωτοετών σπουδαστών και καθομολόγηση των πτυχιούχων, τον τύπο του χορηγούμενου πτυχίου, τη συγκρότηση από τακτικό προσωπικό διαφόρων επιτροπών κατά Σχολή για την παρακολούθηση συγκεκριμένων θεμάτων και την υποβολή σχετικών εισηγήσεων στα οικεία διοικητικά όργανα και γενικώς τα θέματα εσωτερικής λειτουργίας των Α.Ε.Ν..

'Άρθρο 10
Συμβούλιο Ναυτικής Εκπαίδευσης

1. Ιδρύεται Συμβούλιο Ναυτικής Εκπαίδευσης (Σ.Ν.Ε.), που συντίθεται από:

α) Το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου, ως πρόεδρο, με αναπληρωτή τον Αρχηγό του Λιμενικού Σώματος.

β) Έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

γ) Ανά έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών (Ε.Ε.Ε.), της Ένωσης Εφοπλιστών Ακτοπλοίας (Ε.Ε.Α.), του Ναυτικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Ν.Ε.Ε.) και της Πανελλήνιας Ναυτικής Ομοσπονδίας (Π.Ν.Ο.).

δ) Δύο εκπρόσωπους εκπαιδευτικού προσωπικού μονάδων ναυτικής εκπαίδευσης, εκ των οποίων ένας τουλάχιστον από Α.Ε.Ν..

ε) Έναν εκπρόσωπο σπουδαστών Α.Ε.Ν..

Στο Σ.Ν.Ε. παρίσταται ο Διευθυντής Ναυτικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Η συγκρότηση του Σ.Ν.Ε. γίνεται κάθε δύο (2) έτη με απόφαση του Υπουργού.

Με όμοια απόφαση ρυθμίζονται θέματα οργάνωσης και λειτουργίας του, γραμματειακής υποστήριξης, πρότασης εκπροσώπων και αναπληρωτών τους και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

2. Το Σ.Ν.Ε. εισηγείται στον Υπουργό για θέματα ναυτικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και επιμόρφωσης και ιδιαίτερα για:

α) Την ίδρυση, κατάργηση, συγχώνευση, μετατροπή Α.Ε.Ν. σε παράρτημα ή αναστολή λειτουργίας Α.Ε.Ν. και άλλων μονάδων ναυτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, με βάση τις προβλεπόμενες ανάγκες της ναυτιλίας.

β) Το περιεχόμενο σπουδών και τα διδασκόμενα μαθήματα.

γ) Τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων Α.Ε.Ν. και των άλλων μονάδων ναυτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

δ) Τη λειτουργία σε Α.Ε.Ν. προγραμμάτων ναυτικής εξειδικευμάτων, επιμόρφωσης, μετεκπαίδευσης και κατάρτισης.

ε) Το σχεδιασμό για την προσέλκυση σπουδαστών στις σχολές εμπορικού ναυτικού, τον αριθμό εισακτέων στις Α.Ε.Ν. και τον τρόπο εισαγωγής.

στ) Την αναγκαία υλικοτεχνική υποδομή των Α.Ε.Ν. και των άλλων μονάδων ναυτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Ακόμη εκφέρει γνώμη, όταν ζητηθεί, για τις ετήσιες κάθε είδους δαπάνες των Α.Ε.Ν. και των άλλων μονάδων ναυτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, κατά το μέρος που αυτές καλύπτονται από το Κεφάλαιο Ναυτικής Εκπαίδευσης (Κ.Ν.Ε.).

3. Με απόφαση του Σ.Ν.Ε. είναι δυνατόν να συγκροτούνται επιτροπές για την εξέταση εξειδικευμένων θεμάτων της ναυτικής εκπαίδευσης, όπως επεξεργασίας εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την υποβολή σχετικών εισηγήσεων. Στις επιτροπές αυτές αλλά και στις συνεδριάσεις του Σ.Ν.Ε. μπορούν να λάβουν μέρος χωρίς δικαίωμα ψήφου, και άλλα πρόσωπα ως εμπειρογνόμονες ή ως εκπρόσωποι υπηρεσιών ή φορέων, ανάλογα με τη φύση του συζητούμενου θέματος. Η επιλογή των προσώπων και ο τρόπος λειτουργίας των επιτροπών γίνεται με απόφαση του Σ.Ν.Ε.. Η αμοιβή των μελών των επιτροπών γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ Α.Ε.Ν.
Α' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ**

**'Αρθρο 11
Βαθμίδες και προσόντα του Ε.Π.**

1. Το διδακτικό έργο ασκείται από το Ε.Π., το οποίο ανήκει σε μία από τις βαθμίδες:

- α) Καθηγητή
- β) Επίκουρου καθηγητή
- γ) Επιμελητή
- δ) Καθηγητή ειδικών μαθημάτων.

Οι θέσεις των βαθμίδων καθηγητή και επίκουρου καθηγητή είναι ενιαίες.

2. Τα μέλη του Ε.Π., ανάλογα με τη βαθμίδα και το διδακτικό τους έργο, πρέπει να συνδύαζουν κατάλληλη θεωρητική κατάρτιση και επαγγελματική εμπειρία, να έχουν διαρκή ενημέρωση για τον τομέα τους και συνεχή επαφή με την παραγωγική και ναυτιλιακή πραγματικότητα, στην έκταση που αυτό επιβάλλεται από τα συγκεκριμένα διδακτικά τους καθήκοντα.

3. Τα προσόντα που απαιτούνται για την εκλογή σε κάθε βαθμίδα είναι τα ακόλουθα:

A. Καθηγητή:

- α) Ναυτικών μαθημάτων:

1) Πτυχίο ή δίπλωμα ναυτικής σχολής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

- 2) Δίπλωμα εμπορικού ναυτικού Α' τάξεως.

3) Δεκατής πραγματική θαλάσσια υπηρεσία, από την οποία τουλάχιστον διετής μετά την απόκτηση του διπλώματος Α' τάξεως και σε καθήκοντα πλοιάρχου ή μηχανικού ή ραδιοτηλεγραφητή με δίπλωμα Radio Electronic Officer (REO).

4) Τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών Α.Ε.Ι., σχετικό με το αντικείμενο της θέσης που προκηρύσσεται.

5) Πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας και της αγγλικής ναυτικής ορολογίας.

Συνεκτιμάται διδακτική εμπειρία σε σχολές τριτοβάθμιας ναυτικής εκπαίδευσης και συγγραφικό έργο σχετικό με την ειδικότητα.

β) Γενικών και τεχνικών μαθημάτων:

- 1) Πτυχίο ή δίπλωμα Α.Ε.Ι..

2) Οκταετής τουλάχιστον επαγγελματική δραστηριότητα από τη λήψη του βασικού τίτλου σπουδών και σε ειδικότητα που αντιστοιχεί στην προκηρυσσόμενη θέση, στην οποία να συμπεριλαμβάνεται διετής τουλάχιστον διδακτική εμπειρία σε σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εσωτερικού.

3) Αναγνωρισμένο διδακτορικό δίπλωμα, σχετικό με το αντικείμενο της θέσης που προκηρύσσεται.

- 4) Πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας.

Συνεκτιμάται συγγραφικό έργο σχετικό με την ειδικότητα.

B. Επίκουρου καθηγητή:

- α) Ναυτικών μαθημάτων:

1) Πτυχίο ή δίπλωμα ναυτικής σχολής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

- 2) Δίπλωμα εμπορικού ναυτικού Α' τάξεως.

- 3) Δεκατής πραγματική θαλάσσια υπηρεσία.

- 4) Πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας.

Συνεκτιμάται συγγραφικό έργο σχετικό με την ειδικότητα.

β) Γενικών και τεχνικών μαθημάτων:

- 1) Πτυχίο ή δίπλωμα Α.Ε.Ι..

2) Αναγνωρισμένος τίτλος μεταπτυχιακών σπουδών, σε θέματα σχετικά με το αντικείμενο της θέσης που προκηρύσσεται.

3) Εξαετής τουλάχιστον επαγγελματική δραστηριότητα από τη λήψη του βασικού τίτλου σπουδών και σε συναφή ειδικότητα με τη θέση που προκηρύσσεται.

- 4) Πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας.

Συνεκτιμάται συγγραφικό έργο σχετικό με την ειδικότητα.

Γ. Επιμελητή:

- α) Αναλόγως με το γνωστικό αντικείμενο: Είτε πτυχίο ή

δίπλωμα Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. αντίστοιχης ειδικότητας είτε δίπλωμα εμπορικού ναυτικού Α' ή Β' τάξεως.

β) 1) Για τους πτυχιούχους Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι.: Εμπειρία στην εφαρμογή επιστημονικών γνώσεων και μεθόδων κατάλληλου επιπέδου και αντίστοιχης ειδικότητας προς τη θέση που προκηρύσσεται, με τριετή τουλάχιστον, μετά τη λήψη του βασικού τίτλου σπουδών, επαγγελματική δραστηριότητα σε θέματα εφαρμογών. Κατά την αξιολόγηση των υποψηφίων για την πλήρωση της θέσης συνεκτιμάται ενδεχόμενη επιστημονική δραστηριότητα.

2) Για τους διπλωματούχους εμπορικού ναυτικού: Οκταετής πραγματική θαλάσσια υπηρεσία.

γ) Καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας και της αγγλικής τεχνικής ή ναυτικής ορολογίας.

Δ. Καθηγητών ειδικών μαθημάτων:

α) Πτυχίο ή δίπλωμα Α.Ε.Ι. αγγλικής φιλολογίας ή φυσικής αγωγής, κατά περίπτωση.

β) Πενταετής επαγγελματική ή εκπαιδευτική προϋπηρεσία στην ειδικότητα.

Συνεκτιμώνται μεταπτυχιακοί τίτλοι ή συγγραφικό έργο σχετικό με την ειδικότητα.

4. Σε κάθε περίπτωση συνεκτιμάται η καλή γνώση και μιας ακόμη εκ των γλωσσών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5. Ο τρόπος με τον οποίο διαπιστώνεται η γνώση της γλώσσας, καθώς και της αγγλικής τεχνικής ή ναυτικής ορολογίας καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού.

6. Για την ισοτιμία τίτλων ναυτικών σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εξωτερικού με τους τίτλους των Α.Ε.Ν., προκειμένου για διορισμό σε θέση Ε.Π., αποφαίνεται πενταμελής "Επιτροπή Ισοτιμιών" από Διευθυντές Α.Ε.Ν. και μέλη διδακτικού προσωπικού Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι., συγγενούς γνωστικού αντικειμένου. Η ειδικότερη σύνθεση, η οργάνωση και λειτουργία της επιτροπής, ο τρόπος επιλογής, η διάρκεια της θητείας, η αμοιβή των μελών της κατά τις ισχύουσες διατάξεις, η γραμματειακή της υποστήριξη και κάθε σχετικό θέμα ρυθμίζονται με απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας, Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

**'Αρθρο 12
Πλήρωση θέσεων Ε.Π.**

1. Το Υπουργείο, ύστερα από εισήγηση του Συμβουλίου της οικείας Α.Ε.Ν., προβαίνει στην προκήρυξη πλήρωσης κενών οργανικών θέσεων Ε.Π..

2. α) Η επιλογή για πλήρωση θέσεων Ε.Π. των Α.Ε.Ν. γίνεται από ειδικά και κατά ειδικότητα πενταμελή εκλεκτορικά σώματα, που συγκροτούνται με απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Στα εκλεκτορικά σώματα μετέχουν μέλη Ε.Π. των Α.Ε.Ν. ίδιας ή ανώτερης βαθμίδας και της αυτής ή συγγενούς ειδικότητας ή και άλλα πρόσωπα με εξειδικευμένη γνώση στην ειδικότητα και αντίστοιχα προσόντα προς τη θέση που πληρώνεται, που εισηγούνται στον Υπουργό τα Εκπαιδευτικά Συμβούλια των οικείων Σχολών των Α.Ε.Ν..

β) Εάν η προκήρυξη αφορά θέση καθηγητή και εναλλακτικώς θέση επίκουρου καθηγητή, οι υποψηφίοι κρίνονται πρώτα για τη θέση του καθηγητή. Αν κατά την αιτιολογημένη κρίση του εκλεκτορικού σώματος κανένας από τους υποψηφίους δεν έχει τα προσόντα για την κατάληψη θέσης καθηγητή, η διαδικασία επαναλαμβάνεται μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών που ορίζεται κατά την ίδια συνεδρίαση, για την κατάληψη θέσης επίκουρου καθηγητή.

γ) Ο Υπουργός μπορεί να αναπέμπει για λόγους νομιμότητας τις αποφάσεις των εκλεκτορικών σωμάτων.

3. Μέλη του Ε.Π. δεν μπορούν να υποβάλλουν υποψηφιότητα για κατάληψη θέσης Ε.Π., είτε ανώτερης βαθμίδας στην ίδια Σχολή είτε της ίδιας ή ανώτερης βαθμίδας σε άλλη Σχολή, εάν δεν περάσουν δύο (2) έτη από το διορισμό τους στη Σχολή στην οποία υπηρετούν.

4. α) Είναι δυνατή η μετάκληση σε κενές θέσεις Ε.Π. στη βαθμίδα καθηγητή, εφόσον υπάρχει κενή θέση και αυτός που μετακαλείται: α) έχει όλα τα προσόντα που απαιτούνται για πρόσληψη σε θέση καθηγητή και β) κατέχει θέση καθηγητή σε άλλη Σχολή Α.Ε.Ν. της χώρας.

β) Για τη μετάκληση απαιτείται εισήγηση του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου της Σχολής, που συγκεντρώνει πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) τουλάχιστον των μελών του και πρόταση του Συμβουλίου της Α.Ε.Ν.. Ο Υπουργός, αν εγκρίνει την εισήγηση, εκδίδει σχετική απόφαση μετάκλησης, η οποία επέχει θέση διορισμού.

5. Με απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα που έχουν σχέση με τη διαδικασία προκήρυξης και πλήρωσης με επιλογή ή μετάκληση των θέσεων του Ε.Π., τον τρόπο λειτουργίας των εκλεκτορικών σωμάτων, την αιτιολόγηση των αποφάσεών τους, τα της αναπομπής αυτών από τον Υπουργό και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 13

Μονιμοποίηση – Κρίση εκπαιδευτικού προσωπικού

1. α) Όλα τα μέλη του Ε.Π. διορίζονται με δοκιμαστική θητεία δύο (2) ετών. Τυχόν προηγούμενη μονιμοποίηση σε άλλη βαθμίδα ή σε άλλη Σχολή Α.Ε.Ν. δεν λαμβάνεται υπόψη.

β) Για τη μονιμοποίηση μέλους Ε.Π. πρέπει η δοκιμαστική θητεία του να υπήρξε ευδόκιμη. Η σχετική κρίση σχηματίζεται με βάση τα κριτήρια του εδαφίου β' της επομένης παραγράφου.

γ) Η μονιμοποίηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού, ύστερα από εισήγηση του οικείου Διευθυντή Σχολής και πρόταση του Συμβουλίου της Α.Ε.Ν..

δ) Η δοκιμαστική θητεία μπορεί να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού για ένα (1) ακόμη έτος μετά την αρνητική κρίση για μονιμοποίηση. Αν δεν υπάρξει και πάλι θετική κρίση για μονιμοποίηση, ο κρινόμενος απολύτεται με πράξη του Υπουργού, ύστερα από απόφαση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου.

ε) Ο Υπουργός μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή του, να αναπέμψει μία μόνο φορά την πρόταση για μονιμοποίηση, παράταση της δοκιμαστικής θητείας ή απόλυτη μέλους του Ε.Π..

2. α) Στο τέλος κάθε δεύτερου ακαδημαϊκού έτους το Συμβούλιο της Α.Ε.Ν. συντάσσει, ύστερα από εισήγηση των αρμόδιων οργάνων, έκθεση εκπαιδευτικής αξιολόγησης για κάθε μέλος του Ε.Π.. Οι εκθέσεις αυτές είναι εμπιστευτικές και εντάσσονται στα μητρώα εκπαιδευτικής δραστηριότητας των μελών του Ε.Π. που τηρούνται από το Διευθυντή της Σχολής. Κάθε μέλος του Ε.Π. μπορεί να λάβει γνώση των εκθέσεων εκπαιδευτικής αξιολόγησης που το αφορούν.

β) Κριτήρια για τη σύνταξη των εκθέσεων εκπαιδευτικής αξιολόγησης του άρθρου αυτού, καθώς και των επήσιων εκθέσεων υπηρεσιακής κρίσης είναι κατά περίπτωση:

1) Το διδακτικό έργο.

2) Η δραστηριότητα για βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως η συγγραφή διδακτικών βιβλίων ή άλλων βοηθημάτων, η εγκατάσταση και ανάπτυξη εργαστηρίων.

3) Η ειδικότερη προσφορά στη λειτουργία της Α.Ε.Ν..

4) Η επιστημονική, τεχνολογική, ερευνητική ναυτιλιακή δραστηριότητα και η διαρκής ενημέρωση στις επιστημονικές εξελίξεις του κλάδου τους και

5) Η συμμετοχή σε σεμινάρια παιδαγωγικής κατάρτισης.

Ο ειδικότερος προσδιορισμός των ανωτέρω κριτηρίων, των οργάνων που εισηγούνται στο Συμβούλιο της Α.Ε.Ν. και της εν γένει διαδικασίας εκπαιδευτικής αξιολόγησης καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

γ) Εάν η έκθεση εκπαιδευτικής αξιολόγησης μέλους Ε.Π. είναι αρνητική, το μέλος αυτό θεωρείται στάσιμο. Εάν ένα μέλος Ε.Π. κριθεί στάσιμο σε δύο (2) συνεχείς ή τρεις (3) μη συνεχείς κρίσεις απολύτεται για ανεπάρκεια με απόφαση του Υπουργού, ύστερα από απόφαση του οικείου υπηρεσιακού

συμβουλίου.

δ) Ως προς τις εκθέσεις υπηρεσιακής ικανότητας εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

3. Αν μέλος του Ε.Π. της ίδιας Α.Ε.Ν. είναι υποψήφιο για κατάληψη άλλης θέσης στην ίδια ή άλλη Α.Ε.Ν., κατά την αξιολόγηση συνεκτιμώνται οι κρίσεις της Σχολής στην οποία ανήκει, οι οποίες προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου αυτού.

Άρθρο 14

Εκπαιδευτικοί συνεργάτες – Επισκέπτες καθηγητές

1. Για την κάλυψη παροδικών εκπαιδευτικών αναγκών των Α.Ε.Ν. μπορεί να ανατίθεται, ύστερα από προκήρυξη, διδακτικό έργο ενός ή δύο διδακτικών εξαμήνων σε εκπαιδευτικούς συνεργάτες με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου και με ωραία αντιμισθία. Οι εκπαιδευτικοί συνεργάτες διακρίνονται σε εκπαιδευτικούς συνεργάτες α' βαθμίδας, εκπαιδευτικούς συνεργάτες β' βαθμίδας και εκπαιδευτικούς συνεργάτες γ' βαθμίδας.

2. α) Στους εκπαιδευτικούς συνεργάτες α' βαθμίδας ανατίθενται διδακτικά καθήκοντα θεωρητικής κατάρτισης. Στα καθήκοντα αυτά μπορεί να περιλαμβάνονται η διδασκαλία μαθημάτων υποδομής και εξειδικευσης, η εποπτεία αντίστοιχων εργαστηρίων, καθώς και η επιβλεψη σχετικών πτυχιακών εργασιών.

β) Στους εκπαιδευτικούς συνεργάτες β' βαθμίδας ανατίθεται διδακτικό έργο, που απαιτεί κυρίως εμπειρία εφαρμογών, όπως διεξαγωγή φροντιστηριακών και εργαστηριακών ασκήσεων.

γ) Στους εκπαιδευτικούς συνεργάτες γ' βαθμίδας ανατίθεται διδασκαλία ξένων γλωσσών ή φυσικής αγωγής.

3. Για την προκήρυξη και πρόσληψη αποφασίζει το Συμβούλιο της Α.Ε.Ν., ύστερα από πρόταση του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου της Σχολής.

4. Τα ελάχιστα προσόντα του προσωπικού αυτού του άρθρου είναι τα ακόλουθα:

Α. Βαθμίδα α':

α) Εκπαιδευτικοί ναυτικών μαθημάτων:

1) Δίπλωμα ναυτικής σχολής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

2) Δίπλωμα εμπορικού ναυτικού Α' τάξεως.

3) Οκταετής πραγματική θαλάσσια υπηρεσία, εκ της οποίας ένα (1) έτος τουλάχιστον μετά την απόκτηση του διπλώματος Α' τάξεως και σε καθήκοντα πλοιάρχου ή μηχανικού ή ραδιοιτηλεγραφητή με δίπλωμα Radio Electronic Officer (REO).

4) Πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας.

Συνεκτιμάται συγγραφική δραστηριότητα και εκπαιδευτική προϋπηρεσία στη ναυτική εκπαίδευση.

β) Εκπαιδευτικοί γενικών και τεχνικών μαθημάτων:

1) Πτυχίο ή δίπλωμα Α.Ε.Ι..

2) Αναλόγως με τη φύση του γνωστικού αντικειμένου για το οποίο προσλαμβάνεται ο εκπαιδευτικός: τέσσερα (4) έτη επαγγελματικής ή επιστημονικής δραστηριότητας από τη λήψη του βασικού τίτλου σπουδών και σε συναρφή ειδικότητα με τη θέση που προκηρύσσεται.

3) Πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας.

Συνεκτιμάται η κατοχή μεταπτυχιακών τίτλων, συγγραφική δραστηριότητα, καθώς και εκπαιδευτική προϋπηρεσία στη ναυτική εκπαίδευση.

Β. Βαθμίδα β':

α) Εκπαιδευτικοί ναυτικών μαθημάτων:

1) Δίπλωμα εμπορικού ναυτικού τουλάχιστον Β' τάξεως.

2) Οκταετής πραγματική θαλάσσια υπηρεσία.

3) Πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας.

Συνεκτιμάται η τάξη του διπλώματος, συγγραφική δραστηριότητα και εκπαιδευτική προϋπηρεσία στη ναυτική εκπαίδευση.

β) Εκπαιδευτικοί γενικών και τεχνικών μαθημάτων:

1) Πτυχίο ή δίπλωμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ειδικότητα της θέσης που προκηρύσσεται.

2) Τριετής επαγγελματική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο της θέσης που προκηρύσσεται.

3) Πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας.
Συνεκτιμάται συγγραφική δραστηριότητα.

Γ. Βαθμίδα γ':

- 1) Πτυχίο ή δίπλωμα Α.Ε.Ι. αντίστοιχης ειδικότητας.
- 2) Πενταετής επαγγελματική ή εκπαιδευτική εμπειρία.

Συνεκτιμάται συγγραφική δραστηριότητα.

5. Αν δεν προσέλθουν υποψήφιοι με τα απαιτούμενα προσόντα για κάθε βαθμίδα, δύνανται να προσλαμβάνονται υποψήφιοι και με μειωμένα προσόντα, οι οποίοι, όμως, έχουν το βασικό τίτλο σπουδών. Κατ' εξαίρεση, προκειμένου περί ναυτικών μαθημάτων, αν πρόκειται για τη βαθμίδα α', πρέπει να έχουν οπωσδήποτε τα προσόντα της παραγράφου 4 περιπτώση Α' στοιχείο α' αριθμοί 2 και 3.

6. Για την κάλυψη ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών είναι δυνατόν να προσλαμβάνονται, με απόφαση του Υπουργού, ύστερα από γνώμη του οικείου Εκπαιδευτικού Συμβουλίου της Σχολής και πρόταση του Συμβουλίου της Α.Ε.Ν., ως επισκέπτες καθηγητές, Έλληνες ή αλλοδαποί επιστήμονες, που διαθέτουν τα προσόντα καθηγητή και κατέχουν θέση καθηγητή σε τριτοβάθμιο ίδρυμα, ελληνικό ή ξένο. Οι επισκέπτες καθηγητές προσλαμβάνονται, ύστερα από πρόσκληση, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου επίσιας διάρκειας, η οποία μπορεί να ανανεωθεί με την ίδια διαδικασία.

7. Με απόφαση του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου, τα μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού, των οποίων έληξε η σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, μπορούν να διενεργήσουν τις εξετάσεις των μαθημάτων που δίδαξαν το προηγούμενο εξάμηνο. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλεται αποζημίωση για πέντε (5) ώρες συνολικά κάθε εξεταζόμενου μαθήματος.

8. Η αμοιβή του προσωπικού του παρόντος άρθρου καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Οικονομικών, είναι ανάλογη ανά βαθμίδα ή κατηγορία επισκεπτών καθηγητών και βαρύνει τα έσοδα του Κεφαλαίου Ναυτικής Εκπαίδευσης.

9. Το προσωπικό του παρόντος άρθρου υπάγεται στο Πειθαρχικό Συμβούλιο των τακτικών μελών Ε.Π. των Α.Ε.Ν. και διέπεται από τις σχετικές με αυτό πειθαρχικές διατάξεις.

Άρθρο 15 Υπηρεσιακή κατάσταση και απασχόληση Ε.Π.

A. ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

1. Τα μέλη του Ε.Π. ασκούν δημόσιο λειτούργημα και έχουν καθήκοντα, δικαιώματα και υποχρεώσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού και του Εσωτερικού Κανονισμού.

2. Τα μέλη του Ε.Π. των Α.Ε.Ν. κατέχουν μόνιμες οργανικές θέσεις στις Α.Ε.Ν. που υπηρετούν.

3. Επίκουροι καθηγητές που έχουν διανύσει τριετία στη βαθμίδα αυτή μπορούν να καταλάβουν θέση καθηγητή, εάν: α) έχουν αποκτήσει τα προσόντα της βαθμίδας καθηγητή και β) δεν έχουν κριθεί έστω και μία φορά αρνητικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13, είτε για μονιμοποίηση είτε κατά την εκπαιδευτική αξιολόγηση των τελευταίων οκτώ (8), κατά ανώτατο όριο, συνεχόμενων ετών. Για την κατηγορία των καθηγητών ναυτικών μαθημάτων, η διετής θαλάσσια υπηρεσία, μετά την απόκτηση διπλώματος Α' τάξεως, μπορεί να αντικαθίσταται, στην περίπτωση αυτή, με ευδόκιμη τριετή εκπαιδευτική δραστηριότητα.

4. Με απόφαση του Υπουργού δύνανται να αποσπώνται μέλη του Ε.Π. στην Κεντρική Υπηρεσία του Υ.Ε.Ν. μέχρι δύο (2) συνεχόμενα έτη. Με όμοια απόφαση και ύστερα από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου μπορεί να αποσπάται, για δύο (2) έτη, μέλος Ε.Π. σε άλλη Α.Ε.Ν. ή σε μονάδες ναυτικής εκπαίδευσης, αν υπάρχει πλεονάζον εκπαιδευτικό προσωπικό ιδιαίς ειδικότητας σε κάποια Α.Ε.Ν. ή έλλειψη τέτοιου προσωπικού στην Α.Ε.Ν. ή στη μονάδα ναυτικής εκπαίδευσης στην οποία αποσπάται ο εκπαιδευτικός.

5. Τα θέματα των υπηρεσιακών αδειών των μελών του Ε.Π. ρυθμίζονται με τον Εσωτερικό Κανονισμό.

B. ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ – ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ – ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Συνιστάται Υπηρεσιακό Συμβούλιο για τα τακτικά μέλη του Ε.Π. των Α.Ε.Ν., το οποίο αποτελείται από:

α) Ένα Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), ως πρόεδρο, με αναπληρωτή του πάρεδρο του Ν.Σ.Κ., ο οποίοι ορίζονται από τον πρόεδρο του Ν.Σ.Κ..

β) Το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, με αναπληρωτή τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Διοικητικού Προσωπικού του Υπουργείου. Αν δεν υπάρχει Γενικός Διευθυντής ορίζεται ως μέλος ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Διοικητικού Προσωπικού του Υπουργείου με αναπληρωτή του προϊστάμενο Διεύθυνσης ή Τμήματος του Υπουργείου.

γ) Ένα Διευθυντή Σχολής Α.Ε.Ν., με όμοιο αναπληρωτή, που ορίζονται από τον Υπουργό.

δ) Δύο αιρετούς εκπροσώπους των τακτικών μελών Ε.Π. των Α.Ε.Ν. ιδιαίς ή μεγαλύτερης βαθμίδας με τον κρινόμενο εκπαιδευτικό, με όμοιους αναπληρωτές.

2. Το Υπηρεσιακό Συμβούλιο λειτουργεί και ως Πειθαρχικό Συμβούλιο των μελών Ε.Π. των Α.Ε.Ν..

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ρυθμίζονται ο χρόνος της θητείας των μελών του Συμβουλίου της παραγράφου 1, τα θέματα της γραμματειακής υποστήριξης του και καθορίζονται οι αρμοδιότητές του, ο τόπος λειτουργίας του, ο τρόπος επιλογής των αιρετών μελών του, καθώς και τα πειθαρχικά αδικήματα, οι επιβαλλόμενες ποινές, η πειθαρχική δικαιοδοσία και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

G. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΚΑΙ ΩΡΑΡΙΟ

1. Τα μέλη του Ε.Π. έχουν τα εξής διδακτικά καθή- κοντα, διαφοροποιούμενα αναλόγως με τη βαθμίδα στην οποία ανήκουν:

α) Καθηγητές και επίκουροι καθηγητές: την ανάληψη διδακτικών δραστηριοτήτων που απαιτούν θεωρητικές και επαγγελματικές γνώσεις, όπως διδασκαλία μαθημάτων υποδομής και εξειδικευσης, συμμετοχής σε εργαστήρια πρωθητών γνώσεων, επίβλεψη εκπόνησης πτυχιακών εργασιών.

β) Επιμελητές: την εκτέλεση διδακτικού έργου που απαιτεί κυρίως πείρα εφαρμογών, όπως διδασκαλία εισαγωγικών πρακτικών μαθημάτων και εργαστηριακών ασκήσεων.

γ) Καθηγητές ειδικών μαθημάτων:

ι) Καθηγητές αγγλικής γλώσσας: την ανάληψη κυρίως θεωρητικής και επικουρικώς εργαστηριακής διδασκαλίας της αγγλικής γλώσσας, καθώς και της ναυτικής ορολογίας σε συνεργασία με καθηγητές, επίκουρους καθηγητές ή επιμελητές.

ii) Καθηγητές φυσικής αγωγής: την ανάληψη ναυταθλητικών και λοιπών αθλητικών δραστηριοτήτων.

2. Οι ώρες εβδομαδιαίας διδακτικής απασχόλησης των μελών του Ε.Π. ορίζονται ως εξής:

α) Καθηγητές: Δεκατέσσερις (14) ώρες.

β) Επίκουροι καθηγητές: Δεκαέξι (16) ώρες.

γ) Επιμελητές: Είκοσι (20) ώρες.

δ) Καθηγητές ειδικών μαθημάτων: Δεκαέξι (16) ώρες.

3. Οι ώρες εβδομαδιαίας διδακτικής απασχόλησης των Διευθυντών Σχολών και των αναπληρωτών τους ορίζονται ως εξής:

α) Διευθυντές Σχολών: Δέκα (10) ώρες όταν στη Σχολή λειτουργούν έως τέσσερα (4) τμήματα, μειούμενες κατά μία (1) ώρα για κάθε δύο (2) επιπλέον τμήματα. Η ελάχιστη εβδομαδιαία διδακτική απασχόληση δεν μπορεί να είναι μικρότερη από πέντε (5) ώρες για Σχολές στις οποίες λειτουργούν περισσότερα από εννέα (9) τμήματα.

β) Αναπληρωτές Διευθυντές Σχολών: Δώδεκα (12) ώρες, όταν στη Σχολή λειτουργούν έως τέσσερα (4) τμήματα, μειούμενες κατά μία (1) ώρα για κάθε δύο (2) επιπλέον τμήματα. Η ελάχιστη εβδομαδιαία διδακτική απασχόληση δεν

μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ώρες για Σχολές στις οποίες λειτουργούν περισσότερα από εννέα (9) τμήματα.

4. Όσα μέλη Ε.Π. μετέχουν στα προγράμματα του άρθρου 23 παρ. 2 και 3 θεωρείται ότι ασκούν διδακτικό έργο. Για τη συμμετοχή μελών Ε.Π. σε πρόγραμμα της παρ. 3 του ίδιου ως ανωτέρω άρθρου, μπορεί να εγκριθεί από το Συμβούλιο της Α.Ε.Ν., ύστερα από εισήγηση του Συμβουλίου της Σχολής, η απαλλαγή μέχρι τριών (3) ωρών εβδομαδιαίας διδακτικής απασχόλησης, εφόσον δεν υπάρχει επιπλέον αμοιβή για τη συμμετοχή αυτή.

5. Ως ώρες διδακτικής απασχόλησης, κατά τα ανωτέρω, νοούνται αυτές που αναφέρονται σε διδακτικό έργο των στοιχείων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του παρόντος νόμου.

6. Σε μέλη του Ε.Π. μπορεί να ανατίθεται υπερωριακή διδασκαλία μέχρι το ένα τρίτο του υποχρεωτικού τους ωραρίου. Η αμοιβή της υπερωριακής διδασκαλίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Οικονομικών και είναι ανάλογη ανά βαθμίδα.

Δ. ΆΛΛΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

1. Τα μέλη του Ε.Π. έχουν υποχρέωση προσφοράς στην Α.Ε.Ν., πέραν του διδακτικού έργου και άλλων συναφών προς την ειδικότητα και ιδιότητά τους υπηρεσιών, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού και τις ειδικότερες προβλέψεις του Εσωτερικού Κανονισμού, στα πλαίσια της υποχρέωσής τους για πλήρη απασχόληση όλες τις εργάσιμες ημέρες.

2. Τα μέλη του Ε.Π. μπορούν, εφόσον δεν παρακωλύεται το κύριο έργο της Α.Ε.Ν., να παρέχουν χωρίς πρόσθετη αμοιβή, με ανάλογη μείωση των ωρών διδασκαλίας ή απαλλαγή από τις υποχρεώσεις τους στην Α.Ε.Ν., τις υπηρεσίες τους στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθώς και σε διεθνείς οργανισμούς, στο πλαίσιο των διεθνών υποχρεώσεων της χώρας, ύστερα από έγκριση του Υπουργού και γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου. Η απασχόληση αυτή θεωρείται σε κάθε περίπτωση ως πραγματική υπηρεσία στην κύρια θέση τους.

3. Τα μέλη του Ε.Π. δεν επιτρέπεται να ασκούν άλλη επαγγελματική δραστηριότητα εκτός Α.Ε.Ν.. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού, μπορεί να καθορίζονται οι προϋποθέσεις για την κατ' εξαίρεση εκτός υπηρεσίας απασχόληση μελών του Ε.Π., αμειβόμενη ή όχι, σε εφαρμογές του επαγγελματικού τους κλάδου, συμβατές με τα εκπαιδευτικά τους καθήκοντα.

Ε. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

1. Η κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους αδικαιολόγητη απουσία πέραν των τριάντα (30), αθροιστικώς, εργάσιμων ημερών συνιστά πειθαρχικό παραπτώμα, συνεπαγόμενο την παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο με το ερώτημα της απόλυτης.

2. α) Το εκπαιδευτικό, διοικητικό και το λοιπό προσωπικό των Α.Ε.Ν. έχει την υποχρέωση, μέσα σε τρεις (3) μήνες από το διορισμό του, να εγκατασταθεί και να διαμένει μόνιμα στο νομό που εδρεύει η Α.Ε.Ν. ή το παράρτημά της ή προκειμένου περί νησών στο νησί όπου υπάρχει η έδρα αυτή.

β) Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζονται για το προσωπικό που εξέρχεται από την υπηρεσία, για οποιονδήποτε λόγο, ως το τέλος του ακαδημαϊκού έτους.

γ) Η μη τήρηση των υποχρεώσεων του ανωτέρω εδαφίου α', καθώς και η μεταγενέστερη μεταβολή της μόνιμης διαμονής συνιστούν πειθαρχικά παραπτώματα, συνεπαγόμενα την παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο με το ερώτημα της απόλυτης.

Άρθρο 16 Εκπαιδευτικές άδειες

1. Κάθε μέλος του Ε.Π. δικαιούται να λάβει εκπαιδευτική άδεια, με σκοπό τον εμπλουτισμό και την ανανέωση των γνώσεων και της εμπειρίας του, που επιτυγχάνεται ιδίως:

α) με την απασχόληση σε χώρους εργασίας στο εσωτερικό

ή το εξωτερικό, στους οποίους γίνεται εφαρμογή μεθόδων και γνώσεων που αφορούν τη ναυτιλία,

β) με τη συμμετοχή του σε δραστηριότητες εκπαιδευτικού ιδρύματος ή άλλο σχετικό φορέα της χώρας ή του εξωτερικού,

γ) με τη συμμετοχή του σε επιστημονικά ή άλλα σχετικά με τη ναυτιλία συνέδρια, εκπαιδευτικές ή μορφωτικές ανταλλαγές ή παρουσίαση σεμιναρίων σε άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα και

δ) με τη φοίτηση του σε εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας ή του εξωτερικού για την απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών ή διδακτορικού διπλώματος.

2. α) Η εκπαιδευτική άδεια που δικαιούνται τα μέλη του Ε.Π. των Α.Ε.Ν. κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους ανέρχεται σε σαράντα (40) ημέρες με πλήρεις αποδοχές. Εάν ο αριθμός των ημερών εκπαιδευτικής άδειας που χορηγήθηκε στον ενδιαφερόμενο δεν επαρκεί για την ολοκλήρωση του σχετικού προγράμματός του, είναι δυνατή η χορήγηση πρόσθετης άδειας μέχρι σαράντα (40) ακόμη ημέρες στο ίδιο ακαδημαϊκό έτος, ως συνέχεια της προηγούμενης.

β) Κατ' εξαίρεση, η διάρκεια της εκπαιδευτικής άδειας για φοίτηση σε Α.Ε.Ι. για απόκτηση τίτλων μεταπτυχιακών σπουδών ισούται με τη διάρκεια του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών και μπορεί να παραταθεί μέχρι το μισό της αρχικής διάρκειας.

3. Τα μέλη του Ε.Π. ναυτικών μαθημάτων δικαιούνται, επίσης, ανά τριετία ειδική εκπαιδευτική άδεια διάρκειας έως τριών (3) μηνών, για ναυτολόγηση σε πλοίο. Τα έξοδα μετάβασης και επιστροφής βαρύνουν το Κεφάλαιο Ναυτικής Εκπαίδευσης. Η επιλογή, εξεύρεση και ναυτολόγηση σε πλοίο γίνεται με ευθύνη του ενδιαφερομένου και εγκρίνεται ή όχι από τον Υπουργό, ύστερα από εισήγηση του Συμβουλίου της οικείας Σχολής.

4. Μετά τη λήξη της εκπαιδευτικής άδειας των προηγούμενων παραγράφων ο εκπαιδευτικός υποχρεούται να υπηρετήσει στη Σχολή για διπλάσιο χρονικό διάστημα, διαφορετικά καταβάλλει στο Δημόσιο, κατά τις διατάξεις του δημόσιου λογιστικού, ποσό ίσο με τις αποδοχές του χρόνου που υποχρεούται να υπηρετήσει.

5. Προϋπόθεση χορήγησης εκπαιδευτικής άδειας είναι:

α) Να έχει ο ενδιαφερόμενος τρία (3) έτη υπηρεσίας στη ναυτική εκπαίδευση, από τα οποία δύο (2) έτη στη Σχολή που υπηρετεί το χρόνο που αρχίζει η εκπαιδευτική άδεια.

β) Να μην έχει κριθεί στάσιμος, κατά την έννοια του άρθρου 13 παράγραφος 2 στοιχείο γ' του παρόντος, κατά τα τρία (3) τελευταία έτη πριν από την υποβολή της αίτησης και

γ) Να μην παρακωλύεται η εκπαιδευτική διαδικασία της Σχολής κατά τη διάρκεια απουσίας του αδειούχου εκπαιδευτικού.

6. Αν η εκπαιδευτική άδεια χορηγείται για το εσωτερικό και ο αδειούχος δεν μισθοδοτείται από το φορέα απασχόλησης, του καταβάλλονται πλήρεις αποδοχές, ενώ αν μισθοδοτείται επιλέγει με δήλωση του το φορέα μισθοδοσίας του. Σε περίπτωση ναυτολόγησης ή εάν η εκπαιδευτική άδεια χορηγείται για το εξωτερικό, καταβάλλονται διπλάσιες αποδοχές, εκτός αν ο δικαιούχος μισθοδοτείται από το φορέα απασχόλησής του, οπότε δεν λαμβάνει αποδοχές.

7. Σε κάθε περίπτωση ο αριθμός των μελών του Ε.Π. που βρίσκεται σε εκπαιδευτική άδεια δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα πέμπτο (1/5) του συνολικού αριθμού του Ε.Π. της Σχολής. Αν υπάρχουν περισσότερες αιτήσεις, προτιμώνται αυτές που αναφέρονται στο στοιχείο δ' της παραγράφου 1.

8. Αυτός που τελεί σε εκπαιδευτική άδεια υποχρεούται σε τακτά χρονικά διαστήματα, οριζόμενα από την απόφαση με την οποία χορηγείται η άδεια, να υποβάλλει αναφορά προς το Υπουργείο σχετικά με την αξιοποίησή της, με στοιχεία της προειδόποιησης των σπουδών ή της απασχόλησής του. Αν δεν υποβάλλει αναφορά ή αν δεν προκύπτει πρόοδος, η άδεια ανακαλείται.

9. Με την επιφύλαξη της προηγούμενης παραγράφου, η άδεια δεν ανακαλείται για υπηρεσιακές ανάγκες.

10. Το μέλος του Ε.Π. που έχει λάβει εκπαιδευτική άδεια οφείλει, αμέσως μετά την επάνοδό του, να υποβάλλει βεβαιώσεις και έκθεση σχετικά με την εκπαίδευσή του.

11. Σε περίπτωση αθέτησης των ανωτέρω υποχρεώσεών του, ο εκπαιδευτικός υποχρεούται να επιστρέψει, εντός τριμήνου, στο Δημόσιο τις αποδοχές που έλαβε κατά το χρόνο της άδειάς του και τα έξοδα μετάβασης και επιστροφής, εφαρμοζομένων, σε περίπτωση άρνησης, των διατάξεων του Κώδικα περί Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων.

12. Την εκπαιδευτική άδεια χορηγεί με απόφασή του ο Υπουργός, ύστερα από αίτησή του ενδιαφερομένου και εισήγηση του Συμβουλίου της οικείας Σχολής. Με απόφαση του Υπουργού καθορίζονται ειδικότερα τα θέματα που έχουν σχέση με τη χορήγηση της εκπαιδευτικής άδειας, τον έλεγχο της ορθής χρήσης της και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

B' ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

'Αρθρο 17 Αποδοχές

1. Ο βασικός μηνιαίος μισθός των μελών Ε.Π. των Α.Ε.Ν. καθορίζεται με βάση το βασικό μισθό του επιμελητή, με τους παρακάτω συντελεστές, στρογγυλοποιούμενος στην πλησιέστερη εκατοντάδα:

α) Καθηγητής	1.25
β) Επίκουρος καθηγητής	1.10
γ) Επιμελητής	1.00
δ) Καθηγητής ειδικών μαθημάτων	0.98

Για τη διαμόρφωση των βασικών μισθών της παραγράφου αυτής, ο μηνιαίος βασικός μισθός του επιμελητή ορίζεται σε διακόσιες τριάντα χιλιάδες (230.000) δραχμές.

2. Στα μέλη Ε.Π. των Α.Ε.Ν. καταβάλλονται τα εξής επιδόματα και έξοδα παράστασης:

A) Επίδομα μεταπτυχιακών σπουδών:

1) Κάτοχοι αναγνωρισμένου διδακτορικού διπλώματος:	18.000 δραχμές.
2) Κάτοχοι αναγνωρισμένου τίτλου μεταπτυχιακών σπουδών:	10.000 δραχμές.

Προκειμένου για κατόχους τίτλων αλλοδαπών ιδρυμάτων, το επίδομα παρέχεται μετά την αναγνώριση της ισοτιμίας τους προς τους τίτλους της ημεδαπής, κατά την κείμενη νομοθεσία. Η καταβολή του επιδόματος ανατρέχει στο χρόνο κατάθεσης των σχετικών τίτλων στο αρμόδιο για την αναγνώριση όργανο.

B) Επίδομα διδακτικής προετοιμασίας και εξωδιδακτικής απασχόλησης εντός των Α.Ε.Ν.:

1) Καθηγητής:	100.000 δραχμές.
2) Επίκουρος καθηγητής:	80.000 δραχμές.
3) Επιμελητής:	60.000 δραχμές.
4) Καθηγητής ειδικών μαθημάτων:	50.000 δραχμές.

Γ) Πάγια μηνιαία αποζημίωση για δημιουργία και ενημέρωση βιβλιοθήκης:

1) Καθηγητής:	80.000 δραχμές.
2) Επίκουρος καθηγητής:	60.000 δραχμές.
3) Επιμελητής:	50.000 δραχμές.
4) Καθηγητής ειδικών μαθημάτων:	40.000 δραχμές.

Δ) Ειδικό επίδομα ναυτικής εκπαίδευσης:

Καθηγητής, επίκουρος καθηγητής, επιμελητής, καθηγητής ειδικών μαθημάτων:	60.000 δραχμές.
--	-----------------

E) Έξοδα παράστασης σε Διευθυντές και Αναπληρωτές Διευθυντές Σχολών:

1) Διευθυντές Σχολών:	40.000 δραχμές.
2) Αναπληρωτές Διευθυντές Σχολών, εφόσον στη Σχολή λειτουργούν τουλάχιστον	

πέντε τημήματα:

20.000 δραχμές.

3. Πέραν των ανωτέρω χορηγούνται το επίδομα οικογενειακών βαρών, καθώς και τα επιδόματα εσφρών και άδειας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις περί δημοσίων υπαλλήλων.

4. Ως προϋπηρεσία για τη χορήγηση επιδόματος χρόνου υπηρεσίας υπολογίζεται:

α) Η επαγγελματική προϋπηρεσία που απαιτείται ως προσόν διορισμού για κάθε θέση.

β) Η πραγματική θαλάσσια υπηρεσία ή η υπηρεσία που έχει διανυθεί στο Δημόσιο με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ασφίστου ή ορισμένου χρόνου και δεν συμπίπτει με την προϋπηρεσία του προηγούμενου εδαφίου.

5. Στα μέλη Ε.Τ.Π. καταβάλλεται μηνιαίο επίδομα τριάντα χιλιάδων (30.000) δραχμών για την ενημέρωσή τους σε θέματα ναυτικών τεχνολογικών εφαρμογών.

6. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού ισχύουν από 1.1.1999.

Γ' ΛΟΙΠΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

'Αρθρο 18 Ειδικό Τεχνικό Προσωπικό

1. a) Τα μέλη του Ε.Τ.Π. είναι μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι και παρέχουν έργο υποδομής στη λειτουργία των Α.Ε.Ν., προσφέροντας εξειδικευμένες τεχνικές υπηρεσίες για την αριότερη εκτέλεση του έργου των Α.Ε.Ν..

β) Στο πλαίσιο του έργου τους, τα μέλη του Ε.Τ.Π. είναι υπεύθυνα για τη φύλαξη και συντήρηση του εργαστηριακού εξοπλισμού και την εξασφάλιση βοηθημάτων για την εκτέλεση των εργαστηριακών, φροντιστηριακών και πρακτικών ασκήσεων, σε συνεργασία με τους επιμελητές και το λοιπό αρμόδιο Ε.Π., προετοιμάζουν τους χώρους άσκησης των σπουδαστών και βοηθούν, κατά τη περίπτωση, τα μέλη του Ε.Π. κατά τη διάρκεια διεξαγωγής των ασκήσεων κατά την κρίση του διδάσκοντα. Αναλαμβάνουν ακόμη την εξάσκηση σπουδαστών σε εργαστήρια πρακτικών εφαρμογών, για τα οποία δεν προβλέπεται θεωρητική διδασκαλία. Για τη συμπλήρωση του υποχρεωτικού τους ωραρίου, προσφέρουν τις υπηρεσίες τους και εξυπηρετούν ανάγκες της Α.Ε.Ν., αναλόγως με την ιδιότητα και την ειδικότητά τους.

2. Ως προσόντα διορισμού για το Ε.Τ.Π. ορίζονται:

α) Απολυτήριο τεχνικού επαγγελματικού λυκείου ή ενιαίου πολυκλαδικού λυκείου ή παλαιού τύπου μέσης τεχνικής ή επαγγελματικής σχολής ή πτυχίο εμπορικού ναυτικού ειδικότητας ανάλογης με τη θέση που προκηρύσσεται.

β) Τετραετής εργαστηριακή ή επαγγελματική πείρα ανάλογης ειδικότητας με τη θέση που προκηρύσσεται.

3. Το Υπηρεσιακό - Πειθαρχικό Συμβούλιο του Υ.Ε.Ν. λειτουργεί και ως Υπηρεσιακό - Πειθαρχικό Συμβούλιο για τα μέλη του Ε.Τ.Π. των Α.Ε.Ν.. Στο Συμβούλιο στην περίπτωση αυτή συμμετέχουν δύο αρετοί εκπρόσωποι Ε.Τ.Π., σε αντικατάσταση των δύο άλλων αρετών μελών. Τα μέλη αυτά ορίζονται σύμφωνα με όσα προβλέπουν ειδικώς οι διατάξεις του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 3 του κεφαλαίου Β' του άρθρου 15.

4. Τα θέματα για τη διετή δοκιμαστική υπηρεσία και τη μονιμοποίηση των μελών του Ε.Τ.Π. κρίνονται σύμφωνα με όσα ισχύουν για τους δημοσίους υπαλλήλους.

5. Τα μέλη του Ε.Τ.Π. λαμβάνουν εκπαιδευτική άδεια σύμφωνα με όσα ισχύουν για τους δημοσίους υπαλλήλους. Δύναται επίσης να τους χορηγηθεί επιπλέον εκπαιδευτική άδεια μέχρι τριάντα (3) μηνών, για συμπληρωματική γνώση ή ειδίκευση στον τομέα της εργασίας τους.

6. Με απόφαση του Υπουργού ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα που έχουν σχέση με τη διαδικασία πλήρωσης των θέσεων του Ε.Τ.Π., ενώ με τον Εσωτερικό Κανονισμό ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα απασχόλησής του, καθηκόντων και υποχρεώσεών του, χορήγησης υπηρεσιακών αδειών και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

7. Για τη μισθολογική και βαθμολογική κατάσταση των μελών του Ε.Τ.Π. εφαρμόζονται αναλόγως οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για τη δευτεροβάθμια τεχνική και επαγγελματική εκπαιδευση.

Δ' ΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

'Αρθρο 19

Σύσταση και κατανομή θέσεων προσωπικού

1. Για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών των Α.Ε.Ν. συνιστώνται στο Υπουργείο (Περιφερειακές Υπηρεσίες, θέσεις Α.Ε.Ν.) ως κατηγορία "Θέσεις Ε.Π. και Ε.Τ.Π. των Α.Ε.Ν." οι παρακάτω οργανικές θέσεις:

A. ΘΕΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ (Ε.Π.)

a) Καθηγητών – Επίκουρων καθηγητών:

Θέσεις 105 (ενιαίες θέσεις)

β) Επιμελητών:

Θέσεις 27

γ) Καθηγητών ειδικών μαθημάτων:

Θέσεις 18

B. ΘΕΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

(Ε.Τ.Π.):

Θέσεις 18

2. Για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των Α.Ε.Ν. συνιστώνται στο Υπουργείο (Περιφερειακές Υπηρεσίες, θέσεις Α.Ε.Ν.) κλάδος Πληροφορικής κατηγορίας ΤΕ και οι ακόλουθες κατά κατηγορία και κλάδο θέσεις πολιτικού προσωπικού:

- α) Κατηγορίας ΤΕ κλάδου Βιβλιοθηκονόμων: Θέσεις 9
- β) Κατηγορίας ΤΕ κλάδου Πληροφορικής: Θέσεις 5
- γ) Κατηγορίας ΔΕ κλάδου Προσωπικού Η/Υ: Θέσεις 5

Για τα προσόντα και τον τρόπο κάλυψης των θέσεων αυτών εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις περί δημοσίων υπαλλήλων.

3. Η ανά Α.Ε.Ν. κατανομή των παραπάνω θέσεων, ως και η διάρθρωση του προσωπικού κατά κατηγορία και θέσεις γίνονται με απόφαση του Υπουργού.

4. Οι πάσης φύσεως αποδοχές και ασφαλιστικές εισφορές και γενικώς η δαπάνη για την κάλυψη των θέσεων των παραγράφων 1 και 2, όπως διαμορφώνονται κάθε φορά, βαρύνει εξ ημισείας τον Κρατικό Προϋπολογισμό και τα έσοδα του Κεφαλαίου Ναυτικής Εκπαίδευσης. Με απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Οικονομικών ρυθμίζεται η μεταφορά των εσόδων αυτών στον Κρατικό Προϋπολογισμό, ως και τα λοιπά διαδικαστικά θέματα που έχουν σχέση με την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ

'Αρθρο 20 Διδακτικό έργο

1. Το διδακτικό έργο κατανέμεται σε εξαμηνιαία μαθήματα και περιλαμβάνει:

α) Θεωρητική διδασκαλία μαθημάτων συνολικής διάρκειας έξι (6) εξαμήνων.

β) Πρακτικές, φροντιστηριακές ή εργαστηριακές ασκήσεις ή ασκήσεις σε χώρους εργασίας, που αποσκοπούν στην εμπέδωση και εφαρμογή της θεωρίας και την απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων.

γ) Πρακτική άσκηση επί πλοίου διάρκειας δύο (2) εξαμήνων.

δ) Σεμινάρια, επισκέψεις σε παραγωγικές εγκαταστάσεις και άλλες ανάλογες δραστηριότητες.

ε) Πτυχιακές εργασίες.

2. Για την υποβοήθηση του διδακτικού έργου, καθώς και για τον εμπλουτισμό των βιβλιοθηκών συγγράφονται και παρέχονται εκπαιδευτικά βοηθήματα, όπως βιβλία και διδακτικές σημειώσεις, από τους διδάσκοντες ή άλλους εξειδικευμένους επιστήμονες.

Με απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Οικονομικών καθορίζονται οι όροι έκδοσης, διάθεσης και προμήθειας των ανωτέρω εκπαιδευτικών βοηθημάτων, καθώς και αποζημίωσης των συγγραφέων τους.

3. a) Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού ύστερα από γνώμη του Σ.Ν.Ε., καθορίζονται οι

όροι απασχόλησης των ασκούμενων σπουδαστών στα πλοία και τα λοιπά δικαιώματα και υποχρεώσεις των ιδίων, των εκπαιδευτών τους και των πλοιοκτητών, ώστε και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την πρακτική άσκηση στο επάγγελμα.

β) Στους σπουδαστές Α.Ε.Ν. πρώτης και δεύτερης θαλάσσιας εκπαιδευτικής περιόδου, που δεν βρίσκουν θέσεις απασχόλησης για την εκτέλεση της πρακτικής τους εξάσκησης σε πλοία με ελληνική σημαία, επιτρέπεται η κατ' εξαίρεση ναυτολόγησή τους σε ελληνόκτητα πλοία με ξένη σημαία, μη συμβεβλημένα με το Ν.Α.Τ., στα οποία ο πλοιαρχος και δύο τουλάχιστον αξιωματικοί αντίστοιχης με τον εκπαιδευόμενο ειδικότητας είναι Έλληνες. Με απόφαση του Υπουργού, που εκδίδεται για κάθε εκπαιδευτική περίοδο, καθορίζονται τα της ναυτολόγησης των σπουδαστών, ώστε να εξασφαλίζονται συνθήκες εργασίας, εκπαιδευσης, καταβολής επιδόματος πρώτης εκπαιδευτικής περιόδου και ασφάλισης, ανάλογες με τις ισχύουσες για τους εκπαιδευόμενους στα πλοία με ελληνική σημαία.

'Αρθρο 21 Περιεχόμενο σπουδών – Επαγγελματικά δικαιώματα

1. Το περιεχόμενο των σπουδών καθορίζεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του Σ.Ν.Ε.. Το περιεχόμενο σπουδών περιλαμβάνει τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τις απαιτήσεις του αντίστοιχου επαγγέλματος και της πιθανής εξέλιξης του.

2. Τα διδασκόμενα μαθήματα καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού, μετά από εισήγηση του Σ.Ν.Ε..

3. Οι σπουδές καταλήγουν σε απόκτηση πτυχίου που δίνει τη δυνατότητα απόκτησης διπλώματος εμπορικού ναυτικού Γ' τάξεως.

'Αρθρο 22 Κανονισμός Σπουδών

1. Τα θέματα εισαγωγής των σπουδαστών, σχετικώς με τα προσόντα, την εξέταση σε ειδικά μαθήματα, τη διάκριση κατηγοριών υποψηφίων και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια ρυθμίζονται με απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Σε κάθε περίπτωση στις Α.Ε.Ν. εισάγονται κάτοχοι απολυτηρίου ενιαίου λυκείου ή άλλου ιστόμου τίτλου.

2. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου κάθε έτους και λήγει την 31η Αυγούστου του επόμενου έτους. Το διδακτικό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 5η Ιουλίου του επόμενου έτους και περιλαμβάνει δύο εξάμηνα, από τα οποία το πρώτο ονομάζεται χειμερινό και το δεύτερο καρνινό. Τα θαλάσσια εκπαιδευτικά εξάμηνα πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

3. Η φοίτηση είναι υποχρεωτική σε όλα τα μαθήματα. Ειδικότερα τα θέματα φοίτησης, όπως η διάρκεια των διδακτικών εξαμήνων, οι εξεταστικές περίοδοι, οι απαιτούμενες ώρες διδασκαλίας, για να θεωρηθεί ένα μάθημα ως διδαγμένο, η οργάνωση θερινών ή πέραν του κανονικού ωραρίου προγραμμάτων, οι μετεγγραφές, η ανανέωση εγγραφής και κάθε σχετικό θέμα ρυθμίζονται από τον Κανονισμό Σπουδών, ο οποίος εγκρίνεται με απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

4. Σπουδαστής γίνεται πτυχιούχος μετά την παρέλευση της προβλεπόμενης χρονικής διάρκειας σπουδών, εφόσον:

α) έχει παρακολουθήσει με επιτυχία όλα τα μαθήματα σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού Σπουδών,

β) έχει εγκριθεί η πτυχιακή του εργασία και

γ) έχει περατώσει με επιτυχία τα θαλάσσια εκπαιδευτικά ταξίδια.

5. a) Ο σπουδαστής υποχρεούται να ανανεώσει την εγγραφή του σύμφωνα με τον Κανονισμό Σπουδών. Σπουδαστής που δεν ανανέωσε την εγγραφή του στο επόμενο ακαδημαϊκό έτος για δύο συνεχή εξάμηνα ή αν έχει απορριφθεί σε δύο διαδοχικά

εξάμηνα, διαγράφεται οριστικά από τη Σχολή. Με αιτιολογή-μένη απόφαση του Υπουργού και ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου της οικείας Α.Ε.Ν., ο σπουδαστής μπορεί να μην διαγραφεί και να του επιτραπεί να συνεχίσει τις σπουδές του, εφόσον υπάρχει σπουδαίος λόγος.

β) Ο σπουδαστής μπορεί να ζητήσει την προσωρινή αναστολή των σπουδών του έως δύο ακαδημαϊκά έτη για σοβαρούς λόγους, όπως στράτευση, βεβαιωμένη σοβαρή ασθένεια του ίδιου, του συζύγου του ή συγγενούς εξ αίματος μέχρι το 2ο βαθμό ή ναυτολόγηση σε εμπορικό πλοίο. Κατά τη διάρκεια της αναστολής των σπουδών του ο σπουδαστής δεν απολαμβάνει των παροχών του άρθρου 25.

Άρθρο 23 Ειδικά προγράμματα

1. Στο πλαίσιο της αποστολής τους, οι Α.Ε.Ν. μπορούν να αναλαμβάνουν, μόνες ή σε συνεργασία με ιδρύματα ή φορείς, τη διοργάνωση και λειτουργία ειδικών προγραμμάτων εξειδίκευσης, επιμόρφωσης, μετεκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και να συμμετέχουν σε προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών ή να εκτελούν προγράμματα εφαρμογής και ανάπτυξης της ναυτικής τεχνολογίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού.

2. α) Τα προγράμματα επιμόρφωσης, μετεκπαίδευσης και συνεχίζομενης κατάρτισης, απευθύνονται σε αποφοίτους δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έχουν σκοπό την επιμόρφωση και την ενημέρωση σε θέματα που προκύπτουν από την εξέλιξη της επιστήμης, της τεχνολογίας, της ναυτιλίας ή την κατάρτιση σε εξειδικευμένους επαγγελματικούς τομείς που αναπτύσσονται λόγω της εξέλιξης αυτής.

β) Για την οργάνωση, το περιεχόμενο, τη διάρκεια των σπουδών και κάθε άλλη λεπτομέρεια των προγραμμάτων της παραγράφου αυτής εισηγείται στο Σ.Ν.Ε. το Συμβούλιο της Α.Ε.Ν., ύστερα από πρόταση της οικείας Σχολής ή Σχολών, εφόσον πρόκειται για συνδιοργάνωση προγράμματος.

3. Στις Α.Ε.Ν. μπορούν να εκτελούνται, με απόφαση του Υπουργού, προγράμματα εφαρμογής και ανάπτυξης της ναυτικής τεχνολογίας. Για κοινά προγράμματα δύο ή περισσότερων υπουργείων απαιτείται σχετική απόφαση των συναρμόδιων υπουργών. Επίσης στις Α.Ε.Ν. μπορεί να ανατεθεί, με έγκριση του Υπουργού, η εκτέλεση αντίστοιχων προγραμμάτων από άλλους φορείς του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, οι οποίοι παρέχουν και τη σχετική χρηματοδότηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Άρθρο 24 Σπουδαστικοί σύλλογοι

1. Σε κάθε Α.Ε.Ν. λειτουργεί σπουδαστικός σύλλογος ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου. Αν υπάρχουν περισσότεροι σύλλογοι η εκπρόσωπηση γίνεται από τον πλέον αντιπροσωπευτικό. Οι εκπρόσωποι των σπουδαστών στα συλλογικά όργανα διοίκησης, που προβλέπονται από το νόμο αυτόν, ορίζονται από το διοικητικό συμβούλιο του σπουδαστικού συλλόγου. Η διαδικασία ορισμού εκπροσώπων, ο τρόπος ορισμού, αν δεν υπάρχει σπουδαστικός σύλλογος, και κάθε άλλη λεπτομέρεια ρυθμίζονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό.

2. Τα διοικητικά συμβούλια των σπουδαστικών συλλόγων υποχρεούνται να καταθέσουν στην οικεία Α.Ε.Ν. αντίγραφο και κάθε τροποποίηση του καταστατικού του συλλόγου τους και εγγράφως ονομαστικό κατάλογο των εκπροσώπων τους στα διάφορα συλλογικά όργανα κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού.

Άρθρο 25 Εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις

Οι σπουδαστές κάνουν χρήση όλων των εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων και μέσων με τα οποία είναι εξοπλισμένη η

Α.Ε.Ν., σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό και τις αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων της Α.Ε.Ν..

Άρθρο 26 Σπουδαστική μέριμνα

1. Στις Α.Ε.Ν., με απόφαση του Υπουργού, υπάρχει εσωτερική, εξωτερική ή μικτή φοίτηση των σπουδαστών. Στους σπουδαστές εσωτερικής φοίτησης παρέχεται δωρεάν στέγαση και σίτιση. Σε όλους τους σπουδαστές παρέχεται μειωμένο εισιτήριο μετακίνησης και χορηγούνται δωρεάν εκπαιδευτικά βοηθήματα, όπως βιβλία και σημειώσεις, για τα διδασκόμενα μαθήματα. Οι προϋποθέσεις χορήγησης των παροχών και γενικότερα τα θέματα της παραγράφου αυτής ρυθμίζονται με απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας, Μεταφορών και Επικοινωνιών και Οικονομικών, ενώ οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν το Κεφάλαιο Ναυτικής Εκπαίδευσης.

2. Τα ειδικότερα θέματα που έχουν σχέση με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των σπουδαστών ρυθμίζονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό.

3. Το γραφείο σπουδαστικής μέριμνας έχει ως σκοπό την υλοποίηση σπουδαστικών παροχών και διευκολύνσεων και γενικότερα την πνευματική καλλιέργεια, ψυχαγωγία και άθληση των σπουδαστών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ ΤΕΛΙΚΕΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 27 Κατάργηση Α.Δ.Σ.Ε.Ν.

Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργούνται οι Ανώτερες Δημόσιες Σχολές Εμπορικού Ναυτικού (Α.Δ.Σ.Ε.Ν.).

Άρθρο 28 Πρώτη συγκρότηση οργάνων

1. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος και κατά παρέκκλιση των διατάξεων του τρίτου κεφαλαίου:

α) Οι Διευθυντές Σπουδών των καταργούμενων Α.Δ.Σ.Ε.Ν. εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους, ως Διευθυντές Σχολών των αντίστοιχων Σχολών της Α.Ε.Ν., μέχρι να ορισθεί νέος Διευθυντής. Με απόφαση του Υπουργού και με θητεία ίση με αυτή των ανωτέρω Διευθυντών ορίζονται ως Αναπληρωτές Διευθυντές μέλη του Ε.Π. των οικείων Σχολών.

β) Οι Κανονισμοί των Α.Δ.Σ.Ε.Ν. εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι να τεθούν σε ισχύ οι Κανονισμοί των Α.Ε.Ν.. Για θέματα εκπαίδευσης και λειτουργίας που δεν προβλέπονται από τους Κανονισμούς αυτούς ή δεν προβλέπονται επαρκώς αποφασίζει, κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, ο Υπουργός, με γνώμη του Διοικητή της οικείας Α.Ε.Ν..

γ) Το Συμβούλιο Α.Ε.Ν. συγκαλείται και λειτουργεί νομίμως με τη συμμετοχή του Διοικητή, του Υποδιοικητή, του Διευθυντή και Υποδιευθυντή κάθε Σχολής, ενός εκπαιδευτικού και ενός σπουδαστή από κάθε Σχολή και ασκεί και τις αρμοδιότητες του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου μέχρι τη συγκρότησή του. Ο εκπαιδευτικός και ο σπουδαστής υποδεικνύονται από το σύνολο των εκπαιδευτικών και των σπουδαστών κάθε Σχολής αντιστοίχως, ύστερα από πρόσκληση του Διοικητή της Α.Ε.Ν., η οποία ορίζει τόπο και χρόνο συνεδρίασης για την εκλογή των εκπροσώπων. Αν δεν εκλεγεί εκπρόσωπος, το Συμβούλιο λειτουργεί νομίμως και χωρίς τον εκπρόσωπο αυτόν.

2. Η διαδικασία οριστικής συγκρότησης των οργάνων διοίκησης σε κάθε Α.Ε.Ν. αρχίζει μετά την ολοκλήρωση της ένταξης του προσωπικού της σε θέσεις και βαθμίδες.

Άρθρο 29 Ρύθμιση σπουδαστικών θεμάτων

1. Τα πτυχία των Α.Δ.Σ.Ε.Ν. είναι ισότιμα με τα πτυχία που απονέμονται από τις Α.Ε.Ν..

2. Οι σπουδαστές των Α.Δ.Σ.Ε.Ν.. που φοιτούν κατά τη

δημοσίευση του νόμου αυτού, εντάσσονται στις αντίστοιχες Σχολές των Α.Ε.Ν. και σε αντίστοιχο εξάμηνο.

'Αρθρο 30 'Ενταξη προσωπικού Α.Δ.Σ.Ε.Ν.

1. α) Το πάσης φύσεως εκπαιδευτικό προσωπικό των Α.Δ.Σ.Ε.Ν., που κατέχει σε αυτές κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού είτε μόνημες οργανική θέση είτε προσωποπαγή θέση είτε θέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, εντάσσεται υποχρεωτικώς σε μόνιμες θέσεις προσωπικού της Α.Ε.Ν. που έχει την ίδια έδρα με την καταργούμενη Α.Δ.Σ.Ε.Ν. που ανήκει η θέση του. Στο προσωπικό αυτό υπάγονται και όσοι κατέχουν θέση Διευθυντή Σπουδών (κλάδος ΒΙ/3). Επίσης υπάγονται και όσοι θα διοριστούν σε μία από τις παραπάνω θέσεις με προκηρυξίς που εκκρεμούν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

β) Η ένταξη, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, γίνεται ύστερα από κρίση, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου.

2. Οι κάτοχοι των θέσεων των Α.Δ.Σ.Ε.Ν. της προηγούμενης παραγράφου εντάσσονται σε θέσεις προσωπικού Α.Ε.Ν. ως εξής:

A. ΣΤΗ ΒΑΘΜΙΔΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

1. Στη βαθμίδα καθηγητή ναυτικών μαθημάτων:

Οι κάτοχοι πτυχίου Α.Δ.Σ.Ε.Ν. και διπλώματος πλοιάρχου ή μηχανικού ή ραδιοτηλεγραφητή Α' τάξεως (κλάδοι ΒΙ/3, ΒΙΙ/3), οι οποίοι έχουν προϋπηρεσία τουλάχιστον δεκαοκτώ (18) ετών, η οποία μειώνεται κατά ένα (1) έτος για κάθε έτος θαλάσσιας υπηρεσίας με καθήκοντα πλοιάρχου ή μηχανικού ή ραδιοτηλεγραφητή Α' τάξεως μετά την απόκτηση του διπλώματος και μέχρι τρία (3) το πολύ έτη.

2. Στη βαθμίδα καθηγητή γενικών και τεχνικών μαθημάτων:

Οι πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. (κλάδοι 22, ΒΙ/3, ΒΙΙ/3) ειδικότητας Φυσικομαθηματικών ή Πολυτεχνικών Σχολών, οι οποίοι έχουν προϋπηρεσία τουλάχιστον δεκαοκτώ (18) ετών, η οποία μειώνεται: α) κατά τρία (3) έτη για όσους έχουν δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών, β) κατά έξι (6) έτη για όσους έχουν διδακτορικό δίπλωμα.

B. ΣΤΗ ΒΑΘΜΙΔΑ ΕΠΙΚΟΥΡΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

1. Στη βαθμίδα επίκουρου καθηγητή ναυτικών μαθημάτων:

Οι κάτοχοι διπλώματος πλοιάρχου ή μηχανικού ή ραδιοτηλεγραφητή σε κάθε περίπτωση Α' τάξεως (κλάδοι ΒΙ/3, ΒΙΙ/3, ΒΙΙ/4, ΒΙΙ/5), οι οποίοι δεν υπάγονται στις διατάξεις του ανωτέρω κεφαλαίου Α αριθμός 1 της παρούσας παραγράφου.

2. Στη βαθμίδα επίκουρου καθηγητή γενικών και τεχνικών μαθημάτων:

α) Οι πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. (κλάδοι 22, ΒΙ/3, ΒΙΙ/3) ειδικότητας Φυσικομαθηματικών ή Πολυτεχνικών Σχολών, οι οποίοι δεν υπάγονται στις διατάξεις του ανωτέρω κεφαλαίου Α αριθμός 2 της παρούσας παραγράφου.

β) Οι πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι. (κλάδοι 26, ΒΙΙ/5, ΒΙΙ/8), οι οποίοι έχουν αναγνωρισμένο διδακτορικό δίπλωμα ή τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών.

Γ. ΣΤΗ ΒΑΘΜΙΔΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗ

α) Οι πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι. (κλάδοι 26, ΒΙΙ/5, ΒΙΙ/8).

β) Οι κάτοχοι πτυχίου Α.Δ.Σ.Ε.Ν. και διπλώματος πλοιάρχου ή μηχανικού ή ραδιοτηλεγραφητή Γ' τάξεως (κλάδοι ΒΙΙ/5, ΒΙΙ/8).

Δ. ΣΤΗ ΒΑΘΜΙΔΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

α) Οι καθηγητές αγγλικής γλώσσας πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. (κλάδοι 22, ΒΙΙ/3).

β) Οι καθηγητές φυσικής αγωγής πτυχιούχοι Εθνικής Ακαδημίας Σωματικής Αγωγής (κλάδος 25).

Ε. ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΒΑΘΜΙΔΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Οι καθηγητές αγγλικής γλώσσας χωρίς πτυχίο Α.Ε.Ι. (κλάδοι ΒΙΙ/4, ΒΙΙ/6). Οι θέσεις αυτές συνιστώνται με το νόμο αυτόν πέραν των θέσεων του άρθρου 19 και καταργούνται όταν αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο από την υπηρεσία αυτοί που τις κατέχουν. Η προσωρινή αυτή βαθμίδα συνιστάται με το νόμο αυτόν και καταργείται μόλις αποχωρήσει και ο τελευταίος που κατέχει προσωποπαγή θέση στη βαθμίδα αυτή. Η παράγραφος 4 του άρθρου 19 ισχύει αναλόγως. Το προσωπικό της προσωρινής αυτής βαθμίδας έχει ως αντικείμενο την ανάληψη κυρίως εργαστηριακής και επικουρικώς θεωρητικής διδασκαλίας της αγγλικής γλώσσας, καθώς και της ναυτικής ορολογίας σε συνεργασία με καθηγητές ειδικότητας, δεκαοκτώ (18) ώρες διδακτικής απασχόλησης και αποδοχές καθηγητή ειδικών μαθημάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17.

ΣΤ. ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΒΑΘΜΙΔΑΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ

α) Οι κάτοχοι διπλώματος πλοιάρχου ή μηχανικού ή ραδιοτηλεγραφητή σε κάθε περίπτωση Β' τάξεως (κλάδος ΒΙΙ/4).

β) Οι κάτοχοι πτυχίου Α.Δ.Σ.Ε.Ν. (κλάδος ΒΙΙ/8).

Οι θέσεις αυτές συνιστώνται με το νόμο αυτόν πέραν των θέσεων του άρθρου 19 και καταργούνται όταν αποχωρήσουν για οποιονδήποτε λόγο από την υπηρεσία αυτοί που τις κατέχουν. Η παράγραφος 4 του άρθρου 19 ισχύει αναλόγως.

Z. ΣΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Ε.Τ.Π.

α) Οι κάτοχοι διπλώματος πλοιάρχου ή μηχανικού ή ραδιοτηλεγραφητή σε κάθε περίπτωση Γ' τάξεως (κλάδοι ΒΙΙ/7, ΒΙΙ/8).

β) Οι κάτοχοι απολυτηρίου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (κλάδοι 26, 28, ΒΙΙ/6, ΒΙΙ/8).

γ) Όσοι δεν υπάγονται στα στοιχεία α' και β' της περίπτωσης αυτής (κλάδοι ΒΙΙ/6, ΒΙΙ/7, ΒΙΙ/8).

3. Όσοι από τους ανωτέρω εντασσόμενους αποκτήσουν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2003 τα προβλεπόμενα από το άρθρο αυτό προσόντα, είτε για ένταξη σε ανώτερη βαθμίδα είτε για ένταξη από θέση Ε.Τ.Π. σε βαθμίδα Ε.Π., επανεντάσσονται με αίτηση τους σε νέα θέση, μεταφέροντας τη θέση τους αν δεν υπάρχουν κενές αντίστοιχες οργανικές θέσεις.

4. α) Ως προϋπηρεσία για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού νοείται η συνολική κατά την ημέρα ένταξης επαγγελματική ή εκπαιδευτική ή συνδυασμός και των δύο προϋπηρεσία, η οποία είναι συναφής με την ειδικότητα πρόσληψης. Όσοι έχουν τέτοια προϋπηρεσία μέχρι την ημέρα του διορισμού τους και δεν έχει αναγνωριστεί από την υπηρεσία, μπορούν μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος να προσκομίσουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την αναγνώρισή της.

β) Προϋπηρεσία, κατά την ανωτέρω έννοια, η οποία έχει ληφθεί υπόψη για την αναγνώριση συνταξιοδοτικού δικαιώματος δεν λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή του παρόντος, εφόσον ακολούθησε χορήγηση σύνταξης. γ) Ως δικαιολογητικά για την αναγνώριση χρόνου προϋπηρεσίας γίνονται δεκτά όσα προέρχονται από το οικείο ασφαλιστικό ταμείο ή από επίσημη βεβαίωση, αν πρόκειται για το δημόσιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. δ) Ως προς τα έτη προϋπηρεσίας που τελικώς θα αναγνωριστούν για τη χορήγηση χρονοεπιδόματος, λαμβάνονται υπόψη σε κάθε περίπτωση μόνο μέχρι οκτώ (8) έτη. Οι διατάξεις υπό στοιχείο β' εφαρμόζονται αναλόγως και για την παρούσα περίπτωση.

5. Η ένταξη ή επανένταξη του προσωπικού κατά τις

προηγούμενες παραγράφους πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού, ύστερα από κρίση ειδικής πενταμελούς επιτροπής ότι έχει τα προσόντα για ένταξη ή επανένταξη σε βαθμίδα, προσωποπαγή θέση ή κατηγορία, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Η επιτροπή, προκειμένου για ένταξη, αποτελείται από καθηγητές Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. και προκειμένου για επανένταξη από καθηγητές Α.Ε.Ν.. Η συγκρότηση της επιτροπής ένταξης γίνεται με απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας, Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Με την απόφαση συγκρότησης της επιτροπής ένταξης ρυθμίζονται και θέματα λειτουργίας της και αμοιβής των μελών της. Η επιτροπή επανένταξης συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού, με την οποία ρυθμίζονται και θέματα λειτουργίας της, ενώ το έργο των μελών παρέχεται εντός του ωραρίου του άρθρου 15.

6. Με την έκδοση της απόφασης της προηγούμενης παραγράφου για ένταξη του προσωπικού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, καταργούνται αυτοδικαίως οι θέσεις κάθε φύσης, ονομασίας και κατηγορίας που κατείχε το προσωπικό αυτό.

7. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και για εκπαιδευτικό προσωπικό των Κέντρων Επιμόρφωσης Στελεχών Εμπορικού Ναυτικού (Κ.Ε.Σ.Ε.Ν.) που κατέχει σε αυτά είτε μόνιμη οργανική θέση είτε θέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και υπηρετεί με απόσπαση σε Α.Δ.Σ.Ε.Ν. κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και συνεχώς κατά τα εκπαιδευτικά έτη 1996–1997 και 1997–1998. Η ένταξη γίνεται σε Α.Ε.Ν. που έχει την ίδια έδρα με την καταργούμενη Α.Δ.Σ.Ε.Ν. που υπηρετούν ως αποσπασμένοι. Αν με αιτησή τους δηλώσουν ότι δεν επιθυμούν να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος, παύει αυτοδικαίως η απόσπαση και επανέρχονται στη θέση τους.

Άρθρο 31 Γενικές – Μεταβατικές διατάξεις

1. Όπου στις προηγούμενες διατάξεις του νόμου αυτού αναφέρεται Υπουργός, χωρίς ειδικότερο προσδιορισμό, νοείται ο Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας, ενώ όπου αναφέρεται Υπουργείο, χωρίς ειδικότερο προσδιορισμό, νοείται το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας.

2. Όπου στις διατάξεις του νόμου αυτού αναφέρονται:

α) κάτοχοι πτυχίου, διπλώματος ή απολυτηρίου είτε πτυχίο, διπλώμα ή απολυτηρίου νοούνται και οι κάτοχοι ισότιμων τίτλων ή το ισότιμο αυτών αντιστοίχως,

β) Σχολές Α.Ε.Ι., Τ.Ε.Ι., Α.Ε.Ν., νοούνται και οι ομοταγείς εξωτερικού.

3. Τα μέλη του Ε.Π. τα οποία συμπληρώνουν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους παραμένουν στην υπηρεσία και αποχωρούν αυτοδικαίως με τη λήξη του διδακτικού έτους.

4. Η διάταξη της παραγράφου 8 του άρθρου 9 του ν. 2575/1998 (ΦΕΚ 23 Α') διατηρείται σε ισχύ και μετά την ισχύ των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 20 του παρόντος.

5. Μέχρι να εκδοθούν τα προεδρικά διατάγματα ή οι αποφάσεις που προβλέπονται από εξουσιοδοτικές διατάξεις του παρόντος νόμου, εξακολουθούν να ισχύουν οι αντίστοιχες διατάξεις περί Α.Δ.Σ.Ε.Ν..

6. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 19 του παρόντος, όπου στην κείμενη νομοθεσία περί Κ.Ν.Ε. αναφέρεται Α.Δ.Σ.Ε.Ν. ή Δ.Σ.Ε.Ν. νοείται Α.Ε.Ν..

7. Όσοι εντάσσονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, διατηρούν τις αποδοχές που λαμβάνουν κατά το χρόνο ένταξης μέχρι την έναρξη εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 17 του παρόντος.

8. Οι διατάξεις του άρθρου 24 και της παρ. 1 στοιχ. α' του άρθρου 49 του ν. 576/1977 (ΦΕΚ 102 Α') ως προς τη βαθμίδα εκπαιδευτής διατηρούνται σε ισχύ και εφαρμόζονται αναλόγως για τις Α.Ε.Ν..

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

'Άρθρο 32 Ινστιτούτο Ιστορίας Εμπορικής Ναυτιλίας

1. Συνιστάται Ινστιτούτο Ιστορίας Εμπορικής Ναυτιλίας, το οποίο αποτελεί μη κερδοσκοπικό νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, έχει έδρα τον Πειραιά και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας.

2. Σκοπός του Ινστιτούτου Ιστορίας Εμπορικής Ναυτιλίας είναι:

α) Η έρευνα και η μελέτη της ναυτικής ιστορίας, των ναυτικών παραδόσεων, ηθών και εθίμων, της ναυτικής εκπαίδευσης, των ναυτεμπορικών δραστηριοτήτων, των εξερευνητικών ταξιδιών, της εξέλιξης των εμπορικών πλοίων, των οργάνων της ναυσιπλοΐας, της ναυτικής αστρονομίας, της τέχνης (εικαστικής και λογοτεχνίας), της βιβλιογραφίας και της χαρτογραφίας σε σχέση με τη ναυτιλία και τη θάλασσα, της ναυπηγηκής τέχνης, της ιστορίας των λιμανών και κάθε άλλης δραστηριότητας που έχει σχέση με τη ναυτιλία και τη θάλασσα από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι σήμερα.

β) Η αναζήτηση, συλλογή, συγκέντρωση, διαφύλαξη και συντήρηση κειμηλίων και αντικειμένων ιστορικού ενδιαφέροντος, που αναφέρονται στην Ελληνική Εμπορική Ναυτιλία και γενικότερα σε κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα που έχει σχέση με τη ναυτιλία και τη θάλασσα από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι σήμερα.

γ) Η έκθεση των κειμηλίων και των αντικειμένων ιστορικού ενδιαφέροντος που διαθέτει σε μουσείο που διατηρεί το Ινστιτούτο με το όνομα Μουσείο Εμπορικής Ναυτιλίας ή σε αίθουσες άλλων μουσείων με τα οποία το Ινστιτούτο μπορεί να συνεργάζεται ή σε εκθέσεις σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας ή του εξωτερικού.

δ) Η προβολή στο ευρύτερο κοινό στην Ελλάδα και το εξωτερικό και ιδίως στους νέους της ελληνικής ναυτικής ιστορίας και παράδοσης και της προσφοράς της εμπορικής ναυτιλίας προς τον άνθρωπο.

ε) Η προσέλκυση νέων στο ναυτικό επάγγελμα.

3. α) Το Ινστιτούτο διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), το οποίο είναι αρμόδιο για όλα τα θέματα που αφορούν τις δραστηριότητες του Ινστιτούτου, τη διοίκηση και διαχείριση της περιουσίας του. Συντάσσει τον ετήσιο προϋπολογισμό και απολογισμό, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης και την έκθεση πεπραγμένων του προηγούμενου έτους, τα οποία υποβάλλει στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας για έγκριση. Το Δ.Σ. του Ινστιτούτου μπορεί να αναθέτει για ορισμένο χρόνο όλες ή ορισμένες από τις αρμοδιότητές του σε μέλος ή μέλη του.

β) Το Ινστιτούτο εκπροσωπεί, έναντι των αρχών ή οποιουδήποτε τρίτου, ο πρόεδρος του Δ.Σ. ή για ορισμένο χρόνο ή ενέργεια, άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ορίζεται με απόφαση του Δ.Σ..

γ) Το Δ.Σ. του Ινστιτούτου καταρτίζει τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Ινστιτούτου, ο οποίος εγκρίνεται από τους Υπουργούς Εμπορικής Ναυτιλίας, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών.

4. α) Το Δ.Σ. συντίθεται από:

αα) Τον Αρχηγό ή Υπαρχηγό του Λιμενικού Σώματος, ως πρόεδρο.

ββ) Έναν εκπρόσωπο της Ενώσεως Ελλήνων Εφοπλιστών.

γγ) Έναν εκπρόσωπο της Ελληνικής Επιτροπής Ναυτιλιακής Συνεργασίας Λονδίνου.

δδ) Έναν εκπρόσωπο της Ενώσεως Εφοπλιστών Επιβατηγών Πλοίων.

εε) Έναν εκπρόσωπο της Ενώσεως Εφοπλιστών Ακτοπλοίας.

στστ) Έναν εκπρόσωπο του Ναυτικού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

ζζ) Δύο εκπροσώπους της Πανελλήνιας Ναυτικής Ομοσπονδίας.

ηη) Τρία πρόσωπα κύρους με γνώση και εμπειρία σε θέματα ιστορίας, αρχαιολογίας, ναυτιλίας ή άλλους τομείς σχετικούς με το έργο του Ινστιτούτου.

β) Τα υπό ββ), γγ), δδ), εε), στστ) και ζζ) μέλη προτείνονται μαζί με τους αναπληρωτές τους από τις οικείες οργανώσεις. Τα υπό αα) και ηη) μέλη και οι αναπληρωτές τους ορίζονται με την απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, με την οποία διορίζονται τα μέλη του Δ.Σ. με τριετή θητεία.

γ) Τα μέλη του Δ.Σ. του Ινστιτούτου διατηρούν την ιδιότητα του μέλους μέχρι το τέλος της θητείας τους, ακόμη και αν απωλέσουν την ιδιότητα λόγω της οποίας ορίσθηκαν μέλη του Ινστιτούτου. Η θητεία του Δ.Σ. παρατείνεται και μετά την πάροδο της τριετίας μέχρι να διορισθεί το νέο Δ.Σ..

δ) Το Δ.Σ. εκλέγει από τα μέλη του αντιπρόεδρο, που αναπληρώνει τον πρόεδρο όταν δεν υπάρχει, απουσιάζει ή κωλύεται. Το Δ.Σ. αναθέτει τα καθήκοντα του γραμματέα, βοηθού γραμματέα του Δ.Σ. και ταμία του Ινστιτούτου σε μέλη του ή σε τρίτα πρόσωπα κατάλληλα για την εκτέλεση των καθηκόντων αυτών.

ε) Το Δ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα περισσότερα από τα μισά μέλη του και αποφασίζει με πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου.

5. Πόροι του Ινστιτούτου είναι:

- α) τα έσοδά του από το Μουσείο ή τις εκθέσεις,
- β) δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες,
- γ) έσοδα από την εκμετάλλευση της περιουσίας του,
- δ) έσοδα που καθερώνονται με ειδικές διατάξεις νόμου, και
- ε) τυχόν επιχορήγησεις του Δημοσίου ή φορέων δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

6. Το Ινστιτούτο λειτουργεί με εξειδικευμένο προσωπικό ή και με προσωπικό το οποίο αποστάται, ύστερα από αίτησή του, στο Ινστιτούτο από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας. Ο χρόνος της απόσπασης αυτής θεωρείται για κάθε περίπτωση και συνέπεια χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στην οργανική του θέση. Τα θέματα που έχουν σχέση με τη διοικητική στελέχωση του προσωπικού, τα προσόντα, τα καθήκοντα, την υπηρεσιακή κατάσταση, το πειθαρχικό δίκαιο και κάθε σχετικό λειτουργικό θέμα ρυθμίζονται με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Ινστιτούτου. Για τα θέματα πρόσληψης εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις.

7. Κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετικά με την οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία του Ινστιτούτου και του Μουσείου Εμπορικής Ναυτιλίας, καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

8. α) Η αυτοτελής υπηρεσία του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας "Μουσείο Εμπορικής Ναυτιλίας", που ιδρύθηκε με το άρθρο 9 του ν. 1940/1991 (ΦΕΚ 40 Α') καταργείται. Το έργο της συνεχίζεται από το Ινστιτούτο, στο οποίο περιέρχονται και τα περιουσιακά της στοιχεία.

β) Μέχρις ότου συγκροτηθεί το Δ.Σ. του Ινστιτούτου, συνταχθεί ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του και ρυθμιστούν τα θέματα προσωπικού του, το Ινστιτούτο διοικείται και λειτουργεί με βάση την 411811/20/ 93 (ΦΕΚ 468 Β') απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, η οποία διατηρείται προσωρινά σε ισχύ.

γ) Διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 39 του ν. 2068/1992 (ΦΕΚ 16 Α') και του άρθρου 2 παρ. 1 στοιχ. στ' της 3312.61/01/95 (ΦΕΚ 384 Β') απόφασης του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας. Οι πόροι που προβλέπονται σε αυτές αποτελούν πόρους του Ινστιτούτου.

δ) Κάθε άλλη διάταξη που αφορά ή ρυθμίζει θέματα του Μουσείου Εμπορικής Ναυτιλίας καταργείται.

1. α) Το άρθρο 12 του ν. 672/1977 (ΦΕΚ 235 Α') αντικαθίσταται ως ακολούθως:

"Οι Λιμενοφύλακες καθίστανται αυτοδίκαια μέτοχοι του Μετοχικού Ταμείου Ναυτικού (Μ.Τ.Ν.) από την ημέρα κατάταξή τους και του Ταμείου Αλληλοβοηθείας Ναυτικού (Τ.Α.Ν.) από την ημέρα της προαγωγής τους στο βαθμό του Κελευστή Λ.Σ., σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τα ταμεία αυτά."

β) Η αναγνώριση στο Μ.Τ.Ν. της μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου υπηρεσίας στο Λιμενικό Σώμα των Λιμενοφύλακων και Υπαξιωματικών εκ Λιμενοφύλακων που υπηρετούν γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Μ.Τ.Ν., ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου. Το οφειλόμενο ποσό θα καταβληθεί με πρόσθετη μηνιαία κράτηση εκ ποσοστού 4% επί των εκάστοτε μηνιαίων αποδοχών τους.

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 3 του ν. 2329/1995 (ΦΕΚ 172 Α') αντικαθίσταται ως ακολούθως:

"1. α) Οι υποψήφιοι για κατάταξη Δόκιμοι Υπαξιωματικοί πρέπει να κατέχουν απολυτήριο τίτλο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και να έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις. Με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας καθορίζονται τα θέματα που έχουν σχέση με τον τρόπο προκήρυξης, τα λοιπά προσόντα, τις ιατρικές εξετάσεις και τις αθλητικές δοκιμασίες, τον τρόπο επιλογής που θα γίνεται με μόρια κατά προσόν και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια που αναφέρεται στην κατάταξη αυτή. Με την ίδια απόφαση είναι δυνατόν να προβλέπονται χωριστοί πίνακες επιλογής και ποσοστό ή αριθμός θέσεων από το συνολικό αριθμό κατατασσομένων κατά πίνακα, αναλόγως με τον τύπο του απολυτήριου τίτλου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, την ύπαρξη υποψήφιών κατηγοριών που προβλέπονται από ειδικές διατάξεις, το φύλο λόγω της ιδιαιτερότητας του σώματος ως στρατιωτικού, καθώς και ο τρόπος κατάρτισης του τελικού ενιαίου πίνακα επιλογής για κατάταξη, η υποχρέωση παραμονής στο Λ.Σ. και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

β) Οι Λιμενοφύλακες, άνδρες και γυναίκες, που έχουν συμπληρώσει τριετή ευδόκιμη υπηρεσία στο Λ.Σ. και κατέχουν απολυτήριο τίτλο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μπορούν να είναι υποψήφιοι για κατάταξη ως Δόκιμοι Υπαξιωματικοί. Με την απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας της προγούμενης παραγράφου καθορίζονται ποσοστά των θέσεων των Δόκιμων Υπαξιωματικών που καλύπτεται από Λιμενοφύλακες, το οποίο μπορεί να είναι μέχρι είκοσι τοις εκατό (20%) αυτών, τα λοιπά προσόντα τους, ο τρόπος επιλογής σε περίπτωση που αυτοί είναι πτυχιούχοι Α.Ε.Ι., Τ.Ε.Ι. ή Α.Δ.Σ.Ε.Ν., η υποχρέωση παραμονής ως Υπαξιωματικών όσων κατατάσσονται ως Λιμενοφύλακες και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια που αναφέρεται στην κατάταξη αυτή.

γ) Η διάταξη του άρθρου 7 του ν. 690/1977 (ΦΕΚ 253 Α') δεν εφαρμόζεται για τη σχολή Δοκίμων Υπαξιωματικών του Λιμενικού Σώματος."

3. α) Σε αθλητές ή αθλήτριες ηλικίας μέχρι 35 ετών που κατέλαβαν ή καταλαμβάνουν μια από τις θέσεις μεταξύ της πρώτης μέχρι και της όγδοης σε ατομικό άθλημα κατά τη διάρκεια Ολυμπιακών Αγώνων και υπηρετούν στο Λιμενικό Σώμα (Λ.Σ.) ως Λιμενοφύλακες ή Υπαξιωματικοί Λ.Σ. απονέμεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, ο βαθμός του Σημαιοφόρου Λ.Σ. (Ε.Υ.). Ως αξιωματικοί παραμένουν στο Λιμενικό Σώμα, εφόσον το επιθυμούν, μέχρι τη συμπλήρωση πλήρους συντάξιμης υπηρεσίας και εξελίσσονται όπως οι αξιωματικοί Λ.Σ. (Ε.Υ.). Οι προαγωγές τους ενεργούνται σύμφωνα με όσα εκάστοτε ισχύουν περί ιεραρχίας και προαγωγών των μόνιμων αξιωματικών του Λ.Σ..

β) Οι διατάξεις του στοιχείου α' εφαρμόζονται αναλόγως και για όσους αθλητές ή αθλήτριες κατέλαβαν ή καταλαμβάνουν μια από τις τρεις πρώτες θέσεις σε ομαδικό άθλημα κατά τη διάρκεια Ολυμπιακών Αγώνων ή πρώτη θέση σε ατομικό άθλημα σε παγκόσμιο πρωτάθλημα και υπηρετούν στο Λ.Σ. ως Λιμενοφύλακες ή Υπαξιωματικοί.

γ) Μόνιμοι αξιωματικοί του Λ.Σ. μέχρι του βαθμού του

Υποπλοιάρχου Λ.Σ. που αναδείχθηκαν ή αναδεικνύονται Ολυμπιονίκες σε μια από τις πρώτες τρεις θέσεις σε ατομικό ή ομαδικό αθλημα κατά τη διάρκεια Ολυμπιακών Αγώνων προάγονται στον αμέσως ανώτερο βαθμό, μετά από απόφαση του Συμβουλίου Λιμενικού Σώματος με ευρύτερη σύνθεση, ανεξάρτητα από την ύπαρξη κενών θέσεων, τη συνδρομή ουσιαστικών και τυπικών προσόντων του νόμου για την ιεραρχία και εξέλιξη των αξιωματικών Λ.Σ. και την προαγωγή νεοτέρων τους.

4. α) Οι παράγραφοι 2, 3 και 4 του άρθρου 36 του ν.δ. 139/1969 (ΦΕΚ 57 Α') αντικαθίστανται ως ακολούθως:

"2. Το Ανώτατο Συμβούλιο του Λιμενικού Σώματος:

Α. Είναι αρμόδιο για την κρίση των Υπαρχηγών και των Αρχιπλοιάρχων του Λιμενικού Σώματος και συντίθεται από:

1) Τον Αρχηγό του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού, ως Πρόεδρο.

2) Τον Αρχηγό του Λιμενικού Σώματος, ως μέλος.

3) Έναν Υποστράτηγο του Στρατού Ξηράς, ως μέλος, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, μετά από πρόταση του Αρχηγού Γ.Ε.ΕΘ.Α..

Χρέη εισηγητή εκτελεί ο Αρχηγός του Λιμενικού Σώματος.

Β. Με ευρύτερη σύνθεση λειτουργεί ως Δευτεροβάθμιο, για την επανάκριση Ανώτατων Αξιωματικών, ύστερα από προσφυγή του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας ή αίτηση επανάκρισης των Αξιωματικών αυτών και συντίθεται από:

1) Τον Αρχηγό του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού, ως Πρόεδρο.

2) Τον Αρχηγό του Λιμενικού Σώματος, ως μέλος.

3) Έναν Υποστράτηγο του Στρατού Ξηράς, αρχαιότερο αυτού που συμμετείχε στο Πρωτοβάθμιο, ως μέλος.

4) Έναν Υποναύαρχο του Π. Ναυτικού, ως μέλος.

5) Έναν Αναθεωρητή Β' τάξεως του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, ως μέλος.

Τα μέλη με αριθμούς 3, 4 και 5 και οι αναπληρωτές τους ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, μετά από πρόταση του Αρχηγού Γ.Ε.ΕΘ.Α. σε ό,τι αφορά τα με αριθμούς 3 και 4 μέλη και απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ύστερα από πρόταση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, όσον αφορά το με αριθμό 5 μέλος. Χρέη εισηγητή εκτελεί ο Αρχηγός του Λιμενικού Σώματος.

3. Το Ανώτερο Συμβούλιο Λιμενικού Σώματος:

αα) Συντίθεται από:

1) Τον Αρχηγό του Λιμενικού Σώματος, ως Πρόεδρο.

2) Τον αρχαιότερο Υπαρχηγό του Λιμενικού Σώματος, ως μέλος.

3) Έναν Αρχιπλοιάρχο του Λιμενικού Σώματος (Γ.Υ.), ως μέλος.

ββ) Είναι αρμόδιο για την κρίση των πλοιάρχων, αντιπλοιάρχων και πλωταρχών του Λιμενικού Σώματος.

Χρέη εισηγητή εκτελεί το νεότερο μέλος του Συμβουλίου.

γγ) Με ευρύτερη σύνθεση λειτουργεί ως Δευτεροβάθμιο, για την επανάκριση κριθέντων Αξιωματικών, ύστερα από προσφυγή του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας ή αίτηση επανάκρισης των Αξιωματικών αυτών και συντίθεται από:

1) Τον Αρχηγό του Λιμενικού Σώματος, ως Πρόεδρο.

2) Τους δύο (2) Υπαρχηγούς του Λιμενικού Σώματος, ως μέλη.

(3) Έναν (1) Αρχιπλοιάρχο Λιμενικού Σώματος (Γ.Υ.), αρχαιότερο αυτού που συμμετείχε στο Πρωτοβάθμιο, ως μέλος.

(4) Έναν (1) Αναθεωρητή Β' Τάξεως του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, ως μέλος.

Χρέη εισηγητή εκτελεί ο Αρχιπλοιάρχος του Λιμενικού Σώματος.

Το μέλος με αριθμό 4 και ο αναπληρωτής του ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, ύστερα από απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ύστερα από πρόταση του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου του Δικαστικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων.

4. Το Συμβούλιο Λιμενικού Σώματος:

αα) Συντίθεται από:

1) Έναν (1) Αρχιπλοιάρχο του Λιμενικού Σώματος (Γ.Υ.), ως Πρόεδρο.

2) Δύο (2) πλοιάρχους του Λιμενικού Σώματος (Γ.Υ.), ως μέλη.

Χρέη εισηγητή εκτελεί το νεότερο μέλος του Συμβουλίου.

ββ) Είναι αρμόδιο για την κρίση των Υπαρχηγών και Σημαιοφόρων του Λιμενικού Σώματος, καθώς και την έκδοση των αποφάσεων που αναφέρονται στα άρθρα 20 παρ. 5 και 6, 21 παρ. 3 και 4, 30 παρ. 3, 31 παρ. 3 και 32 παρ. 3 του ν.δ 139/1969.

γγ) Με ευρύτερη σύνθεση λειτουργεί ως Δευτεροβάθμιο, για την επανάκριση κριθέντων Αξιωματικών, ύστερα από προσφυγή του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας ή αίτηση επανάκρισης των Αξιωματικών αυτών και συντίθεται από:

1) Τον αρχαιότερο Υπαρχηγό του Λιμενικού Σώματος, ως Πρόεδρο.

2) Δύο (2) Αρχιπλοιάρχους Λιμενικού Σώματος (Γ.Υ.), αρχαιότερους αυτού που συμμετείχε στο Πρωτοβάθμιο, ως μέλη.

3) Δύο (2) πλοιάρχους Λ.Σ. (Γ.Υ.), αρχαιότερους αυτού που συμμετείχε στο Πρωτοβάθμιο, ως μέλη.

Χρέη εισηγητή εκτελεί το νεότερο μέλος του Συμβουλίου."

β) Κάθε παραπομπή που γίνεται στις διατάξεις που αντικαθίστανται από το ανωτέρω στοιχείο α' νοείται ότι γίνεται στις νέες.

'Άρθρο 34 Θέματα προσωπικού Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς

1. Για την κάλυψη των αναγκών του Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς (Ο.Λ.Π.) σε μόνιμο προσωπικό των άρθρων 16, 25, 34 και 45 του π.δ. 93/1989 "Οργάνωση Υπηρεσιών Ο.Λ.Π." (ΦΕΚ 42 Α'), το με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ασφίστου χρόνου εργατικό και λοιπό προσωπικό που υπηρετεί στον Ο.Λ.Π. κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος και τουλάχιστον επί επτά (7) έτη, μπορεί να διοριστεί σε οργανικές θέσεις μόνιμων υπαλλήλων με τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος.

2. Όσοι από τους ανωτέρω επιθυμούν να διοριστούν πρέπει:

α) Να υποβάλουν σχετική αίτηση στη Διεύθυνση Διοικητικού.

β) Να έχουν τα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία γενικά προσόντα διορισμού, εκτός από το ανώτατο όριο ηλικίας που ορίζεται από το τεσσαρακοστό πέμπτο (45ο) έτοις.

γ) Να έχουν τα ειδικά τυπικά προσόντα του κλάδου στον οποίο διορίζονται, που προβλέπονται στο π.δ. 93/1989 και στο π.δ. 194/1988 (ΦΕΚ 84 Α'), όπως ισχύει σήμερα. Ειδικά, για το διορισμό στις ειδικότητες των χειριστών μηχανημάτων του άρθρου 34 του π.δ. 93/1989 αρκεί βεβαίωση καταληλότητας της Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης Προσωπικού Ο.Λ.Π. που προβλέπεται από το ν.δ. 46/1974 (ΦΕΚ 254 Α').

3. Ο κατά τα ανωτέρω διορισμός ενεργείται μετά από γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου Υπαλλήλων του Ο.Λ.Π. που κρίνει για τη συνδρομή των όρων και προϋποθέσεων του παρόντος, των ουσιαστικών προσόντων των διοριζόμενων, καθώς επίσης και τις ανάγκες κάθε φορά της Υπηρεσίας στις συγκεκριμένες κατηγορίες και κλάδους. Ο διορισμός γίνεται σε υφιστάμενες κενές οργανικές θέσεις καταργουμένων αυτοδίκαια των αντίστοιχων κενούμενων οργανικών θέσεων ιδιωτικού δικαίου.

4. Ο διορισμός γίνεται στον εισαγωγικό βαθμό του κλάδου ή σε ανώτερο βαθμό μετά από γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου Υπαλλήλων Ο.Λ.Π., εφόσον ο διοριζόμενος έχει τον απαιτούμενο χρόνο υπηρεσίας, συνεχούς ή διαλεκτομένης, στον Ο.Λ.Π., το Δημόσιο ή άλλο Ν.Π.Δ.Δ. για την προαγωγή στον ανώτερο βαθμό.

5. Οι κατά τις διατάξεις του παρόντος διοριζόμενοι κατατάσσονται στα μισθολογικά κλιμάκια του ν. 2470/ 1997 (ΦΕΚ 40 Α'). Στην κατάταξη υπολογίζεται και ο χρόνος προϋπηρεσίας που έχει προσμετρηθεί κατά το διορισμό τους,

σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο. Οι διοριζόμενοι παίρνουν τις αποδοχές της νέας θέσης, έστω και αν είναι κατώτερες από εκείνες που τους καταβάλλονταν, από τη δημοσίευση της απόφασης διορισμού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 35

Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 2601/1998 (ΦΕΚ 81 Α') προστίθεται εδάφιο, το οποίο έχει ως εξής:

"Για το διάστημα από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2000 περιλαμβάνονται στην περιοχή Γ' πέραν της ζώνης Λαυρεωτικής του Νομού Αττικής και οι Περιφέρειες, οι νομοί και τα τμήματα νομών που δεν εντάσσονται, κατά τα ανωτέρω, στις Α', Β' και Δ' περιοχές, ανεξάρτητα από τη συνδρομή των προϋποθέσεων για την ένταξή τους στην περιοχή Γ'."

Άρθρο 36 Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργούνται:

- α) Ο ν. 1702/1951 (ΦΕΚ 84 Α').
- β) Το ν.δ. 3538/1956 (ΦΕΚ 194 Α').
- γ) Το β.δ. από 30/6/1957 "Περί οργανώσεως των Δημοσίων Σχολών Εμπορικού Ναυτικού" (ΦΕΚ 183 Α').
- δ) Τα άρθρα 65, 66, 67, 68, 69 και 70 του ν.δ. 187/1973 (ΦΕΚ 261 Α').
- ε) Η παράγραφος 7 του άρθρου 66 του ν. 576/1977 (ΦΕΚ 102 Α').
- ζ) Η παράγραφος 1 του άρθρου 14 του ν. 2329/1995 (ΦΕΚ 172 Α'), ως και κάθε διάταξη περί ανώτερης ναυτικής εκπαίδευσης.

Άρθρο 37 Κάλυψη δαπανών

Οι δαπάνες που προκαλούνται από τις διατάξεις των άρθρων 32 παρ. 5, 33 παρ. 3 περ. α', β', γ' θα καλυφθούν για μεν το τρέχον οικονομικό έτος από τις εγγεγραμμένες πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υ.Ε.Ν., για δε τα επόμενα οικονομικά έτη από τις πιστώσεις που θα εγγράφονται στον ανωτέρω προϋπολογισμό.

Οι δαπάνες που προκαλούνται από τις διατάξεις των άρθρων 6, 10 παρ. 1 και 3, 11 παρ. 6, 14, 15Β και 15Γ, 16 παρ. 3, 20, 26, 30 παρ. 6 θα βαρύνουν τα έσοδα του Κ.Ν.Ε..

Οι δαπάνες που προκαλούνται από τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 3, 16 παρ. 6, 17, 19 και 30 παρ. 2 θα βαρύνουν κατά ένα μέρος τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υ.Ε.Ν. και κατά το υπόλοιπο τα έσοδα του Κ.Ν.Ε..

Άρθρο 38 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις αυτού".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ το Τμήμα, να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρεσχέθη η ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Εισερχόμαστε στη συζήτηση του νομοσχεδίου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων: "Ρύθμιση εργασιακών σχέσεων, σύσταση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και άλλες διατάξεις".

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Κύριε Πρόεδρε, το λόγο παρακαλώ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Κύριε Πρόεδρε, το λόγο παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Πρέπει να προχωρήσω στα διαδικαστικά και μετά να σας δώσω το λόγο.

Για το νομοσχέδιο αυτό έχει αποφασιστεί η συζήτηση του σε τέσσερις συνεδριάσεις, εκ των οποίων η πρώτη θα διατεθεί για τη συζήτηση επί της αρχής και οι άλλες για τη συζήτηση των άρθρων.

Ο χρόνος του Τμήματος αυτού, όπως γνωρίζετε, λήγει στις 6 του μηνός. Παρακαλώ να συμφωνήσετε για την παράταση της λειτουργίας του μέχρι και της 7ης, προκειμένου να ολοκληρωθεί η συζήτηση του νομοσχεδίου αυτού. Γιατί, σε αντίθετη περίπτωση, πρέπει το επόμενο Τμήμα να καλύψει τη συζήτηση της τελευταίας συνεδριάσεως, που έχει αποφασιστεί. Η πρόταση αυτή συνεζητήθη στη Διάσκεψη των Προέδρων και υποβάλλεται από εμένα στο Τμήμα.

Ο κ. Βασίλειος Μιχαλολιάκος έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, εκτιμούμε ότι πράγματι θα χρειαστούν τέσσερις συνεδριάσεις. Έχω όμως την εντύπωση -και στα πλαίσια μιας συμπεριφοράς που έχετε, να διευκολύνετε τη συζήτηση εντός της Βουλής- ότι μπορούμε να πάμε την άλλη εβδομάδα, Δευτέρα ή Τρίτη, με μετάθεση της έναρξης λειτουργίας του άλλου Τμήματος, για να μπορέσουν και οι συνάδελφοι να υλοποιήσουν τους προγραμματισμούς που έχουν για την Παρασκευή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριοι συνάδελφοι, επαναλαμβάνω ότι το Τμήμα πρέπει να τελειώσει τη συζήτηση, γιατί σε αντίθετη περίπτωση πρέπει, είτε το Τμήμα αυτό να κληθεί την επόμενη εβδομάδα, είτε το επόμενο Τμήμα να μπει στη συζήτηση ενός νομοσχεδίου, του οποίου δεν έχει παρακολουθήσει ουσιαστικά τη συζήτηση επί της αρχής και του μεγαλύτερου μέρους των άρθρων.

Συμφωνείτε, επομένως, να παραταθεί μέχρι και της Παρασκευής, οπότε και θα διεξαχθεί η τελευταία συνεδρίαση του Τμήματος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Εμείς δεν επιμένουμε δογματικά.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κι εμείς θα θέλαμε να πούμε την άποψή μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ. κ. Δημήτριος Τσοβόλας έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Μια λέξη μόνο, κύριε Πρόεδρε.

Όπως είναι γνωστό, στη Διάσκεψη των Προέδρων είχαμε τελείωση διαφορετική άποψη. Εμείς είπαμε να μην μπει κανένας περιορισμός στις συνεδριάσεις για το νομοσχέδιο και επιμένουμε στην άποψη αυτή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Δημήτριος Κωστόπουλος έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κύριε Πρόεδρε, ξέρω όλη τη συζήτηση. Τη Διάσκεψη των Προέδρων την παρακολούθησα εξάλλου.

Αυτό το νομοσχέδιο, κύριε Πρόεδρε, και κάνω έκκληση και προς εσάς -ξέρω τις δυσκολίες που είπατε και όλα αυτά τα καταλαβαίνω- δεν πρέπει να συζητηθεί καν στο Τμήμα. Πρέπει να αποσυρθεί. Αυτό είναι θέμα της Κυβερνησης βεβαίως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Αυτό είναι άλλο θέμα. Επί της αρχής, ενδεχομένως, μπορείτε να το θέσετε.

Ορίστε, κύριε Ροκόφυλλε, κατ' οικονομίαν έχετε το λόγο. Είμαστε εν αταξία όλοι τώρα.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ: Ναι, κύριε Πρόεδρε, αλλά εν πάσῃ περιπτώσει, για την ευρυθμότερη λειτουργία και για την άρθρωση των εργασιών μας, θα έλεγα ότι μια και ξέραμε ότι οι εργασίες του Τμήματος λήγουν στις 6 του μηνός και έχουμε κανονίσει για τις 7 το πρώι αεροπορικά ταξίδια κλπ., μήπως θα ήταν δυνατόν αυτήν την εμβόλιμη συνεδρίαση να την ποποθετήσουμε ή την Τετάρτη το απόγευμα ή την Πέμπτη το απόγευμα, ώστε να μπορέσουμε να φύγουμε φυσιολογικά...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Στη Διάσκεψη των Προέδρων το συζητήσαμε το θέμα αυτό και είπαμε η εμβόλιμη συνεδρίαση να γίνει την Παρασκευή, γιατί το Τμήμα συνεδριά-

ζει κανονικά κάθε μέρα. Δεν είναι δυνατόν, εκτός από περίπτωση εξαιρετική, που αφορά το νομοθετικό έργο και όχι την περίπτωση αυτή, να γίνουν μέσα στην ίδια ημέρα δύο συνεδριάσεις.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ: Και όμως, το έχουμε κάνει επανειλημένα στο παρελθόν, κατ' ανάγκην βέβαια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Όχι, το έχουμε κάνει, γιατί υπήρχε σοβαρός νομοθετικός λόγος, για προθεσμίες κλπ. Δεν είναι αυτή η περίπτωση μας.

Ορίστε, κύριε Μιχαλολιάκο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, αφού δεν πάμε ούτως ή άλλως, όπως βλέπω, στην επόμενη εβδομάδα, θα συμφωνήσουμε κι εμείς με τον κ. Ροκόφυλλο, για να διευκολύνουμε τουλάχιστον τους συναδέλφους, που έχουν προγραμματισμένες ανειλημμένες πολιτικές δεσμεύσεις και υποχρεώσεις. Έχει ξαναγίνει.

Εμείς, ούτως ή άλλως, σας είπαμε να πάμε την άλλη εβδομάδα, να μη βιάζουμε τα πράγματα. Άλλα αφού δεν βρίσκει η άποψή μας συναίνεση, θα συμφωνήσουμε με τον κ. Ροκόφυλλο.

Ένα δεύτερο θέμα, που θα ήθελα να τονίσω, είναι το εξής. Ας μη δεσμευθούμε ότι θα τελειώσουμε σήμερα τη συζήτηση επί της αρχής, αφού έχουμε δεσμευθεί στον αριθμό των συνεδριάσεων. Εάν προκύψει ενδιαφέρον από τους συναδέλφους να μιλήσουν επί της αρχής, γιατί να τους ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Μιχαλολιάκο, γι' αυτό συνεδριάζει η Διάσκεψη, στην οποία εκτίθενται όλες οι απόψεις.

Ήδη ο κ. Τσοβόλας είπε ότι διεφώνησε, όπως και το Κομμουνιστικό Κόμμα σίγχρονα άλλη άποψη.

Καταλήγουμε κάπου. Το να επαναλαμβάνουμε εδώ μια συζήτηση που έγινε ήδη, δεν έχει νόημα. Θα θέλαμε όλοι μας και εγώ και τα άλλα μέλη της Διασκέψεως να διευκολύνουμε τους συναδέλφους, αλλά αυτό προσκρούει σε άλλα πράγματα. Το να κάνουμε δύο συνεδριάσεις μέσα στην ίδια μέρα, να αρχίζουμε από το πρωί την Πέμπτη και να τελειώσουμε αργά το βράδυ, το καταλαβαίνω, αλλά αφού είπαμε να γίνει και τετάρτη συνεδρίαση, αυτή η συνεδρίαση πρέπει να γίνει την επομένη μέρα, που είναι η Παρασκευή.

Συμφωνεί το Τμήμα;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του Δ.Η.Κ.Κ.Ι.): Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το Τμήμα έκανε δεκτή την πρόταση, κατά πλειοψηφία.

Αρχίζουμε, λοιπόν, με τη συζήτηση επί της αρχής του νομοσχεδίου.

Η Νέα Δημοκρατία ορίζει ως Κοινοβουλευτικό της Εκπρόσωπο τον κ. Βασίλειο Μιχαλολιάκο.

Το Κομμουνιστικό Κόμμα ορίζει ως ειδικό αγορητή τον Αντιπρόεδρο κ. Δημήτριο Κωστόπουλο.

Ο Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου ορίζει ως ειδικό αγορητή τον κ. Σπύρο Δανέλλη.

Πριν καλέσω στο Βήμα τον κ. Μάτη, τον εισηγητή της Πλειοψηφίας, θα δώσω το λόγο στην κ. Παπαρήγα.

Ορίστε κυρία Παπαρήγα, έχετε το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ): Κύριε Πρόεδρε, είναι πολύ γνωστό πως σε όλους μας, ότι γύρω-γύρω στην Αθήνα και σε ολόκληρη την Αττική υπάρχει μια τεράστια πυρκαγιά με ανυπολόγιστες συνέπειες. Δεν θέλω να επεκταθώ άλλο, καταλαβαίνουμε γιατί μιλάμε.

Θεωρώ ότι είναι εντελώς απαραίτητο σήμερα, υπάρχει και σχετικό άρθρο του Κανονισμού, το 142, αλλά εγώ θα έλεγα και πέρα και πάνω από τον Κανονισμό, η Κυβέρνηση να στείλει κάποιον εκπρόσωπό της, ο Πρωθυπουργός λείπει, να μας ενημερώσει, έστω για δέκα λεπτά, τι εικόνα έχει η Κυβέρνηση, τι κάνει, τι θα κάνει. Σήμερα όμως, παρά το γεγονός ότι συζητάμε ένα επίσης πολύ μεγάλης σημασίας, εξαιρετικής σημασίας νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μάλιστα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ): Εμείς είχαμε ζητήσει και προ ημερήσιας διάταξης συζήτηση στη Βουλή. Ο κύριος Πρωθυπουργός απαξιώσε να δεχθεί την πρότασή μας και θα έλεγα ότι απαξιώσε να απαντήσει και επίσημα, γιατί δεν είναι θέμα Προεδρείου της Βουλής αυτό. Εν πάσῃ περιπτώσει...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρία Παπαρήγα, επειδή είμαστε εκτός Κανονισμού αυτήν τη στιγμή, εάν έχετε την καλοσύνη, εγώ άκουσα ...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ): Εκτός Κανονισμού και εκτός φυσιολογικής κατάστασης είναι αυτό που υπάρχει σήμερα στην Αττική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ωραία, αλλά εν τοιαύτη περιπτώσει θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα και άλλο κόμμα ή και η Κυβέρνηση να έρχεται να αιφνιδιάζει την Αντιπολίτευση κ.ο.κ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ): Η φωτιά μας αιφνιδιάσε όλους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Κανονισμός είναι ένα πλαίσιο, το οποίο μας υποχρέωνε όλους να κινηθούμε μέσα σ' αυτό. Εσείς βάζετε ένα θέμα, για το οποίο δεν έχετε καν ειδοποίησε, ούτε το Προεδρείο, ούτε την Κυβέρνηση. Δεν νομίζω ότι είναι σωστό αυτό.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ): Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, άκουσα τώρα στο ραδιόφωνο καθώς ερχόμουν, ότι συνεδριάζει ένα διυπουργικό όργανο κλπ. Εδώ τα κόμματα, η Βουλή, δεν πρέπει να ενημερωθούμε; Είναι ή δεν είναι έκτακτο γεγονός αυτό; Δηλαδή, δεν καταλαβαίνω, ο Κανονισμός της Βουλής είναι πάνω από το πρόβλημα που δημιουργείται αυτήν τη στιγμή σε ολόκληρη την Αττική;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρία Παπαρήγα, ξέρω ότι δεν θέλετε να δημιουργήσετε εντυπώσεις, αλλά βάζετε ένα θέμα για το οποίο ενδιαφέρεσθε. Σας λέω λοιπόν το εξής. Το Τμήμα αυτό είναι Τμήμα Διακοπής των Εργασιών της Ολομελείας της Βουλής. Έχει ως αρμοδιότητα καθαρά νομοθετικό έργο και όχι κοινοβουλευτικό έλεγχο. Οι διατάξεις αυτές, στις οποίες αναφέρεσθε, αφορούν την Ολομέλεια του Σώματος. Το αίτημά σας για έκτακτη σύγκληση της Ολομέλειας του Σώματος πράγματι υπεβλήθη. Δεν συνεφώνησε σ' αυτό η Κυβέρνηση γιατί έκρινε ότι δεν είναι απαραίτητο να συγκληθεί εκτάκτως η Ολομέλεια. Περισσότερο ανησυχία θα προκαλούσε μια έκτακτη σύγκληση της Ολομέλειας του Σώματος.

Κατά συνέπεια αυτήν τη στιγμή εμένα με φέρνετε σε εξαιρετικά δύσκολη θέση, διοτι είμαι ο Πρόεδρος του Σώματος και είμαι επιφορτισμένος να εφαρμόζω τον Κανονισμό σε κάθε περίπτωση. Ακόμα και όταν ορισμένοι συνάδελφοι αγενώς φερόμενοι εγκαταλείπουν την Αίθουσα, είμαι υποχρεωμένος να τους μποδεικνύω ότι πρέπει να σέβονται τον ομιλητή.

Παρακαλώ και εσείς να σεβαστείτε τον Κανονισμό και να μη φέρνετε και εμένα και τους άλλους εκπροσώπους των κομμάτων, που ζητούν ήδη το λόγο και την Κυβέρνηση βεβαίως, σε δύσκολη θέση. Εδώ είναι ο Υπουργός Εργασίας, για να συζητηθεί το νομοσχέδιο του. Δεν είναι ο αρμόδιος Υπουργός. Ασφαλώς η Κυβέρνηση, αν θα κάνει ανακοινώσεις, θα τις κάνει διά άλλου μέσου και όχι στο Τμήμα Διακοπής Εργασιών της Βουλής.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα επιμείνω. Η Κυβέρνηση όφειλε να έχει την ευαισθησία, να ενημερώσει και τη Βουλή. Είτε θερινό είτε χειμερινό Τμήμα, δεν έχει καμία σημασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Πάντως σας λέω ότι το Τμήμα της Βουλής δεν είναι αρμόδιο για ενημέρωση. Όχι ότι δεν ενδιαφερόμεθα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Δεν θα ενημερώνόμαστε, κύριε Πρόεδρε, από τα κανάλια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Όλοι ενδιαφερόμεθα για ενημέρωση, αλλά δεν είναι αυτό το Τμήμα αρμόδιο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Υπάρχει έκτακτη ανάγκη σήμερα; Υπάρχει έκτακτο πρόβλημα; Εγώ δεν μπορώ να καταλάβω, με συγχωρείτε και δεν μπορώ να συμμεριστώ την άποψη ότι ο Κανονισμός είναι πάνω και είναι υπέρτερος από το φλέγον και καυτό πρόβλημα που έχει προκύψει. Ο λαός δεν ανησυχεί όταν η Βουλή συζητάει τέτοια θέματα, ανησυχεί όταν υπάρχει αδιαφορία για τα προβλήματά του και δεν έχει ενημέρωση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρία Παπαρήγα, σας παρακαλώ πάρα πολύ! Είπα ότι πιστεύω ότι δεν θέλετε να δημιουργήσετε εντυπώσεις, γι' αυτό μην επιμένετε. Αν ο Κανονισμός δεν μας υποχρεώνει όλους, ενδεχομένως να υποστείσεις, αύριο κάποιο άλλο κόμμα, το οποίο θα έρθει έξω από τα όρια του Κανονισμού, να βάλει ένα θέμα, το οποίο εκείνο θα θεωρεί φλέγον, ενώ εσείς δεν θα το θεωρείτε. Λοιπόν, σας παρακαλώ πάρα πολύ, σεβαστείτε τον Κανονισμό. Αυτή την έκκληση απευθύνω σε όλους.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Δεν ξέρω αν αυτήν τη στιγμή εκπροσωπείτε την Κυβέρνηση με αυτήν την απόφαση. Θα μπορούσατε να μεταφέρετε αυτήν την πρόταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Βλέπω ότι με προσβάλλετε επιπλέον. Δεν εκπροσωπώ την Κυβέρνηση. Οφείλω να σας διακόψω.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Θα παρακαλέσω να μεταφέρετε την πρότασή μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Οφείλω να σας διακόψω, αλλά δεν το κάνω, γιατί σας σέβομαι. Και σεις, όμως, να σεβαστείτε εμένα και τον Κανονισμό και να μη συνεχίσετε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Θα παρακαλέσω να μεταφέρετε την πρότασή μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Δεν έχω να μεταφέρω τίποτα, διότι αναρμοδίως μου το υποβάλλετε. Το αίτημα, που μου υποβάλλατε αρμοδίως, το μετέφερα. Έπρεπε και σήμερα να μου στέλνατε ένα έγγραφο και να μην αιφνιδιάζετε το Τμήμα παίρνοντας το λόγο. Λυπάμαι, αλλά είμαι υποχρεωμένος να το διαπιστώσω. Ούτε εμένα ειδοποιήσατε ούτε κανέναν άλλον και πήρατε το λόγο, για να πείτε κάποια πράγματα. Αυτό δεν είναι σωστό. Ολοι ενδιαφέρομεθα ασφαλώς για το φλέγον πρόβλημα που είπατε. Αλλά το ενδιαφέρον μας πρέπει να το επιδεικνύουμε με ειλικρινέστερο και πιο υπεύθυνο τρόπο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Οι διάφοροι ηθικοί και φυσικοί εμπρηστές δεν μας ενημέρωσαν για τα σημειρινά προβλήματα, για να μπορούμε να είμαστε προετοιμασμένοι.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.Ι.): Κύριε Πρόεδρε, το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ορίστε, κύριε Τσοβόλα. Αλλά σας παρακαλώ θερμότατα, επί του Κανονισμού.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.Ι.): Κύριε Πρόεδρε, είναι γνωστό ότι υπάρχει ένα έκτακτο γεγονός τεράστιας σημασίας για όλον τον ελληνικό λαό και πολύ περισσότερο για τα εκατομμύρια των κατοίκων του Λεκανοπεδίου. Η Βουλή, πάντα θέλετε –και το αναγνωρίζουμε αυτόνα είναι στην επικαιρότητα. Και όπως πολλές φορές απ' αυτήν την Έδρα το έχετε πει και το επικροτήσαμε, πρέπει να είναι ο χώρος που θα συζητούνται τα μεγάλα προβλήματα της χώρας και του λαού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Γνωρίζετε τον Κανονισμό, διότι είστε είκοσι χρόνια Βουλευτής. Αυτό είναι το Τμήμα Διακοπής του Θέρους, για νομοθετικό έργο και μόνο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.Ι.): Ναι, κύριε Πρόεδρε. Να τελειώσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παραβιάζετε τον Κανονισμό αυτήν τη στιγμή. Οφείλω να σας πω και να σας καταστήσω υπεύθυνο ότι παραβιάζετε τον Κανονισμό, διότι θέλετε να πείτε κάποια πράγματα, τα οποία επιθυμείτε να ακουστούν με ευκαιρία ότι συνεδριάζουμε αυτήν τη στιγμή.

Δεν είναι σωστό αυτό.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.Ι.): Κύριε Πρόεδρε, καίγεται όλη η Ελλάδα. Η τυπολατρεία θα μας σώσει;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Δεν είμαι τυπολατρης. Απλώς βλέπω ότι παραβιάζεται ο τύπος, αλλά η ουσία, η οποία επιδιώκεται, δεν είναι μέσα στο καθαρό πολιτικό παιχνίδι. Ο Κανονισμός αυτό το σκοπό έχει.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.Ι.): Κλείνοντας θα υποβάλω το εξής θέμα: Να διαβιβάσετε προς την Κυβέρνηση –και αμέσως μόλις ανέβω στο γραφείο θα κάνω και σχετικό γραπτό αίτημα– το αίτημά μας, ότι εντός της εβδομάδας πριν κλείσει το Τμήμα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η Κυβέρνηση σας ακούει τώρα πάντως.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.Ι.): ... να συγκλήθει εκτάκτως η Ολομέλεια και ο κύριος Πρωθυπουργός, να έρθει, να ενημερώσει τη Βουλή και μέσω της Βουλής τον ελληνικό λαό γι' όλα αυτά που συμβαίνουν αυτές τις ημέρες.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ορίστε, κύριε Μιχαλολιάκο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, να σας πω κατ' αρχήν ότι δεν μας φέρνει ως Νέα Δημοκρατία σε δύσκολη θέση η Γενική Γραμματέας του ΚΚΕ. Θα μπορούσε η Κυβέρνηση με δική της πρωτοβουλία, όταν υπάρχει ένα τόσο σημαντικό γεγονός, που απειλεί ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Εδώ στο Τμήμα, κύριε συνάδελφε;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Σας παρακαλώ. Να ολοκληρώσω την πρότασή μου. Έχετε όλη την άνεση να μας διακόπτετε συνεχώς, ιδίως όταν κινούμεθα στα όρια του Κανονισμού...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κινείστε εκτός ορίων του Κανονισμού.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Θα έλεγα, λοιπόν, ότι η Κυβέρνηση θα έπρεπε να έχει την ευαισθησία, με δική της πρωτοβουλία, τιμώντας το θεσμό του Κοινοβουλίου, να ενημερώσει διά της Βουλής τον ελληνικό λαό και προπαντός το λαό του λεκανοπεδίου Αττικής, πόσο απειλείται και τι μέτρα προστασίας υπάρχουν.

Δεν το έπραξε. Μπορεί ο Κανονισμός να μην το προβλέπει, αλλά με σωστή πολιτική ερμηνεία δεν το απαγορεύει. Θέλουμε την αναβάθμιση της λειτουργίας μας εδώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε συνάδελφε, ρητώς το απαγορεύει.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Θα μπορούμε τουλάχιστον, όταν αυτό είναι προς την κατεύθυνση του συμφέροντος, να το ερμηνεύσουμε έτσι. Ας είναι, λοιπόν, αίτημα όλων των πτερυγών της Βουλής, ελπίζω και του Προεδρείου, να έλθει εντός της ημέρας η Κυβέρνηση και να μας ενημερώσει. Αν δεν μεταφερθεί δι' υμών το αίτημα, ελπίζω τουλάχιστον, αφού δεν είχε την πρωτοβουλία, να ακούσει τις φωνές και να το κάνει κατά τη διάρκεια της συνεδριάσεως. Δεν είμαι ιδιαίτερα αισιόδοξος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑ.Σ.Ο.Κ. έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι οι συνάδελφοι, οι οποίοι έβαλαν το θέμα σήμερα για την έκτακτη συνεδρίαση της Ολομέλειας, γνωρίζουν ότι δεν μπορεί να γίνει συζήτηση στο Τμήμα για το θέμα που βάζουν. Για να γίνει συζήτηση αυτής της μορφής, θα πρέπει να συγκληθεί η Ολομέλεια του Σώματος. Αίτημα για σύγκληση της Ολομέλειας του Σώματος έγινε προς την Κυβέρνηση και απερρίφθη.

(Θόρυβος, διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του Κ.Κ.Ε.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Αφήστε να διατυπώσει και ο κ. Γεωργακόπουλος την άποψή του.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Γίνεται, λοιπόν, απλώς και μόνο για τη δημιουργία εντυπώσεων, γιατί εάν επρόκειτο να κάνει αποδεκτό το αίτημα η Κυβέρνηση, ήδη θα είχε κάνει έκτακτη σύγκληση της Ολομέλειας της Βουλής, για να

συζητηθεί το θέμα που βάζουν οι συνάδελφοι. Δεν μπορεί να γίνει στο Τμήμα τέτοια συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων: Παπαϊωάννου έχει το λόγο.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Κύριε Πρόεδρε, δεν θεωρώ σκόπιμο να επαναλάβω τα όσα είπατε και εσείς και ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Π.Α.Σ.Ο.Κ., σε σχέση με τον αιφνιδιασμό και τη μη αρμοδιότητα του Τμήματος να συζητήσει αυτό το θέμα. Όμως, για να αποκατασταθεί η αλήθεια, θέλω να πω μόνο ότι όλες αυτές τις ημέρες βρίσκεται σε συνεδρίαση το αρμόδιο διυπουργικό όργανο για τις πυρκαγιές.

Τόσο η Κυβέρνηση όσο και ο κρατικός μηχανισμός επιτελούν το χρέος τους προς αυτήν την κατεύθυνση με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Πιστεύω ότι τα παραπάνω λόγια ξεφεύγουν και από αυτήν την Αίθουσα, αλλά και από τη σοβαρότητα και υπευθυνότητα με την οποία πρέπει όλοι να αντιμετωπίσουμε αυτό το ζήτημα.

Όσο δε αφορά τον Πρωθυπουργό, θέλω να γνωρίζει η Εθνική Αντιπροσωπεία και η κ. Παπαρήγα ότι ο Πρωθυπουργός έρχεται απόψε –διακόπτει τις διακοπές του– για να προεδρεύσει του διυπουργικού οργάνου και να συντονίσει ο ίδιος όλη αυτήν την πράγματι δύσκολη προσπάθεια που έχουμε μπροστά μας, για να αντιμετωπίσουμε αυτό το πρόβλημα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ, το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Όχι, κυρία Παπαρήγα. Είμεθα εκτός Κανονισμού. Είπατε την άποψή σας. Είπαν την άποψή τους και οι υπόλοιποι εκπρόσωποι των κομμάτων πλήγη του Συνασπισμού, ο οποίος σεβάστηκε τον Κανονισμό. Μετά απήντησε ο Υπουργός, διότι προεκλήθη.

Εγώ θέλω από αυτήν τη θέση να πω ότι αν και αυτήν τη στιγμή λειτουργούμε ως Τμήμα διακοπής, δεν είμεθα η Ολομέλεια του Σώματος. Εν τούτοις, προσωπικά είμαι βέβαιος ότι ολόκληρο το Σώμα, και οι άλλοι διακόσιοι συνάδελφοι που δεν είναι παρόντες, είναι το ίδιο ευαισθητοποιημένοι απέναντι στο σοβαρό πρόβλημα των πυρκαγιών στην Αττική και στην υπόλοιπη χώρα. Αυτό θέλω να πω και νομίζω ότι πιο σοβαρό και πιο υπεύθυνο είναι να προχωρήσουμε στο έργο μας. Βεβαιότατα η κρατική μηχανή θα κάνει το δικό της έργο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Πάντως, κύριε Πρόεδρε, δεν πρέπει να θεωρείται ως πράξη αυτοθυσίας το ότι ο Πρωθυπουργός διέκοψε τις διακοπές του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Να μη γράφεται τίποτα στα Πρακτικά εκτός του συζητουμένου νομοσχεδίου. Νομίζω ότι όλες αυτές οι παρεμβολές και οι τοποθετήσεις περισσότερο αρνητική εικόνα δίνουν παράθετική. Η θετική εικόνα είναι αυτό που είπα. Δηλαδή ότι όλο το Σώμα –και οι παρόντες και οι μη ευρισκόμενοι σήμερα συνάδελφοι– είναι το ίδιο ευαισθητοποιημένο απέναντι στο πρόβλημα που αντιμετωπίζει σήμερα η χώρα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Μάτης έχει το λόγο, ως εισηγητής της Πλειοψηφίας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, αφού βιώσαμε ένα ανταγωνισμό κομματικής εκμετάλλευσης, ενός θλιβερού γεγονότος...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Μάτη, στο θέμα παρακαλώ και τίποτε άλλο.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Μιλούν οι καθηγητές της δημαγωγίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ, παρακαλώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, να μου επιτρέψετε να έχω την ίδια ευαισθησία με τους προλαλήσαντες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Όχι, κύριε Μάτη. Παρακαλώ, πείτε τις απόψεις σας πάνω στο νομοσχέδιο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΤΗΣ: Έχει προνομιακή μεταχείριση η κ. Παπαρήγα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ, σας λέω, στο θέμα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΤΗΣ: Καλώς.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το κοινωνικό κράτος, όπως αναπτύχθηκε μεταπολεμικά σε όλες του τις εκδοχές, κορπορατιστικό, σκανδιναβικό, φιλελεύθερο αγγλοσαξωνικό ή νοτίων χωρών της Ευρώπης, στηρίχθηκε σε πέντε πυλώνες. Αυτοί ταυτόχρονα απετέλεσαν και τις πηγές της ανάπτυξης και της ανατροφοδότησή του. Ο πρώτος πυλώνας είναι η εθνική αγορά. Οι επικρατείας τους στα όρια της επικρατείας τους εκπονούσαν εθνικές μακροικονομικές πολιτικές, που καθόριζαν τα πλαίσια προστασίας της εργασίας, τους μισθούς, αλλά και τις ευρύτερες κοινωνικές παροχές. Ο δεύτερος πυλώνας ήταν η μαζική παραγωγή και το φορντικό μοντέλο παραγωγής που εννοούσαν από την προβλήματα, αλλά και τις ανάγκες. Έτσι μέσα από μία συλλογικότητα δίνονταν λύσεις. Η όποια κοινωνική πολιτική είχε σαν προϋπόθεση "το συλλογικό", "το τυποποιημένο", τις συμβατικές μορφές τεχνολογίας και τελικά τον "διαχρονικό εργάτη", που είχε τις ίδιες ανάγκες, αλλά και τα ίδια δικαιώματα. Ο τρίτος πυλώνας ήταν η πλήρης απασχόληση, τόσο όσον αφορά την ειδικευμένη όσο και την ανειδίκευτη εργασία. Ο τέταρτος πυλώνας ήταν το ισχυρό συνδικαλιστικό κίνημα και ο πέμπτος πυλώνας ήταν η οικογένεια. Στη βάση της οικογένειας δομήθηκε το όποιο πλαίσιο κοινωνικής προστασίας.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ. Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΛΟΥΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ)

Αυτοί οι πέντε πυλώνες απετέλεσαν για τις χώρες της Ευρώπης το μπούσουλα της ανάπτυξης του κοινωνικού κράτους. Δυστυχώς, για την πατρίδα μας αυτό δεν ίσχυσε, υπήρξε υστέρηση δεκαετιών, για να εφαρμόσουμε ένα ολοκληρωμένο σύστημα κοινωνικής προστασίας.

Το σύγχρονο κοινωνικό ελληνικό κράτος είναι δημιούργημα του Π.Α.Σ.Ο.Κ. και του Ανδρέα Παπανδρέου. Στη δεκαετία του '80 έκλεισε σε ένα μεγάλο βαθμό η τεράστια ψαλίδα που χώριζε την πατρίδα μας σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Οι κυβερνήσεις του Π.Α.Σ.Ο.Κ. έκαναν πράξη την κοινωνική σύγκλιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Έτσι η δεκαετία του '80 ήταν για την Ελλάδα και το λαό της μία κερδισμένη δεκαετία. Όμως σήμερα τα πράγματα αλλάζουν, η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και η προηγμένη τεχνολογία αμφισβητούν τα παραδοσιακά μοντέλα παραγωγής και εργασίας. Επιβάλλουν αλλαγές, που οδηγούν στη μεταβιομηχανική κοινωνία.

ΟΡΕΣΤΗΣ ΚΟΛΟΖΩΦ: Το κεφάλαιο φταίει.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΤΗΣ: Το κεφάλαιο θα το παλέψουμε και θα ακούσετε παρακάτω πώς.

ΟΡΕΣΤΗΣ ΚΟΛΟΖΩΦ: Κάνοντας αυτό που θέλει;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΤΗΣ: Θα ακούσετε παρακάτω. Θέλετε να το αφορίσουμε μαζί; Άλλα αφήστε με να συνεχίσω.

'Ελεγα, λοιπόν, ότι η παγκοσμιοποιημένη αγορά δεν εγγυάται πια τις θέσεις απασχόλησης. Επιβάλλει τη νέα τεχνολογία και ο ανταγωνισμός ένα νέο καταμερισμό εργασίας, ο οποίος θέλει να χάνονται θέσεις εργασίας στην προηγμένη Ευρώπη και να αναπτύσσονται εκεί που υπάρχει φθηνή εργασία, στις χώρες του τρίτου κόσμου, εκεί που δεν υπάρχει εργατική νομοθεσία, εκεί που δεν υπάρχει συνδικαλισμός. Έτσι διαμορφώνονται εργαζόμενοι δύο ταχυτήτων. Στην πρώτη είναι οι εξειδικευμένοι εργαζόμενοι με υψηλές αποδοχές αλλά και με εξασφαλισμένες θέσεις εργασίας.

Στη δεύτερη ταχύτητα είναι οι ανειδίκευτοι με επισφαλείς θέσεις και χαμηλές αποδοχές. Φαινόμενα, όπως η μακροχρόνια ανεργία και ο κοινωνικός αποκλεισμός, όπως η γήρανση της κοινωνίας μας, όπως η μεταφορά κοινωνικών δικαιωμάτων από χώρα σε χώρα, όπως οι οικονομικοί πρόσφυγες είναι σχετικά καινούρια φαινόμενα. 'Όλα αυτά μαζί συγκροτούν μια νέα διαστρωμάτωση στην κοινωνία μας.

Η πατρίδα μας είναι φυσικό να επηρεασθεί και αποφασιστικά μάλιστα από αυτές τις αλλαγές. Να δούμε κάποια στοιχεία σύντομα, που δείχνουν τη διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας. Το 1988 ήταν 7,7%, το 1997, πέρυσι, ήταν 10,3%. Είναι κοντά στο μέσο όρο της Ευρώπης και τείνει να τον φτάσει. Βεβαίως, πρέπει να πούμε ότι σε αυτά τα δέκα χρόνια αυξήθηκε η απασχόληση κατά 6%, αλλά υπερεξαπλασίστηκε η ανεργία.

Οι λόγοι λίγο-πολύ είναι γνωστοί. Είναι πρώτα-πρώτα η εισδοχή των γυναικών στο εργατικό δυναμικό της χώρας. Είναι η μείωση του πρωτογενούς τομέα της παραγωγής. Είναι οι οικονομικοί πρόσφυγες. Είναι η διαρθρωτική ανεργία που προκύπτει από την αναδιάρθρωση της μεταποιητικής βιομηχανίας.

Το 58,3% των ανέργων είναι δυστυχώς μακροχρόνια ανέργοι. Μερίδα του λέοντος σ' αυτούς έχουν οι γυναίκες με 68%. Και βέβαια για τους νέους είκοσι έως είκοσι τεσσάρων ετών το θλιβερό μεράδιο στην ανεργία είναι 26,5%.

Η απλή παρατήρηση αυτών των στοιχείων δείχνει πού είναι το πρόβλημα: Νέοι, γυναίκες, μακροχρόνια ανέργοι. Το ΠΑΣΟΚ διεκδικεί να εκφράσει αυτήν την καινούρια κοινωνική διαστρωμάτωση. Εκπονεί πολιτικές προοδευτικής διεξόδου, που θα διασφαλίσουν την κοινωνική προστασία, αλλά και θα ενισχύσουν και θα βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα της εθνικής οικονομίας.

Μέσα από ένα διάλογο, που κατέληξε στο "σύμφωνο εμπιστοσύνης για το 2000", συγκρότησε ένα εθνικό πλαίσιο δράσης για την απασχόληση, το οποίο θα διασφαλίσει για φέτος εβδομήντα χιλιάδες θέσεις απασχόλησης και για τα δύο επόμενα χρόνια τριακόσιες χιλιάδες θέσεις απασχόλησης. Αυτό το σχέδιο δράσης για την απασχόληση έχει δεκαενέα κατευθυντήριες γραμμές. Μία από αυτές είναι το νομοσχέδιο, που κουβεντιάζουμε σήμερα, για τη "ρύθμιση των εργασιακών σχέσεων, τη σύσταση Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας και άλλες διατάξεις".

Το παρόν νομοσχέδιο έχει τριάντα άρθρα και τρία κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο, που αφορά τη ρύθμιση των εργασιακών σχέσεων, περιέχει τα πέντε πρώτα άρθρα.

Πριν μπω σ' αυτά, τα οποία θα αναπτύξω σύντομα μέσα στα όρια του χρόνου μου, θέλω να κάνω δύο γενικές παρατηρήσεις.

Πρέπει να πούμε ότι ευελιξία στο χώρο της ελληνικής αγοράς υπάρχει και μάλιστα με το παραπάνω. Σύμφωνα με έγκυρα στοιχεία είναι περισσότερη από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όμως δεν υπάρχουν κανόνες του παιχνιδιού. Υπάρχει ασυδοσία, αναρχία και εκμετάλλευση του εργαζόμενου.

Η δεύτερη παρατήρηση έχει να κάνει με τους φωνασκούντες περί κατάργησης του οκτάρου. Πρέπει να θυμίσω ότι το νομοσχέδιο προβλέπει ποιοτική αλλαγή και διευθέτηση του χρόνου εργασίας και όχι ποσοτική. Επομένως για όσους φωνάζουν για κατάργηση του οκτάρου, το επιεικέστερο που μπορώ να πω, είναι ότι λένε ανακρίβειες. Άλλωστε όλοι γνωρίζουν ότι υπάρχει διευθετικό δικαίωμα του εργοδότη, από τότε που μέσα από αγώνες των εργαζομένων και κυβερνητική βούληση υπάρχει το οκτάρω και το πενθήμερο.

Το πρώτο άρθρο αφορά τη διευθέτηση των άτυπων μορφών απασχόλησης. Είναι κυρίως το φασόν, είναι η τηλεργασία, είναι η κατ' οίκον εργασία. Είναι έννοιες που έχουν μπει στη ζωή μας και που στο εγγύς και στο απότερο μέλλον θα τις βλέπουμε όλο και συγχνότερα. Υπάρχει εδώ μια στρέβλωση στην αγορά εργασίας, όπου φαινομενικά ανεξάρτητοι εργαζόμενοι, στην ουσία ασκούν εξαρτημένη εργασία.

Έχει δημιουργηθεί, με άλλα λόγια, μία παράλληλη "μαύρη αγορά εργασίας" με άμεσες βλαβερές συνέπειες, τόσο στους εργαζόμενους, που στην πλειοψηφία τους σε αυτόν τον τομέα εργασίας είναι γυναίκες, όσο και στο κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα. Η Κυβέρνηση παρεμβαίνει -και ορθά- και επιβάλλει την κατάθεση συμφωνιών σε δεκαπέντε ημέρες το αργότερο στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας. Προβλέπει και θεσπίζει και προστατευτικές διατάξεις για τους εργαζόμενους, γιατί αυτή η συμφωνία αποτελεί μαχητό τεκμήριο, όπως λένε και

οι νομικοί, που σημαίνει ότι έχει τη δυνατότητα ο εργαζόμενος να την προσβάλει στα δικαστήρια, για να αποδείξει ότι έχει εξαρτημένη εργασία. Εξαρτημένη εργασία θεωρείται ότι έχουν και όσοι κατά κύριο λόγο δουλεύουν σε εργοδότη ή και κατά αποκλειστική απασχόληση. Εννιά μήνες από τη δημοσίευση του νομοσχεδίου είναι υποχρεωμένες οι επιχειρήσεις να προσκομίσουν συνοπτικό κατάλογο με τις συμφωνίες.

Το δεύτερο άρθρο αφορά την κατάργηση του άρθρου 38 του ν.1896/1990, που αφορά τη μερική απασχόληση. Η μερική απασχόληση και οι διευθετήσεις, οι οποίες θεσπίζονται κυρίως κατατείνουν στο ότι διευρύνεται η δυνατότητα από ημερήσια ή εβδομαδιαία σε δεκαπενθήμερη και μηνιαία. Εντάσσεται και η εκ περιτροπής απασχόληση και υπάρχει η υποχρέωση να κατατίθεται σύμβαση δεκαπέντε ημέρες το αργότερο μετά την έναρξη της εργασιακής σχέσης στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας. Η καινοτόμα διάταξη είναι της παραγράφου 15, που διευρύνεται η μερική απασχόληση και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Εκεί προβλέπεται αυστηρά με το ν.2190/1994 συμβάσεις μέχρι έξι μηνών και μέχρι τεσσάρων ωρών εργασίας, οι οποίες λύονται αυτομάτως άμα τη ολοκληρώσει τους και οι οποίες δεν μετατρέπονται σε αορίστου χρόνου και δεν ανανεώνονται. Είναι μία καινοτομία, που εκτιμούμε ότι θα διευκολύνει τους οργανισμούς και τις επιχειρήσεις που ευρίσκονται στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Το τρίτο άρθρο αφορά την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην οδηγία 93/104 της Ευρωπαϊκής Ένωσης "περί ελαχίστων προδιαγραφών, οργάνωσης του χρόνου εργασίας". Είναι έτοιμο το προεδρικό διάταγμα, με το οποίο ενσωματώνεται αυτούσια αυτή η τροπολογία στην ελληνική νομοθεσία. Το καταθέτω για τα πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Αθανάσιος Μάτης καταθέτει για τα Πρακτικά το προανεφερθέν σχέδιο προεδρικού διατάγματος, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Και βεβαίως το κύριο που προβλέπει είναι ότι μέσα από συλλογικές διαπραγματεύσεις είναι δυνατόν να συγκροτούνται επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις εργασίας, που θα προβλέπουν την κατά μία ώρα παράταση του συμβατικού ωραρίου για τρεις μήνες και μέχρι εννιά ώρες την ημέρα και σαράντα οκτώ ώρες την εβδομάδα. Για ιδιαίτερες περιπτώσεις, τεχνικές ή οικονομικές, υπάρχει η δυνατότητα το τρίμηνο να γίνεται εξάμηνο και η διευθέτηση του χρόνου να φθάνει δύο ώρες πέραν του συμβατικού ωραρίου και μέχρι δέκα ώρες την ημέρα και πλαφόν σαράντα οκτώ ώρες την εβδομάδα.

Υπάρχουν διατάξεις, οι οποίες αντισταθμίζουν αυτό το ζήτημα, γιατί υπάρχει η δυνατότητα σε αντίστοιχο χρόνο οι εργαζόμενοι να δουλέψουν ή επτά ή έξι ώρες, ώστε σε διάστημα ενός έτους, που είναι ο χρόνος υπολογισμού, να μην υπερβαίνει ο μέσος όρος τις σαράντα ώρες την εβδομάδα.

Αυτό μπορεί να γίνει σε επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν τη δυνατότητα να έχουν σωματεία, να κάνουν διαπραγματεύσεις και να συνάψουν τέτοιες συμβάσεις. Μιλάμε για επιχειρήσεις που απασχολούν είκοσι εργαζόμενους και άνω.

Σε μικροτέρες επιχειρήσεις, που είναι πάρα πολλές στην πατρίδα μας, που απασχολούν από πέντε μέχρι είκοσι εργαζόμενους, είναι δυνατά διαπραγματευτικά όργανα οι ομάδες εργαζομένων του ν. 1264/84, αρκεί να υπάρχουν πέντε άτομα. Υπάρχει η δυνατότητα αυτοί να διαπραγματεύονται και να συμφωνούν διευθέτηση μιας ώρας και μέχρι εννέα ώρες ημερησίως και μέχρι σαράντα οκτώ ώρες εβδομαδιαίως. Ο χρόνος μπορεί να φθάσει μέχρι δύο μήνες. Τους αμέσως επόμενους δύο μήνες αντισταθμίζεται ο χρόνος και οι εργαζόμενοι δουλεύουν επτά ώρες ημερησίως ώστε ο μέσος όρος να είναι σαράντα ώρες εβδομαδιαίως.

Το άρθρο 4 προβλέπει τα τοπικά σύμφωνα απασχόλησης. Είναι μια ενδιαφέρουσα, μια πρωτοποριακή -θα έλεγα διαδικασία, η οποία επιτρέπει ευρύτερες συμφωνίες μεταξύ κοινωνικών εταίρων, ιδιαίτερα σε περιοχές που έχουν υψηλή ανεργία και αποβιομηχανίση. Αυτή η εθελοντική διάθεση συμφωνίας υποδηλώνει ταυτόχρονα και το ενδιαφέρον των

συμβαλλομένων για να αναπτύξουν τον τόπο τους και να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας.

Θέλω να σας θυμίσω, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι αυτήν τη στιγμή στη Γ' περιοχή είναι ίσως το μεγαλύτερο τμήμα της πατρίδας μας, σύμφωνα με μια τροπολογία που κατέθεσε ο ΥΠΕΘΟ πριν από λίγες μέρες στο νομοσχέδιο για τη ναυτική εκπαίδευση.

Θέλω, επίσης, να θυμίσω ότι τα κίνητρα, που δίνει η πολιτεία για ανάπτυξη στη Γ' περιοχή, είναι τεράστια. Αυτές οι συμφωνίες θα διευκολύνουν την αξιοποίηση αυτών των περιοχών.

Τα τοπικά σύμφωνα απασχόλησης έχουν τη δυνατότητα μέσα από διαπραγματεύσεις να διασφαλίζουν συμφωνίες για μισθούς και ημερομίσθια, που να είναι κάτω από την κλαδική αλλά όχι κάτω από την εθνική συλλογική σύμβαση εργασίας.

Γίνεται ιδιαίτερη μνεία για δύο κατηγορίες εργαζομένων, τους πρωτοεργαζόμενους και τους ανέργους πέραν των δώδεκα μηνών. Αυτοί έχουν τη δυνατότητα να κάνουν και απομικές συμβάσεις εργασίας διάρκειας ενός έτους. Η όλη διαδικασία των ΤΣΑ (των τοπικών συμφώνων απασχόλησης) έχει καταληκτική ημερομηνία την 31η Δεκεμβρίου 2001.

Το άρθρο 5 αφορά την ίδρυση και στην πατρίδα μας των Ιδιωτικών Γραφείων Συμβούλων Επιχειρηματιών, τα γνωστά Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας. Όχι ότι δεν υπάρχουν στην πατρίδα μας, υπάρχουν και παραϋπάρχουν και όλοι γνωρίζουμε ότι εκμεταλλεύονται σε πάρα πολλές περιπτώσεις ανέργους συμπολίτες μας με το χειρότερο τρόπο.

Τώρα τα νομιμοποιούμε και τα βγάζουμε στο φως και αυτή είναι η κυριότερη ουσία της διάταξης. Άλλωστε το να διατηρούμε τον ΟΑΕΔ σαν μονοπωλιακό διαπραγματευτή ανέργων-επιχειρήσεων απαγορεύεται από τη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, γιατί προβλέπει να υπάρχουν τέτοια γραφεία και η αναθεωρημένη 96 Διεθνής Σύμβαση Εργασίας. Το κύριο όμως είναι να βγουν στο φως και να καθοριστούν οι όροι της λειτουργίας, του ελέγχου και της αμοιβής τους. Αυτά καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα. Λεπτομερειακά, προβλέπει τις ποινές και τις κυρώσεις και καθιστά υποχρεωτική τη λήψη αδείας, που υπογράφει και για λόγους ουσίας αλλά και για λόγους συμβολισμού ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Επίσης, καθορίζεται λεπτομερειακά και ο χώρος που θα μπορούν να δραστηριοποιούνται και οι συγκεκριμένοι τομείς ανέργων. Πρέπει να σημειώσω ότι με το νόμο κατοχυρώνεται ότι θα πληρώνει ο εργοδότης τις υπηρεσίας και όχι, όπως ως τώρα, ο άνεργος, που ελπίζει ότι θα γίνει εργαζόμενος.

Αυτά αφορούν το πρώτο κεφάλαιο και προχωρώ στο δεύτερο κεφάλαιο, που περιλαμβάνει τα άρθρα από 6 μέχρι 17 και προβλέπει τη σύσταση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας.

Πρέπει να πούμε ότι οι Επιθεωρήσεις Εργασίας λειτουργήσαν σαράντα και περισσότερα χρόνια, από το 1950 μέχρι το 1994, κάτω από την καθοδήγηση, και κατεύθυνση του Υπουργείου Εργασίας, σίγουρα, με ελλείμματα αποτελεσματικότητας. Το 1994 πήγαν στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Το ζήτημα της αποτελεσματικότητος και της υποβάθμισης χειροτέρευσε, για αυτό τώρα προχωράμε σε σύσταση ενός μοντέρνου και αποκεντρωμένου Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας, που θα διασφαλίζει ομοιόμορφους ελέγχους, ώστε να τηρούνται και να εφαρμόζονται οι διατάξεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας. Πέραν, όμως, αυτού θα αποτελεί και συμβουλευτικό όργανο προς την Κυβέρνηση.

Μέσα από τα άρθρα προβλέπονται οι λεπτομέρειες για τη λειτουργία, για τον κανονισμό, που γίνεται με προεδρικό διάταγμα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ να μου δώσετε άλλα δύο λεπτά, γιατί έγινε διάλογος.

Έλεγα λοιπόν, ότι καθορίζονται λεπτομερειακά τα της λειτουργίας, τα δομής, τα του προσωπικού, τα της υποδομής λειτουργίας και βεβαίως ορίζεται και η διαδικασία

αυτοελέγχου τους με δημοσίευση εκθέσεων που στέλνονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στο Διεθνές Γραφείο Εργασίας. Επίσης καθορίζονται και τα όργανα κανονικών ελέγχων.

Το άρθρο 15 καθορίζει ποιες από τις αρμοδιότητες μένουν στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και αναφέρονται σαφώς.

Στο κεφάλαιο 3 είναι οι άλλες διατάξεις. Είναι όλες σημαντικές, αλλά θα αναφερθώ σε δύο για την οικονομία του χρόνου. Η πρώτη αφορά τη ρύθμιση της ιατροφαρμακευτικής κάλυψης των ανέργων μέχρι είκοσι εννέα ετών. Είναι –αν θέλετε– το κλείσμα του κύκλου ευαισθησίας της Κυβέρνησης που άνοιξε λίγους μήνες πριν, όταν έγινε το ίδιο για ανέργους από πενήντα πέντε ετών και άνω.

Πρέπει να πούμε ότι αφορά διακόσιους δέκα χιλιάδες νέους ανέργους. Το ΙΚΑ θα χρηματοδοτείται από τον ΛΑΕΚ, ο οποίος εμπλουτίζεται με διατάξεις άλλου άρθρου.

Το άρθρο 20 αφορά την αναδιοργάνωση εκ βάθρων και την απογειώση-θα έλεγα- του ΟΑΕΔ, για να πάξει τον καθοριστικό του ρόλο.

Κύριε Υπουργέ, μια και αναθέτουμε τόσο σημαντικά καθήκοντα στους υπαλλήλους τους ΟΑΔ, ίσως θα έπρεπε να δείτε τα αιτήματα, ή τουλάχιστον όσα εκ των αιτημάτων των εργαζομένων είναι δίκαια.

Κλείνοντας ήθελα να πω, κύριοι συνάδελφοι, ότι, πρώτον, ακούστηκαν σε πολλούς τόνους τα περί τριανταπεντάρου. Βεβαίως, κι εγώ είμαι με το τριανταπεντάρο και ο Υπουργός είναι με το τριανταπεντάρο και όλοι είμαστε, θα έλεγα, όσοι ενδιαφερόμαστε για τη βελτίωση των συνθηκών των εργαζομένων, ή και για τις ενδεχόμενες αυξήσεις θέσεων εργασίας που θα παρέχει. Όλοι σε επίπεδο βούλησης!

Σε επίπεδο πρακτέου θα πρέπει να συνεκτημόσυμε και τη δυνατότητα που έχει η εθνική μας οικονομία σε αυτήν τη φάση. Είμαι βέβαιος ότι στα επόμενα χρόνια θα αποτελεί το τριανταπεντάρο κεντρικό ζήτημα κουβέντας για την Αριστερά και θα δώσει την ευκαιρία και στην πατρίδα μας να έχουμε θετική εξέλιξη προς την κατεύθυνσή του.

'Ενα δεύτερο, και κλείνω με αυτό, κύριε Πρόεδρε. Ήθελα να πω, ότι στην επιτροπή για μία ακόμη φορά η παράταξη της Νέας Δημοκρατίας ήρθε μόνο με άρνηση και χωρίς προτάσεις. Ελπίζω ότι σε αυτήν εδώ τη συζήτηση τη σημερινή, θα υπάρξουν προτάσεις. Άλλιώς θα πρέπει να σας επαναλάβω αυτό που είπα και μία άλλη φορά σε αυτήν εδώ την Αίθουσα, ότι όποιο κόμμα δεν έχει προτάσεις, καθορίζει έτσι και τις φιλοδοξίες του. Και οι φιλοδοξίες ενός κόμματος που δεν έχει προτάσεις, δεν μπορεί να είναι περισσότερες από αυτές που αφορά η σημερινή σας θέση. Θα παραμείνετε εκεί που είστε, στην Αντιπολίτευση.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ: Όποιος προδικάζει τη θέληση του λαού, έχει ολοκληρωτική νοοτροπία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Κύριε Γκελεστάθη, δεν έχετε το λόγο.

Να λείπουν τα περιττά σχόλια.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Τμήμα ότι από μέρους του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος ορίζεται ως ειδικός αγορητής ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Δημαράς.

Ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Παπαγεωργόπουλος έχει το λόγο.

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με μεγάλη προσοχή ακούσαμε τις προτροπές και συμβουλές, πριν από λίγο του εισηγητού του ΠΑ.ΣΟ.Κ., για το τι πρέπει να κάνουμε. Τους ευχαριστούμε πάρα πολύ, για το πόσο νοιάζονται για εμάς, τους πληροφορούμε ότι κυβέρνηση θα γίνουμε και θα κάνουμε αυτό που πρέπει αναμφίβολα και τους παρακαλούμε, να ξεπεράσουν τα σχίζοειδή συμπτώματά τους και να ξεκαθαρίσουν τι θέλουν και τι πρόκειται να πράξουν γιατί ακούσαμε ότι αγαπούν το τριανταπεντάρο, αλλά δεν μπορούν. Ακούσαμε ότι θέλουν τούτο, αλλά πράττουν το άλλο. Βρείτε τα με τον εαυτό σας, βρείτε τα με την κομματική και πολιτική σας συνείδηση και μετά ελάτε, να μας πείτε τι θα κάνουμε εμείς.

Έτσι λοιπόν και προτάσεις καταθέσαμε στην επιτροπή και μολονότι απευθυνθήκαμε σε ώτα μη ακουόντων, προτείναμε ότι καλύτερο, για να μπορέσει να συμμαζευθεί αυτό το νομοσχέδιο, που δεν είναι αυτό που περιμέναμε, δεν είναι αυτό που είχατε διαλαλήσει, δεν είναι αυτό που είχατε εξαγγείλει. Είναι οι ρυθμίσεις που εισάγονται με το συζητούμενο σχέδιο νόμου σε αναντιστοιχία με τις πομπώδεις διακηρύξεις και εξαγγελίες τις κυβερνητικές για το νέο εργασιακό χάρτη, για τις πολιτικές που θα προσδιόριζαν την πορεία της χώρας, της κοινωνίας, της οικονομίας, για την επόμενη δεκαετία, για τους άξονες πολιτικής στα εργασιακά για την επόμενη χιλιετρίδα. Τα ακούμε ένα χρόνο αυτά και "ώδινεν όρος και έτεκε μυν".

Είναι κατώτερο των προσδοκιών.

Επίσης να σημειώσω ότι ο χρόνος που επελέγει για τη συζήτηση του σχεδίου νόμου αυτού, του πολύ σημαντικού αναμφίβολα και όλοι συμφωνούμε σε αυτό, ακόμα και η Κυβέρνηση –πιστεύω, είχε πολιτικά καθιερωθεί από τον ιδρυτή του κόμματός σας, σαν χρόνος κοινωνικής εκεχειρίας. Εσείς όμως προτιμήσατε και αυτό να καταργήσετε, όσον αφορά το παλαιό Π.Α.Σ.Ο.Κ., εσείς φροντίσατε κατά παράβαση –και αυτό μας αφορά, τα υπόλοιπα είναι interna corporis δικά σας και βρείτε τα– εσείς όμως κατά παράβαση των κανόνων της πολιτικής ηθικής, που ειδικά σε κοινωνικό επίπεδο πρέπει να είναι ιδιαίτερα σεβαστή, προτιμήσατε την εξ υφαρπαγής συζήτηση του νομοσχέδιου.

Δυστυχώς για τον τόπο, το συζητούμενο νομοσχέδιο είναι κατώτερο των περιστάσεων. Τα άτολμα, τα ασφή, τα αποσπασματικά μέτρα, τα γενικόλογα μέτρα, που προτείνονται, δεν είναι δυνατόν να αναρέσουν την αντίληψη που επικρατεί ότι η Κυβέρνηση δεν έχει διαμορφωμένες πολιτικές απασχόλησης και τώρα ακόμα δεν τις έχει διαμορφώσει. Την όποια πολιτική της περιορίζεται να την προσδιορίζει σε εξαγγελίες, σε υποσχέσεις και δημόσιες σχέσεις.

Στο πεδίο των νομοθετικών πρωτοβουλιών, η Κυβέρνηση περιορίζεται σε αποσπασματικές και πρόχειρες παρεμβάσεις, κυρίως σε παραφρασμένες μεταφράσεις, με βάση τα κομματικά στρεβλωτικά σας μάτια κοινωνικών οδηγών. Στρεβλά τις μεταφράζετε και τις μεταφέρετε εδώ πέρα και μετά από λίγο τις τροποποιείτε σε ένα αέναο ράβε ξήλωνε. Αυτό χαρακτηρίζει και τη νομοθετική πρακτική σας. Το βέβαιο είναι ότι η Κυβέρνηση πορεύεται αυτοσχεδιάζοντας, χωρίς να έχει χαράξει στρατηγική συγκεκριμένη για την αντιμετώπιση των θεμάτων απασχόλησης.

Ένα από όλα –θα τα πούμε και στα άρθρα τα περισσότερα– είναι ότι με το άρθρο 21 τροποποιεί τους πρόσφατους νόμους, που ρύθμιζαν –όπως λέγατε– εκσυγχρόνιζαν, καινοτομούσαν για θέματα απασχόλησης, για θέματα λειτουργίας του ΟΑΕΔ. Δηλαδή των νόμων 2434/96 και 2469/97. «Ένα χρόνο δεν έχετε κλείσει και αναθεωρείτε ριζικά, σε αυτό το αέναο και διαρκές ράβε– ξήλωνε της νομοθετικής σας πρακτικής.

Η χώρα στην πορεία προς την ΟΝΕ είναι αναμφίβολο ότι βρίσκεται αντιμέτωπη με το οξύτατο πρόβλημα της ανεργίας που αν δεν αντιμετωπίστε έγκαιρα και με αποτελεσματικό πακέτο μέτρων, θα προκαλέσει κοινωνικές εκρήξεις, που αναμφίβολα θα θέσουν τη χώρα μας στο περιθώριο του ευρωπαϊκού γίγνεσθαι.

Για την ιστορία, από το 1980, που η ανεργία στην Ελλάδα ήταν 2,4% με μέση ανεργία στην Ευρώπη 6,4%, πετυχάτε, όποτε παίρνατε την Κυβέρνηση, να διπλασιάσετε την ανεργία.

Και αυτό έγινε, παρά το ότι χρησιμοποιήσατε το δημόσιο τομέα, κάνοντας μαζικές προσλήψεις, για να καλύψετε και το πρόβλημα της ανεργίας και παρά την κρυφή ανεργία των προβληματικών, τις οποίες συντηρούσατε εν ζωή, προκειμένου να έχετε κατ' επίφασην εργαζομένους. Και αυτά, κατά την αισιόδοξη εκδοχή. Δηλαδή, το ότι η ανεργία φέτος προβλέπεται να είναι στο 11%, είναι η αισιόδοξη εκδοχή, διότι οι αριθμοί είναι πολύ μεγαλύτεροι. Είναι τραγικοί οι αριθμοί της πραγματικής ανεργίας. Και τα ποιοτικά της επίσης στοιχεία είναι μεγάλα. Η ανεργία στους νέους κάτω των είκοσι πέντε ετών είναι στο 37%, στις γυναίκες στο 60%, οι μακροχρόνιοι άνεργοι

–και καταστρέφεται το εργατικό δυναμικό με τους μακροχρόνιους ανέργους, που είναι πάνω από ένα χρόνο εκτός παραγωγικής διαδικασίας– φθάνουν στο 57%. Και να σκεφθείτε ότι η Ευρώπη πριν δύο χρόνια ξεκίνησε από το 57% και πέφτει σε ποσοστό κάτω από το 50%.

Όλα αυτά είναι οι πινελιές του εφιαλτικού χάρτη της ανεργίας στη χώρα μας. Έτσι έχουν τα πράγματα. Η τραγική ειρωνία είναι ότι η Ελλάδα με Κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ μόνο στους δείκτες ανεργίας κατάφερε να συγκλίνει με την Ευρωπαϊκή Ένωση και ήδη ξεπερνάμε το μέσο ευρωπαϊκό όρο.

Αρκεί λοιπόν η παρακολούθηση αυτών των δεικτών της φτώχειας και της ανεργίας, για να αποδειχθεί περίτρανα η αναπολεσματική κυβερνητική πολιτική, η αποτυχία της κυβερνητικής πολιτικής. Και όλα αυτά η Κυβέρνηση τα αντιμετωπίζει απαθής και ανυποψίαστη.

Την ώρα που οι στοχαστές μιλάνε για το τέλος της εργασίας, την ώρα που οι πολιτικοί αναλυτές διαβλέπουν την εξαφάνιση των εργαζομένων, τονίζοντας ότι το πρόβλημα του 19ου αιώνα ήταν η εκμετάλλευση, ενώ το πρόβλημα του τέλους του 20ου αιώνα είναι ο αποκλεισμός, γιατί οι εργαζόμενοι πλέον είναι πάρα πολλοί, η Κυβέρνηση έχει καταστήσει θέσφατο την εμμονή της στην προτεραιότητα στους νομισματικούς στόχους έναντι των πραγματικών. Αντί δηλαδή να διατυπώσουν μια θετική πολιτική σύνδεσης της αύξησης της παραγωγικότητας και των νέων τεχνολογιών, αντί να επαναπροσδιορίσουν ευκαιρίες και ευθύνες των κοινωνικών εταίρων, αντί να απλουστευθεί η διαδικασία των διοικητικών ρυθμίσεων, να καταπολεμηθεί η γραφειοκρατία, να ενθαρρυνθεί η καινοτομία, η δημιουργικότητα, η επιχειρησιακή δραστηριότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες δραστικά και ελπιδοφόρα μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της ανεργίας, η Κυβέρνηση επιλέγει μια αδιέξοδη αμυντική πολιτική, υπερασπιζόμενη το παλιό, υπερασπιζόμενη το αναχρονιστικό.

Είναι χαρακτηριστική η εμμονή της μέχρι τώρα στη διατήρηση εν ζωή νεκρών προβληματικών επιχειρήσεων, με ότι αυτό κοστίζει στην ανάπτυξη και στον προϋπολογισμό. Επίσης, χαρακτηριστική είναι και μία τροπολογία που κατέθεσε ο Υπουργός στην επιτροπή, που ξοδεύει με γαλαντομία πενήντα επτά εκατομμύρια (57.000.000), για να διατηρήσει την ασφάλιση δέκα εργαζομένων κάπου στη Χαλκιδική.

Είμαστε γαλαντόμοι σε πολλά πράγματα, που δεν θα έπερπετε. Και όμως, όλα αυτά αποτελούν στοιχεία υπεράσπισης του παλιού, αυτού που φεύγει, του αναχρονιστικού...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΙΡΚΟΣ: Είναι καλύτερα να τους αφήσουμε αυτούς στο δρόμο;

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι να τα πληρώνει αυτά ο κρατικός προϋπολογισμός. Με ανάπτυξη λύνονται τα προβλήματα και όχι με κραυγές, ή φωνές ή λαϊκισμούς.

Η Κυβέρνηση, λοιπόν, προσπαθεί να κρύψει την ανεπάρκειά της και τις ιστορικές ευθύνες του ΠΑΣΟΚ για την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί πίσω από τη βιτρίνα των αριθμών της ονομαστικής σύγκλισης, που και αυτήν ακόμα δεν την επιτυγχάνει.

Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ με πολιτικές που αδιαφορούν προκλητικά για το πρόβλημα της ανεργίας και απασχόλησης, σε μεγάλο τμήμα της κοινής γνώμης δημιουργεί την αίσθηση και την αντίληψη ότι, για όσα δεινά επισωρεύει η δική της πολιτική, φταίει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Αποτέλεσμα είναι η πορεία σύγκλισης προς την Ευρώπη να κινδυνεύει, με ευθύνη της Κυβέρνησης Σημίτη, να χάσει τα κοινωνικά της ερείσματα, δεδομένου –όπως είπαμε– ότι όλα τα προβλήματα εκεί τα ανάγει και όλα τα δεινά εκεί τα αναφέρει.

Το βασικό αίτιο για μας, όσον αφορά την αύξηση της ανεργίας, βρίσκεται στο γεγονός ότι η χώρα μας έπαψε να παράγει πλούτο κάτω από συνθήκες διεθνών ανταγωνισμού από τις αρχές της δεκαετίας του '80, όταν την ευθύνη της διακυβέρνησης της χώρας την ανέλαβε το ΠΑΣΟΚ. Από εκεί άρχισε ο κατήφορος.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο κ. Σημίτης και οι Υπουργοί του, στα πλαίσια μιας τεράστιας, καλοστημένης και ακριβο-

πληρωμένης επιχείρησης κυβερνητικής προπαγάνδας, επαίρονται για τις δήθεν επιδόσεις των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ μετά το '93 στην αύξηση του ΑΕΠ.

Εκείνο όμως που αποκρύπτουν επιμελώς, είναι ότι η αύξηση του ΑΕΠ έχει στηριχθεί αποκλειστικά στις δημόσιες δαπάνες και στη δημόσια κατανάλωση. Έτσι ο ιδιωτικός τομέας, που επιτυγχάνει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στη χρήση των πόρων, δεν έχει χώρο να αναπτυχθεί και στην κυριολεξία ασφυκτιά. Συγκεκριμένα, οι δημόσιες επενδύσεις το 1997 1998 αυξάνονται με ρυθμό διπλάσιο απ' ό, τι οι ιδιωτικές επενδύσεις.

Παράλληλα η Κυβέρνηση ξεχνά ότι η κοινωνική αλληλεγγύη αποτελεί θητική υποχρέωση, η οποία πηγάζει από τον πολιτισμό, την παιδεία, την ιστορία και τις ευαισθησίες του λαού μας. Αντίθετα, επιδιδεται σε επιχείρηση παραπλάνησης του ελληνικού λαού, άλλοτε διοργανώνοντας δημόσιο διάλογο αλλά ανειλικρή και ατελέσφορο, που με προειλημμένες αποφάσεις δυναμιτίζει, όπως καταγγέλλει η ίδια η ΟΚΕ και άλλοτε με εξαγγελίες, που ποτέ δεν υλοποιεί.

Σημειώνεται ότι το κεκτημένο του κοινωνικού διαλόγου αποτελεί θεσμική συνεισφορά της Νέας Δημοκρατίας. Εσείς κινδυνεύετε να κάψετε και αυτήν ακόμα την υπόθεση. Η Κυβέρνηση Σημίτη, με τη μέθοδο της υπεκφυγής, μεταθέτει στο μέλλον τα επώδυνα, πραγματικά, μέτρα για τη στήριξη του σε κατάρρευση κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος, για τη χρεοκοπία του οποίου έχει αποκλειστικά την ευθύνη και προοιωνίζεται μια άγρια συρρίκνωση του εισοδήματος των μισθωτών και των συνταξιούχων. Για να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους, ο φίλος και σύμβουλος του Πρωθυπουργού κ. Σπράος, ανεγνώρισε ότι χάρη στους κατά το ΠΑΣΟΚ αντιασφαλιστικούς, νόμους που ψήφισε η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας 1990-1993, το προσδόκιμο βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος τοποθετείται κάπου στο 2004. Επομένως η Κυβέρνηση κινείται με τη μικρόψυχη λογική ότι τότε άλλοι θα έρθουν να βγάλουν τα κάστανα από τη φωτιά και επιλέγουν μικρό ασφαλιστικό πακέτο, μεσαίο ασφαλιστικό πακέτο. Λύστε τα προβλήματα, κύριοι, αντιμετωπίστε τα ζητήματα, όπως έχουν, με γενναιότητα και με υπευθυνότητα, όπως πρέπει σε μια υπεύθυνη κυβέρνηση του τόπου. Και μην τα αφήνετε, γιατί πολλαπλασάζονται με γεωμετρική πρόοδο και τα προβλήματα θα είναι εκρηκτικά και οι θυσίες, που θα υποστεί ο ελληνικός λαός από τη διόγκωσή τους, θα είναι τεράστιες, πολλαπλασιες απ' όσες θα υφίστατο εάν έγκαιρα αντιμετωπίζοντο αυτά τα προβλήματα.

Επίσης, η Κυβέρνηση με τη μέθοδο της υποκρισίας προτείνει δράσεις για την αύξηση της απασχόλησης, που είναι ατελείς και πρόχειρες και σπαταλούν, χωρίς αποτέλεσμα, το δημόσιο χρήμα. Η αλήθεια βρίσκεται στη γενικευμένη πλεόν διαπίστωση ότι η χώρα των πεντακοσίων χιλιάδων επισήμων καταγεγραμμένων ανέργων είναι εξαιρετικά γαλαντόμος στο να αμείβει πλουσιοπάροχα τον εσωτερικό κομματικό στρατό και την κομματική νομενκλατούρα των νεότλουστων αλαζόνων, που ήδη προβάλλουν σαν η ανερχόμενη μεσαία τάξη. Γ' αυτούς ενδιαφέρεται και αυτοί είναι το δημιουργημά της.

Πρόσθετο επιβαρυντικό ζήτημα, στην υπόθεση της απασχόλησης και παράγοντα που δημιουργεί προβλήματα, αποτελεί η κακή και χαμηλή απορροφητικότητα και οι καθυστερήσεις και η σκανδαλώδης διαχείριση των κονδυλίων του δευτέρου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Οι χειρότερες καταγγελίες, οι αυστηρότερες αναφορές, έχουν ακουστεί από Υπουργούς της ίδιας της Κυβέρνησης του κ. Σημίτη. Ο κ. Τζουμάκας μίλαγε κατ' επανάληψη για απατεώνες και για κλέφτες του δημοσίου χρήματος. 'Όλη αυτή η δύσοσμη υπόθεση των ΚΕΚ, που ανακαλύφθηκαν σε σφαιριστήρια, μπαράκια, ορθάδικα και όλα αυτά, τα οποία είχαν πιστοποιηθεί από το ΠΑΣΟΚ σαν κέντρα επαγγελματικής εκπαίδευσης.

'Όλη αυτή, λοιπόν, η υπόθεση εξακολουθεί και σήμερα να υφίσταται. Και αναφέρομαι χαρακτηριστικά στην πρώτη έκθεση αξιολόγησης του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, που εκπονήθηκε από το ΚΕΠΕ και από την εταιρεία "REMAKO", αποτελεί, λένε, σκάνδαλο πρώτου μεγέθους και βασικό στοιχείο αρνητικής αξιολόγησης της Κυβέρνησης, που όχι

μόνο δεν αξιοποιεί τον πακτωλό των κοινοτικών χρημάτων, αλλά δεν αντιμετωπίζει, χάνοντας αυτές τις σπουδαίες ευκαιρίες, την τελευταία ευκαιρία που έχει ο τόπος, για να αντιμετωπίσει το μεγάλο ζήτημα της απασχόλησης και της ανεργίας.

Τέλος, η Κυβέρνηση επιχειρεί και μάλιστα ανεπιτυχώς την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ, διευρύνοντας τη φτώχεια. Η πρόσφατη υποτίμηση, το εξοντωτικό και άδικο φορολογικό σύστημα, η απουσία επενδυτικών προγραμμάτων και η έλλειψη αναπτυξιακής πολιτικής, πλήγτει κυρίως την ιδιωτική πρωτοβουλία, αλλά και τις οικονομικά ασθενέστερες κοινωνικές τάξεις.

Ταυτόχρονα η Κυβέρνηση αδιαφορεί για τις οδυνηρές συνέπειες της αποτυχημένης πολιτικής της και εμφανίζεται αυταρχική απέναντι στους πολίτες, οδηγώντας εκαποντάδες χιλιάδες Έλληνες στην κοινωνική περιθωριοποίηση.

Ειδικότερα, όσον αφορά την αρχή του νομοσχεδίου...

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Έχετε πολύ χρόνο.

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ: Φοβάμαι ότι η Κυβέρνηση δεν έχει χρόνο να λύσει τα προβλήματα, γιατί ως τώρα δεν τον αξιοποιήσει, κύριε Υπουργε.

Ειδικότερα, όσον αφορά την αρνητική υποδοχή που επιφύλαξαν οι συνδικαλιστικές οργανώσεις στο σύνολό τους, όλων των εμπλεκομένων κοινωνικών φορέων, η ΟΚΕ, όλα τα κόμματα πλην του ΠΑ.Σ.Ο.Κ. και η κοινωνία, βάσιμα το χαρακτηρίζουν σαν κατώτερο των προσδοκιών.

Πιστεύω ότι το σχέδιο νόμου αποτελεί προϊόν της σχιζοειδούς φιλοσοφίας του ΠΑ.Σ.Ο.Κ., το οποίο προσπαθεί να ισορροπήσει και να εναρμονίσει, σε μία φιλότιμη ακροβατική προσπάθεια, το σοσιαλιστικό παρελθόν του με τις κεντροδεξιές πρακτικές που θέλει ή δεν θέλει, αλλά υποχρεούται να εφαρμόσει.

Προηγήθηκε πριν ένα χρόνο σαν προπομπός ο έμπιστος -αναφέρθηκα και πιο πριν- του Πρωθυπουργού καθηγητής κ. Σπράος. Και μάλιστα είναι χαρακτηριστικό ότι χθες γράφτηκε στην "ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ" ότι στην έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου -και θα δημοσιευθεί αύριο- όσον αφορά την Ελλάδα, αναφέρονται σαν στηρίγματα πια, ότι οι παρεμβάσεις στις εργασιακές σχέσεις πρέπει να γίνουν και είναι στη σωστή κατεύθυνση.

Προηγήθηκε, λοιπόν, ανοίγοντας τον κύκλο -και έκλεισε τον κύκλο πάλι με τις τελευταίες του αναφορές- ο κ. Σπράος.

Ακολούθησαν στο μεσοδιάστημα: Ελεγχόμενες διαρροές. Έγιναν ατέλειωτες ενδοκυβερνητικές και ενδοκομματικές συζητήσεις, για να γεννηθεί το υπό συζήτηση νομοσχέδιο σαν προϊόν συμβίβασμού, το οποίο είναι ένα νεφέλωμα, γιατί δεν έχει κάτι το συγκεκριμένο, στο οποίο να μπορέσει να μιλήσει σε μια πρακτική βάση, δεν έχει κάποια στοιχεία, κάποια δεδομένα, κάποιους πυλώνες. Και ακούστηκαν πολλά για πυλώνες.

Αν θέλουμε να προσδιορίσουμε ιδεολογικά την ταυτότητά του, θα λέγαμε ότι διαπνέεται από πινεύμα αριστερής συντήρησης, από μια εκφυλιστική προσπάθεια συντήρησης χρεοκοπημένων αναχρονισμών. Αυτή είναι η φιλοσοφία του νομοσχεδίου. Χαρακτηριστικό δείγμα η λογική του κρατισμού και η γραφειοκρατική αντίληψη που διαπνέει το συζητούμενο σχέδιο νόμου. Και όλα αυτά στην πορεία προς την ΟΝΕ.

Είναι χαρακτηριστική η γνώμη της Ολομέλειας της ΟΚΕ ότι οι τρεις βασικοί στόχοι του σχεδίου νόμου, όπως αναφέρονται και μάλιστα με πανηγυρικό τρόπο στην εισηγητική έκθεση, δεν προάγονται από τις ρυθμίσεις που εισάγονται, ότι οι ρυθμίσεις που εισάγονται αγνοούν την ευρωπαϊκή και παγκόσμια πραγματικότητα και είναι προϊόν συμβίβασμού, προφανώς εσωκομματικού, ότι οι ρυθμίσεις είναι παρεμβατικού χαρακτήρα και προστίθενται αναστατικού χαρακτήρα γραφειοκρατικές διαδικασίες, που δημιουργούν προβλήματα εφαρμογής. Αρκετές ρυθμίσεις -παρατηρεί η ΟΚΕ- είναι μη εφαρμόσιμες. Ειδικότερα, δημιουργούνται προβλήματα ανταγωνισμού για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Ακούσαμε και τους εκπροσώπους τους, οι οποίοι έλεγαν

ότι ουσιαστικά με τις ρυθμίσεις αυτές τίθενται σε χειρότερη κατάσταση, ανταγωνιστικά με άλλες επιχειρήσεις. Και αυτό αποτελεί ένα πλήγμα σε αυτές τις επιχειρήσεις, που αποτελούν τον κορμό της ελληνικής οικονομίας, το 90% και πλέον, όσον αφορά την απασχόληση και την ελπίδα για να αντιμετωπισθούν τα προβλήματα της απασχόλησης.

Τέλος, η ΟΚΕ ομόφωνα διαπιστώνει ότι παρά τις διακηρύξεις, τις εξαγγελίες και τις αναφορές ακόμη και στην εισηγητική έκθεση –και σας διαψεύδουν– δεν λάβατε υπόψη τα πορίσματα του κοινωνικού διαλόγου, ότι χρησιμοποιείτε σαν πρόφαση τον κοινωνικό διάλογο. Αυτή είναι η συζήτηση που έγινε.

Αποσύρατε τα επικινδυνά θέματα, τα δυσάρεστα, τα άχαρα, αφήσατε τα εύκολα και, όταν ολοκληρώθηκε η διαδικασία, τα βάλατε στο νομοσχέδιο και τα φέρετε σε προσπάθεια εξ υφαρπαγής συζήτησής του εν μέσω του θέρους και μέσω των όσων μας συμβαίνουν και δημιουργούν στοιχεία αποπροσαντολισμού της κοινής γνώμης.

Αναφέρθηκα, λοιπόν, σε όλα αυτά, για να σημειώσω ότι οι αρχικοί χαρακτηρισμοί μου όσον αφορά το σχέδιο νόμου, μόνο σαν αντιπολιτευτικοί δεν μπορούν να θεωρηθούν. Μόνο ότι προέρχονται από κεκτημένη αντιπολιτευτική ταχύτητα δεν μπορούν να αναφερθούν. Διότι όλοι, πλην της Κυβέρνησης, οι κοινωνικοί φορείς, οι εκπρόσωποι των παραγωγικών τάξεων, τα κόμματα της Αντιπολίτευσης, συμφωνούν στην καθολική απόρριψη αυτού του νομοσχεδίου, με αυστηρότερες μάλιστα αναφορές.

Έτσι, λοιπόν, έχει το νομοσχέδιο και δεν θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση του κανόνα της νομοθετικής πρακτικής της Κυβέρνησης, που θέλει να αξιοποιεί για κομματικό όφελος κάθε νομοθετική ευκαιρία.

Με επιφύλαξη της ειδικότερης αναφοράς –γιατί θα αναφερθούμε εν εκτάσει στα άρθρα– σημειώνω την απόπειρα παράκαμψης του ν.2190/94.

Και ο Υπουργός έκανε επουσιώδεις παρατηρήσεις πιο πολύ φιλολογικής υφής, λεκτικές, αλλά δεν αναφέρθηκε σ' αυτά τα μεγάλα ζητήματα.

Η απόπειρα παράκαμψης του ν.2190/94, με άνοιγμα πίσω πόρτας μερικής απασχόλησης στο δημόσιο τομέα, πρέπει εδώ και τώρα να αποκλεισθεί, εάν σεβόμαστε τον εαυτό μας και εάν δεν θέλουμε εν όψει νομαρχιακών και δημοτικών εκλογών να σπείρουμε ελπίδες και να εκμαυλίσουμε, για άλλη μια φορά τους Έλληνες πολίτες.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, σίκοι τέσσερα λεπτά ακριβώς μίλησε ο ομόλογός μου...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Συνεχίστε, κύριε Παπαγεωργόπουλε. Όμως, μην κάνετε αναφορά στον προηγούμενο συνάδελφο. Να απευθύνεσθε στο Προεδρείο.

Η διευθέτηση του χρόνου, κύριε Παπαγεωργόπουλε –το λέων και σας και στον κύριο Υπουργό– γίνεται από το Προεδρείο.

Όσον αφορά το νομοσχέδιο, μπορείτε να κάνετε τις προτάσεις σας.

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ: Θεωρούμε αποσπασματική και ρουσφετολογική τη σύσταση, με το άρθρο 21, θέση μετακλητού γενικού διευθυντή στον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας.

Τώρα, η επαναφορά του έργου της Επιθεωρήσεως Εργασίας στο αρμόδιο Υπουργείο αφορά την αποκατάσταση της συνταγματικής τάξης. Κατά παράβαση της συνταγματικής τάξης και κατά παράβαση των διεθνών υποχρεώσεων της χώρας –είναι η 81 Διεθνής Σύμβαση Εργασίας, η οποία έχει και υπερνομοθετική ισχύ, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Συντάγματος– είχαν υπαχθεί στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Καλώς επαναφέρονται στο αρμόδιο Υπουργείο Εργασίας.

Όμως, είναι τραματική η εμπειρία των κυβερνητικών ερασιτεχνισμών. Διαλύθηκαν εντελώς αυτές οι υπηρεσίες, όσα χρόνια υπήγοντο στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Και εχρησιμοποιούντο σαν μηχανισμοί ρουσφετολογικών διεκπεραιώσεων. Με το ν. 1648 αυτές οι υπηρεσίες χρησιμοποιήθηκαν

για να διορίσουν –κατά εκατοντάδες– ψευδοαναπήρους και διαφόρους πάσχοντες, σίγουρα κομματικά σας μέλη και στελέχη.

Ας επανέλθουν, λοιπόν, στο φυσικό τους χώρο. Σωστό είναι αυτό. Ήταν αίτημα της Νέας Δημοκρατίας και το στήριξε.

Όμως, εδώ πάλι μπαίνει το ζήτημα, του ότι το Π.Α.Σ.Ο.Ε., δεν χάνει ευκαιρία που να μην την εκμεταλλευθεί. Τα αναφέρει με λεπτομέρεια και με χαρακτηριστικό τρόπο η Γ.Σ.Ε.Ε., σε κείμενό της, το οποίο έχει διανείμει.

Κατά παράβαση των αρχών της λειτουργικής ανεξαρτησίας, της ανεξαρτησίας όσον αφορά τη δράση των Επιθεωρήσεων Εργασίας, εσείς –και εδώ υπάρχει πρόβλημα συνταγματικότητας– σε μια απόπειρα φαλκίδευσης αυτών των αρχών και αυτών των αξιών, που έχουν τεθεί και εφαρμόζονται σε όλη την Ευρώπη, θεσπίζετε θέση ειδικού γραμματέα, προφανώς κομματικού κομισσαρίου, προκειμένου να ποδηγετήσετε αυτό το σύμβια.

Το δεύτερο στοιχείο, το οποίο μας κάνει να καταγγέλλουμε και να καταψηφίζουμε μία ρύθμιση, την οποία επιθυμούσαμε και παλεύμαστε να γίνει, η επαναφορά δηλαδή των Επιθεωρήσεων Εργασίας στο Υπουργείο Εργασίας, είναι ότι ζητάτε νομοθετική εξουσιοδότηση εν λευκώ, για να στελεχώσετε τις επιθεωρήσεις εργασίας, κατά το δοκούν και με τις γνωστές πρακτικές και νοοτροπία, με τα επτακόσια πενήντα περίπου στελέχη. Και δεν μπαίνουν ζητήματα αρχών και κανόνων, όσον αφορά την επιλογή αυτών των στελεχών. Δεν μπαίνουν ζητήματα σωστής λειτουργίας. Για όλα αυτά ζητάτε εξουσιοδότηση εν λευκώ, την οποία αναμφίβολα δεν μπορούμε να σας δώσουμε, γιατί δεν σας εμπιστεύομαστε.

Έτσι λοιπόν καταφέρνετε να νοθεύσετε με βάση την κομματική λογική σας και αυτήν την έμπρακτη νομοθετική μετάνοια, που κάνετε σε ένα μέτρο, το οποίο είχατε φέρει, που τραυμάτισε πραγματικά αυτό το καίριο πόστο.

Με την επιφύλαξη της ειδικότερης αναφοράς δηλώνω ότι δεν είναι δυνατόν να ψηφίσουμε επί της αρχής το συζητούμενο σχέδιο νόμου. Αυτονότο είναι, τις λίγες θετικές ρυθμίσεις να τις υπερψηφίσουμε.

Και διατυπώνουμε μια τελευταία πρόταση, μια τελευταία παράκληση. Ακούστε μας στις όποιες προτάσεις κατατεθούν και στη συζήτηση κατ' άρθρο, με ειλικρινή προσπάθεια βελτίωσης αυτών των άρθρων, προκειμένου και εσείς να μην αναγκασθείτε μετά από μερικούς μήνες να ξανακάνετε το συνεχές κυβερνητικό "ράβε–ξήλωνε", αλλά και να έχουμε τουλάχιστον ένα νομοθέτημα, το οποίο, αν δεν είναι άρτιο –γιατί τέτοιο κατασκεύασμα δεν μπορεί να σταθεί και πολύ στα πόδια του– τουλάχιστον να είναι ευπρόσωπο. Εμείς προς αυτήν την κατεύθυνση θα κινηθούμε. Ελπίζουμε να μας ακούσετε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κ. Κωστόπουλος έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Ποιος θα μιλήσει;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Είπα ότι ο κ. Κωστόπουλος έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Νομίζετε ότι ακούστηκε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ασφαλώς ακούστηκε, κύριε συνάδελφε. Άλλα και να μην ακουγόταν, η παρουσία σας στο Βήμα, κύριε Κωστόπουλε, είναι αρκετή, για να πείσει το Τμήμα ότι έχετε το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κύριοι Βουλευτές, υπάρχουν ιδεολογικές διαφορές μεταξύ των κομμάτων και είναι εύλογο αυτό. Ωστόσο υπάρχουν μερικά πράγματα, που είναι κοινή λογική. Δηλαδή όταν πει κάποιος ότι ο ήλιος βγαίνει από τη δύση, θα πεις ότι είναι παλαβός. Όλοι συμφωνούμε ότι ο ήλιος βγαίνει από την ανατολή και δύει στη δύση.

Τι θέλω να πω με αυτό; Θέλω να πω ότι μερικά πράγματα είναι τόσο χαρακτηριστικά και τόσο σαφή σε αυτό το νομοσχέδιο, που δεν πρέπει να επιμένει, ούτε η Κυβέρνηση ούτε ο εισιγητής του κυβερνώντος κόμματος, ότι λόγου χάρη

δεν καταργείται το οκτάωρο. Δεκάδες οργανώσεις, που δεν ανήκουν στην "άμεση" ή στην "έμμεση" επιφροή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, υποστηρίζουν ότι καταργείται. Και θεμελιώμενά υποστηρίζουν ότι καταργείται.

Πρέπει να βρούμε έναν τρόπο επικοινωνίας πάνω σε λογικά πράγματα. Άλλιώς προσέρχεται ο καθένας εδώ, τραβάει ένα δεκάρικο και νομίζει ότι ξοφλάει με την κομματική πολιτική του η υπόθεση.

Οι εργάτες θα πρέπει να σημειώσουν αυτά που ακούγονται, γιατί βλέπουν ότι το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης καταψηφίζει το νομοσχέδιο, βλέπουν ότι το Κ.Κ.Ε. καταψηφίζει το νομοσχέδιο και κάποιος άλλος μπορεί να το φηφίσει. Να ξέρουν όμως γιατί ψηφίζει το ένα κόμμα, τι υποστηρίζει το άλλο κόμμα. Να έχουν σαφή αντίληψη για τα πράγματα, γιατί άλλιώς μπορεί να προκύψει ένα μήνυμα προς τα έξω, ότι από τη μία είναι η Κυβέρνηση και από την άλλη είναι όλα τα άλλα κόμματα. Δεν είναι σωστό αυτό, δεν είναι και δίκαιο για όλους μας.

Θα πρέπει να τα ξεκαθαρίσει ο εργάτης, θα πρέπει να τα καταγράψει στο καρνέ του. Να καταγράψει επίσης τον τρόπο που επιλέχθηκε να συζητηθεί το νομοσχέδιο, το χρόνο που επιλέχθηκε να συζητηθεί το νομοσχέδιο –κατακαλόκαιρο, Αύγουστο μήνα κλπ.– και με βάση αυτές τις καταγραφές να δώσει τα δικά του μηνύματα. Και θα τα δώσει, ας είναι βέβαιοι γι' αυτό όλοι. Θα έρθει η ώρα και η στιγμή που θα τα δώσει αυτά τα μηνύματα και θα πληρώσει τον καθέναν ανάλογα με αυτό που του αξίζει.

Το 1919 στην Ουάσινγκτον συνήλθε η πρώτη σύνοδος του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας. Η πρώτη διεθνής σύμβαση εργασίας, που ψήφισε, ήταν αυτή, που καθόρισαν ανώτατο χρόνο εργασίας οκτώ ώρες την ημέρα και σαράντα οκτώ την εβδομάδα, με υποχρεωτική την Κυριακή αργία. Η σύμβαση αυτή κυρώθηκε από τη χώρα μας με το ν. 2269/1920.

Αυτήν τη σύμβαση, το οκτάωρο, καταργεί σήμερα η Κυβέρνηση του Π.Α.Σ.Ο.Κ., αφού δεν κατάφερε να το πετύχει παλιότερα η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας με το ν. 1876/1990.

Το νομοσχέδιο, που έχουμε στα χέρια μας, συνδυάζει το ψέμα και την απανθρωπία. Ψέμα, γιατί ισχυρίζεται ότι θέλει να αντιμετωπίσει την ανεργία, ενώ στην πραγματικότητα προσφέρει νέες δυνατότητες στην ασύδοτη δράση του κεφαλαίου και είναι βέβαιο ότι θα αυξήσει την ανεργία. Απανθρωπία, γιατί αντιμετωπίζει τον εργάτη, τον εργαζόμενο, σαν εχθρό, σαν υποζύγιο.

Το νομοσχέδιο είναι ένα κείμενο ιστορικά ανώμαλο. Είναι ένας ακόμα επικήδειος της λεγόμενης σοσιαλδημοκρατίας στο φεύγοντα κοινωνικό της πρόσωπο.

Κύριοι Βουλευτές, ο αιώνας που φεύγει μας κληροδοτεί με μεγάλες συνταρακτικές ανακαλύψεις. Μας κληροδοτεί με τη διάσπαση του ατόμου, με την πληροφορική, με τα αυτοματοποιημένα εργοστάσια, με τα ρομπότ, με το άνοιγμα της πόρτας στο διάστημα, με τα τολμηρά αποτελέσματα στον τομέα της βιοτεχνολογίας, με την κλωνοποίηση.

Θα ρωτούσε κανείς, γιατί όλες αυτές, όπως και άλλες ανακαλύψεις; Ο κάθε λογικός άνθρωπος θα απαντούσε μ' έναν απλό τρόπο. Προφανώς, για τη βελτίωση της θέσης του εργαζόμενου, για τη βελτίωση της θέσης του ανθρώπου. Αλίμονο, όμως, ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι στον πλανήτη δεν έχουν εργασία αυτήν τη στιγμή.

Πάνω από είκοσι εκατομμύρια είναι οι καταγραμμένοι άνεργοι στην Ευρώπη και περισσότεροι στις Ηνωμένες Πολιτείες. Πολλαπλάσιος είναι ο αριθμός των λεγόμενων φτωχών. Πάνω από ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι στον κόσμο έχουν ατομικό ετήσιο εισόδημα διακόσια πενήντα – τετρακόσια δολάρια. Παιδάκια, αντί να πηγαίνουν στο σχολείο, γίνονται θύματα της πιο άγριας εκμετάλλευσης, να ζητιανεύουν. Τεράστιες ποσότητες προϊόντων θάβονται στις χωματερές, για να μην πέσουν οι τιμές.

Αντί λοιπόν να εξετάζονται μέτρα για την αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης –και δεν λέω από αυτήν την Κυβέρνηση ή την άλλη, γενικά μιλάω– γίνεται ακριβώς το αντίθετο, όλα

υποτάσσονται στο κέρδος του κάθε καπιταλιστή. Όλα υποτάσσονται στη διαβόητη ελεύθερη αγορά. Μας λένε αυτοί που φιλοτέχνησαν αυτό το νομοσχέδιο-έκτρωμα ότι "δεν μπορούμε να συζητάμε για μείωση του χρόνου εργασίας και βελτίωση της εισοδηματικής θέσης του εργάτη, γιατί θα είναι καταστροφικό για την οικονομία μας".

Εάν εφαρμόσουμε εμείς το εφτάωρο, λόγου χάρη, χωρίς μείωση των αποδοχών, θα μας νικήσει ο άλλος στον ανταγωνισμό. Αυτή η λογική οδηγεί σε τέτοια νομοσχέδια. Αυτή η λογική εκφράζει τον παραλογισμό του συστήματος καπιταλιστικής εκμετάλλευσης. Όμως κανείς δεν πρέπει να ξεχνάει ότι το σχοινί ιστορικά έχει δύο άκρες, το παιχνίδι ιστορικά δεν παιζεται με έναν πάικτη, αλλά με δύο.

Εδώ και δύο αιώνες περίπου, αλλά ιδιαίτερα μετά τη νίκη της Οκτωβριανής σοσιαλιστικής Επανάστασης στη Ρωσία με τους καθημερινούς επίμονους αγώνες, αλλά και τις θυσίες των εργαζομένων, διαμορφώθηκε ένα μίνιμου πλαίσιο κοινωνικών ασφαλιστικών, προνοιακών, πολιτικών, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων της εργατικής τάξης και όλων των εργαζομένων. Το πλαίσιο αυτό συνοπτικά περιλαμβάνει τον ημερήσιο και εβδομαδιαίτικο χρόνο εργασίας, το βασικό μεροκάματο μισθού, καθώς και τα βασικά επιδόματα, την κοινωνική ασφάλιση, την κοινωνική πρόνοια, την ελάχιστη προστασία του συνταξιούχου, την Κυριακή αργία και τις άλλες αργίες νομοθετημένες ή συμβατικές, τη χρονιάτικη άδεια, την προστασία της εργαζόμενης γυναίκας, της εγκύου και του παιδιού, την προστασία από τον κίνδυνο του ατυχήματος και την ασφάλιση για ατύχημα, τους περιορισμούς για τη νυχτερινή εργασία, τη μονιμότητα ή τη σχετική μονιμότητα στην εργασία ή την εργασία αόριστης διάρκειας –δεχεται μεγάλο πλήγμα με αυτό το νομοσχέδιο αυτή η έννοια της αόριστης διάρκειας– την προστασία από την αυθαίρετη απόλυση και την αποζημίωση για απόλυση, την πρόσθιτη αμοιβή για υπερωριακή απασχόληση, τα επιδόματα ανεργίας, τις συλλογικές συμβάσεις, γενικές κλαδικές, το δικαίωμα στην ελεύθερη συνδικαλιστική δράση κλπ.

Εάν ήθελε κανείς να συνοψίσει τους κεντρικούς στόχους, που βάζει σήμερα το κεφάλαιο και η πολιτική του εκπροσώπηση μέσα από τη λευκή βίβλο, αλλά μέσα και από τέτοια νομοσχέδια, αβίαστα θα έλεγε ότι πρώτος στόχος είναι το σύνολο των εργασιακών σχέσεων, όπως αυτές διαμορφώθηκαν μέσα από την πάλη του εργατικού κινήματος επί πολλές δεκαετίες. Το πλαίσιο πρέπει να αλλάξει, υποστηρίζουν, γιατί είναι παλιομένο. Το είπαν και στην επιτροπή. Προσπαθούν να το αλλάξουν κοιτάζοντας προς τα πίσω, πολύ προς τα πίσω. Αυτό περί κατάργησης του πλαισίου των εργασιακών σχέσεων το επισημάνει και στην έκθεσή της η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής, τονίζοντας ότι το εργατικό δίκαιο αμφισβητείται τα τελευταία χρόνια υπό την επικληση της διεθνούς οικονομικής κρίσης και της βελτίωσης της παραγωγικότητας. Λέει η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής: "Ιδιαίτερα γίνεται προσπάθεια να αμφισβητηθεί η ιδιότητα των κανόνων του Εργατικού Δικαίου, ως κανόνων δημόσιας τάξης, οι οποίοι έχουν ως αντικείμενο την προστασία του ασθενέστερου μέρους". Μάλιστα έχει και κάποιες εκφράσεις το κείμενο της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής, εάν ισχύει σήμερα Εργατικό Δίκαιο, κλπ. Αυτό λέει περίπου.

Δεύτερος στόχος αυτών των σχεδίων είναι η αλλαγή του νομοθετημένου και συμβατικού χρόνου απασχόλησης. Το επιχείρημα είναι ότι το πλαίσιο που υπάρχει σήμερα αποτελεί δυσκαμψία. Η λέξη είναι παρμένη από τη Λευκή Βίβλο και τη βάζουν και στα νομοσχέδια τους, για όποιον διάβασε φυσικά τη Λευκή Βίβλο, γιατί υποστηρίζουμε ότι πάρα πολλοί δεν την έχουν διαβάσει και κακώς δεν τη διάβασαν.

Τρίτος στόχος αυτών των σχεδίων είναι η ανατροπή του συστήματος συλλογικής διαπραγμάτευσης και σύναψης συλλογικών συμβάσεων. Δηλαδή, τίθεται υπό αμφισβήτηση μία άλλη μεγάλη κατάκτηση του εργατικού κινήματος.

Γίνεται σαφές αυτό, αν διαβάσει κανείς προσεκτικά τα περί τοπικών συμφώνων απασχόλησης και συμφωνιών μεταξύ των διαβόητων κοινωνικών εταίρων. Είπα στην επιτροπή ότι ο κάθε

"πικραμένος" θα συμμετέχει σε αυτές τις επιτροπές των τοπικών συμφώνων, θα κάνει συμφωνίες χωρίς να νομιμοποιείται. Όλοι ξέρουμε τα περι αντίθεσης κεφαλαίου-εργασίας. Ξέρουμε ότι αυτή η αντίθεση εκφράστηκε μέσα από την πάλη των εργατών με το κεφάλαιο. Πήρε τη μορφή της συλλογικής διαπραγμάτευσης μεταξύ εργάτη και κεφαλαιούχου. Τώρα πάμε στο νομάρχη, στον υποεπίτροπο, στο δήμαρχο, στον πρωτο-σύγκελο του τάδε νομού, για να φτιάξει την τοπική συμφωνία. Μα, είναι σοβαρά πράγματα αυτά;

Κοντολογίς με αυτό το νομοσχέδιο, κυρίως μέσα από τα άρθρα του, φαίνεται καθαρά και με γυμνό μάτι η θέση της Κυβέρνησης, που λέει τέρμα στα κεκτήμενα. Δηλαδή, τέρμα στο μίνιμου πλάισιο, στο οποίο αναφέρθηκα παραπάνω. Μοίρασμα της εξαθλίωσης, της φτώχειας, της ανεργίας. Δεν νοιάζονται για τη μειώση του αριθμού των ανέργων, για την πραγματική μείωση του χρόνου εργασίας του εργάτη, όπως φυεδολογούν στην εισηγητική έκθεση περί αντιμετώπισης του προβλήματος της ανεργίας, αλλά νοιάζονται για το πώς θα μοιράσουν την υπάρχουσα ανεργία και τη φτώχεια σε περισσότερους. Και όμως, επιμένουν να μιλάνε για μέτρα καταπολέμησης της ανεργίας.

Επειδή σε αυτήν την υπόθεση της εξαπάτησης της εργατικής τάξης, της αφαίρεσης θεμελιακών της δικαιωμάτων, άμεσα ή έμμεσα, εμπλέκεται και η ΓΣΕΕ, θα πούμε καθαρά και ξάστερα ότι δεν είναι καθόλου θέμα της όποιας πλειοψηφίας της Γενικής Συνομοσπονίας ή όποιας άλλης συνδικαλιστικής οργάνωσης να διαμορφώσουν αιτήματα κατάργησης δικαιωμάτων ή να συμφωνούν για την κατάργηση δικαιωμάτων με διάφορα προσχήματα. Είναι μείζον το πολιτικό ζήτημα που έχουμε μπροστά μας. Δεν έχουμε διοδούμενη κανένας συνδικαλιστής και καμιά συνδικαλιστική οργάνωση να συμφωνήσει για επιστροφή στον εργασιακό μεσαίων.

Γνωρίζουμε την κατάσταση του συνδικαλιστικού κινήματος. Όμως όλα έχουν ένα όριο. Τα πράγματα είναι καθαρά-απλά και ο καθένας αναλαμβάνει τις τεράστιες ευθύνες του απέναντι στην τάξη του, σαν συνδικαλιστής και απέναντι στην ιστορία, σαν παράγοντας, που καλείται να απορρίψει ή να υπερασπισθεί αυτό το έκτρωμα, που λέγεται νομοσχέδιο.

Με τα σημερινά παραγωγικά δεδομένα και απλοποιώντας κάπως τα πράγματα, αν αποφασίζοταν να μειωθεί ο χρόνος απασχόλησης κατά μία ώρα με σταθερούς τους άλλους όρους, το μισό άνεργο υποαπασχολούμενο εργατικό δυναμικό της γης θα έβρισκε εργασία, το 80% των ανέργων της Ευρώπης θα έπαιπε να είναι άνεργο. Η μείωση του χρόνου απασχόλησης ενδεχόμενα θα σημάνει πρόσκαιρα μείωση του συνολικού παραγόμενου προϊόντος στις ανεπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες. Ταυτόχρονα όμως θα υπάρχει αύξηση αυτού του προϊόντος στις υπανάπτυκτες χώρες, όπου υπάρχει και το τεράστιο πρόβλημα της ανεργίας και της υποαπασχόλησης.

Λογικά, σε μια τέτοια περίπτωση, θα έπρεπε να καλυφθεί το κενό στις ανεπτυγμένες χώρες με την επιτάχυνση των νέων τεχνολογιών και την ίδια στιγμή μια τέτοια εξέλιξη θα λειτουργούσε θετικά και σαν μοχλός πίεσης στην ανάπτυξη των μέσων παραγωγής και στις υπανάπτυκτες χώρες, διότι θα έδινε τη δυνατότητα να βρει χώρο λειτουργίας αυτό το οργό κεφάλαιο, που παίζει στον τζόγο της παγκόσμιας αγοράς. Πρόκειται για πολλά τρισκευτομύρια δολάρια.

Χωρίς να παραγνωρίζουμε τις δυσκολίες και τα διάφορα επιχειρήματα ακόμα και προοδευτικών ανθρώπων, για το αν μπορεί να επιβληθεί η μείωση του χρόνου εργασίας σε μικρές χώρες με εξαρτημένη εργασία, λέμε ότι μπορεί να γίνει βέβαια κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις. Έχουμε τέτοια νομοσχέδια που τα υποστηρίζουν και από πάνω, ότι είναι υπέρ των εργατών. Μία από όλες αυτές τις προϋποθέσεις είναι η απόφαση των ίδιων των εργατών να στάσουν τον κρίκο. Αν αυτό λείπει, τότε η συζήτηση θα έχει απλά ακαδημαϊκό χαρακτήρα. Θα χανόμαστε στα διάφορα ερωτήματα. Θα διυλιστούμε τον κώνωπα και κάποιοι συνδικαλιστές θα έρχονται στην επιτροπή και θα μας κάνουν τον εκσυγχρονιστή, ενώ στην ουσία είναι υπάλληλοι του κεφαλαίου -καθαρά και ξάστερα- με τον τρόπο που συμπεριφέρθηκαν.

Σήμερα ένας εργάτης δουλεύει κατά μέσο όρο σε ετήσια βάση δύομισι χιλιάδες ώρες το λιγότερο. Αυτός είναι ο συνολικός ετήσιος χρόνος απασχόλησης. Το ίδιο ή παραπλήσιο καθεστώς τυπικά ισχύει σε όλες τις χώρες της Ευρώπης. Στη Λευκή Βίβλο δίνεται η κατεύθυνση για τη διευθέτηση του συνολικού ετήσιου χρόνου απασχόλησης.

Αυτό υλοποιεί το νομοσχέδιο με το άρθρο 3. Τι σημαίνει αυτό; Ένας εργοδότης, ή ομάδα εργοδοτών, ή το σύνολο των εργοδοτών μιας χώρας-μέλους, θα μπορεί να μοιράσει αυτόν το συνολικό χρόνο, τις δύομισι χιλιάδες ώρες ας πούμε, ανάλογα με τις παραγωγικές ανάγκες, ή ανάλογα με τα κέφια τους κιόλας! Για μια περίοδο λ.χ. έξι μηνών, θα υποχρεώνει τον εργάτη να δουλεύει εννέα-δέκα ώρες, όπως προβλέπει και το νομοσχέδιο, και για μια άλλη περίοδο έξι-επτά ώρες, όπως επίσης προβλέπει το νομοσχέδιο. Τι επιτυγχάνεται με αυτήν τη ρύθμιση; Γλυτώνουν από τις υπερωρίες και την υπεραργασία, που πριν -σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία -πλήρωναν. Άλλα δεν είναι μόνο αυτό, είναι ένα μπαξίσι που δίνει η Κυβέρνηση άμεσα στην εργοδοσία. Πρόκειται για πολλά δισεκατομμύρια δραχμές. Η κατάργηση, ουσιαστικά, της πληρωμής της υπερωρίας και της υπερεργασίας. Αυτό το νομοσχέδιο ανοίγει την πόρτα για παραβίαση και αυτού του εξάωρου-επτάωρου και όλοι ξέρουμε πώς γίνεται κάτι τέτοιο. Παύει να υπάρχει πλέον η τυπική προστασία του εργάτη για την κατοχύρωση του ανώτατου εργάσιμου ημερήσιου χρόνου -οκτώρω- όπως πρόβλεπε η πρώτη Διεθνής Σύμβαση Εργασίας του 1920.

Μπορεί να αντιτείνει κανείς και το λέει η Κυβέρνηση ότι σήμερα υπάρχει ντε φάκτο παραβίαση του νόμιμου ωραρίου και ότι και σήμερα ισχύει το σαρανταοκτάωρο εβδομαδιαίων και η μερική απασχόληση και σήμερα παράνομα δεν πληρώνονται οι υπερωρίες. Και λοιπόν; Και επειδή είναι στραβό το κλίμα, να το φάει και ο γάιδαρος; Και επειδή υπάρχει αυτή η ασυδοσία, πρέπει να γίνει ένας νόμος, που θα νομιμοποιεί την παρανομία, στο όνομα του εκσυγχρονισμού, της αλλαγής τάχα των συνθηκών; Μοιραία θα οδηγηθούμε στο καθεστώς εργασίας από ήλιο σε ήλιο, πάντα κάποιος επιχειρηματίας θα αντέξει περισσότερο. Και αυτός ο κάποιος, είναι εκείνος που εκμεταλλεύεται μεγαλύτερο αριθμό εργατών και υπαλλήλων, αυτός που πάιρει από περισσότερους εργάτες υπεραξία και επομένως έχει μεγαλύτερη δυνατότητα να παιξει στον τζόγο του ανταγωνισμού.

Ακούσαμε πολλά από ορισμένους εκπροσώπους των μικρομεσαίων στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων. Σχηματίσαμε την εντύπωση ότι δεν έχουν καταλάβει ολοκληρωμένα τι θα σημάνει προοπτικά το νομοσχέδιο αυτό για τη μικρομεσαία επιχείρηση. Πρέπει να το πούμε καθαρά. Είτε ισχύει δωδεκάωρο για τον εργάτη είτε οκτάωρο είτε τετράωρο είτε ωρομίσθιο είτε από ήλιο σε ήλιο, πάντα κάποιος επιχειρηματίας θα αντέξει περισσότερο. Και αυτός ο κάποιος, είναι εκείνος που εκμεταλλεύεται μεγαλύτερο αριθμό εργατών και υπαλλήλων, αυτός που πάιρει από περισσότερους εργάτες υπεραξία και επομένως έχει μεγαλύτερη δυνατότητα να παιξει στον τζόγο του ανταγωνισμού.

Το εργατικό κίνημα και σε ανάλογο βαθμό και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις βρίσκονται αντιμέτωποι σήμερα με μια πρωτοφανή και συντονισμένη επίθεση του πολιτικού κεφαλαίου και απορύθμιση του συστήματος των εργασιακών σχέσεων, του νομοθετημένου και συμβατικού χρόνου εργασίας και όχι μόνο. Ο μικρομεσαίος σήμερα, με τους στόχους που βάζει η "Λευκή Βίβλος", έχει συμφέρον να εναντιώθει σ' αυτούς τους στόχους και σε τέτοια νομοσχέδια και σαν επιχειρηματίας και σαν εργαζόμενους. Η μείωση του χρόνου εργασίας, αλλά και η τήρηση του θεσμοθετημένου και συμβατικού ωραρίου, πρέπει να είναι και δική του απαίτηση.

Το γενικό μπάχαλο στις εργασιακές σχέσεις θα ζημιώσει και τον εργάτη και το μικρομεσαίο. Δεν πρέπει να υπάρχουν αυταπάτες ότι με τη βαρβαρότητα στις εργασιακές σχέσεις θα βολευτούν και οι μεγάλοι και οι μικροί. Το σύστημα δεν κάνει αγαθοεργίες και το ξέρουν καλά αυτό οι μικρομεσαίοι από την πικρή τους πείρα.

Κύριοι Βουλευτές, αν δεχθεί κανείς την ανάγκη να εφαρμοστεί το τριανταπεντάωρο, αν επιβληθεί αυτή η ανάγκη, γιατί

από μόνη της δεν πρόκειται να γίνει, προκύπτει το ζήτημα για τον τρόπο εφαρμογής. Κατά τη γνώμη μας ένας και μοναδικός είναι, άμεση εφαρμογή, γενικευμένη παντού, με βελτίωση της θέσης του εργαζόμενου, για να μπορεί να πει ότι έχει κάποια αποτελέσματα στην αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας.

Ο Υπουργός Εργασίας μας είπε στην επιτροπή ότι μια τέτοια επιλογή θα είναι καταστροφική για την οικονομία μας. Το ίδιο λένε όλοι οι νεοφιλελεύθεροι σε όλη την υφήλιο. Αυτός ο παραλογισμός σπρώχνει τον τροχό της ιστορίας προς τα πίσω, στα εννιάρια, στα δεκάρια και πάιε λέγοντας. Θα φτιάξεις εσύ το εννιάριο και θα έρθει ο Αμερικάνος να το κάνει δεκάριο κ.ο.κ. Πού πάιε αυτή η κατάσταση; Συλλογιστήκατε αυτό το πράγμα; Μα δεν μπορούμε να πάμε μόνοι μας σαν χώρα; Ποιο είναι το στίγμα που δίνουμε σαν χώρα στην Ευρώπη; Να κάνουμε δεκάριο; Αυτά τα πειράματα που γίνονται στη Γαλλία και στην Ιταλία και αλλού, πρέπει να συντονιστούμε για να αντιμετωπίσουμε αυτήν τη θύελλα, γιατί περί θύελλας πρόκειται.

Τι προτείνουμε σε αντίθεση με όλα αυτά που εφαρμόζει η Κυβέρνηση κατ' εντολή του διευθυντηρίου των Βρυξελλών; Οι θέσεις και οι προτάσεις του ΚΚΕ είναι γνωστές και για το ωράριο και για τις εργασιακές σχέσεις και για την κοινωνική ασφάλιση και για τις συλλογικές συμβάσεις. Προς τα πίσω οι γέφυρες είναι κομμένες, για να σας το δώσω κάπως πιο χαρακτηριστικά. Απλά να πούμε ότι είναι κωμικό να βαπτίζεται νεωτεριστής αυτός που θέλει να γίνει το οκτάριο δεκάριο και δογματικός αυτός που λέει ότι ο εκσυγχρονισμός στα μέσα παραγωγής, οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές έδιωξαν από την παραγωγή χιλιάδες κόσμο, ή οι γερανοί στην οικοδόμη ή οι ανελκυστήρες στην αγροτική παραγωγή κ.ο.κ.. Όταν λοιπόν ο εκσυγχρονισμός σε αυτά τα μέσα επιβάλλει την ανάγκη της ριζικής μείωσης του χρόνου εργασίας, αυτός θεωρείται δογματικός. Σας είπα, "έλεος!". Το επαναλαμβάνω, "έλεος!". Πρέπει να μάθουμε να επικοινωνούμε. Τι θα πει μοντερνισμός, τι θα πει εκσυγχρονισμός, τι θα πει δόγμα, τι θα πει ψέμα και τι θα πει αιλήθεια;

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ**)

'Όταν -και ορθά -διαπιστώνεται ότι ο οδοστρωτήρας της Λευκής Βίβλου απειλεί θεμελιακά δικαιώματα των εργαζομένων, η πρόταση για ενότητα, δράση από τα κάτω είναι εκατό φορές πιο αναγκαία και χρήσιμη από ό,τι χθες.'

Κατά τη γνώμη μας το νομοσχέδιο αυτό, ιδιαίτερα το κεφάλαιο Α', δεν πάιρνει γιατρειά, δεν πάιρνει διορθώσεις, γιατί ζεκινά από μια αφετηρία που αποτρέπει τη συζήτηση, αποτρέπει το διάλογο, αφού είναι απόφαση των Βρυξελλών "και τα σκυλιά δεμένα".

Αυτό το νομοσχέδιο, ή αποσύρεται ή καταψήφιζεται ή κουρελιάζεται στην πράξη από τους εργαζόμενους. Αυτήν την τελευταία επιλογή εμείς θα κάνουμε και πιστεύω ότι θα δικαιωθούμε από τη ζωή ότι οι εργαζόμενοι θα το κουρελιάσουν στην πράξη αυτό το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο εισηγητής του Συνασπισμού, ο κ. Δανέλλης, έχει το λόγο.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΑΝΕΛΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αποτελεί πλέον κοινό τόπο ότι το πρόβλημα, το οποίο εξελίσσεται ως μείζον και απειλεί πλέον την κοινωνική συνοχή σπρώχνοντας ευρύτερες κοινωνικές ομάδες στο περιθώριο της κοινωνίας, δεν είναι άλλο από το πρόβλημα της ανεργίας.

Το σύγχρονο περιβάλλον της παγκοσμιοποιημένης αγοράς με τους νέους νόμους ανταγωνισμού και τις νέες τεχνολογίες δημιουργεί ιδιαίτερα έντονες αμφισβήτησεις στο μέχρι σήμερα μοντέλο της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής ευημερίας.

Η επιδείνωση των ανισοτήτων μεταξύ βορρά νότου έχει αντίκτυπο ακόμη και στις πιο ανεπτυγμένες χώρες. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αν και συμπεριλαμβάνεται στο 20% του πληθυσμού του πλανήτη, που οικειοποιείται πάνω από το 80% του παγκοσμίου εισοδήματος, αριθμεί ήδη πάνω από πενήντα

εκατομμύρια φτωχούς. Ο αριθμός των ανέργων στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα ξεπεράσει το 1997 τα είκοσι εκατομμύρια. Το σημερινό οικονομικό μοντέλο παράγει όλο και περισσότερους περιθωριοποιημένους, κυρίως μεταξύ των νέων, των γυναικών και των μεταναστών.

Στο τέλος αυτού του αιώνα όλα τα κράτη έχουν εμπλακεί στο μεγάλο βήμα της παγκοσμιοποίησης, πράγμα που έχει κάνει τις οικονομίες αλληλοεξαρτώμενες. Οι χρηματιστριακές αγορές πλέκουν ένα αόρατο δίχτυ, που συνδέει τις χώρες και παράλληλα δένει σφικτά και αιχμαλωτίζει τις κυβερνήσεις. Στην πραγματικότητα κανένα κράτος δεν μπορεί πλέον να απομονωθεί από τον υπόλοιπο πλανήτη, με ορατές και αόρατες τις επιπτώσεις για τον πολίτη, την κοινωνική συνοχή και τη δημοκρατία.

Πρέπει δε να κάνουμε ιδιαίτερη μνεία στις απόπειρες διάλυσης του ιστού κοινωνικής προστασίας, που κατηγορείται ότι αυξάνει το κόστος εργασίας, με συνακόλουθη τη μείωση της ανταγωνιστικότητας.

Στη χώρα μας, προσεγγίζοντας το θέμα της αγοράς εργασίας, πρέπει να διακρίνουμε τρία διαφορετικά επίπεδα. Πρώτο, το επίπεδο της νομοθετικής πραγματικότητας, δεύτερο, το επίπεδο της υπαρκτής πραγματικότητας και τρίτο, το επίπεδο του ελέγχου των όρων και των κανόνων του παιχνιδιού από πλευράς κράτους, από πλευράς πολιτείας.

Ο συνασπισμός έχει επισημάνει επανειλημμένως την αναγκαιότητα ουσιαστικών αλλαγών στην αγορά εργασίας, με στόχο την αντιμετώπιση της ανεργίας, της εργοδοτικής αυθαιρεσίας, καθώς επίσης της αύξησης και βελτίωσης, βεβαίως, της παραγωγικότητας.

Η αγορά εργασίας χρειάζεται μεταρρυθμίσεις και όχι μεγαλύτερη απορύθμιση, με κεντρικούς άξονες τη θέσπιση τριανταπεντάρου, χωρίς μείωση των αποδοχών. Νομίζουμε ότι η εμπειρία των ιταλικών και των γαλλικών αναζητήσεων, αλλά και ευρύτερα της ευρωπαϊκής αριστεράς, θα μας ήταν χρήσιμες. Η ενίσχυση της πλήρους απασχόλησης, ο περιορισμός της ελαστικής απασχόλησης και η πλήρης διασφάλιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, που απασχολούνται με ελαστικές μορφές εργασίας, θα πρέπει να είναι μέσα στα κομβικά σημεία των αναζητήσεών μας. Φοβούμαστε ότι, αν δεν έχουμε αυτούς τους άξονες στην αναζήτησή μας, θα προστεθεί ένας ακόμα κρίκος στην αλυσίδα, που θα διογκώσει την ανεργία και θα συνεχιστεί μία πορεία ανακατανομής των εισοδημάτων και των δικαιωμάτων, όμως και αυτήν τη φορά σε βάρος των εργαζομένων.

Η ελληνική αγορά εργασίας δεν αντέχει περαιτέρω απορύθμιση. Αντίθετα, χρειάζονται μέτρα ρύθμισης. Το 42,6% των εργαζομένων στη χώρα μας είναι αυτοαπασχολούμενων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το 52,4% είναι μισθωτοί. Είναι το μικρότερο ποσοστό μισθωτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Διαφορετικές μορφές ευελιξίας υπάρχουν σε ολόκληρους κλάδους στον ιδιωτικό τομέα, όπως στον τουρισμό π.χ., όπου οι εργαζόμενοι ξεπερνούν το 12% του συνολικού εργατικού δυναμικού, στο εμπόριο, στα καταστήματα τροφίμων, στο φασόν, στις υπεργολαβίες, στην κονσερβοποία φρούτων και αλλού. Υπάρχουν ρυθμίσεις, που δίνουν τη δυνατότητα σε επιχειρήσεις να θέτουν τους εργαζόμενους σε διαθεσιμότητα. Ευελιξία της εργασίας στο δημόσιο τομέα, όπου σήμερα υπάρχουν χιλιάδες εργαζόμενοι και εργαζόμενες, στη Δημόσια Διοίκηση, σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αλλά και ιδιωτικού δικαίου, σε δημόσιες επιχειρήσεις που παρέχουν εξαρτημένη εργασία με δελτία παροχής υπηρεσιών, με συμβάσεις έργου, με συμβάσεις ορισμένου χρόνου με μερική απασχόληση και η αμοιβή των οποίων καλύπτεται, είτε από τον κρατικό προϋπολογισμό είτε από προγράμματα της Κοινότητας, η εξαρτημένη εργασία των οποίων δεν παράγει κανένα δικαίωμα. Παράγει όμως υποχρεώσεις, μία αβέβαιη αμοιβή και μία ανασφάλεια για το μέλλον.

Τα παραπάνω τα ανέφερα για να αποδείξω ότι η Ελλάδα είναι μία χώρα με μεγάλη ευελιξία στις εργασιακές σχέσεις και ότι πραγματικά είναι αναγκαίο να υπάρξουν συμφωνημένες όμως ρυθμίσεις για τη διασφάλιση θεμελιωδών εργασιακών

κοινωνικών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων εργαζομένων.

Η υφιστάμενη ευελιξία, απορύθμιση της αγοράς εργασίας, δεν αναιρεί την αναγκαιότητα ουσιαστικού διαλόγου για τη νέα οργάνωση εργασίας, το συνδυασμό ευελιξίας στην οργάνωση της παραγωγής με τη λειτουργική ευελιξία, τη χρήση υψηλής τεχνολογίας για το σχεδιασμό και την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων, τη σχετική ανεξαρτησία επιλογών και επιπλέον τις ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας και αμοιβών στη λεγόμενη επιθετική ευελιξία.

Η Κυβέρνηση δυστυχώς για μία άλλη φορά δεν πραγματοποιεί τομή. Επικεντρώνει την προσοχή της με το νομοσχέδιο αυτό που συζητούμε για τις εργασιακές σχέσεις, τη μείωση του κόστους εργασίας, χωρίς να θέτει περιοριστικά όρια στην ασυδοσία της αγοράς εργασίας και χωρίς να ανοίγει μία προοπτική για το μέλλον για μία νέα ασφάλεια εργαζομένων, που να εντάσσεται σε ένα συνολικότερο σχεδιασμό για την ανόρθωση της οικονομίας μας.

Έχουμε επανειλημένα επισημάνει ότι η μερική απασχόληση και η συνολική διευθέτηση του χρόνου εργασίας δεν πρόκειται να μειώσουν την εργασία. Η μερική απασχόληση –αν γενικευτεί η εφαρμογή της– θα διευρύνει σημαντικά τις ζωνες φτώχειας, ενώ η διευθέτηση του χρόνου θα μειώσει το εργατικό κόστος, θα αυξήσει την εντατικοποίηση και θα μειώσει την απασχόληση ιδιαίτερα του εποχιακά απασχολούμενου εργατικού δυναμικού.

Σύμφωνα με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, κεντρική θέση έχει η συνολική διευθέτηση του χρόνου εργασίας, δηλαδή η δυνατότητα του εργοδότη να καταστρατηγεί το κατεκτημένο, όπως είναι γνωστό από το 1920, οκτάρω και να παρατείνει τη διάρκεια του ημερήσιου ωραρίου κατά μία ή δύο ώρες για διάστημα τριών ή έξι μηνών αντίστοιχα μονομερών στις υπό εξυγίαντα ΔΕΚΟ και με συμφωνία του συνδικάτου ή του εργασιακού συμβουλίου σε επιχειρήσεις με πάνω από είκοσι εργαζομένους στον ιδιωτικό τομέα, με ό,τι βέβαια αυτό σημαίνει σε συνθήκες ιδιαίτερης ανεργίας και αύξηση της εργοδοτικής αυθαιρεσίας η μέχρι μία ώρα για δύο μήνες με συμφωνία με τις ενώσεις προσώπων σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα με κάτω από είκοσι εργαζομένους, με την προϋπόθεση ότι θα αναπληρώσει τις επιπλέον ώρες εργασίας με χορήγηση άδειας ή ρεπό ή μειωμένου ωραρίου στους αμέσως επόμενους τρεις, έξι ή δύο μήνες, ώστε ο μέσος όρος ωραρίου να μην υπερβαίνει τις σαράντα ώρες εβδομαδιαίων.

Ειδικά στις επιχειρήσεις με κάτω από είκοσι εργαζομένους η ρύθμιση αυτή, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σημαίνει, με δεδομένη την παντελή ανυπαρξία των ενώσεων προσώπων, ότι η συνολική διευθέτηση αφήνεται ουσιαστικά στο διευθυντικό δικαίωμα του εργοδότη, που θα μπορεί να στήνει με δική του πρωτοβουλία αυτές τις ενώσεις, για να του υπογράφουν μία τέτοια συμφωνία. Η επιπλέον εργασία και σ' αυτές τις περιπτώσεις δεν θα απειβεται με υπερωριακή αποζημίωση, ή με αμοιβή υπερεργασίας, αποζημιώσεις που ουσιαστικά καταργούνται.

Η μερική απασχόληση επεκτείνεται και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και στις τράπεζες, σε όλες τις επιχειρήσεις, χωρίς καμία ασφαλιστική δικλείδια σχετική με τη φύση της επιχείρησης ή με τον έλεγχο του συνδικάτου και χωρίς κανένα πλαφόν, όπως ακριβώς ισχύει και μέχρι σήμερα ασύδοτα και στον ιδιωτικό τομέα. Οι συμβάσεις αυτές θα υπογράφονται ατομικά, είτε για νεοπροσλαμβανομένους είτε και για ήδη εργαζομένους ή με μετατροπή της σχέσης εργασίας τους από πλήρους απασχόλησης σε μερική.

Θεσπίζεται η δυνατότητα εφαρμογής από τον εργοδότη κατά τη σύσταση της σχέσης εργασίας ή κατά τη διάρκεια της με ατομική σύμβαση της εκ περιτροπής απασχόλησης ανά ημέρα, εβδομάδα ή μήνα, συμπεριλαμβανομένης και της διαλείπουσας εργασίας, δηλαδή της περιοδικής απασχόλησης, χωρίς εκ των προτέρων καθορισμό του χρόνου κατανομής της. Με τον τρόπο αυτόν η εργοδοσία θα εφαρμόζει μονομερώς και στον ιδιωτικό τομέα τη συνολική διευθέτηση του χρόνου εργασίας, χωρίς τη συμφωνία με το συλλογικό φορέα των εργαζομένων.

Κατά τη σύσταση της σχέσης εργασίας, ή κατά τη διάρκεια αυτής, ο εργοδότης και ο μισθωτός με ατομική σύμβαση μπορούν να συμφωνήσουν για ορισμένο ή αόριστο χρόνο ημερήσια ή εβδομαδιαία, ή δεκαπενθήμερη ή μηνιαία εργασία, η οποία θα είναι μικρότερη διάρκειας από την κανονική, δηλαδή θα έχουμε μερική απασχόληση πλέον.

Έως τώρα προβλεπόταν από το ν.1892/1990 ότι η μερική απασχόληση υπολογίζόταν σε ημερήσια, π.χ. τετράρω, ή εβδομαδιαία π.χ. εικοσάρω. Με τη νέα ρύθμιση θα μπορεί μία επιχείρηση να απασχολεί έναν εργαζόμενο επί οκτάρω και για τέσσερις ή ακόμη λιγότερες μέρες την εβδομάδα, να εφαρμόσει δηλαδή το τριανταύδωρο, αλλά μόνο με ατομικές συμβάσεις και όχι με συλλογικές συμφωνίες. Έτοι, αντί για τριανταύδωρο χωρίς μείωση των αποδοχών, που ζητούν τα συνδικάτα –και είναι μέσα στις αναζητήσεις της σύγχρονης ευρωπαϊκής αριστεράς– μπορεί μία επιχείρηση μέσω των ατομικών συμβάσεων να απασχολεί όλο το προσωπικό, αφού δεν τίθεται θέμα πλαφόν στη μερική απασχόληση, για λιγότερες ώρες ή μέρες και με λιγότερα χρήματα, παρακαμπτοντας το καθ' ύλην αρμόδιο συνδικάτο.

Νομιμοποιεί τις άτυπες μορφές απασχόλησης, τηλεργασία, φασόν, συμβάσεις έργου και τις θεωρεί ότι είναι σχέσεις εξαρτημένης εργασίας, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, αλλά μόνο εφόσον αυτό του τύπου ο εργαζόμενος παρέχει την εργασία του αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στον ίδιο τον εργοδότη. Ταυτόχρονα, ενώ μετατρέπει σε τυπικές αυτές τις μορφές απασχόλησης, με την υποχρέωση του εργοδότη να τις δηλώνει, τις απορυθμίζει, κατά τη γνώμη μας, αφού δεν θέτει κανέναν περιορισμό ή πλαφόν στη χρησιμοποίηση από τους εργοδότες.

Στους νομούς που έχουν αποβιομηχανοποιηθεί και έχουν χαρακτηρισθεί ως φθίνουσες περιοχές, δίνεται η δυνατότητα μέσω των τοπικών συμφώνων απασχόλησης να προσλαμβάνονται άνεργοι, οι οποίοι τουλάχιστον για ένα χρόνο και ανεξάρτητα από την προϋπηρεσία ή την ειδικευσή τους θα αμειβονται με όρους εργασίας και μισθούς κατώτερους από τους προβλεπόμενους στις κλαδικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας και συγκεκριμένα με τα προβλεπόμενα από την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας κατώτατα όρια αποδοχών για τον ανειδίκευτο εργάτη. Το ίδιο ακριβώς μπορεί να συμβαίνει και με νεοπροσλαμβανόμενους σε νεοσύστατες ή και ήδη λειτουργούσες επιχειρήσεις, που λειτουργούν στις ίδιες περιοχές, μέσω της σύναψης επιχειρησιακής συλλογικής σύμβασης ή και ατομικής συμφωνίας, η οποία θα κατισχύει οποιασδήποτε άλλης σχετικής ρύθμισης.

Με αυτές τις ρυθμίσεις, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καταργούνται οι κλαδικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας και οι ομοιοπαγγελματικές και δημιουργείται ένα κοινωνικό ντάμπινγκ ανάμεσα σε διαφορετικούς νομούς της χώρας, που αν δεν υπάρχουν δικλείδες ασφαλείας, νομίζω ότι θα βρούμε μπροστά μας γρήγορα έντονα προβλήματα. Τα τοπικά σύμφωνα, που θα περιέχουν και τέτοιες συμφωνίες, θα εγκρίνονται από τους Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας και Εργασίας. Αυτό όμως είναι προφανές ότι δημιουργεί ένα άλλο πρόβλημα, διότι αποτελεί σαφώς μία κρατική παρέμβαση στις συλλογικές διαπραγματεύσεις και επαναφέρει λογικές του ν.3239, οι οποίες είχαν καταργηθεί από το ν.1876/1990.

Προβλέπεται νομιμοποίηση των ιδιωτικών γραφείων εύρεσης εργασίας και υποβαθμίζεται, κατά τη γνώμη μας, ακόμα περισσότερο ο ΟΑΕΔ, δημιουργώντας άλλου τύπου προβλήματα, τα οποία είναι ορατό ότι θα τα συναντήσουμε μπροστά μας, προβλήματα ηθικής και πολιτικής τάξης. Τα λέμε αυτά, χωρίς να παραγνωρίζουμε το υπαρκτό πρόβλημα της παρανομης λειτουργίας των γραφείων αυτών και της αναγκαιότητας, βεβαίως, του ελέγχου τους.

Γίνεται προστάθεια για αλλαγή της νομολογίας διά νόμου σε εκκρεμείς εργατικές δικαστικές υποθέσεις σε βάρος της εργατικής πλευράς. Είναι ένα ζήτημα το οποίο θα πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα, γιατί δεν θέλουμε να πιστέψουμε ότι υπάρχει τέτοια πρόθεση από την Κυβέρνηση.

Προτείνονται μέτρα για την ανασυγκρότηση των Επιθεω-

ρήσεων Εργασίας, τα οποία σαφώς είναι θετικά, όμως περιορίζεται η αξία τους μέσα στο σύνολο των λοιπών διατάξεων του νομοσχεδίου αυτού. Νομίζουμε ότι χρειάζεται βελτίωση στην κατεύθυνση της αναβάθμισης και της ενίσχυσης των αρμοδιοτήτων των Επιθεωρήσεων αυτών, αλλά και στη δυνατότητά τους να ελέγχουν και τα προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και ενίσχυσης της απασχόλησης που πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις, είτε με εθνική είτε με κοινοτική χρηματοδότηση και τη θέσπιση βεβαίως του ουσιαστικού ελέγχου τους από το συνδικαλιστικό κίνημα και την κατοχύρωση της ανεξαρτησίας των επιθεωρητών.

Ο Συναπισμός δεν μπορεί να υπερψηφίσει το νομοσχέδιο, θα το καταψηφίσει, αφ' ενός γιατί περιέχει ρυθμίσεις, που υπονοεύουν το οκτάρωρο, έστω κι αν δεν είναι το βασικό του μέλημα μέσω της συνολικής διευθέτησης του χρόνου εργασίας, θα το καταψηφίσει για την επέκταση εφαρμογής της μερικής απασχόλησης και την αξιοποίηση των τοπικών συμφώνων απασχόλησης για παρέμβαση στις εργασιακές σχέσεις και στις συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Αφ' ετέρου δε, διότι το νομοσχέδιο δεν περιέχει ώριμα αιτήματα, όπως είναι το τριανταπεντάρωρο, χωρίς μείωση των αποδοχών, στα πλαίσια ενός εναλλακτικού τύπου βιώσιμης ανάπτυξης στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.

Στα πλαίσια αυτής της στρατηγικής, κατά τη γνώμη μας, απαιτείται η αναβάθμιση της εισοδηματικής και της κοινωνικής προστασίας των ανέργων.

Για να ζητήματα αυτά έχουμε τοποθετηθεί αναλυτικά από το καλοκαίρι του 1997 με τις θέσεις μας για το παρόν και το μέλλον των εργασιακών σχέσεων καθώς και με τις προτάσεις μας για την ανεργία, τις οποίες καταθέσαμε εν όψει τότε της Συνόδου Κορυφής του Λουξεμβούργου για την απασχόληση.

Χαρακτηριστικό νομίζω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ο προβληματισμός της ΟΚΕ και η αμφισβήτηση της αποτελεσματικής προαγωγής των βασικών στόχων του νομοσχεδίου. Δηλαδή, πρώτον, τη διατήρηση των υφισταμένων και τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης παράλληλα με τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, δεύτερον, την κατοχύρωση και την ενίσχυση των δικαιωμάτων των εργαζομένων και, τρίτον, την εναρμόνιση των ελληνικών εργασιακών σχέσεων με τις ευρωπαϊκές εξελίξεις και κυρίως με την οδηγία 93104 της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον χρόνο εργασίας.

Επίσης, η ΟΚΕ στο σύνολό της επισημαίνει ότι το σχέδιο νόμου δεν συμβαδίζει, στο βαθμό που η εισηγητική έκθεση διακηρύσσει, με τα πορίσματα του κοινωνικού διαλόγου, αφού σε αρκετά σημεία δεν τα έλαβε καν υπόψη.

Ειδικότερα, περιλήφθηκαν διατάξεις, που δεν συζητήθηκαν ή δεν εθίγησαν στον κοινωνικό διάλογο, παραδείγματος χάρη, το περιεχόμενο τοπικών συμφώνων ή η διευθέτηση του χρόνου εργασίας, ενώ δεν υπάρχουν ρυθμίσεις για θέματα που συζητήθηκαν και υπήρξε σύγκλιση απόψεως, παραδείγματος χάρη οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου. Λείπουν διατάξεις για την κατάργηση της υπερεργασίας ή της θέσπισης αντικινήτρων για την υπερωριακή απασχόληση, σημαντική προσαύξηση παραδείγματος χάρη κατά 50% και δεν υπάρχει αξιοποίηση της ευρωπαϊκής εμπειρίας, παραδείγματος χάρη ο νόμος Ρομπιέν στη Γαλλία, για την αποφυγή απολύσεων εργαζομένων.

Τέλος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, νομίζουμε ότι γίνεται πολύς θόρυβος για το τίποτε και είναι χαρακτηριστικό πως ουδείς από τους εταίρους είναι ικανοποιημένος με το νομοσχέδιο αυτό, πράγμα που, κατά τη γνώμη μας, δείχνει πως δεν διαπινέεται το νομοσχέδιο από τη συνολική συγκροτημένη φιλοσοφία, που οδηγεί στη λήψη συγκεκριμένων μέτρων, που με τη σειρά τους θα οδηγούν στην υλοποίηση σαφών και προδιαγεγραμμένων στόχων. Και όλα αυτά σε μια ιδιαίτερα κρίσιμη συγκυρία στη φάση της προσπάθειας ένταξής μας στην ΟΝΕ, όπου οι αυξημένες απαιτήσεις προϋποθέτουν απαραιτήτως και ενισχυμένη κοινωνική συνοχή.

Στην κατ' άρθρον συζήτηση θα προτείνουμε συγκεκριμένες βελτιώσεις του νομοσχεδίου και θα καταθέσουμε τις συνολι-

κότερες προτάσεις μας για έναν αναγκαίο νέο χάρτη των εργασιακών σχέσεων.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο εισηγητής του ΔΗ.Κ.ΚΙ. κ. Δημητράς έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να ομολογήσω ότι βρίσκομαι σε δύσκολη θέση –δεν ξέρω τι να πω– αυτήν την ώρα που συζητάμε το νομοσχέδιο, που ρυθμίζει τις εργασιακές σχέσεις και ο λόγος είναι ένας και μοναδικός. Είναι αυτός και έτσι όπως διετυπώθη από την αρχή της σημερινής συνεδρίασης και από τον Πρόεδρό μας, τον κ. Δημήτρη Τσοβόλα και από την κ. Αλέκα Παπαρήγα, δεδομένου ότι η Αττική σήμερα αντιμετωπίζει ίσως μια από τις δραματικότερες και τραγικότερες στιγμές της. Καταστρέφεται το περιβάλλον, ο δασικός πλούτος, κινδυνεύουν άνθρωποι και κατοικίες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Σας παρακαλώ, κύριε Δημητρά, είναι άσχετα με το νομοσχέδιο. Σας παρακαλώ, να περιοριστείτε στο περιεχόμενο του νομοσχεδίου.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ: Ακριβώς, αυτό ήθελα να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι πολλές φορές έχω την αίσθηση –και σας μεταφέρω την αγωνία του ελληνικού λαού– ότι ενώ υπάρχουν σοβαρά προβλήματα, που θα πρέπει ενδεχομένως να απασχολήσουν τη Βουλή –και δεν θέλω να γίνω καθηγητής ή μέντορας όλων όσων πρόκειται να συμβούν στο ελληνικό Κοινοβούλιο– πρέπει να συζητήσουμε ένα νομοσχέδιο, αυτό των εργασιακών σχέσεων, σήμερα, για το οποίο έτσι και αλλιώς διετυπώθησαν ενστάσεις απ' όλους, κυρίως τους εργαζόμενους και τους εκπρόσωπους τους, αλλά και από τους Βουλευτές, ότι δεν είναι η καλύτερη επιλογή αυτή, για να συζητηθεί το νομοσχέδιο αυτό κατά τη διάρκεια του πρώτου θερινού Τμήματος.

Ξέρετε πάρα πολύ καλά, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ότι επέλεξε η Κυβέρνηση του κ. Σημίτη να συζητήσει αυτό το νομοσχέδιο σήμερα στο θερινό Τμήμα για έναν και μοναδικό λόγο: Για να μπορέσει γρήγορα να τακτοποιηθεί υποχρεώσεις που έχει, τέτοιες, που αφορούν κυρίως το κεφάλαιο, από το οποίο δεσμεύεται –και το έχουμε καταγγείλεις κατ' επανάληψη στη Βουλή και γιατί οι εργαζόμενοι σ' αυτήν τη φάση –και ας κριθεί αυτό–δεν μπορούν να αντιδράσουν, για όποιους λόγους.

Εκείνο, λοιπόν, το οποίο έχει ίσως μεγαλύτερη σημασία είναι ότι στο συζητούμενο σήμερα νομοσχέδιο για τις εργασιακές σχέσεις, εκείνο το οποίο κυρίως κινδυνεύει πρώτα απ' όλα είναι το ιερό και με αγώνες κατακτημένο δικαίωμα των εργαζόμενων για το οκτάρωρο. Σ' αυτό, λοιπόν, το θέμα, στο οκτάρωρο, στη διευθέτηση των εργασιακών σχέσεων, στα τοπικά σύμφωνα, όπου κυριαρχεί ο κυβερνητικός παρεμβατισμός, ο οποίος σε συνεχεία θα πρέπει να εγκριθεί από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Εργασίας, αλλά και στο διευθυντικό δικαίωμα και στα τοπικά σύμφωνα, όπως σας είπα λίγο πριν, θα επικεντρώσω το ενδιαφέρον και την προσοχή του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος, όσον αφορά τα δικαιώματα των εργαζόμενων. Ανοίγει μια νέα αυλαία το φινιότιτρο που έρχεται και το νομοσχέδιο και τα άρθρα, όπως φαίνεται, τα οποία θα ψηφίσει ούτως ή άλλως η Πλειοψηφία, από το Σεπτέμβρη θα δημιουργήσουν νέα προβλήματα στο χώρο των εργασιακών σχέσεων.

Ναι, παγκοσμιοπόιηση της οικονομίας, νέες συνθήκες εργασίας, αλλά το νομοσχέδιο αυτό, έτσι όπως κατατίθεται, με τέτοιο γρήγορο τρόπο στη Βουλή από την Κυβέρνηση, τακτοποιεί ή προβλέπει αυτά τα νέα δεδομένα που θα προκύψουν στο μέλλον; Κατά τη γνώμη μας, όχι. Και δεν είναι μόνο η δική μας γνώμη, η οποία κατατίθεται σήμερα στη Βουλή των Ελλήνων, είναι και οι ενστάσεις των εργαζόμενων, των σωματείων των φορέων και όλων όσοι απασχολούνται με αυτό το μεγάλο θέμα των εργασιακών σχέσεων.

Θα μου επιτρέψετε, λοιπόν, να επικεντρώσω την προσοχή μου σε μερικά από τα άρθρα, τα οποία ουσιαστικά είναι εκείνα, τα οποία θα αποτελέσουν λόγους τριβής, αντιπαραθέσεων και συγκρούσεων πολύ γρήγορα και σύντομα και θα το δείτε.

Μιλάμε, λοιπόν, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, για τις άτυπες μορφές απασχόλησης. Είναι ένα μεγάλο θέμα το οποίο περιλαμβάνεται στο πρώτο άρθρο του νομοσχεδίου, το οποίο έχει καταθέσει η Κυβέρνηση.

Άτυπες μορφές απασχόλησης. Θέμα για το οποίο έχουν προβληματιστεί πολλοί και έχουν υποβληθεί αναλυτικές και ολοκληρωμένες προτάσεις, οι οποίες δεν ελήφθησαν υπόψη. Μία βασική μας διαφωνία στη διάταξη αυτή είναι ότι ο ν.1876/90 παρέχει στα πρόσωπα, τα οποία φαίνεται να προσομοιάζουν με μισθωτούς, όσον αφορά το δικαίωμα συλλογικής διαπραγμάτευσης, ότι δεν υπάρχει ρύθμιση του συνδικαλιστικού τους δικαιώματος και έτσι το δικαίωμα συλλογικής διαπραγμάτευσης μένει ανενεργό.

Εμείς πιστεύουμε ότι η διάδοση των άτυπων μορφών εργασίας, ανεξάρτητα αν είναι από εμάς και από εμάς, αν επιθυμείτε, καθιστά επιβεβλημένη την κάλυψη του κενού και ότι θα πρέπει στο νομοσχέδιο να οριστεί ότι οι διατάξεις του νόμου εφαρμόζονται αναλόγως και στα πρόσωπα που μοιάζουν με μισθωτούς. Πρέπει να υπάρξει έτσι και αλλιώς –και δεν χρειάζεται να το πούμε εμείς– η ίση μεταχείριση των εργαζόμενων, που αν και δεν συνδέονται φαινομενικά με σχέση εξαρτημένης εργασίας –και υπάρχουν, ξέρετε, πολλοί τρόποι γι' αυτό –εν τούτοις παρέχουν εργασία υπό συνθήκες εξάρτησης και εμφανίζουν ανάγκη προστασίας αντίστοιχης με τους εργαζόμενους εξαρτημένης εργασίας.

Τι θα κάνουμε σε αυτό; Θα πρέπει να προστατευθούν και αυτοί, ναι ή όχι; Θυμάμαι παλιά σε ένα ρεπορτάριο που είχα κάνει στη βόρειο Ελλάδα, όπου στην Καστοριά υπήρχαν οι εργαζόμενοι στους χώρους εκείνους που επεξεργάζονται τα μικρά αποκόμματα από τη γούνα. Σε ένα χώρο πιο πάνω –πρέπει να είναι οι Φιλιάτες, αν δεν κάνω λάθος– υπήρχαν κάποια χωριά, στα οποία δεν έμενε κανείς. Όμως όταν πλησίαζα τότε εγώ –υπόθετω και τώρα– τα χωριά αυτά, άκουγα να υπάρχουν κάποια μηχανήματα που εργάζοντουσαν, κάποια μηχανήματα τα οποία χρησιμοποιούσαν κάποιοι. Χωριό άδειο, αλλά να ακούς μηχανές να λειτουργούν και υπήρχαν άνθρωποι οι οποίοι εργάζονταν παρανόμως, το ξέρετε πολύ καλά, οι οποίοι ούτε ασφάλιση είχαν ούτε ημερομίσθια είχαν. Θυμάμαι τη ρήση ενός απλού ανθρώπου, που συνάντησα εκεί, ο οποίος είπε "κύριε δημοσιογράφε, το 'φασόν' είναι το μεγαλύτερο ρεπορτάζ". Το λέω αυτό, γιατί στο νομοσχέδιο δεν λαμβάνεται καθόλου υπόψη το γεγονός ότι υπάρχουν άνθρωποι που εργάζονται με αυτήν τη σχέση εργασίας, που δεν ασφαλίζονται και που στη συνέχεια, εξ όσων τουλάχιστον γνωρίζω και ας με διορθώσετε, λοιδωρούνται και χρησιμοποιούνται. Αν πρόκειται ένα τέτοιο νομοσχέδιο να επικυρώσει μία τέτοιου ειδους εργασία, ε, τότε, ας κριθεί και από μας και από τον ελληνικό λαό.

Θα συνεχίσω, λοιπόν, σε αυτό το πρώτο άρθρο του νομοσχεδίου, όσους αφορά την ισότητα μεταχείρισης με τους συμβασιούχους εξηρτημένης εργασίας, που αφορά ιδιαίτερα τους τομείς του δικαιώματος της λογικής οργάνωσης, της προστασίας από τις διακρίσεις στην απασχόληση, της προστασίας σε θέματα υγεινής και ασφάλειας, της πρόσβασης στα εθνικά ασφαλιστικά συστήματα και στα συστήματα της εκπαίδευσης, της ελάχιστης ηλικίας απασχόλησης και κυρίως στο θέμα της προστασίας της μητρότητας και τι πρέπει να γίνει σε σχέση με αυτό.

Ας μου επιτρέψετε να αναφερθώ στο δεύτερο θέμα, που έχει να κάνει με τη μερική απασχόληση. Πρέπει να λειτουργεί σε τέτοια πλαίσια, που να μην υποκαθιστά την πλήρη και σταθερή απασχόληση. Είναι κάτιο το οποίο νομίζω ότι δεν μπορεί να αρνηθεί και η Κυβέρνηση και ο Υπουργός και το νομοσχέδιο το οποίο κατατίθεται.

Όσον αφορά τις διατάξεις του νομοσχεδίου, εμείς προτείνουμε πως θα πρέπει να καθιερωθεί ανώτατο όριο απασχολούμενων με μειωμένη απασχόληση του προσωπικού στον αριθμό περίπου του 10% με πλήρη απασχόληση της συγκεκριμένης επιχείρησης. Θα υιοθετήσουμε το αίτημα των εργαζομένων. Θα πρέπει ο ελάχιστος χρόνος απασχόλησης να είναι τέσσερις ώρες την ημέρα και κατ'ελάχιστον είκοσι την εβδομάδα.

Όσον αφορά το θέμα της αμοιβής των μερικώς απασχολούμενων, αυτή η αμοιβή, όπως άκουσα και στην επιτροπή, να είναι ίση με το μισθό που αναλογεί στη μειωμένη διάρκεια εργασίας, ένα ποσό που θα πρέπει να είναι προσαυξημένο κατά ποσοστό 25%. Σε καμία δε περίπτωση να μην είναι κατώτερο του μισθού που αντιστοιχεί στην κανονική απασχόληση.

Αντιλαμβάνεστε ότι η πρόταση αυτή νομίζω ότι θα ερμηνεύεται για ποιους λόγους την υποστηρίζουμε. Γιατί με αυτόν το τρόπο, κατά τη γνώμη μας, δεν θα δοθεί η δυνατότητα σε κάποιους επιχειρηματίες να χρησιμοποιήσουν τη μερική απασχόληση για να καταδύναστεύσουν τα δικαιώματα των εργαζόμενων με άλλες συμβάσεις εργασίας που έχουν.

Ως προς τα σημεία διαφωνίας για την παράλειψη θέσπισης φασόν –κάτιο το οποίο αναφέρθηκα και προηγουμένως– παρά την αντίθετη τάση που είχε διαμορφωθεί κατά τον κοινωνικό διάλογο, όποιος και εάν ήταν αυτός ο κοινωνικός διάλογος, υπάρχουν και άλλα ζητήματα και προβλήματα, τα οποία θα πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Υπενθυμίζω εδώ, γιατί ο κ. Παπαϊωάννου ήταν παρών κατά τη διάρκεια της συζήτησης του θέματος αυτού και υπήρξε μία σύγκρουση μεταξύ εργοδότων και εργαζόμενων, όσον αφορά το θέμα, ότι εν τέλει εκείνο το οποίο θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και το οποίο υποστηρίζουμε εμείς είναι ότι οι προτάσεις των εργαζομένων δεν είναι δυνατόν να αγνοηθούν. Παραδειγμα: Για την προστασία του μερικώς απασχολούμενου, σε περίπτωση μη παροχής εργασίας πέραν της συμφωνημένης που υπάρχει και στο ν. 186/70, νομίζουμε ότι πρόκειται για ουσιαστική κατάργηση επί μερικής απασχόλησης της διάταξης ενός άλλου άρθρου, του 659, αφού ο απασχολούμενος μπορεί να αρνηθεί πρόσθιτη εργασία μόνο στις περιπτώσεις που έχει άλλη απασχόληση, ή βαρύνεται με οικογενειακές υποχρεώσεις.

Μία άλλη παρατήρηση στο άρθρο αυτό είναι ότι η εφαρμογή της μερικής προσωρής απασχόλησης στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και η εξαίρεσή τους από τα πλαίσια του ν.δ. 2190/1994 περί προσλήψεων στο δημόσιο δεν συνοδεύεται από εναλλακτικές αναφορές ως προς το αξιόπιστο των διαδικασιών της πρόσληψης. Είναι κάτιο που θα πρέπει να απασχολεί και εσάς.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η πρόνοια για την κοινωνική ασφάλιση, δεδομένου ότι για όλες τις εργασίες και ειδικότερα στις εποχιακές επιχειρήσεις οι εργαζόμενοι κινδυνεύουν να μη συμπληρώσουν ποτέ τον αριθμό ημερών ασφάλισης για τη συνταξιοδότησή τους.

Υπάρχει ένα τεράστιο θέμα, όσον αφορά το ζήτημα διευθέτησης του χρόνου εργασίας. Είναι ένα από τα θέματα που απασχόλησαν την επιτροπή για αρκετό χρόνο και ακούστηκαν πολλές απόψεις.

Γιατί την περίφημη διευθέτηση χρόνου εργασίας και τον τρόπο με τον οποίο οι εργαζόμενοι και σε μεγαλύτερες και σε μικρότερες επιχειρήσεις μπορεί να "συμφωνήσουν" για το σάν και κατά πόσο μπορεί να υπάρξει μία τέτοια διευθέτηση, η γνώμη μας είναι ότι θα έπρεπε να γίνεται λόγος για υπέρβαση κατά μία ή δύο ώρες του υπάρχοντος σημαντικού ωραρίου και όχι για εννιάρω ή δεκάρω και έχει σχέση με το οκτάρω, που σας έλεγα πριν. Υπάρχει δηλαδή πιθανότητα, για να μη σας πω ότι ως ένα βαθμό δίκαια δυσπιστούν κάποιοι και ισχυρίζονται ότι θα υπάρξει υπέρβαση του οκταρώου, εάν αυτή η περίφημη διευθέτηση, την οποία προσπαθείτε να περάσετε, δεν ακολουθείται ταυτόχρονα και από τη δυνατότητα που θα δίνεται εκ των πραγμάτων, έτσι ώστε να προβλέπεται ότι θα πρέπει οι ενώσεις των εργαζομένων, οι οποίες θα προβαίνουν μέσω των εκπροσώπων τους σε μία τέτοια διευθέτηση, να περιλαμβάνουν τουλάχιστον το ήμισυ των εργαζόμενων.

Διαφορετικά θα βρεθούμε αντιμέτωποι μπροστά σε μία αντικατάσταση και υποκατάσταση του συνδικαλιστικού κινήματος και δεν ξέρω πόσο αυτό θα βιοθήσει και τη δημοκρατία και τους εργαζόμενους, όσον αφορά την υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους.

Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει και το περίφημο άρθρο που ασχολείται με τα τοπικά σύμφωνα απασχόλησης. Θέλω να σας

πω τη γνώμη του ΔΗ.Κ.ΚΙ. σε σχέση με τα τοπικά σύμφωνα απασχόλησης. Υπήρξε ένας όρος "κοινωνικοί εταίροι". Υπήρξε και ένας προβληματισμός, ο οποίος αναπτύχθηκε και αναλύθηκε κατά τη διάρκεια της επιτροπής. Αλήθεια, τι είναι οι κοινωνικοί εταίροι και τι περιλαμβάνει ο όρος "κοινωνικοί εταίροι"; Περιλαμβάνει, αλήθεια, το γεγονός ότι είναι δυνατόν να υπάρχει εκπροσώπηση των εργαζόμενων, που δεν μπορεί να αφεθεί στην τυχαία επιλογή κάποιας οργάνωσης, ή στην επιλογή κάποιας "τυχαίας" οργάνωσης;

Είναι, θα μου επιτρέψετε να σας πω, η πεποίθησή μας ισχυρή ότι μπορεί, ενδέχεται, να συνάπτονται από την πλευρά των εργαζόμενων τέτοιου είδους συμφωνίες, όσον αφορά δηλαδή τα τοπικά σύμφωνα απασχόλησης, μόνο από τα εργατικά κέντρα της οικίας περιφέρειας. Είναι οι εκπρόσωποι εκείνοι οι οποίοι γνωρίζουν παντός άλλου καλύτερα τι θα πρέπει και πώς θα πρέπει να συμφωνηθεί. Αν αυτό δεν γίνει δεκτό, αντιλαμβάνεσθε ότι ακόμα μια φορά και με έναν ευέλικτο τρόπο επιχειρείται η χειραγώηση του συνδικαλιστικού κινήματος. Και όχι μόνο, αλλά σε σχέση με την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, όπως λέτε, ο περιορισμός των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζόμενων.

Θα έχουμε πολλά περισσότερα να πούμε κατά τη διάρκεια της κατ'άρθρο συζήτησης του νομοσχέδιου, το οποίο έχει καταθέσει η Κυβέρνηση. Επιφυλασσόμεθα για τη συνέχεια και θα πρέπει να σας πω, κύριε Υπουργέ, ότι το ΔΗ.Κ.ΚΙ. δεν θα ψηφίσει στην αρχή του το νομοσχέδιο, αλλά και στα άρθρα, έτσι όπως τουλάχιστον μας έχουν δοθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Παπαϊωάννου έχει το λόγο.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν θα παρακολουθήσω τον εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας στις γενικόλογες παρατρήσεις του, σε σχέση με το σύνολο της κυβερνητικής πολιτικής, διότι έτσι θα αδικήσω και τη σημερινή διαδικασία και το νομοσχέδιο. Θα παρακολουθήσω τους συναδέλφους εκείνους, οι οποίοι έθεσαν ζητήματα υπαρκτά γύρω από το νομοσχέδιο και για το ίδιο το νομοσχέδιο.

Πιστεύω ότι ξεκινάμε όλοι μας με μία κοινή αφετηρία. Ότι, δηλαδή, αυτήν την περίοδο, τα χρόνια που διανύουμε, γίνεται μία παγκόσμια αναδιανομή επενδύσεων και θέσεων εργασίας με ταχύτατους ρυθμούς. Αυτή- στην ουσία –είναι η παγκοσμιοποίηση, αυτή είναι στην ουσία ο ανταγωνισμός. Η Ελλάδα η χώρα μας βαδίζει στα πλαίσια αυτής της παγκοσμιοποίησης με πρόγραμμα. Παρακολουθεί και μπαίνει, όσο γίνεται, μπροστά από τις εξελίξεις, διαμορφώνει το δικό της παραγωγικό μοντέλο, με βάση της ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της χώρας. Σίγουρα έχουμε αλλαγή των παραγωγικών δυνάμεων και εδώ να τονίσω τις μεγάλες επενδύσεις που γίνονται πάνω στη γνώση. Δεν ήσαν έτσι τα πράγματα πριν από μερικά χρόνια. Η αλλαγή των παραγωγικών δυνάμεων φέρνει ασφαλώς και αλλαγή στις παραγωγικές σχέσεις, κατά συνέπεια και στις εργασιακές σχέσεις.

Άρα, η αλλαγή των εργασιακών σχέσεων δεν είναι θέμα πολιτικής βούλησης, όπως κάποιοι θέλουν να λένε. Είναι το αποτέλεσμα της ίδιας της δυναμικής, των ίδιων των εξελίξεων. Η κυβερνητική πολιτική κρίνεται –και όχι μόνο η κυβερνητική πολιτική, αλλά και ολόκληρες ιδεολογίες και τα σύγχρονα προγράμματα- ανάλογα με το πώς παρεμβαίνει, με το πώς αντιμετωπίζει τα ζητήματα των εργασιακών σχέσεων, παραδείγματος χάρη, εάν τα ρυθμίζει ή εάν τα αφήνει ελεύθερα στη δύναμη της αγοράς, στους κανόνες της αγοράς.

Ζήσαμε το πρώτο φαινόμενο. Ήταν η περίοδος του νεοφιλελευθερισμού. Δοκιμάστηκε εκεί η ευελιξία με τις δικές της λογικές. Και βέβαια απέναντι σε αυτές τις ιδεολογικές και πολιτικές προσεγγίσεις είμαστε και θα εξακολουθούμε να είμαστε απέναντι, να μη συμφωνούμε. Το ότι όμως υπάρχει ανάγκη προσαρμογών και ρυθμίσεων και για τις εργασιακές σχέσεις είναι κοινός τόπος. Όποιοι δεν το δέχονται, απλά και μόνο τους έχει ξεπεράσει η ιστορία.

Το Εργατικό Δίκαιο πρέπει να υπάρχει. Δεν είναι λίγοι εκείνοι, κύριε Κωστόπουλε, που αμφισβητούν τη χρησιμότητά του. Εμείς δεν είμαστε από εκείνη την πλευρά. Πρέπει, όμως, να δούμε τις βασικές της αρχές με βάση τις εξελίξεις. Για παράδειγμα, η παραδοσιακή σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, που είχε στον πυρήνα της τόπο, χρόνο και αναμφίβολα μισθό, παίρνει άλλες μορφές, μιας και ο τόπος και ο χρόνος προσδιορίζονται από άλλους συντελεστές. Σήμερα ολόκληρες επιχειρήσεις σε όλον τον κόσμο έχουν μεταφέρει τον τόπο δραστηριότητάς τους στο σπίτι. Αυτό δεν υπάρχει στο παρελθόν. Σήμερα η τηλεργασία έχει μπει στη ζωή μας. Είναι μια πραγματικότητα.

Άρα, αυτό το νομοσχέδιο έχει λάβει υπόψη του, στην αφετηρία όλα, αυτά, ότι συμβαίνει σε όλον τον κόσμο. Είναι στη λογική της προσαρμογής με τα ευρωπαϊκά δεδομένα, με το περιβάλλον μας. Αυτό είναι το γεωγραφικό μας περιβάλλον, το πολιτιστικό, το οικονομικό.

Το ζήτημα, λοιπόν, της εναρμόνισης είναι για εμάς κυριαρχού θέμα. Και εδώ υπάρχει πολιτική διαφωνία, όπως υπάρχουν και διαφωνίες σε επί μέρους ζητήματα και θα έρθω σε αυτές.

Αφήνοντας, λοιπόν, τα ζητήματα της παγκοσμιοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του περιβάλλοντος, έρχομαι στη σημερινή κατάσταση στη χώρα μας. Ποια είναι η κατάσταση γύρω από την αγορά εργασίας; Εμείς ξεκινάμε με μια αφετηρία, ότι πρέπει να διαχωρίσουμε τον ιδιωτικό από το δημόσιο τομέα.

Στο δημόσιο τομέα υπάρχουν δύσκαμπτες εργασιακές σχέσεις. Υπάρχει υπερπροστασία, υπάρχει έλλειψη ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Και εδώ επιχειρούμε αλλαγές γενικότερα διαρθρωτικές, και στις εργασιακές σχέσεις, σε συνεννόηση με τους εργαζόμενους, με διάλογο. Και θα προχωρήσουμε με τόλμη και αποφασιστικότητα. Αυτό είναι το πρόγραμμά μας.

Στον ιδιωτικό τομέα συμφωνώ με τον κ. Δανέλλη του Συνασπισμού, αλλά και με άλλους που το έθεσαν ως αρχή, ότι υπάρχει ευελιξία στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα, ότι πολλές φορές υπάρχει και ασυδοσία. Διότι δεν υπάρχουν ουσιαστικοί έλεγχοι και είναι γνωστή η κατάσταση σήμερα των Επιθεωρήσεων Εργασίας. Το Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας υπολογίζει ότι το 52% των απασχολούμενων στη χώρα μας εργάζεται σε καθεστώς ευέλικτων μορφών εργασίας. Γύρω από αυτό το ζήτημα έχει αναπτυχθεί μια ολόκληρη φιλολογία και συζήτηση και μάλιστα με πυρήνα το κόστος εργασίας στην Ελλάδα.

Θέλω από την αρχή να ξεκαθαρίσω τη θέση μας, τη θέση της Κυβέρνησης. Το κόστος εργασίας στην Ελλάδα δεν είναι υψηλό, ώστε να αναχαιτίσει τις επενδύσεις. Το καθαρό μισθολογικό κόστος είναι από τα χαμηλότερα των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το μη μισθολογικό κόστος είναι υψηλό, ασφαλιστικές εισφορές κλπ. Αυτό, όμως, είναι ένα ζήτημα που πρέπει να το αντιμετωπίσουμε στο άμεσο μέλλον, γιατί σε καμία περίπτωση δεν μπορούμε σήμερα να μιλήσουμε για μείωση, όσον αφορά κυρίως τις ασφαλιστικές εισφορές, γιατί γνωρίζουμε ποια είναι η κατάσταση του ασφαλιστικού συστήματος στη χώρα.

Τι λείπει αυτήν τη στιγμή στη χώρα μας σε σχέση με την ανάπτυξη; Αναμφίβολα λείπουν οι θαρραλέες ιδιωτικές επενδύσεις, κυρίως από τους παραδοσιακούς Ελληνες επιχειρηματίες, από τους παραδοσιακούς βιομήχανους. Είχαν συνηθίσει διαφορετικά. Αυτή είναι η αλήθεια. Ήταν κατά κανόνα κρατικοδίαιτοι. Τα πράγματα έχουν αλλάξει και είναι η ώρα να αναλάβουν και εκείνοι τις δικές τους ευθύνες.

Η αποδοτικότητα ιδιων κεφαλαίων ανέρχεται σε 24%, όταν ο μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 15% και το ποσοστό κέρδους των χιλιων μεγαλύτερων επιχειρήσεων είναι 8%, ενώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι περίπου το μισό. Δεν μπορούμε κατά συνέπεια –και αυτή είναι η απάντηση, γιατί τα ακούσαμε προχθές στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή– να μιλάμε μόνο και να αφορίζουμε το κόστος εργασίας για την έλλειψη ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής οικονομίας.

Είναι, όμως, η ώρα να μιλήσουμε με όλους, με όλες τις παραγωγικές δυνάμεις του τόπου και με τους επιχειρηματίες

και για το κόστος του κεφαλαίου και τις αποδόσεις του κεφαλαίου στη χώρα, όπως πρέπει να μιλήσουμε και για το κόστος της γνώσης, αν θέλουμε να επιτελούμε το χρέος μας σοβαρά στη χώρα, αν θέλουμε να είμαστε υπεύθυνοι. Το Π.Α.Σ.Ο.Κ. πιστεύει ότι είναι η ώρα της συνένωσης των υγιών παραγωγικών δυνάμεων του τόπου, με στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, την αύξηση του εγχώριου ακαθάριστου προϊόντος και στη συνέχεια σε συμφωνίες για τη διανομή του. Και βέβαια αν δεν υπάρξει συμφωνία, θα έλθει και η σύγκρουση.

Όμως εδώ, πρέπει όλοι να συμφωνήσουμε μαζί -και αυτή θα είναι η μεγάλη συμφωνία- ότι κυρίαρχο σήμερα θέμα είναι η δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, ότι η ανεργία είναι και στην Ελλάδα το κεντρικό πρόβλημα. Μόνο μια τέτοια πολιτική, που θέτει στο κέντρο της τις πολιτικές απασχολήσεις, διασφαλίζει την ουσιαστική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή. Και σε αυτήν την πολιτική εντάσσονται οι ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου.

Τα μέσα; Ο δημοκρατικός και ουσιαστικός διάλογος. Μια κορυφαία μας επιλογή, πολιτικά δικαιωμένη. Ο πολυεπίπεδος δημοκρατικός διάλογος, κοινωνικός, πολιτικός, διμερείς δια-βουλεύσεις, Ο.Κ.Ε., διαδικασία της Βουλής.

Και σε αυτό το νομοσχέδιο εξαντλήσαμε όλα αυτά τα επίπεδα. Είναι προϊόν αυτού του διαλόγου.

Εδώ όμως υπάρχει μια, αν θέλετε, παρανόηση. Ναι, καταλήξαμε στο σύμφωνο εμπιστοσύνης προς το 2000, που στην ουσία είναι ένα κοινωνικό συμβόλαιο και με αυτό προχωρούμε.

Περιμέναμε να συμφωνήσουν όλοι σε όλα σε αυτόν το διάλογο; Ασφαλώς, όχι. Ο διάλογος δεν καταργεί τα αντιτίθεμένα συμφέροντα, δεν καταργεί την πάλη των τάξεων. Άλλωστε, μην ξεχνάμε ότι κάποιοι πήγαν στο διάλογο -και εμείς θα λέμε την αλήθεια προς κάθε κατεύθυνση- μόνο για να πάρουν και όχι για να δώσουν. Και εδώ αναφέρομαι στις μεγάλες εργαδοτικές οργανώσεις. Ο στόχος του διαλόγου ήταν και είναι η συνεννόηση, η σύνθεση και η επίτευξη ευρύτερων συμφωνιών. Και αυτό το πετύχαμε.

Στις διμερείς διαβουλεύσεις δεν τα καταφέραμε. Γιατί; Γιατί εκεί ο καθ' ένας ήθελε να περάσει την άποψή του. Και γ' αυτό σήμερα βλέπετε τις αντιθέσεις ή τις αντιδράσεις στο νομοσχέδιο του καθενός από την οπτική του γωνιά. Το ζήσαμε όλοι μας και στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Άρα το σχέδιο νόμου έχει παραδοχές, με τις οποίες ξεκινάμε. Και είναι αυτές που ανέφερα. Άλλα έχει και πάγιες αρχές, που το Π.Α.Σ.Ο.Κ., οι κυβερνήσεις του Π.Α.Σ.Ο.Κ. έχουν εισάγει στο Εργατικό Δίκαιο της χώρας, όπως είναι η συλλογική διαπραγμάτευση, όπως είναι το πλαίσιο μέσα στο οποίο πρέπει οι κοινωνικοί εταίροι να βρίσκουν τις συμφωνίες, ώστε να προχωρούμε μπροστά.

Είμαστε λοιπόν περήφανοι για άλλη μια φορά ότι η Κυβέρνηση του Π.Α.Σ.Ο.Κ. εκσυγχρονίζει με δημοκρατικές διαδικασίες και με κοινωνική ευαισθησία αντιμετωπίζει τα θέματα των εργασιακών σχέσεων, που στο κέντρο τους, στον πυρήνα τους, έχουν τον άνθρωπο.

Η δική μας "εκδίκηση" σε όλους όσους σήμερα συνθηματολογούν -και συνθηματολογούν αρκετοί- και σε όσους κινδυνολογούν και σε όσους συνειδητά αποπροσανατολίζουν -και θα έρθω σε αυτό- θα είναι μετά από λίγα χρόνια, όταν κάποιοι θα υπερασπίζονται ως κεκτημένα αυτά τα οποία σήμερα νομοθετούμε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Κύριε Υπουργέ...

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Να σας θυμίσω εδώ, κυρία Παπαρήγα, επειδή με διακόπτετε, ότι σήμερα υπερασπίζεσθε τον 1264/82, τον οποίο είχατε αντιμετωπίσει τότε με τα ίδια συνθήματα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Κάνετε λάθος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Πάρτε τα Πρακτικά, κύριε Υπουργέ.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Ας είναι. Εμείς έχουμε χρέος να πάμε τον τόπο μπροστά, γιατί είμαστε η σύγχρονη και όχι η ξεπερασμένη, όπως εσείς, Αριστερά.

'Ερχομαι, λοιπόν, στο νομοσχέδιο: "Διευθέτηση χρόνου εργασίας." Το όλο σύστημα μπαίνει σε μια νέα βάση. Είναι μια ποσοτική προσέγγιση, σε σχέση με το χρόνο εργασίας, ή μια ποιοτική προσέγγιση; Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, αλλά όχι μόνο και άλλοι, που αρέσκονται στις επιφανειακές προσεγγίσεις, ήρθαν και μας είπαν: "Ξέρετε, αυτή η αλλαγή είναι νέα και σημαίνει κατάργηση του οκτώωρου". Μάλιστα, ο κ. Κωστόπουλος και σήμερα επικαλέστηκε το ν. 2269/20, που είναι η κύρωση της σύμβασης της Ουάσιγκτον, όσον αφορά τα ζητήματα που συνδέονται με το οκτώωρο. Προφανέστατα δεν διάβασε το άρθρο 2, το οποίο από τότε καθιέρωνε τη διευθέτηση.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Διαβάστε το, κύριε Υπουργέ.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Να σας το διαβάσω: "Οσάκις, επί τη βάσει του νόμου, ή κατά συνήθειαν ή δάσιμωνίας μεταξύ οργανώσεων εργοδοτών ή εργατών ή εν ελλείψι τοιούτων οργανώσεων, μεταξύ αντιπροσώπων εργοδοτών και εργατών, η διάρκεια της εργασίας μιας ή πλειόνων της μιας ημερών της εβδομάδος είναι κατωτέρα των οκτώ ωρών, δύναται, διά πράξεως της αρμοδίας αρχής ή διά συμφωνίας μεταξύ των μνησθεισών οργανώσεων ή αντιπροσωπειών των ενδιαφερομένων, να επιτραπεί η υπέρβαση του ορίου των οκτώ ωρών κατά τας λοιπά ημέρας της εβδομάδος."

Αυτή είναι διευθέτηση. "Η εν τη πάρούση παρεχομένη προβλεπομένη υπέρβαση ουδέποτε δύναται να υπερβαίνει μία ώρα κάθε μέρα". Παρακάτω λέει: "Οσάκις το προσωπικό εργάζεται, κατ' εναλλαγήν τη διάρκεια της εργασίας δύναται να παραταθεί πέραν των οκτώ ωρών κάθε ημέρα και των τεσσαράκοντα ωρών κατά εβδομάδα υπό τον όρο, όπως ο μέσος όρος των ωρών της εργασίας υπολογιζόμενος επί περιόδου τριών τουλάχιστον εβδομάδων μη υπερβαίνει οκτώ ώρες καθ' ημέρα και τις τεσσαράκοντα οκτώ την εβδομάδα".

Παρακαλώ, λοιπόν, μιας και επικαλείσθητε τα κείμενα, να δείτε από πότε υπήρχε η αρχή της διευθέτησης, για να μαθαίνουμε την αλήθεια.

'Ηδη στην Ελλάδα υπάρχει διευθέτηση με κλαδικές συμβάσεις. Και τις κλαδικές συμβάσεις, παραδείγματος χάριν τη συλλογική σύμβαση εργασίας 3070/91 για τους όρους αμοιβής και εργασίας των ξενοδοχούπαλλήλων όλης της χώρας την υπογράφουν από πλευράς εργαζομένων ο κ. Κολέτσης, ο κ. Λαζαρίδης και ο κ. Κατσιώτης. Ασφαλώς κάποιους από αυτούς γνωρίζετε πολύ καλά.

Υπάρχει διευθέτηση στο χώρο εργασίας, άρα κατάργηση του οκτώωρου εργασίας με τη δική σας λογική από το 1984, όταν η ΓΕΣΕΕ με εκτροσώπηση όλων των εργαζομένων υπέγραψε τη σχετική συλλογική σύμβαση. Είναι όλα στη διάθεσή σας.

Τι άλλαξε και τι αλλάζει σήμερα; Αντί να γίνεται με κλαδικές συμβάσεις που γινόταν, γίνεται με επιχειρησιακές.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Πότε ήταν; Το 1984;

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Ναι, το 1984. Θα σας τα δώσω όλα, είναι στη διάθεσή σας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Όχι, τα ξέρουμε.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Κατά συνέπεια τώρα, ξαφνικά ανακαλύψατε την κατάργηση του οκτώωρου της εργασίας και λέτε ότι συνιστά κατάργηση του οκτώωρου;

Γιατί γίνεται όμως η διευθέτηση; Η διευθέτηση γίνεται για λόγους που έχουν πράγματι σχέση με τις ανάγκες της επιχειρησης, γιατί εμείς θέλουμε να στηρίξουμε τις υγιείς ελληνικές επιχειρησεις. Θέλουμε να είναι ανταγωνιστικές.

Αυτό είναι ξεκάθαρο και γίνεται με συλλογική διαπραγμάτευση, με συμφωνία.

Πρέπει να ξέρετε ότι πολλές φορές η διευθέτηση έχει να κάνει και με τις προτιμήσεις των εργαζομένων, γιατί έχει επιπτώσεις στην οικογενειακή ζωή αλλά και στην ανάπτυξη.

Ποιο είναι το κρίσιμο σημείο της διευθέτησης; Είναι ο μέσος όρος εργασίας σε μια συγκεκριμένη περίοδο. Και εδώ φυσικά τίθενται όρια και φραγμοί. Το σαραντάρο είναι ανά εβδομάδα και κατά συνέπεια το οκτάρο στην πενθήμερη εργασία κατοχυρώνεται πλήρως. Ο νόμιμος χρόνος εργασίας πάντα διασφαλίζεται, αλλά με βάση τις αρχές του μέσου όρου και του συμψηφισμού. Και ο νόμος είναι νόμος-πλαισίο.

Υπάρχει ένα ερώτημα. Ανάλογη και αντίστοιχη διάταξη με αυτήν υπήρξε και με το v. 1892/90. Γιατί όμως δεν έφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα; Ο κύριος λόγος είναι ο συντηρητισμός, η διστακτικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων αλλά και των εργαζομένων. Οι καινοτομίες φάνεται ότι τρομάζουν.

Ουσιαστικά δεν έγιναν σοβαρές προσπάθειες, κύριοι συνάδελφοι, εισαγωγής νέων μεθόδων εργασίας και τεχνολογικής αναδιάρθρωσης των επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Οι αλλαγές, που επιχειρούνται, δυστυχώς δεν έρχονται μέσα από την πίεση των επιχειρήσεων ή μέσα από τις διαδικασίες διαβούλευσης των κοινωνικών εταίρων, αλλά μέσα από πρωτοβουλίες της Κυβέρνησης.

Η ευελιξία για μας –και αυτή είναι η ιδεολογική διαφορά μας από τη Νέα Δημοκρατία– δεν αφορά μόνο την εργασία, αλλά αφορά τόσο τη αναβάθμιση των προσόντων του ανθρώπινου δυναμικού –κι εδώ γίνεται μια τεράστια προσπάθεια σε σχέση με τη διά βίου μάθηση και την επαγγελματική κατάρτιση– όσο και την οργάνωση των επιχειρήσεων και την τεχνολογική προσαρμογή τους, την καινοτομία, την ποιότητα ζωής. Άρα, να δούμε πού είναι το ζήτημα.

Πρέπει να ξέρετε ότι σε χώρες με προηγμένες ατομικές και κοινωνικές ελευθερίες, όπως είναι η Σουηδία και η Νορβηγία, έχουν φτάσει ακόμα και σε ζητήματα εξαπομικευμένης διευθέτησης του χρόνου εργασίας, κάτι αναμφίβολα που δεν μπορεί να γίνει στην Ελλάδα. Γιατί; Γιατί λείπουν οι μηχανισμοί ελέγχου. Και αυτό είναι το κρίσιμο ζήτημα σήμερα. Και βέβαια ανασταλτικός παράγοντας είναι και το μέγεθος των ίδιων των ελληνικών επιχειρήσεων, γιατί η διευθέτηση έχει να κάνει κυρίως με μεγάλες επιχειρήσεις. Αυτή είναι η εμπειρία παγκοσμίως. Κι εδώ ξέρουμε ότι έχουμε να κάνουμε στο 90% με μικρές επιχειρήσεις.

Εμείς πήγαμε με μεγάλη διστακτικότητα για τις μικρές επιχειρήσεις. Τη διευθέτηση τη ζήτησαν οι ίδιες οι μικρές επιχειρήσεις και ακούσατε τους εκπροσώπους τους. Γ' αυτό με τις ενώσεις προσώπων πήγαμε σε διευθέτηση για σύντομο χρονικό διάστημα, γιατί δεν θέλαμε να δώσουμε το άλλοθι της έλλειψης ανταγωνιστικότητας σε σχέση με τις μεγάλες, γιατί ακριβώς αυτά τα ζητήματα, ιδιαίτερα με τις νέες μορφές που πάρουν οι επιθεωρήσεις εργασίας, μπορούν να ελεγχθούν.

Τα πράγματα αλλάζουν. Υπάρχει ανάγκη για προσαρμογές. Ταυτόχρονα αυτές οι προσαρμογές πρέπει να συνδεθεύνται με ασφάλεια για τον εργαζόμενο, όσο γίνεται –δεν θέλω να κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας– και αυτό κάνουμε.

Υπάρχει το μεγάλο ζήτημα, που συνδέεται με όλα αυτά, το ζήτημα της μείωσης των ωρών της εργασίας, δηλαδή το τρανταπεντάρο. Θα έρθω σε αυτό, αλλά θα ήθελα να μιλήσω πρώτα για τη μερική απασχόληση. Διότι αν αυτά τα ζητήματα δεν τα δει κανείς σε συνδυασμό και τα δει μεμονωμένα, τότε δεν θα μπορεί να εξαγάγει σωστά αποτελέσματα και θα καταλήγει βέβαια σε αυτά που κατέληξε ο κ. Κωστόπουλος, αντιμετωπίζοντας το κάθε θέμα χωριστά. Η ζωή όμως και οι εργασιακές σχέσεις δεν είναι χωριστές. Πρέπει να δούμε το πακέτο των ρυθμίσεων, το σύνολο της πολιτικής παρέμβασης.

Μερική απασχόληση. Στόχος μας είναι η πλήρης απασχόληση και όχι η μερική απασχόληση. Όμως υπάρχουν κατηγορίες πολιτών, το είπατε και εσείς, που προτιμούν αυτήν τη μορφή απασχόλησης. Σήμερα –έχουμε κάνει έρευνα για αυτό. Το 30% των πολιτών δηλώνει ότι δεν επιθυμεί την πλήρη

απασχόληση και κυρίως είναι οι νέοι, οι γυναίκες και οι ηλικιωμένοι και ο καθένας για δικούς του λόγους. Οι νέοι γιατί θέλουν να συνδυάσουν τις σπουδές τους με την επαγγελματική τους εμπειρία, οι γυναίκες γιατί θέλουν να συνδυάσουν την εργασία με την οικογενειακή τους ζωή, οι ηλικιωμένοι για την παραμονή τους στην ενεργό ζωή. Βέβαια είναι η πλέον συνήθης και ευέλικτη μορφή εργασίας και χρησιμοποιείται ως συνειδητή επιλογή από πολλές κυβερνήσεις για την καταπολέμηση της ανεργίας. Θα δώσω στοιχεία αύριο αναλυτικά, για να αποκαθίσταται η αλήθεια σε σχέση με αυτά που είπε ο κ.Παπαγεωργόπουλος για τα ποσοστά ανεργίας.

Η μερική απασχόληση στους δείκτες ανεργίας δεν μετριέται ξεχωριστά. Όταν λέμε στην Ελλάδα ότι έχουμε 10,3% ανεργία, δεν λέμε ταυτόχρονα ότι έχουμε 5% μερική απασχόληση. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όταν λένε ότι έχουν περίπου 11% ανεργία τώρα, έχουν 17% μερική απασχόληση. Κάντε τις αναγωγές. Αυτό δεν σημαίνει ότι είμαστε ικανοποιημένοι. Η ανεργία ούτως ή άλλως δεν έχει ποσοστά. Ο άνεργος είναι 100% άνεργος. Αυτή όμως είναι η πραγματικότητα σε σχέση με τη χώρα μας.

Έχουμε λοιπόν μία περιορισμένη εφαρμογή στη χώρα μας, γιατί δεν υπάρχουν κίνητρα. Τώρα πράγματι επιδοτείται και από τον ΟΑΕΔ. Για εμάς το χάσμα μεταξύ της πλήρους και της μερικής απασχόλησης δεν πρέπει να είναι μεγάλο. Γι' αυτό και αντιμετωπίζουμε τη μερική απασχόληση με το νομοσχέδιο –αυτή είναι η καινοτομία– ισότιμα, με την πλήρη εκτός από το θέμα των αμοιβών. Δηλαδή έχουμε ιδιαίτερη προστασία για τα ασφαλιστικά, τα κοινωνικά, τα εργασιακά και όλα τα άλλα δικαιώματα τους, παιδικούς σταθμούς κλπ., όταν στην υπόλοιπη Ευρώπη και ιδιαίτερα το θατσερικό μοντέλο δεν τους έδινε ούτε καν κοινωνική ασφάλιση. Τους πήγαινε στην κοινωνία, ή στη λογική των 2/3 με άλλη προσέγγιση. Αυτές είναι κρίσιμες ιδεολογικές αφετηρίες και είναι διαφορετικές αναμφίβολα οι αφετηρίες.

Βλέπουμε τους εργοδότες στην Ελλάδα –τους άκουσα και χθες με έκπληξη– να λένε "όχι μερική απασχόληση" και όλα αυτά.

Ουσιαστικά θέλουν την υπεργασία, γιατί η υπεργασία έχει αμοιβή στην Ελλάδα, μόνο 25% και είναι βολεμένοι οι άνθρωποι. Αλλά αυτά τα ζητήματα έχουν όμως μία δυναμική. Αυτήν την ώρα δεν μπορούμε να απαντήσουμε σε σχέση με αυτά τα ζητήματα δηλαδή αν το 25% πρέπει να γίνει 50% ή παραπάνω. Πρέπει να καταλάβουν όλοι εδώ ότι κεντρικό ζήτημα είναι η ανεργία στη χώρα. Οι εκτός των τειχών δυστυχώς δεν έχουν εκπροσώπηση και κάποιοι κάθονται και μιλάνε για τις υπερωρίες, για την αύξηση του εισοδήματος. 'Όχι ότι δεν πρέπει να μιλάμε και για αυτά –πρέπει να μιλάμε και για αυτά– αλλά κεντρικό ζήτημα είναι η ανεργία και ιδιαίτερα των νέων. Άρα όλα αυτά έχουν μία λογική. Το ένα συμπληρώνει το άλλο, γιατί η ανταγωνιστικότητα ή η σωστή επιχειρηματικότητα και διαφυλάσσει τις υπάρχουσες θέσεις εργασίας και δίνει τη δυνατότητα για παραπέρα ανάπτυξη.

Τριανταπεντάρο, μείωση του χρόνου εργασίας. Μία υπόθεση πολύ μεγάλη, αγώνες των εργαζομένων, κατακτήσεις αναμφίβολα. Απαντάμε με λίγη φαντασία, δεν χρειάζεται πολύ, ότι αν πράγματι υπάρχει μία ανταγωνιστική οικονομία, το πρόβλημα της απασχόλησης λύνεται, κάπως αιξάνονται οι θέσεις εργασίας.

Το κρίσιμο ζήτημα, το οποίο τίθεται, είναι αν η μονομερής εισαγωγή στη χώρα αυτήν την ώρα δημιουργεί κλίμα επενδύσεων αν αυξάνει την ανταγωνιστικότητα; Διατηρεί τις επιχειρήσεις και αυξάνει τις θέσεις εργασίας, ή μήπως τυχόν θα φέρει τα αντίθετα αποτελέσματα, πέρα από τη σωστή θεωρητική προσέγγιση; Εκεί είναι η προβληματική μας και πουθενά αλλού.

Σήμερα στην Ευρώπη μπήκαν μπροστά δύο χώρες και κυρίως η Γαλλία, γιατί η Ιταλία έχει ανακρούσει πρύμναν, κάνοντας πειραματισμό και μάλιστα με επιφυλακτικές ρυθμίσεις αφού δεν χρησιμοποιείται ως καθολικό μέτρο, αλλά ως μερικό μέτρο, που θα εφαρμοστεί μετά από μερικά χρόνια κλπ. Αλλά τελικά η ελληνική οικονομία σήμερα είναι μια ευρωπαϊκή οικονομία και σε κάθε περίπτωση είναι μια γαλλική οικονομία; Αυτά έχουμε χρέος να τα προσμετρήσουμε. Κανείς μας δεν είναι

αντίθετος. Τουναντίον, το αίτημα για το τριανταπεντάρο είναι ένα επίκαιρο αίτημα αυτήν τη στιγμή απ' όλες τις προοδευτικές δυνάμεις. Εμείς συμμετέχουμε σ' αυτό ως κίνημα μαζί με τους φίλους μας στις συνδικαλιστικές οργανώσεις.

Επιδιώκουμε μια πανευρωπαϊκή ρύθμιση. Είχαμε μπει μποστά σ' αυτές την υπόθεση. Λέμε όμως ότι αυτήν τη στιγμή δεν μπορούμε να δούμε πώς είναι η κατάσταση μπροστά, γιατί αυτό θα ήταν σε βάρος της οικονομίας και της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων, με ό,τι αρνητικό θα συνεπάγεται αυτό για τις θέσεις απασχόλησης.

Εμείς αυτήν την ώρα συμμετέχουμε ενεργητικά σ' αυτήν την πολιτική και λέμε με αίσθημα ευθύνης ότι τώρα σ' αυτήν την περίοδο δεν μπορεί η χώρα μας να μπει μπροστά. Ειλικρινά θα ήμουν ευτυχής ως αρμόδιος Υπουργός Εργασίας, αν συνέδεα την παρουσία μου σ' αυτό το Υπουργείο με την εισαγωγή του τριανταπεντάρου. Λυπάμαστοι που δεν μπορώ να το κάνω, γιατί διακατέχομαι από ένα αισθήμα ευθύνης, τόσο εγώ όσο και συνολικά η Κυβέρνηση. Όλα τα άλλα είναι παραφιλολογία και συνθήματα.

Πηγαίνω τώρα στο μεγάλο θέμα, που όλοι σας το αγνοήσατε, στο θέμα των ελέγχων. Οι ουσιαστικοί έλεγχοι είναι από τα κεντρικά προβλήματα της Δημόσιας Διοίκησης στη χώρα μας. Όλοι γνωρίζουμε τι σημαίνει έλεγχος και τι σημαίνει διαφθορά γύρω από τους ελέγχους. Άρα πρέπει να έχουμε θεσμούς, με τους οποίους θα ελέγχονται και οι ελέγχοντες, τόσο από το κράτος όσο και από τις οργανωμένες εκφράσεις της κοινωνίας.

Άκουσα προχθές τους εκπροσώπους των εργοδοτών να λένε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή ότι οι διατάξεις του νομοσχεδίου είναι πολύ αυστηρές και ότι θα τους αναγκάσουν να πάνε σε συναλλαγές με τους υπαλλήλους. Ξεχνούν αυτοί οι άνθρωποι ότι η διαφθορά προϋποθέτει όχι μόνο "δωρολήπτες" αλλά και "δωρεοδόχους"; Οι ίδιοι είναι έξω από αυτήν την ιστορία; Γι' αυτό θεωρώ ακατανόητους αυτούς τους ισχυρισμούς, όπως και την κριτική κάποιων εργοδοτικών οργανώσεων. Πιστεύω στους σκληρούς ελέγχους, που προβλέπει το σχέδιο νόμου.

'Όπως ειδατε, έχουμε και μια σειρά από διατάξεις, με τις οποίες μπορούμε να ελέγχουμε με αποτελεσματικότητα και τους ελέγχοντες. Αυτό δεν το κάνουμε μόνο εδώ. Το κάναμε και στο ΙΚΑ με την ΕΥΠΕΑ, με το ΣΔΟΕ και με τόσα άλλα ζητήματα. Αυτή είναι μια κεντρική πολιτική μας επιλογή.

Άρα, αυτήν τη στιγμή δημιουργούμε ένα σύγχρονο ελεγκτικό φορέα με δομή, που εξασφαλίζει την οργανωτική του αυτονομία. Και άκουσα από τον κ. Παπαγεωργόπουλο ότι δεν θα είναι επικεφαλής γενικός γραμματέας. Ποιος θέλει να είναι επικεφαλής; Ας ακούσως καλύτερη πρόταση.

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν προβλέπεται.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Προβλέπεται ειδικός γραμματέας. Κάποιος πρέπει να είναι επικεφαλής.

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν ήταν κανείς.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Λοιπόν, κανένας. Ωραία. Βέβαια πρέπει να ενημερώνουν και για τα προβλήματα τις οργανώσεις και τους εργαζόμενους. Έχουμε μια συνολική επανεξέταση του ζητήματος. Δεν ερχόμαστε σε μία επαναφορά. Διπλασιάζουμε πλέον τον αριθμό, βάζουμε κοινωνικούς επιθεωρητές, βάζουμε ελεγκτές γιατρούς. Μπαίνουμε σε μια άλλη λογική, όχι μόνο για να είμαστε σύμφωνοι με την 81 Διεθνή Σύμβαση Εργασίας, αλλά κυρίως για να εκσυγχρονιστούμε, για να υπάρχει αποτελεσματικότητα.

Επίσης, ενισχύουμε τη διά βίου μάθηση. Φέρνουμε ορισμένες συμπληρωματικές διατάξεις, όσον αφορά το ν.2434. Το κάνουμε αυτό, γιατί σήμερα θέλουμε να απαντήσουμε στην αναβάθμιση των προσόντων του ανθρώπινου δυναμικού. Αυτή είναι η καλή συνταγή, αν θέλουμε να έχουμε στην Ελλάδα εργατικό δυναμικό, που να μπορεί να ενταχθεί στην αγορά εργασίας με νέες δεξιότητες, με νέα επαγγέλματα.

Και δίνουμε τη δυνατότητα στον ΟΑΕΔ να επεκτείνει τις δραστηριότητές του, πέρα απ' αυτές που έχει. Κακό είναι και

αυτό; Δεν είναι η ώρα να κάνω τον απολογισμό της τελευταίας διετίας σε σχέση με το τεράστιο έργο που έχει καταθέσει, με διαφάνεια και αντικειμενικότητα, ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού.

Διαμορφώνουμε νέες δομές, όπως το Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού, το Κέντρο Πιστοποίησης, τα ΚΕΚ από μηδενική βάση, τα Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης ως κεντρική μας επιλογή και όχι τα θέματα των γραφείων εργοδοτών, που πρέπει να τα κάνουμε, για να ελέγχουμε αυτό που υπάρχει σήμερα στην αγορά. Εμείς τα κάναμε αυτά και όχι ιδιωτικά κέντρα ευρέσεως εργασίας, δηλαδή διαμεσολάβησης, που να πληρώνουν οι άνεργοι, αλλά μόνο οι εργοδότες, με αυστηρούς όρους ελέγχου και πιστοποίησης. Βάζουμε τάξη σε μια αταξία και γι' αυτό κατηγορούμαστε;

Άρα, εμείς ερχόμαστε εδώ, κύριοι συνάδελφοι, με κάποιες προτάσεις, για να απαντήσουμε στο πρόβλημα. Ακούσατε κάποια πρόταση από τους άλλους συναδέλφους; Μόνο γενικούς αφορισμούς και από τη μια θα τα σαρώσουν οι αγώνες των εργαζομένων. Κανένας δεν υποβαθμίζει τους αγώνες των εργαζομένων. Η δε Νέα Δημοκρατία αντιφάσκει και δεν μας λέει με ποιους είναι, γιατί είναι, και τι υποστηρίζει.

Και βέβαια την κοινωνική μας ευαισθησία και πολιτική την έχουμε σηματοδοτήσει και αλλού. Υπάρχει ενίσχυση των ανέργων σε σχέση με την ιατροφαρμακευτική περιθώληψη.

Ξεφεύγω απ' αυτά, για να κλείσω, λέγοντας ότι έχουμε μια ολοκληρωμένη πολιτική απασχόλησης, που έχει μέσα και αυτά τα μέτρα.

Πρέπει να σας πω ότι άκουσα τους αριθμούς και ήθελα να μου πείτε, αν ξέρετε, μερικές μαγικές συνταγές για την καταπολέμηση της ανεργίας, που δεν τις ξέρουμε εμείς; Η μάχη είναι δύσκολη και πολυεπίπεδη. Δεν αρκεί μόνο η ανάπτυξη και θα μου δοθεί η ευκαιρία στη δευτερολογία μου σ' αυτά τα θέματα, στα οποία αναφέρθηκε ο κ. Παπαγεωργόπουλος, να απαντήσω. Τίποτε δεν θα μείνει αναπάντητο. Πάντως είναι ζητήματα που αφορούν όλες τις δυνάμεις της χώρας. Υπάρχει ακόμα το κορυφαίο ζήτημα, που είναι η ευρωπαϊκή πολιτική για την απασχόληση. Όταν στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι κυβερνήσεις ήταν συντροπικές, ιδίως των μεγάλων χωρών, είχαν πολιτικές απασχόλησης; Πολιτικές απασχόλησης διαμορφώνονται στην Ευρώπη από τη μέρα που αλλάζουν οι συσχετισμοί. Φωνάζαμε εμείς οι μικροί, καθώς και οι Σουηδοί και οι Αυστριακοί, αλλά έπρεπε να αλλάξει ο συσχετισμός στη Γαλλία και στη Μεγάλη Βρετανία, για να έχουμε τρια συμβούλια κορυφής που να ασχολούνται με κεντρικό ζήτημα την απασχόληση, που είναι το στοιχείο της πραγματικής σύγκλισης.

Έχουμε σήμερα ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα, ένα σχέδιο δράσης για την απασχόληση, που έχει παρεμβάσεις σε πολλά επίπεδα, το οποίο θα είναι ελέγχυμο και μετρήσιμο. Αναφέρθηκε ο κ. Μάτης για τις εβδομήντα χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας αυτόν το χρόνο. Στις τριακόσιες χιλιάδες σε σχέση με την τριετία που έρχεται κλπ. Όλες αυτές είναι κάποιες προτεραιότητες, γιατί η πολιτική είναι προτεραιότητες. Και οι προτεραιότητες σήμερα είναι για τους νέους, για τις γυναίκες και στους μακροχρόνια άνεργους. Γιατί εκεί είναι το κεντρικό πρόβλημα της ανεργίας σήμερα στη χώρα μας.

Από κει και πέρα έχουμε προγράμματα επανένταξης ηλικιωμένων ανθρώπων, έχουμε προγράμματα τα οποία έχουν να κάνουν με ζητήματα των απεξαρτημένων ατόμων, των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Υπήρξε μια κριτική, όσον αφορά τα ζητήματα που συνδέονται με τις πρακτικές πρόσληψης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Υπάρχει μια ριζική αναμόρφωση που εξασφαλίζει τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα, μέσα στον Αύγουστο κατατίθεται το νομοσχέδιο και θα το συζητήσουμε μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου στην Εθνική μας Αντιπροσωπεία. Πρόκειται για ολοκληρωμένη πολιτική παρέμβασης. Αυτήν τη στιγμή δημιουργούμε και προωθούμε ευκαιρίες για όλους και ιδιαίτερα για τους νέους σε όλους τους τομείς. Αυτήν τη στιγμή στον ΟΑΕΔ διαμορφώνουμε ένα ειδικό τμήμα πολιτιστικής και περιβαλλοντικής απασχόλησης, με στόχο να

σχεδιάσει και να παρακολουθήσει την πιλοτική εφαρμογή των ειδικών προγραμμάτων σε τομείς εναλλακτικών μορφών τουρισμού και πολιτιστικών δραστηριοτήτων, σε σχέση και με διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Ξεκινήσαμε τα κέντρα προώθησης απασχόλησης, την κάρτα εργασίας, ολοκληρώνουμε την καταγραφή των αλλοδαπών ως το τέλος του χρόνου. Είναι μικρό πράγμα ότι αυτήν τη στιγμή τετρακόσιες χιλιάδες περίπου έκαναν αίτηση και μπήκαμε στη διαδικασία νομιμοποίησης; Αυτό δεν είναι μια μορφή ευελιξίας και ασύδοσίας με μεγάλες παρενέργειες και για τους ίδιους και για τους Έλληνες συναδέλφους τους, που δεν είχαν τους ίδιους όρους ανταγωνισμού και ακόμα και για το κοινωνικο-σφαλιστικό σύστημα; Μάλιστα χαρακτηρίστηκε από πολλές έγκυρες εφημερίδες το εξωτερικό αλλά και ως ιδέα πρωτοποριακό. Η εφημερίδα "MONT" έγραφε ότι η Ελλάδα είναι μια μικρή χώρα με όχι ισχυρή οικονομία, όπως οι άλλες ευρωπαϊκές χώρες, μπαίνει μπροστά σ' αυτήν την υπόθεση, με ανθρωπιστικές λογικές και προσεγγίσεις, όταν άλλες ευρωπαϊκές κυβερνήσεις δεν μπαίνουν μπροστά.

Άρα είναι μια δέσμη μέτρων, που συκροτούν μια ολοκληρωμένη πολιτική παρέμβαση. Άλλα εδώ, πέρα από το ρόλο της Κυβέρνησης και το χρέος που της αναλογεί και είναι μεγάλο, έχουν ρόλο οι παραγωγικές δυνάμεις της χώρας που πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες τους, έχει ρόλο το ίδιο το συνδικαλιστικό κίνημα. Και με έκπληξη άκουσα τον κ. Κωστόπουλο να ομιλεί πάλι για φωτισμένες ηγεσίες στο συνδικαλιστικό κίνημα – γιατί αυτό είπε με άλλα λόγια – και να προαναγγέλει τη διάσπασή του. Αυτή είναι η αρχή, πάνω στην οποία πρέπει να στηριχθεί το συνδικαλιστικό κίνημα στη χώρα; Είναι ένα μεγάλο ερώτημα. Ας απαντήσουν οι ίδιοι σ' αυτό το θέμα.

Άρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το θέμα της παραγωγικής ανασυγκρότησης της χώρας, για να πάμε τον τόπο μπροστά προς όφελος και των εργαζομένων, είναι υπόθεση όλων μας. Εμείς με αίσθημα ευθύνης ανταποκρινόμαστε στο χρέος μας. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Μιχαλολιάκος έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι δυνατόν με τη δική μας συνευθύνη και σε ένα κλίμα διευρυνόμενης αναξιοπιστίας του πολιτικού συστήματος, να συζητούμε εδώ αποσυνδεδεμένοι εντελώς από την πραγματικότητα, που μας περιβάλλει, στο όνομα των οποιωνδήποτε κανονισμών. Η πραγματικότητα που μας περιβάλλει είναι ότι η Αθήνα καίγεται, καταστρέφεται και το ελάχιστο εναπομειναν περιαστικό πράσινο και η αντίληψη που έχει ο πολίτης είναι ότι αυτά συμβαίνουν, όχι μόνο με την παντελή απουσία του κράτους αλλά και με πρωτοβουλίες της Κυβέρνησης, οι οποίες πολλές εξ αυτών είναι πρόσφατες, οι οποίες συνέτειναν στην απορύθμιση της λειτουργίας των υπηρεσιών του κράτους.

Αυτό είναι μια οδυνηρή διαπίστωση και βεβαίως η αναγγελθείσα και με καθυστέρηση αρκετών εικοσιτετραώρων επιστροφή του Πρωθυπουργού της χώρας από τις διακοπές του δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως πράξη προσφοράς, αλλά ως πράξη πολύ καθυστερημένης ανταπόκρισης στο στοιχειώδες πρωτογενές καθήκον του. Αυτό είναι μια παρατήρηση, την οποία οφείλει η Νέα Δημοκρατία απέναντι στους θεσμούς να κάνει. Απλώς να πούμε ότι ακόμη κανείς δεν ξέρει ούτε ποια είναι η έκταση της καταστροφής και μόνο να τονίσουμε ότι παρακολουθούμε...

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΤΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κοινοβουλευτικό έργο έχουμε σήμερα;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Σας παρακαλώ!

... τις φιλότιμες προσπάθειες των ανδρών της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Αυτά μόνο ως παρατήρηση.

Παρακολούθησα το θυμό, θα έλεγα, του κυρίου Υπουργού Εργασίας. Και άρχισε με μια αποστροφή στο λόγο του ότι δεν μπορεί να παρακολουθήσει τον εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας. Θα απαντήσω με μια παρατήρηση, η οποία δεν αφορά

τον ίδιο. Πράγματι, το μάθημα του φιλελευθερισμού δεν προσφέρεται για οργανισμούς προχωρημένης ηλικίας. Και ασφαλώς δεν αναφέρομαι στη βιολογική ηλικία του Υπουργού, αναφέρομαι στην πολιτική ηλικία του ΠΑΣΟΚ, μια πολιτική ηλικία που τη χαρακτηρίζει η γήρανση και η παρακμή.

Δεν είναι δυνατόν, επίσης, να μην επισημανθεί το γεγονός της επιλογής της Κυβερνήσεως να φέρει αυτό το νομοσχέδιο στο θερινό Τμήμα. Όταν επιλέγεις να νομοθετείς με τη μικρότερη δυνατή επικοινωνία με το λαό, σημαίνει ότι αυτό που νομοθετείς, ή δεν λέει τίποτα ή αυτό που λέει είναι οδυνηρό για τους πολλούς και, εν πάσῃ περιπτώσει, αυτή η νοοτροπία και όταν λειτουργήσει στο παρελθόν, δεν εξέφραζε ότι πιο εκσυγχρονιστικό είχε να επιδείξει η πολιτική ζωή του τόπου, παρά τον αναχρονισμό και τον παλαιοκομματισμό.

'Ετσι έχουν αυτά, για να μην συχνά αναφορές περί δήθεν εκσυγχρονιστικής αντιμετώπισης των προβλημάτων από την Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Αγαπητοί συνάδελφοι, και μερικά για το ιστορικό αυτού του νομοσχεδίου. Η κύριη –θα έλεγα – αυτού του νομοσχεδίου κράτησε πολλούς μήνες και θα περίμενε κανείς ένα τελικό προιόν αντάξιο τουλάχιστον της διάρκειας της επεξεργασίας του. Θα μπορούσα να πω απλά – και αν προκληθώ να το εξηγήσω – ότι ποτέ δεν επιβεβαιώθηκε αυτό που λέμε "ώδινεν όρος και έτεκε μυν". Απλώς εγώ θα προσέθετα ατροφικόν μυν.

Κοινωνικός διάλογος τον οποίο επικαλείται και στην εισηγητική έκθεση και Σύμφωνο Εμπιστοσύνης προς το 2000. Καμία σχέση δεν έχει το παρόν νομοσχέδιο με το Σύμφωνο Εμπιστοσύνης του 2000. Με το όποιο περιεχόμενο έχει αυτό το Σύμφωνο Εμπιστοσύνης. Η αλήθεια είναι μία, ότι καθώς η Κυβέρνηση για λόγους πολιτικών εντυπώσεων είχε ανάγκη έναν πομπώδη τίτλο, "Σύμφωνο Εμπιστοσύνης για το 2000", αφαίρεσε από τον κοινωνικό διάλογο τα θέματα με τα οποία σήμερα ασχολείται αυτό το νομοσχέδιο. Τα αφαίρεσε, τα απέσυρε και γιατί είχε ανάγκη η ηγεσία της ΓΣΕΕ να έχει σύμφωνη γνώμη, να προσπογράψει το περιβόλητο Σύμφωνο Εμπιστοσύνης. Θέλω να τονίσω σε αυτήν την Αιθουσα, που πρέπει να λέμε ολόκληρη την αλήθεια, ότι παρά την απόσυρση αυτών των δύσκολων κατά την Κυβέρνηση θεμάτων, η πλειοψηφία που πέτυχε στη ΓΣΕΕ ήταν απολύτως οριακή, μονοπαραταξιακή και με απουσίες. Επετεύχθη με τη χρήση της διπλής ψήφου του προέδρου της ΓΣΕΕ. Αυτή είναι η αλήθεια.

Ποια είναι η συνέχεια: Αφού υπεσχέθη η Κυβέρνηση ότι σε μία άλλη φάση θα το επαναφέρει στον κοινωνικό διάλογο, άρχισε την πολιτική των επιλεκτικών διαρροών, πότε κλείνοντας το δεξιά της μάτι, πότε κλείνοντας το αριστερό της μάτι, πότε υποσχόμενη στις εργοδοτικές οργανώσεις υλοποιηση όλων των αιτημάτων τους, πότε υποσχόμενοι στις συνδικαλιστικές ηγεσίες των εργαζομένων υιοθέτηση όλων των δικών τους απόψεων.

Θέλω να πω με άλλα λόγια ότι η ίδια η Κυβέρνηση ακύρωσε την αξιοπιστία κοινωνικού διαλόγου. Και βεβαίως εκείνο που απησχόλησε επί πολλούς μήνες την κοινή γνώμη, που ασχολείται με αυτά τα θέματα, που ενδιαφέρεται γι' αυτά τα θέματα και πάντως σήγουρα τους εργαζομένους, τους άνεργους και τους επιχειρηματίες, είναι κατά πόσο η Κυβέρνηση θα προχωρήσει μέχρι τέλους στην υλοποίηση των προθέσεών τους – και εδώ είναι η ουσία, κύριε Υπουργέ – οι οποίες προθέσεις ήταν να δώσει δικαίωμα διευθέτησης του χρόνου εργασίας. Αυτό είναι ομολογημένο από τον ίδιο τον κύριο Υπουργό και στη Διαρκή Επιτροπή, ότι ήταν στις προθέσεις του.

Διεπίστωσαν εκ των υστέρων ότι δεν είναι στις δυνατότητες της κοινωνικής ηγεσίας του συνδικαλιστικού κινήματος αυτό να το επιβάλει. Και εδώ είναι η απώλεια της μεγάλης ευκαιρίας. Δεν λειτουργούμε με βάση την ανάγκη, πράγματι, να εκσυγχρονίσουμε ακόμη και τις εργασιακές σχέσεις, στη λογική να ανταποκριθεί η Ελλάδα στις ανάγκες του ανταγωνισμού, αλλά λειτουργούμε μόνο στη λογική των δυνατοτήτων του δικού μας κοινωνικού στρατού, λειτουργούμε μόνο με τη λογική των εσωκομματικών μας ισορροπιών.

Έχουμε ένα νομοσχέδιο, αγαπητοί συνάδελφοι, το οποίο πολύ απέχει, όπως είπα, από τις προθέσεις της Κυβερνήσεως. Και εδώ θέλω να τονίσω κάτι με έμφαση. Η αιφνίδια υποχώρηση της Κυβερνήσεως στην αρχική της πρόθεση, για την οποία πολλούς μήνες επέμενε και κοινωνική αναστάτωση αρκετή δημιούργησε, σηματοδοτεί μια άλλη μεγάλη αλήθεια: Την ανατροπή ενός μύθου, που έντεχνα κατασκευάστηκε και λειτούργησε τουλάχιστον στην προεκλογική περίοδο, ενός μύθου που έλεγε: Έμεις η νέα τάξη πραγμάτων του ΠΑ.ΣΟ.Κ. με Πρωθυπουργό και Αρχηγό του ΠΑ.ΣΟ.Κ. τον κ. Σημίτη έχουμε πρόθεση να ξεπεράσουμε και τη Νέα Δημοκρατία σε άσκηση φιλελεύθερης οικονομικής πολιτικής και έχουμε ακόμη τη δυνατότητα να εξασφαλίσουμε κοινωνική ειρήνη και κοινωνική συνοχή μέσα από τον κομματικό έλεγχο που ασκούμε στις συνδικαλιστικές ηγεσίες.

Γ'αυτό και το επεχείρησε επί τόσους μήνες. 'Όταν όμως διεπίστωσε ότι οι δυνατότητες της συνδικαλιστικής τους ηγεσίας είναι σαφώς περιορισμένες, γιατί η κοινωνική έκρηξη δεν μπορεί να τιθεσευθεί μόνο από την κορυφή, όταν το έδαφος της πραγματικότητας είναι τόσο αρνητικό, είπε ο κύριος Υπουργός -και πολύ αωστά- ότι το μείζον πρόβλημα είναι η ανεργία. Και έχω δικαίωμα ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας να πω ότι, όταν η Ελλάδα πετύχαινε τον ιστορικό στόχο να ενταχθούμε ισότιμα στην Ευρώπη, είχαμε ένα μεγάλο πλεονέκτημα. Είχαμε τη μικρότερη ανεργία σε ολόκληρη την Ευρώπη. Μπορεί να είχαμε άλλους αρνητικούς δείκτες, που δεν είναι του παρόντος να αναπτύξουμε. Σήμερα, μετά από τις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ, μπορούμε να λέμε ότι τουλάχιστον έχουμε πετύχει σύγκλιση εκεί. Έχουμε δυστυχώς ίδια ανεργία με τη μέση ανεργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά δυστυχώς έχουμε τη χειρότερη από άποψη σύνθεσης, έχουμε τη μεγαλύτερη ανεργία γυναικών, έχουμε τη μεγαλύτερη ανεργία μακροχρόνιων ανέργων. Αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο αρνητικό επίτευγμα της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ. Και βεβαίως έχουμε μαζί με την ανεργία και το 25% του ελληνικού πληθυσμού να βιώνει κάτω από τα όρια της φτώχειας.

Αγαπητοί συνάδελφοι, η Κυβέρνηση ανακάλυψε με καθυστέρηση δέκα ετών το δρόμο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Χρειάστηκαν τόσα πολλά χρόνια. Ανακαλύπτει στα λόγια τώρα αποσπασματικά το δρόμο των αποκρατικοποιήσεων. Δεν ξέρω πόσα χρόνια θα περάσουν ακόμα για να ανακαλύψει η Κυβέρνηση την κοινωνική Ευρώπη, το κοινωνικό κράτος της υπόλοιπης Ευρώπης. Δεν είπε και κάτι άλλο ο κύριος Υπουργός. Ποια μέτρα στήριξης για τους ανέργους έχουν οι άλλες χώρες της Ευρώπης και τι κάνει προς αυτήν την κατεύθυνση αυτό το νομοσχέδιο. Το 0,4% περίπου δαπανά η Ελλάδα για τη στήριξη των ανέργων, το 2,5% επί του ΑΕΠ είναι το μέσο ποσοστό δαπανών των υπολοίπων χώρων της Ευρώπης για τη στήριξη των ανέργων. Και ασφαλώς δεν είναι η επιλογή μας η επιδοματική πολιτική, όπως δεν είναι, υποθέτω, και κανενός κόμματος μέσα στη Βουλή. Η επιλογή μας, ο στόχος μας, η αγωνία μας, οι προσπάθειές μας, πρέπει να είναι η δημιουργία θέσεων εργασίας. 'Όσο όμως αυτές δεν επαρκούν για να καλύψουν τους ανέργους, η Ελλάδα της Ευρώπης, η Ελλάδα του 21ου αιώνα παραμένει απαθής, παραμένει ουδέτερη, παραμένει αρνητική, σπρώχνει τους νέους ανέργους μόνο στο περιθώριο και στην εξαθλίωση; Δεν έχουν μέχρι σήμερα ούτε ιατροφαρμακευτική περιθαλψή οι ανέργοι, ούτε νοσοκομειακή περιθαλψή, δεν έχουν σαφώς καμία επιδοματική στήριξη. Και να πουμε και κάτι άλλο, που δεν το είπαμε ποτέ. Και η οικογένεια, από την οποία προέρχεται ο ανέργος, από την ώρα της ενηλικώσής του, τιμωρείται, φορολογείται πολύ περισσότερο, μια και καταργείται το προνόμιο της οικογένειας για φορολογική απαλλαγή για το κάθε παιδί. Αυτή είναι η Ελλάδα στην ανατολή του 21ου αιώνα. Αυτή είναι η σοσιαλιστική Ελλάδα.

Με ποιο επιχείρημα, κύριε Υπουργέ, με ποιο μέτρο αυτού του νομοσχέδιου μπορεί κανείς στα σοβαρά να πει ότι αυξάνονται οι θέσεις απασχόλησης; 'Όσον αφορά τους τίτλους των άρθρων, θα μπορούσε να είναι ένα φιλελεύθερο νομο-

σχέδιο. 'Όσον αφορά το περιεχόμενό τους, είναι ένα λειψό, δειλό, χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο. Και πάντως εκεί που επιχειρεί παρέμβαση, δεν την επιχειρεί υπέρ των εργαζομένων, δεν την επιχειρεί υπέρ των μικρομεσαίων. Και δεν κάνουμε πολιτική από τα αριστερά. Και δεν είναι για μας πολιτική αριστερία, εάν θέλετε, η στήριξη των αδύναμων κοινωνικών ομάδων.

Λέτε για διευθέτηση του χρόνου εργασίας. Τι μένει τελικά σε κάποιες δυνατότητες, που δίνετε, με την προώθηση όμως προοπτικών και δυνατοτήτων, ακόμη και εργοδοτικού τύπου συνδικαλισμού;

Σας το κατήγγειλαν οι ίδιοι οι εργοδότες. 'Ετσι όπως το νομοθετείτε -σας είπαν- δίνετε σε εμάς κατεύθυνση να προωθήσουμε εργοδοτικό συνδικαλισμό, γιατί δεν βάζετε ως όρο το ήμισυ των εργαζομένων τουλάχιστον, να κάνουν τις ενώσεις, οι οποίες θα διαπραγματευθούν με τους εργοδότες και αντιλαμβάνεστε τι κινδύνους κρύβει αυτό. Βεβαίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν υπάρχει καμία τέτοια δυνατότητα χρήσης αυτού του δικαιώματος.

Τι λέμε για τη μερική απασχόληση; Ποιος την αρνείται ως έννοια; Η Νέα Δημοκρατία τη νομοθέτησε, τη νομιμοποίησε στη ζωή μας. Σ' αυτό που όλοι -νομίζω- συμφωνούμε είναι ότι η μερική απασχόληση πρέπει να απευθύνεται σε εκείνες τις πληθυσμιακές ομάδες που την επιλέγουν. Είναι το 30%, όπως λένε οι δικές σας μετρήσεις; Αμφιβάλλω αν είναι τόσο μεγάλο το ποσοστό, αλλά, εν πάσῃ περιπτώσει, είναι υπαρκτό το ποσοστό στον ελληνικό λαό που θα επέλεγε μερική απασχόληση, όπως: φοιτητές, νέοι, οικογενειακές συνθήκες που το επιβάλλουν, ο λικικακός παράγων.

Σε καμία περιπτώση όμως δεν μπορούμε να δεχθούμε τη μερική απασχόληση με τη λογική του να μοιράσουμε τη μία θέση απασχόλησης στα δύο ή στα τρία και να κάνουμε αναδιανομή της φτώχειας και να εμφανίσουμε τεχνητούς δείκτες μείωσης της ανεργίας.

Είχατε βεβαίως, όσο διατηρούσατε το διευθυντικό δικαίωμα ως πρόθεσή σας, ταυτόχρονα προβάλει την πρόθεσή σας να ορίσετε πλαφόν σε κάθε επιχείρηση και το γνωρίζετε πολύ καλά. Αυτό το αποσύρατε.

Είχατε στις διαρροές σας -γιατί αυτήν την πολιτική επιλάβατε αντί του διαλόγου- τη δημιουργία αντικινήτρων για την απασχόληση των υψηλοσυνταξιούχων. Και αυτό το αποσύρατε.

'Ερχομαι στα τοπικά σύμφωνα. Δεν θα διαφωνούσε κανείς στη λογική μιας εξέλιξης για περιοχές της χώρας, οι οποίες αντικειμενικά έχουν δείκτες ανεργίας πολύ μεγαλύτερους από το μέσο ποσοστό της ανεργίας, αλλά με ασφαλιστικές δικλείδες. Πού είναι οι ασφαλιστικές δικλείδες, είτε υπό την έννοια της συναίνεσης των κοινωνικών εταίρων είτε υπό την έννοια του να μην μπορεί ο όποιος επιχειρηματίας διαθέτει έλλειψη κοινωνικής συνείδησης να απολύει με παλαιές σχέσεις και να προσλαμβάνει με τη νέα διαδικασία;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η υπόθεση της ανεργίας, που είναι σαφώς ο εφιάλτης της εποχής μας, πέρα από οποιεσδήποτε άλλες παραμέτρους που έχει στην αιτιολόγηση της και που δεν αφορούν τη χώρα μας -αφορούν τη λεγόμενη παγκοσμιοποίηση, εισαγόμενα αίτια- δεν λύνεται με λόγια. Θέλει γενναιότητα ψυχής, θέλει μέτρα πολύ συγκεκριμένα.

Είπε ο κύριος Υπουργός ότι η ανάπτυξη από μόνη της δεν φτάνει. Αλλά ενώ δεν φτάνει η ανάπτυξη από μόνη της, θα συμφωνήσει ασφαλώς ότι είναι απαραίτητη προϋπόθεση. Δεν είναι κατ' ανάγκην ικανή προϋπόθεση, αλλά είναι τουλάχιστον απαραίτητη. Με ρυθμούς ανάπτυξης σαν τους σημερινούς, ασφαλώς οι θέσεις απασχόλησης δεν δημιουργούνται και η ανεργία διευρύνεται.

Θέλει στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που δημιουργούν, όπως γνωρίζετε, επτά στις δέκα θέσεις απασχόλησης και παρά το γεγονός ότι η σαφέστατη τάση είναι για μεταφορά από τις παθητικές στις ενεργητικές πολιτικές, δεν θα σκεφθεί ποτέ η Κυβέρνηση την επιμήκυνση του χρόνου επιδόματος;

'Έχουμε ως Ελλάδα, ως χώρα της Ευρώπης, το μικρότερο επίδομα για τη μικρότερη διάρκεια και για το μικρότερο αριθμό

δικαιούχων, αναλογικά.

Χαιρετίζουμε την ανταπόκρισή σας στο μεγάλο θέμα της ιατροφαρμακευτικής περιθαλψής των νέων ανέργων. Είχαμε προσπαθήσει με όλες τις δυνάμεις, που μας δίνουν τα επικοινωνιακά μέσα, να το προωθήσουμε, ως θέση μας, αλλά και αυτό είναι δειλό. Το λέτε με πόρους από το ΛΑΕΚ. Θέλετε γεναιότητα, ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περιθαλψή για όλους τους ανέργους με πόρους από τον κρατικό προϋπολογισμό. Κοινωνική πολιτική η οποιαδήποτε κυβέρνηση υποχρεούται να κάνει από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Δεν είχα σκοπό να αναφερθώ, κύριε Υπουργέ, στης επαγγελματικής κατάρτισης. Γνωρίζετε πολύ καλά ότι η κατάρτιση από μόνη της δεν λύνει την ανεργία, δεν δημιουργεί θέσεις εργασίας. Συμβάλλει, όταν η αναπτυξιακή πορεία είναι ανάλογη. Δεν ήθελα να μιλήσω εγώ για το αρνητικό παρελθόν αυτής της Κυβέρνησης, αλλά με προκαλέσατε εκφράζοντας την υπερηφάνεια σας, γιατί εισάγετε τέτοιου είδους διαδικασίες, που είναι αδιάβλητες κλπ. Με τέτοιο παρελθόν δεν θα έπερπε.

Θα σας διαβάσω επι λέξει τι λέει η ΟΚΕ, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, που δεν είναι κομματική μας οργάνωση.

ΜΙΛΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Όχι της μειοψηφίας, αυτό είπε και ο κ.Παπαγεωργόπουλος...

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Παρακαλώ, δεν θα σας πω τις μειοψηφίας.

ΜΙΛΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Δεν είναι στο νομοσχέδιο αυτό. Είναι σε άλλη έκθεση.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Παρακαλώ, παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, μη βιάζεσθε, γιατί ξέρετε ότι κρατώ πάντοτε χαμηλούς τόνους, τουλάχιστον σε θέματα που μπορούν να έχουν και προσωπικό χαρακτήρα στην ανάλυσή τους.

Ωστόσο, λέει – η ΟΚΕ, όχι η Νέα Δημοκρατία– την περίοδο 1994-1995, διαπιστώθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρατυπίες στη διαδικασία πιστοποίησης, που είχαν ως αποτέλεσμα το πάγωμα το 1996 της χρηματοδότησης της συνεχίζουμενης επαγγελματικής κατάρτισης από τους κοινοτικούς πόρους και τη διακοπή των σχετικών προγραμμάτων.

ΜΙΛΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Σας είπα ότι δεν είναι στο νομοσχέδιο αυτό.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Παρακαλώ, γιατί σας ενοχλεί;

ΜΙΛΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Δεν με ενοχλεί, αλλά...

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ.ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Με τέτοιο παρελθόν λέω μια στοιχειώδη διευθέτηση για το μέλλον δεν μπορεί να δημιουργεί έπαρση και υπερηφάνεια, γιατί με την πολιτική των κυβερνήσεων του ΠΑ.Σ.Ο.Κ. στερήσατε από τη διαδικασία της κατάρτισης σημαντικούς πόρους. Δεν διαβάζω παρακάτω, γιατί είμαι βέβαιος ότι το γνωρίζετε.

Τώρα, όσον αφορά την Επιθεώρηση Εργασίας, για την οποία επίσης καταναλώσατε πολύ μεγάλο χρόνο στην ομιλία σας, έτσι με ένα ύφος έπαρσης, δεν θα κάνετε την αυτοκριτική σας; Δεν θα δηλώσετε μέσα στη Βουλή των Ελλήνων ότι είχατε άδικο που βλάφωσε....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Θα παρακαλέσω να ολοκληρώσετε, κύριε Μιχαλολιάκο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Σε μισό λεπτό τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Σας παρακαλώ, θα έχετε το δικαίωμα της δευτερολογίας και της τριτολογίας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Δεν βλάψατε την υπόθεση, όταν παρά τη φωνή της λογικής, που τότε διατυπώθηκε από τη Νέα Δημοκρατία, τις διαλύσατε, για να τις μεταφέρετε δήθεν με τη λογική της αποκέντρωσης στους νομάρχες; Δεν ακούσατε τη φωνή της λογικής και της συνταγματικής τάξης και τώρα ομολογείτε εμμέσως το λάθος σας και θέλετε να επιστρέψετε σε ένα συγκεντρωτικό

σύστημα, το οποίο μπορεί και να είναι κομματικής σκοπιμότητας –βλέπετε βάζω και ένα "μπορεί"- τουλάχιστον, όσον αφορά τις προθέσεις σας. Μπορεί, όμως, στην εξέλιξη του να μην είναι απλώς πιθανόν να μετατραπεί, αλλά να μετατραπεί εκ του ασφαλούς.

Βεβαίως, πολλές φορές η αυστηρότητα της επιβολής κυρώσεων μοιάζει επίδειξη πυγμής, αλλά στην ουσία ακυρώνει τη λογική και προωθεί τη συναλλαγή. Όταν οι εκπρόσωποι των εργοδοτών σας είπαν ότι αυτό προσφέρεται για συναλλαγή, εσείς κρατήσατε μόνο τη μια όψη. Τη διάθεση απ' αυτούς, ενδεχομένως, να δωροδοκήσουν. Την ύπαρξη όμως πλεονάσματος ανθρώπων, που είναι πρόθυμοι να δωροδοκηθούν, αυτό δεν το συγκρατήσατε. Αυτό είναι το πιο επικίνδυνο.

Τελειώνοντας –επειδή έκανα και κατάχρηση του χρόνου– θα έλεγα ότι αυτή η Κυβέρνηση αποδεικύεται μικρότερη των προσδοκιών και των αναγκών της ελληνικής κοινωνίας. Η πάταξη και η καταπολέμηση της ανεργίας δεν θέλει λογιστικού τύπου διαχείριση, ούτε λογιστικού τύπου μοίρασμα της φτώχειας και των ελαχίστων θέσεων απασχόλησης.

Χρειάζεται ψυχή, χρειάζεται κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, και αυτή σύντομα ο ελληνικός λαός θα δώσει στην πατρίδα μας. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΜΙΛΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Παρακαλώ, να ακουστούν και οι άλλοι Αρχηγοί και εκπρόσωποι των κομμάτων. Θα προτιμούσα να απαντήσετε σε όλους.

ΜΙΛΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Δεν θα απαντήσω, ένα σχόλιο μόνο θα κάνω, σ' αυτό που είπε για τις πυρκαγιές. Είναι κρίμα που επανήλθε ο κύριος συνάδελφος και μάλιστα με ένα δημαγωγικό λόγο αυτήν την ώρα. Έκλεισε αυτό το θέμα. Τον θεωρώ αυτόν τον τρόπο και ανεύθυνο και επιπλόλιο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Κύριε Υπουργέ, ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Δεν γίνεται διάλογος αυτήν την ώρα, σας παρακαλώ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Θα παρακολουθώ ως θεατής, ενώ βρίζει ο κύριος Υπουργός.

ΜΙΛΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Εγώ δεν σας διέκοψα.

Δεύτερον, θα ήθελα να πω το εξής: Στην ταχύτητα του λόγου μου, όταν αναφέρθηκα σε συλλογικές συμβάσεις, με τις οποίες έχει γίνει διευθέτηση, αναφέρθηκα το 1984 ότι αυτήν τη σύμβαση την υπέγραψε η ΔΕΗ, δηλαδή το δευτεροβάθμιο όργανο της ΔΕΗ. Θέλω να γίνει αυτή η διόρθωση, για να μη δημιουργηθούν παρεξηγήσεις στη συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Η Γενική Γραμματέας του Κ.Κ.Ε.: Κύριε Πρόεδρε, Κομματικά του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Αλέκα Παπαρήγα έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Κύριε Υπουργέ, μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι όταν και εσείς, αλλά συνολικά η Κυβέρνηση και άλλοι μας κατηγορούν ότι είμαστε δογματικοί και αναχρονιστές. Είναι κάτι που ούτε μας τρομοκρατεί, ούτε μας επηρεάζει.

ΜΙΛΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Δεν το είπαμε για να σας τρομοκρατήσουμε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Αφήστε με να πω αυτό που νομίζω. Δεν μας απασχολεί άλλωστε καθόλου, όχι γιατί είμαστε αδιάφοροι στην κριτική που μας γίνεται, αλλά γιατί ξέρουμε πολύ καλά για ποιο σκοπό χρησιμοποιούνται αυτές οι κατηγορίες και τα προσωνύμα. Επομένως μπορείτε να τα λέτε όσο θέλετε, δικαίωμά σας, ανεπιτρέαστους μας αφήνουν, το λέω για άλλη μια φορά αυτές οι εκτιμήσεις.

Θα μπορούσα και εγώ να ασκήσω κριτική στο ίδιο πεδίο, επιστρέφοντάς σας ορισμένα. Πολλά από τα επιχειρήματα που φέρατε από αυτό το Βήμα, ή που αναφέρονται στην εισηγητική

έκθεση του νομοσχεδίου, σαν επιχειρήματα, είναι επιχειρήματα τα οποία έχουμε διαβάσει να λέγονται εδώ και εκατόν πενήντα χρόνια και μάλιστα σαν αντικείμενο διαλόγου. Διότι και πριν εκατόν πενήντα χρόνια και πριν διακόσια και πριν τριακόσια χρόνια, η συζήτηση γινόταν για το πώς θα εκσυγχρονισθούν τα μέσα εκμετάλλευσης και καταπίεσης των εργαζομένων και η ίδια συζήτηση, επίσης, γινόταν για το πώς θα εκσυγχρονισθούν τα μέσα αντίδρασης, αντίστασης και πάλης των εργαζομένων. Θα μπορούσα λοιπόν και εγώ να σας επιστρέψω πολλά από αυτά που μας σίπατε σαν φιλοσοφία. Είναι πασίγνωστα. Και επειδή χρησιμοποιήσατε και ολίγον Μαρξ, επιλεκτικά, αν αφαιρέσετε κανείς κάποιους όρους, που βεβαίως αλλάζουν, το περιεχόμενο της συζήτησης που κάνουμε σήμερα, δεν είναι καθόλου καινούριο. 'Αρα, λοιπόν, και εσείς και εμείς ως ένα βαθμό χρησιμοποιούμε την πείρα -και καλά κάνουμε - από διαφορετική σκοπιά του παρελθόντος. Αν, παραδείγματος χάρη, θεωρείται εκσυγχρονιστικό το να παρουσιάζουμε το θέμα της τηλεργασίας σαν κάτι το καινούριο, ειλικρινά, λυπάμαι πάρα πολύ. Για εξηγήστε μας τι είναι αυτή η τηλεργασία. Τα μέσα αλλάζουν, οι σκοποί δεν αλλάζουν. Εγώ τουλάχιστον από όσο ξέρω από την εμπειρία μου, τηλεργασία είναι αυτό το φαινόμενο που ζούμε και που τουλάχιστον εμείς σαν Κομμουνιστικό Κόμμα το καταγγέλλουμε. Υπάρχει ο σύγχρονος δουλέμπορος, που έχει έναν αριθμό υπαλλήλων και πάινει τηλέφωνο την καθαρίστρια για να της πει: πήγαινε δυο ημέρες να καθαρίσεις το νοσοκομείο, πήγαινε μία ημέρα να καθαρίσεις το σχολείο, έλα τρεις μέρες να δουλέψεις στο ξενοδοχείο. Είναι και αυτή τηλεργασία. Βεβαίως τηλεργασία χρησιμοποιούν και οι χρηματιστές. Μέσω τηλεφώνου και άλλων μέσων ενημερώνονται για τις εξελίξεις και πάινουν τα μέτρα τους. Τι θα πει, δηλαδή, έχουμε το καινούριο ζήτημα της τηλεργασίας. Τηλεργασία προσφέρουν και αυτοί που δίνουν διάφορες γνώσεις και καυτές συμβουλές από το τηλέφωνο. Και αυτό τηλεργασία είναι. 'Όλα αυτά είναι τίποτα το σύγχρονο, ή κατι που πρέπει να μας δημιουργήσει την αίσθηση ότι όλα πρέπει να αλλάξουν;

Κι αν όλα πρέπει να αλλάξουν, θα πρέπει να αλλάξουν όλα εις βάρος των εργαζομένων; Γιατί αυτές οι αλλαγές γίνονται. 'Η τα περί παγκοσμιοποίησης είναι καινούρια ζήτημα; Είναι καινούριο φαινόμενο η παγκοσμιοποίηση; Το καινούριο που υπάρχει είναι ότι σήμερα προστέθηκε και έγινε ενιαίο το 1/3 της γης, που τα προηγούμενα χρόνια υπήρχε με ένα διαφορετικό κοινωνικό σύστημα.

Δεν ισοπεδώνω τα πράγματα. Υπάρχουν σημαντικές αλλαγές και εξελίξεις. Άλλα επί της ουσίας να δούμε τι αλλαγές και εξελίξεις είναι.

Επομένως, λοιπόν, όταν πασπαλίζετε και τη δική σας ομιλία με ορισμένους καινούριους όρους, δεν σημαίνει ότι φέρνετε κάτι πραγματικά καινούριο για το λαό.

Δεύτερον, προσπαθήσατε να αποδείξετε σε κάτι ιδιαίτερο και σημαντικό τη διελκυστίνδα δευτερουσιούσών διαφωνών που αναπτύχθηκαν και κατά τη συζήτηση στην επιτροπή ανάμεσα στην Κυβέρνηση και στο Σύνδεσμο Ελλήνων Βιομηχάνων. Και λίγο -πολύ θέλετε να πείτε: "Βρε παιδιά μου, δεν βλέπετε ότι αυτό το νομοσχέδιο, που φέρνουμε, δεν το επικριτούν οι βιομήχανοι. 'Αρα είναι προσδευτικό".

Δεν είναι όμως έτσι τα πράγματα. Στο κάτω -κάτω και μέσα στη Βουλή τα περισσότερα νομοσχέδιά σας καταψήφιζονται. Αυτό τι σημαίνει; 'Οτι επειδή καταψήφιζονται, όλες οι καταψηφίσεις ή η ουσία τους, είναι από προσδευτική πλευρά;

Το πράγμα είναι πάρα πολύ φυσιολογικό. Ο ΣΕΒ θέλει άμεσα και γρήγορα να προχωρήσουν τα μέτρα. Και σεις θέλετε να προχωρήσετε τα μέτρα βεβαίως, αλλά με εκείνους τους ρυθμούς, τους τρόπους και τις μεθόδους τους πολιτικάντικους, τους πολιτικούς, που θα διασφαλίσουν την ανοχή ή την εξαπάτηση των εργαζομένων. Αυτή η διελκυστίνδα υπήρχε, υπάρχει και θα υπάρξει και στο μέλλον. Είναι ο τρόπος που σχετίζεται η οικονομία και η πολιτική. Δεν μπορείτε να κάνετε διαφορετικά. Η κατεύθυνση όμως που κινείστε είναι ακριβώς η ίδια και μη χρησιμοποιείτε αυτό το επιχειρήμα να μας θαμπώσετε, ότι τάχα το πρόβλημα είναι ανάμεσα σε αυτό που

θέλει ο ΣΕΒ και σε αυτό που κάνει η Κυβέρνηση.

Αυτά που λέω δεν είναι καινούρια, είναι παμπάλαια φαινόμενα, με νέες μορφές. Άλλα επί της ουσίας τους είναι ίδια.

Επιπλέον πρέπει να σας πω ότι εμείς δεν έχουμε καμία διάθεση και δεν θέλουμε να κάνουμε εποικοδομητικές προτάσεις στο νομοσχέδιο. Η μόνη εποικοδομητική πρόταση, που μπορούμε να κάνουμε, είναι η καταψήφισή του. Δεν πάρωνται γιατρειά.

Επίσης, είπατε διάφορα εκ του πονηρού, που δεν είχα το χρόνο να τα ψάξω, αλλά δεν έχω και καμία αμφιβολία για το κόμμα μου, γιατί ξέρω πολύ καλά ότι το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος, όχι μόνο τώρα αλλά και στις προηγούμενες δεκαετίες, από ταξική σκοπιά και από θέσεις ταξικής αντιπαράθεσης αντιμετώπιζε ό,τι αφορούσε τους εργαζόμενους. Επομένως, μην παρουσιάζετε ότι είχαμε συμφωνήσει και είχαμε υπογράψει. 'Ηταν και άλλη φάση τότε. Πριν από δεκαπέντε χρόνια το συνδικαλιστικό και γενικότερα το λαϊκό κίνημα είχε τη δυνατότητα να αποσπάσει ορισμένες παραχωρήσεις. Ορισμένες από αυτές άμβλυναν κάπως τα προβλήματα και άλλες βελτίωναν προσωρινά την κατάσταση των εργαζομένων. Τότε -αν θέλετε- είχε νόημα σε ορισμένες δύσκολες στιγμές να συμφωνείς προσωρινά, χωρίς να παραιτείσαι από τους βασικούς σου στόχους, σε αυτό που λέμε "το κάτι σχετικά καλύτερο ή το μικρότερο κακό". Σήμερα δεν έχει κανένα νόημα να διαλέγεις ανάμεσα στο μεγαλύτερο και στο μικρότερο κακό. 'Άλλωστε άλλα κόμματα εδώ σας έκαναν εποικοδομητικές προτάσεις. Εμείς δεν πρόκειται να μπούμε στη λογική, πόσο τοις εκατό θα είναι το ποσοστό της μερικής απασχόλησης. Και- αν θέλετε δεν θα μας χρησιμοποιήσετε σήμερα, γιατί είναι άλλη φάση, ούτε σε τέτοιου είδους εποικοδομητικές προτάσεις. 'Οποτε το κάναμε, σε ορισμένες περιπτώσεις, καλά το κάναμε τότε. Σήμερα έχει εξεπερασθεί αυτή η εποχή. Βλέπετε, δεν είμαστε και τόσο δογματικοί. Παρακολουθούμε τις εξελίξεις.

Σήμερα είναι η εποχή γενικής επίθεσης και από την πλευρά μας θα είναι γενικής αντεπίθεσης. Δεν θα παρασυρθούμε σε αυτές τις λογικές, να σας δώσουμε κάποια ποσοστά, τα οποία μετά θα ρθείτε και θα τα χρησιμοποιήσετε ότι συμφωνούμε στη γενική σας κατεύθυνση. Και ας βγάλουν συμπεράσματα τα άλλα κόμματα, που νομίζουν ότι θα κατοχυρωθούν σαν κόμματα της εποικοδομητικής κριτικής, προσφέροντας τέτοιες προτάσεις. Και δεν μετανιώσαμε που είπαμε, ούτε μία μετοχή στους ιδιώτες, εδώ και μερικά χρόνια. 'Οχι γιατί μία μετοχή θα άλλαζε τη φύση των επιχειρήσεων, αλλά την ξέραμε, ήταν το πρώτο βήμα για να νομιμοποιηθεί αυτό που γίνεται σήμερα, το γενικό ξεπουλήμα. Στη σημερινή, λοιπόν, φάση δεν πρόκειται να πάρετε τέτοιες προτάσεις από εμάς.

'Έχουμε πλήρη συνείδηση σαν Κ.Κ.Ε. ότι αυτό το νομοσχέδιο που φέρνετε και τα άλλα που θα φέρετε -δεν τέλειωσε το πράγμα, δεν έχουμε "πιάσει πάτο", με συγχωρείτε για την έκφραση, ακόμα στην αρχή είμαστε- δεν θα ανεβάσουμε στα ύψη την εκμετάλλευση και καταπίεση μόνο του εργαζομένου. Θα τον πλήξουν οικονομικά, θα τον πλήξουν πολύπλευρα και στην οικογενειακή του ζωή -αναπτύχθηκαν και από τους Βουλευτές του Κ.Κ.Ε. πάρα πολλά επιχειρήματα, που δεν τα επαναλάβω - θα δημιουργήσουν και σοβαρές δυσκολίες στην οργάνωση των αγώνων των εργαζομένων και στην ανάπτυξη του συνδικαλιστικού κινήματος. 'Άλλωστε ένας από τους στόχους του νομοσχέδιου είναι η διάλυση του συνδικαλιστικού κινήματος. Θα υπάρξουν δυσκολίες, το γνωρίζουμε αυτό. Δεν θα είναι τα πράγματα το ίδιο εύκολα, να αναπτύσσονται συνεχώς αγώνες, γιατί πια η δαμόκλειος σπάθη της απόλυτης θα υπάρχει. Τα προηγούμενα χρόνια υπήρχε η δυνατότητα, όταν ένας εργαζόμενος υπέκυπτε στην πίεση του εργοδότη και υπέγραψε -αν θέλετε- και μία ατομική σύμβαση ή έκανε μία ατομική συμφωνία, υπήρχε η δυνατότητα στην πορεία, εάν στηρίζοταν από τα συνδικάτα ή αν έβρισκε το κουράγιο να πάει να την καταγγείλει και εκ των υστέρων να πάρει αναδρομικά ό,τι έχασε. Γιατί τότε υπήρχε η νομοθεσία που δεν αναγνώριζε αυτές τις ατομικές συμβάσεις και τις ατομικές, προφορικές ή γραπτές συμφωνίες. Σήμερα όλη η φιλοσοφία

του νομοσχεδίου είναι ότι τα πάντα μπορούν να γίνουν, αρκεί να συμφωνούν οι εργαζόμενοι. Και ξέρουμε πως θα συμφωνήσουν αρκετοί εργαζόμενοι και με ποιους όρους. Με όρους καθαρά υποταγής και βίας, ανοιχτής ή συγκαλυμμένης. Και αυτό είναι το πιο σοβαρό από όλα τα άλλα που φέρνει το νομοσχέδιο. Το εμφανίζει σαν προϊόν εθελοντικής συμφωνίας των εργαζομένων. Δεν υπάρχει εθελοντισμός σε αυτήν την περίπτωση, υπάρχει το κνούτο του εργοδότη που κυριαρχεί. Δεν υπάρχει ισότιμη σχέση, δεν υπάρχει ποτέ, και ακόμη χειρότερη είναι η σχέση σήμερα. Επομένως, σαν Κ.Κ.Ε. δεν έχουμε αυταπάτες. Θα προκληθούν δυσκολίες. Πάντως να ξέρετε ότι ειδικά αυτό το νομοσχέδιο, η φιλοσοφία του και όλα τα επόμενα, που θα ρθουν –και θα ρθουν, ανάλογα με τις αντιτάσεις και των εργαζομένων– θα αποτελέσει κυριολεκτικά το νεκροθάφτη και το δικό σας και της πολιτικής σας. Είναι μία πρόβλεψη που μπορεί βεβαίως να μην μπορεί να την προσδιορίσω πως θα κλιμακωθεί χρονικά. Και θα ήταν από την πλευρά μου πολύ υπερβολικό, από την πλευρά μας σαν Κ.Κ.Ε., να βάλουμε τέτοια χρονοδιαγράμματα. Άλλα κυριολεκτικά θα γίνει ο νεκροθάφτης σας, γιατί η ζωή θα μετατραπεί ή μάλλον θα χειροτερέψει τόσο πολύ η ζωή της μεγάλης πλειοψηφίας των εργαζομένων, όχι όλων, γιατί και ορισμένους τους εξαγοράζετε συστηματικά και θα τους εξαγοράσετε και στην πορεία. Άλλα θα γίνει τόσο άσχημη η ζωή των εργαζομένων, που θα ξεπεράσουν τις φοβίες, τις αναστολές που έχουν σήμερα, γιατί δεν θα έχουν να χάσουν και τίποτα. Και μην υποτιμάτε, μπορεί να περνάμε και περιόδους ύφεσης στην εκδήλωση των συνδικαλιστικών αγώνων και του κινήματος και αυτό βεβαίως δεν είναι καθόλου άσχετο από τις συνδικαλιστικές ηγεσίες που υπάρχουν. Και μη σας ξενίζουν αυτά που είπε ο Μήτσος Κωστόπουλος, κάτι ξέρουμε και εμείς, δεν ζούμε στο δικό μας κόσμο. Κάτι ξέρουμε, από τα μέσα τα ζούμε αυτά. Δεν είμαστε κλεισμένοι στον Περισσό. Και οι Βουλευτές τα ξέρουν πολύ καλά, γιατί είναι μέσα στους αγώνες.

Λοιπόν, μην υποτιμάτε, πολλές φορές αυτή η περίοδος της ύφεσης δίνει και τη δυνατότητα ψύχραιμα να βγουν αρκετά συμπεράσματα και να γίνουν αρκετές υπόγειες διεργασίες. Λοιπόν, μην αισθάνεσθε ότι κάθεστε σε ασφαλείς καρέκλες και να μην το αισθάνεσθε καθόλου. Και, τουλάχιστον, εμείς πρέπει να σας πω ότι θα προσπαθήσουμε, οι καρέκλες σας να πριονιστούν, όσο γίνεται πιο γρήγορα. Βεβαίως, δεν το βλέπουμε το ζήτημα αυτό από την ίδια σκοπιά που το βλέπει η Νέα Δημοκρατία και περιμένει.

Πάμε, λοιπόν, επί της ουσίας. Δεν θα σταθώ στις συνέπειες, γιατί νομίζω ότι φωτίστηκαν. Θέλω, όμως, να πω ότι επιμελημένα κρύβετε τον πραγματικό σκοπό αυτού του νομοσχεδίου και των άλλων, που θα φέρετε, που δεν είναι τίποτα άλλο –όπως είπα και προηγούμενα– από το να κάνει ακόμα πιο φθηνή και χειραγωγήση την εργατική δύναμη.

Λέτε τώρα, ποια είναι η αιτία; Η αιτία δεν είναι το κέρδος. Η αιτία είναι άλλη. Είναι οι νέες τεχνολογίες. Εμείς σας λέμε ότι η ίδια η αιτία, το ίδιο κίνητρο που καίει την Αττική και όλη την Ελλάδα, το ίδιο κίνητρο και η ίδια αιτία είναι που οδηγεί να έρθει αυτό το νομοσχέδιο. Καίγεται η Ελλάδα, καίγονται και τα εργατικά δικαιώματα. Το ίδιο πράγμα είναι.

Λέτε ότι ευθύνονται οι νέες τεχνολογίες, ότι οι νέες τεχνολογίες καθορίζουν τις εργασιακές μορφές. Καλά, με συγχωρείτε, το πιστεύετε αυτό; Οι νέες τεχνολογίες τι είναι; Αψυχα εργαλεία είναι. Οι νέες τεχνολογίες, βεβαίως, δίνουν τη δυνατότητα στην εργοδόσια να εφαρμόζει τη μερική απασχόληση και τις ελαστικές μορφές απασχόλησης. Τα προηγούμενα μέσα παραγωγής δεν βοηθούσαν.

Η ουσία είναι ποιος κατέχει και πώς χρησιμοποιεί αυτά τα μέσα παραγωγής και όχι ότι ευθύνονται τα ίδια. Διότι μη θέλετε τελικά να γίνουν οι εργαζόμενοι εχθροί των νέων τεχνολογιών. Αντίθετα, πρέπει να διεκδικήσουν την κατοχή και τη χρήση τους. Οι νέες τεχνολογίες ευθύνονται; Η επιστήμη πραγματικά έχει κάνει τεράστια άλματα. Η φτώχεια, όμως, η αμάθεια, ο υποσιτισμός, η εγκληματικότητα, οι ασθένειες, κυριαρχούν στον πλανήτη μας και μάλιστα όχι στο λεγόμενο τρίτο κόσμο,

αλλά και μέσα στην ίδια την Ευρώπη. Δηλαδή να τα βάλουμε τώρα με τις νέες τεχνολογίες;

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Ποιος τα έβαλε;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Να σας πω και κάτι άλλο; Αυτά τα επιχειρήματα ακούστηκαν και πριν εκατόν πενήντα χρόνια. Και τότε γινόταν συζήτηση ότι έχουμε να κάνουμε με βιομηχανική επανάσταση, άρα θα υπάρχει ανεργία και εργατικός στρατός άνεργος ή μισοάνεργος και άρα οι εργαζόμενοι πρέπει να καθορίσουν πόσοι πρέπει να εργάζονται και να μην εργάζονται, να καθορίσουν το ύψος της απασχόλησης, ενώ στην πραγματικότητα το ύψος της απασχόλησης το καθορίζει το κέρδος και όχι οι ίδιοι οι εργαζόμενοι. Δεν είναι εθελοντές άνεργοι οι εργαζόμενοι, ούτε εθελοντές μερικά απασχολούμενοι.

Επίσης, μιλάτε για την παγκοσμιοποίηση και τη δράση του κεφαλαίου σαν να είσαστε εσείς κάτι έξω από τη δράση του κεφαλαίου. Τι είναι αυτή η παγκοσμιοποίηση, πέρα από το ότι το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης, βεβαίως σε πιο χαμηλές μορφές και εντάσεις, υπάρχει εδώ και τριακόσια χρόνια και πιο πριν; Εν πάσῃ περιπτώσει, τι είναι αυτή η παγκοσμιοποίηση; Η παγκόσμια δράση των κεφαλαίων. Δεν μου λέτε, τα κεφαλαία κινούνται ελεύθερα, δίχως τη συνδρομή των κυβερνήσεων; Η ανατροπή των εργασιακών σχέσεων, που έχει συμβεί, έγινε δίχως τη συνδρομή των κυβερνήσεων; Από μόνα τους κινούνται τα κεφαλαία, τα χρήματα; Πείτε να φέρουν εδώ μερικά δισεκατομμύρια, για να δώμε αν θα κινηθούν μόνα τους. Δεν κινούνται. Δεν έχει πόδια το χρήμα. Κινούνται με το μαλά, τα πόδια και τα χέρια των κυβερνήσεων και των άλλων, βεβαίως, διακρατικών οργανισμών.

Απέναντι στη Νέα Δημοκρατία δεν θα χρησιμοποιούσα αυτό το επιχείρημα, διότι η Νέα Δημοκρατία μιλάει πάρα πολύ καλά. Όχι πολύ σωστά, πολύ καλά από την πλευρά της. Μιλάει καθαρά και λέει ότι πρέπει να γίνει αυτό που θέλει το μεγάλο κεφάλαιο. Τέλειωσε. Εάν περισσεύει και κάτι για το λαό, ας περισσέψει.

Εσείς, όμως, μιλάτε γι' αυτό το κεφάλαιο, το οποίο λέτε πως επιβάλλει τις αλλαγές σαν να πρόκειται για κάτι ένοι από εσάς. Δεν έχετε καμία σχέση εσείς μ' αυτό το κεφάλαιο. Λέτε ότι κοιτάξτε να δείτε, στη ζωή περπάτησαν αυτά τα πράγματα κι εμείς πρέπει να τα ρυθμίσουμε.

Κατ' αρχήν, πώς περπάτησαν; Από το 1986 το ΠΑΣΟΚ ψήφισε θεσμικό πλαίσιο, το οποίο βεβαίως μπροστά σ' αυτό που υπάρχει σήμερα φαίνεται θαυμάσιο, αλλά ήταν η αρχή αυτής της βάρβαρης πορείας, που άνοιγε το δρόμο. Εκλεισε όμως, αν θέλετε, μάτια και αυτιά σ' αυτό που έκανε η εργοδοσία.

Οι δε επιθεωρήσεις εργασίας και οι άλλοι ελεγκτικοί μηχανισμοί και τότε και σήμερα για τα μάτια του κόσμου ελέγχουν. Έχετε δει εργοδότη να κάθεται στο σκαμνί; Μήπως έκανε στο Λάτσης με τόσους νεκρούς, που είχε, με δεκατρείς καμμένους; Δεν κάθονται αυτοί. Κάτι μικρομεσαίοι κάθονται.

Κάνετε, λοιπόν, ρυθμίσεις. Και οι ρυθμίσεις έχουν ένα διπλό χαρακτήρα σ' αυτό που κάνετε.

Πρώτον, θέλετε οπωσδήποτε να νομιμοποιήσετε αυτό που υπάρχει και γι' αυτό τις κάνετε τις ρυθμίσεις. Όχι προς όφελος των εργαζομένων, αλλά προς όφελος της εργοδοσίας.

Δεύτερον, σας ενδιαφέρει και κάτι. Μελετάτε κάθε φορά –και αυτός είναι ο ρόλος των πολιτικών και των κυβερνήσεων– μέχρι πού μπορεί να υποσκαφτεί η αγοραστική ικανότητα της εργατικής τάξης και των άλλων λαϊκών στρωμάτων. Σας απασχολείτε.

Το μεν μεγάλο κεφάλαιο τα βλέπει πιο καθαρά γυμνά οικονομικά, εσάς δε σας ενδιαφέρετε, ακριβώς για να βοηθήσετε τα κέρδη, να μελετήσετε μέχρι πού μπορεί να υποσκαφθεί η αγοραστική ικανότητα. Τέτοιες ρυθμίσεις λοιπόν κάνετε. Και θέλετε εσείς τώρα να σας δώσουμε και συγχαρητήρια γιατί τα νομιμοποιείτε!

Και αν θέλετε, αν αφήνετε κάποιο παραθυράκι, το αφήνετε μόνο, για να παραπλανήσετε τον κόσμο, για να του

δημιουργήσετε την αυταπάτη ότι ως εδώ ήταν το κακό, για να ανοίξετε τους ασκούς του Αιόλου στην πορεία, αν σας αφήσει βεβαίως ο λαός. Αυτή είναι η ουσία του νομοσχεδίου που φέρνετε.

Και τις ενώσεις προσώπων που λέτε, τις οποίες δεν τις θέλουν οι βιομήχανοι, τις κάνετε έξυπνα, γιατί ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι σήμερα οι εργαζόμενοι αναζητούν πολλές μορφές έκφρασης και δράσης στα πλαίσια του συνδικαλιστικού κινήματος ή θέλουν να προλάβουν και τις αρνητικές εξελίξεις στη νέα δομή του συνδικαλιστικού κινήματος, που εποιημάζετε με βάση την αντιστοίχιση στις νέες εργασιακές σχέσεις. Και ακριβώς, θέλετε να δέσετε το πράγμα καλά. Σε κάθε χώρο δουλειάς να υπάρχει μια ένωση προσώπων, για να εγκλωβίζονται οι εργαζόμενοι. Δεν σας ενδιαφέρει να υπάρχουν ταξικές και αγωνιστικές οργανώσεις.

Τέλος, φέρατε και ένα άλλο επιχείρημα, ότι τώρα δεν υπάρχει το οργανωμένο, το δυνατό συνδικαλιστικό κίνημα και επομένως, οι εργαζόμενοι είναι ξεκρέμαστοι. Και αυτό είναι έξω από τη δική σας δράση και πρακτική; Μπας και το θέλατε οργανωμένο; Μπας και το θέλετε γνήσιο εκπρόσωπο των εργαζόμενών;

Δηλαδή, ποιο είναι το συμπέρασμα; Αφού καλλιεργείτε το έδαφος για μια συγκεκριμένη πολιτική, επικαλείσθε το αποτέλεσμα σαν κάτι το ανεξάρτητο από τη θέληση του λαού και ανεξάρτητο από τη δική σας ευθύνη. 'Αρα, αυτό το αποτέλεσμα είναι κάτι ξένο και πρέπει να το πάρουμε υπόψη σαν αντικειμενικό. Αυτή είναι η μεθοδολογία με την οποία έχετε φτιάξει αυτό το νομοσχέδιο. Είναι χαριστική βολή στα δικαιώματα των εργαζόμενών και στις ανάγκες τους. Όμως, στην πολιτική δεν υπάρχει τελευταία χαριστική βολή. Αν ήταν η τελευταία, κάτι πήγαινε και ερχόταν. Θα έρθουν και άλλες.

Γ' αυτό εμείς, σαν Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, κοιτάμε τη δουλειά μας. Παραμένουμε με το δικό μας περιεχόμενο βεβαίως σταθεροί σε πολλά και αν θέλετε, πραγματικά προβληματιζόμαστε και αναζητούμε τι είναι εκείνο το καινούριο, το σύγχρονο που θα κάνει πιο αποτελεσματικό το συνδικαλιστικό και το λαϊκό κίνημα, για να βάλει κυριολεκτικά μια βόμβα στα θεμέλια αυτού του συστήματος, αν θέλει να μιλήσει για έναν πραγματικό εκσυχρονισμό και ανανέωση των δικαιωμάτων του. Αυτή είναι η άποψή μας. Αυτή είναι η θέση μας.

Και τελειώνω, λέγοντας το εξής: Και από τον Πρόεδρο της Βουλής και από εσάς, αλλά και από τον εισηγητή του Π.Α.Σ.Ο.Κ. ειπώθηκε κάτι βαρύ σήμερα, με αφορμή την πρότασή μας για τις πυρκαγιές και νομίζω ότι δεν αφορούσε μόνο το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας. Κάτι ειπώθηκε περί δημαρχιών. Κοιτάξτε να δείτε, μιλώντας για το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, πρέπει να πω, ότι και να θέλουμε, δεν μπορούμε να γίνουμε δημαρχοί. Καρικατούρες θα είμαστε! Είναι αδύνατο, κατ' αρχήν, να σας σπάσουμε. Είσαστε στη φάση μεταπτυχιακά και επάνω. Δεν γίνεται. Και να θέλουμε, δεν μπορούμε. Βεβαίως, δεν θέλουμε. Δεν έχουμε ανάγκη να είμαστε δημαρχοί. Ξέρετε γιατί; Γιατί θα το πληρώσουμε πρώτοι εμείς σαν κόμμα. Την κομμουνιστική δημαρχιά δεν την πληρώνει ο λαός, την πληρώνουμε εμείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κυρία Παπαρήγα, αναφέρεσθε στον Πρόεδρο της Βουλής, ο οποίος είναι απών αυτήν τη στιγμή και του αποδίδετε αυτήν τη φράση.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Ναι, είπε για εντυπώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Είπε ότι, "δεν δέχομαι και δεν θέλω να πιστέψω ότι κάνετε αυτήν την παρέμβαση για εντυπώσεις". Εσείς του αποδίδετε το αντίθετο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Με συγχωρείτε πάρα πολύ. Δεν καταλαβαίνω. Μόλις πω για τον Πρόεδρο της Βουλής, ξεσηκώνεται το σύμπαν. Τι είναι ο Πρόεδρος της Βουλής; Είναι υπεράνω κριτικής;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Είναι απών ο Πρόεδρος της Βουλής αυτήν τη στιγμή...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρι-

κής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Δεν πειράζει. Θα έχει την ευκαιρία να απαντήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): ... και θέλω να αποκαταστήσω την αλήθεια, γιατί δεν είπε αυτό το οποίο του αποδίδετε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Δεν μου λέτε, όταν ακούγονται διάφορα -και δικαίωμά σας να λέγονται- για το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, είμαστε πάντα παρόντες; Δεν τον είπα κλέφτη!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ξέρετε ότι το Προεδρείο και ο Πρόεδρος της Βουλής με κάθε αντικειμενικότητα αντιμετωπίζει όλες τις πτέρυγες σε αυτήν την Αίθουσα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Κλέφτη τον είπα; Είπα ότι μας απέδωσε την κατηγορία ότι μας ενδιαφέρουν οι εντυπώσεις και όχι η ουσία. Ωραία, πάρων πίσω τη λέξη δημαρχιά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Δεν είπε αυτό.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Είναι υπεράνω κριτικής ο Πρόεδρος της Βουλής; Κανένας δεν είναι υπεράνω κριτικής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Δεν είπε αυτό. Είπε ότι δεν θέλω να δεχθώ ότι το κάνετε για εντυπώσεις, αλλά διότι πράγματι σας ενδιαφέρει το θέμα. 'Οπως μας ενδιαφέρει όλους αυτό το θέμα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Σας παρακαλώ πάρα πολύ να μη διακόπτετε. Όταν τελειώσω, μπορείτε να τα πείτε. Κανένας δεν είναι υπεράνω κριτικής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ούτε κανείς θέτει τον εαυτό του υπεράνω κριτικής.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Και εγώ όταν απουσιάζω από τη Βουλή, έχει δικαίωμα ο καθένας να αναφερθεί επώνυμα σε εμένα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Απλούστατα θέλω ως Προεδρεύων της Βουλής να αποκαταστήσω τα πράγματα όπως πραγματικά συνέβησαν.

Ορίστε, συνεχίστε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Δεν έχω σκοπό να συνεχίσω. Απλώς λέω ότι τα δικαιώματα μας θα τα ασκούμε. Δεν είπαμε κανέναν ούτε κλέφτη ούτε τίποτε άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ανεμπόδιστα θα ασκείτε τα δικαιώματά σας. Και ο καθένας έχει αυτά τα δικαιώματα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Θα σας παρακαλέσω όμως να βρείτε άλλα επιχειρήματα. Εμάς δεν πρέπει να μας λέτε δημαρχιών. Αυτό λέμε. Βεβαίως, μπορείτε να μας λέτε, δικαιώματα σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Αυτό λέμε, ότι αυτό δεν ελέχθη. Εν πάσῃ περιπτώσει να τελειώνει αυτή η παρένθεση.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.Ι.): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να κάνω μια πρόταση διαδικαστική πριν προχωρήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κατ' αρχήν, έχετε το λόγο επί του νομοσχεδίου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.Ι.): Να κάνω μια πρόταση και αν δεν δεχθεί το Τμήμα, να ανέβω στο Βήμα να μιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ορίστε έχετε το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.Ι.): Λέω το εξής. Με την πλειοψηφία της Βουλής πάρθηκε μια απόφαση να γίνει μια μόρια μέρα συζήτηση επί της αρχής του νομοσχεδίου και άλλες τρεις επί των άρθρων.

Επειδή υπάρχουν πολλοί συνάδελφοι Βουλευτές οι οποίοι έχουν εγγραφεί και θέλουν να μιλήσουν -δεν εκφράζω μόνο προσωπική μου άποψη ως Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.Ι.,

πιστεύω ότι εκφράζω τις απόψεις πολλών – θα έκανα την εξής πρόταση γιατί νομίζω ότι μπορεί να γίνει αυτό και δεν αποβαίνει σε βάρος του χρόνου που αποφάσισε η πλειοψηφία. Αντί να ολοκληρωθεί απόψε η συζήτηση επί της αρχής, οπότε αναγκαστικά θα μιλήσω τώρα –άρα οι άλλοι συναδέλφοι, γιατί θα πάρει το λόγο και ο εκπρόσωπος του Συνασπισμού, θα πάρουν το λόγο μετά τις 12– θα έλεγα να αποφασίσουμε να είναι και αύριο ημέρα συζήτησης επί της αρχής του νομοσχεδίου, ώστε να μείνουν δύο μέρες επί των άρθρων. Οπότε τότε και εγώ και ο κ. Δραγασάκης, που συμφωνεί, θα μιλήσουμε αύριο επί της αρχής. Να συνεχίσουν επί της αρχής οι άλλοι συναδέλφοι για να διευκολύνουμε εμείς ως Αρχηγοί των κομμάτων ή ως εκπρόσωποι των κομμάτων τη διαδικασία και την ομιλία των άλλων Βουλευτών.

Αν νομίζετε ότι αυτό εξυπηρετεί – και νομίζω ότι εξυπηρετείτο τότε να μην πάρω το λόγο εγώ και ο κ. Δραγασάκης απόψε και να μιλήσουμε αύριο. Αλλιώς θα ανέβω τώρα στο Βήμα να μιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Θα μιλήσετε, κύριε Πρόεδρε. Δεν μπορούμε αυτήν την ώρα στις 10.30 να διακόψουμε τη συνεδρίαση τη στιγμή που υπάρχουν ομιλητές και μάλιστα αρκετοί.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.Ι.): Δεν είπα να διακόψουμε. Είπα ότι δεν θα μιλήσω εγώ και ο κ. Δραγασάκης, εγώ ως Πρόεδρος και ο κ. Δραγασάκης ως εκπρόσωπος, απόψε. Να συνεχίστε η συζήτηση με Βουλευτές που είναι γραμμένοι στον κατάλογο και αύριο να συνεχίστε η συζήτηση επί της αρχής και να μιλήσουμε εμείς και όσοι Βουλευτές απομείνουν επί της αρχής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κύριε Πρόεδρε, θα προχωρήσουμε τη συνεδρίαση. Όπως ξέρετε, είναι η πρώτη μέρα και θα πάμε πέραν της δωδεκάτης. Κατά συνέπεια θα εξαντληθεί και ο κατάλογος των εγγεγραμμένων να μιλήσουν. Οπότε δεν μπορεί να μείνει μέρος της συνεδρίασεων για να ομιλήσετε εσείς και ο κ. Δραγασάκης. Θα παρακαλέσω να πάρετε το λόγο όπως έχετε ζητήσει.

Ορίστε έχετε το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.Ι.): Κυρίες και κύριοι συναδέλφοι, κατ' αρχήν πρέπει να τοποθετηθώ εκ μέρους του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος επί του νομοσχεδίου και να πω ότι είμαστε κατά της αρχής του νομοσχεδίου, γιατί κατά την άποψή μας, στο όνομα του εκσυγχρονισμού και της "προσαρμογής" των εργασιακών σχέσεων, γίνεται ευθεία επέμβαση σε βάρος των εργαζομένων, σε βάρος του βιοτικού επιπέδου και των δικαιωμάτων των εργαζομένων, στις εργασιακές σχέσεις.

Ασφαλώς θεωρούμε ότι αυτό είναι και κοινωνικά άδικο, αλλά και οικονομικά ανορθόδοξο και ότι η πολιτική αυτή είναι οικονομικά αδιέξοδη. Είναι μια πολιτική η οποία θα φέρει νέα κέρδη στην πολύ μεγάλη εργοδοσία. Θα αποδυναμώσει περαιτέρω την παραγωγική βάση της χώρας και ασφαλώς θα φέρει μεγαλύτερη φτώχεια μεταξύ των εργαζομένων.

Προσπάθησε ο κύριος Υπουργός Εργασίας να εμφανίσει στο Τμήμα και στον ελληνικό λαό ότι δήθεν με τις ρυθμίσεις αυτού του νομοσχεδίου οφελούνται οι εργαζόμενοι.

Υποβάλλω το απλό ερώτημα, που πιστεύω ότι το υποβάλλει και ο κάθε πολίτης. Μα, αν είναι έτσι και το νομοσχέδιο αυτό, με τις ρυθμίσεις που κάνει εξυπηρετεί τα δικαιώματα των εργαζομένων, τότε μπορείτε να μας πείτε γιατί επιλέξατε με κατεπείγουσες ουσιαστικά διαδικασίες τη συζήτησή του στις αρχές του Αυγούστου που η πλειοψηφία του ελληνικού λαού βρίσκεται σε διακοπές;

Ακολουθείτε, στο όνομα δήθεν του εκσυγχρονισμού, αναχρονιστικές και καταδικασμένες στη συνειδηση του εργαζόμενου λαού και των πολιτών μεθοδεύσεις, γιατί φοβάστε τον ελληνικό λαό, φοβάστε τους εργαζόμενους, γιατί γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι αυτές οι ρυθμίσεις που γίνονται μέσα από αυτό το νομοσχέδιο είναι αρνητικές για το βιοτικό επίπεδο, για τα δικαιώματα των εργαζομένων. Και αυτή δεν είναι και πολιτικά έντιμη μέθοδος. Αποδεικνύει επιπλέον ότι εσείς οι ίδιοι δεν πιστεύετε σ' αυτήν την πολιτική, την οποία προωθείτε,

γιατί δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα της ελληνικής οικονομίας, αλλά και της πλειοψηφίας του ελληνικού λαού. Και επιπλέον γιατί εκ του λόγου αυτού φοβάστε τον ίδιο τον ελληνικό λαό και φέρνετε στις 4 Αυγούστου, στο μήνα που φεύγει ο κόσμος όλος για διακοπές, ένα τέτοιο μεγάλης σημασίας για την οικονομία και την κοινωνία μας και κυρίως για τους εργαζόμενους νομοσχέδιο. Αυτό σαν μια πρώτη βασική παρατήρηση και απάντηση.

Κυρίες και κύριοι συναδέλφοι, στην ομιλία του ο ίδιος ο Υπουργός Εργασίας δέχθηκε αυτό που είναι μια ελληνική πραγματικότητα, ότι στην Ελλάδα η αμοιβή εργασίας είναι η χαμηλότερη απ' όλες τις χώρες της Ευρώπης. Δέχθηκε επίσης αυτό που είναι πραγματικότητα, ότι το μισθολογικό κόστος στην Ελλάδα είναι το μικρότερο απ' όλες τις χώρες της Ευρώπης και αντιστοιχεί μόνο στο 17% του συνόλου του κόστους παραγωγής. Παρ' όλα αυτά, παρ' όλο και τη σημερινή ομολογία του κυρίου Υπουργού και της Κυβέρνησης, επιχειρείτε μέσα από αυτό το νομοσχέδιο για πολλοστή φορά τα τελευταία οκτώ χρόνια και τα τέσσερα χρόνια που είναι Κυβέρνηση το νέο ΠΑ.ΣΟ.Κ., νέα επέμβαση σε βάρος του εισοδήματος, σε βάρος των δικαιωμάτων των εργαζομένων. Το υπόλοιπο 83% του κόστους παραγωγής, που αυτό το καταλαμβάνει κυρίως η αμοιβή του κεφαλαίου με τα υψηλά επιτόκια, με τα χρηματοοικονομικά, το αφήνετε ανέπαφο επί σειρά ετών. Να αποδείξω έτσι ιδεολογικοπολιτικά, αλλά και οικονομικά ότι αυτή η Κυβέρνηση είναι κυβέρνηση συνειδητά συντηρητική, αντιλαϊκή, που κάνει τα πάντα για να πολλαπλασιάσει τα υπερκέρδη των οικονομικά ισχυρών στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και διεθνώς σε βάρος κατά τρόπο άδικο των λαϊκών στρωμάτων και στη συγκεκριμένη περιπτώση των εργαζομένων υπό τη στενή του όρου έννοια.

Αυτή είναι η ιδεολογικοπολιτική παρατήρηση πάνω στις ρυθμίσεις που κάνει το νομοσχέδιο. Εμείς θεωρούμε ότι αυτό είναι μεγάλο λάθος. Πέρα από την ιδεολογικοπολιτική διαφωνία μας, είναι λάθος και για λόγους οικονομικούς, διότι ακριβώς μέσα από αυτήν την πολιτική, που περνάει και με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, μειώνοντας συνεχώς και ποικιλοτρόπως την αγοραστική δύναμη του εργαζόμενου λαού και προσπαθώντας να μοιράσει τη συνεχώς μειούμενη απασχόληση μεταξύ περισσότερων ανέργων ή μη, τελικά μειώνει τη ζήτηση στα λαϊκά στρώματα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την παραπέρα μείωση της παραγωγικής δραστηριότητας, τη θέση εκτός οικονομίας και άλλων μικρών και μεσαίων γεωργικών και αστικών επιχειρήσεων, πράγμα που θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία, στα έσοδα του κράτους, –στα υγιή έσοδα του κράτους– και ασφαλώς και στην ίδια την κοινωνία.

Προπαντός θα έχει επιπτώσεις στους νέους, στους άνεργους και σε εκείνους τους μισθωτούς και τους εργάτες που έχουν εισόδημα κάτω από το όριο της φτώχειας. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι σύμφωνα με επίσημες εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ελλάδα που έχει ενεργό πληθυσμό περίπου έξι εκατομμύρια τα δύο εκατομμύρια διακόσιες χιλιάδες βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας.

'Άρα με αυτό το νομοσχέδιο γίνεται νέα επέλαση σε βάρος των εργαζομένων και τελικά σε βάρος της ελληνικής οικονομίας με τις δομές που έχει η οικονομία και η κοινωνία μας. Παραδίδει τη χώρα αυτό το νομοσχέδιο, αλλά και τον ελληνικό λαό βιορά στα χέρια των μεγάλων οργανωμένων οικονομικών συγκροτημάτων ευρωπαϊκών και διεθνών μέσα από αυτήν την επέμβαση που κάνει στα εργασιακά δικαιώματα και στις αποδοχές των εργαζομένων.

Φαίνεται ότι ο κύριος Πρωθυπουργός και ο κύριος Υπουργός δεν παρακολουθούν καθόλου τις εξελίξεις, ίσως γιατί δεν έχουν χρόνο. Δεν παρακολούθησαν τα ερωτηματικά και τους προβληματισμούς που κάνουν διεθνούς φήμης οικονομολόγοι, κοινωνιολόγοι, αναλυτές και διανοούμενοι –όχι σοσιαλιστές ή κομμουνιστές– που λειτουργούν σε κορυφαίες υπηρεσίες της μητρόπολης του νεοκαπιταλισμού και της παγκοσμιοποίησης της αγοράς δηλαδή στις ΗΠΑ. Γίνονται συντηρητικότεροι των συντηρητικών. Το ίδιο κάνει και η Νέα Δημοκρατία.

Εάν είχαν το χρόνο να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις, θα

έβλεπαν ότι ο νεοφιλελευθερισμός και η παγκοσμιοποίηση της αγοράς –όταν τα αναφέρουν στάζει μέλι το στόμα τους– τα οποία επικαλούνται για να διεμβολίσουν τα δικαιώματα των εργαζομένων, όπως λέει σήμερα ο ίδιος Υπουργός των Οικονομικών της Αμερικής, σε αυτήν τη μεταβιομηχανική εποχή της επανάστασης της τεχνολογίας όπου καταργούνται χωρίς να αντικαθίστανται πολλές θέσεις εργασίας εργατικού επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού, τα κοινωνικά προβλήματα που δημιουργούνται κυρίως με την αλματώδη αύξηση της ανεργίας και με τον περιορισμό του κράτους πρόνοιας, θα κατεδαφίσουν το ίδιο το νεοφιλελεύθερο σύστημα της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας. Οι ίδιοι κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου. Είναι αυτοί οι ίδιοι οι συντηρητικοί των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Αυτό θα γίνει εάν δεν καθήσουν οι συντηρητικές κυβερνήσεις και οι οικονομικές ελίτ μαζί με τις ελίτ των ειδικών της διανόησης να αντιμετωπίσουν αυτά τα προβλήματα με πρώτη την ανεργία.

Και έρχεται σήμερα η Κυβέρνηση του κ. Σημίτη δια στόματος του Υπουργού Εργασίας να μας πει ότι μέσα από τέτοιες ρυθμίσεις που αφορούν δικαιώματα και μοιράζουν μιζέρια και φτώχεια μεταξύ των εργαζομένων, θα αντιμετωπίσουν τα προβλήματα. Αυτό το ονομάζουν εκσυγχρονισμό μέσα από τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

Εμείς αρνούμαστε τελείως αυτήν την πολιτική, αυτήν τη λογική. Είναι λογική που περιλήφθηκε –θα οδηγήσει σε αδιέξοδα την Ευρώπη και τους Ευρωπαίους– στη συμφωνία του Μάστριχτ αλλά και στη συμφωνία του Άμστερνταμ. Ακριβώς μέσα από αυτές τις συμφωνίες, μέσα από αυτήν τη φιλοσοφία, εμείς ως ΔΗ.Κ.ΚΙ προβλέπουμε, εάν δεν αλλάξει ριζικά αυτή η πολιτική, διάσπαση της Ενωμένης Ευρώπης μεσοπρόθεσμα.

Διάσπαση που θα έρθει μετά από τεράστιες κοινωνικές εκρήξεις γιατί αυτό δεν είναι Ενωμένη Ευρώπη των λαών και των χωρών της αλληλεγγύης. Αυτό είναι μηχανισμός στα πλαίσια της άκρατης νεοκαπιταλιστικής αντίληψης για να ελέγχονται περισσότερο από τις οικονομικές ελίτ σε διεθνές επίπεδο άρα και σε ευρωπαϊκό, οι λαοί, οι πολίτες, οι εργαζόμενοι αλλά και οι χώρες που βρίσκονται υπό ανάπτυξη ή οι μικρές χώρες στον πλανήτη.

Αυτή είναι η απάντηση μας και γι' αυτό λέμε ότι οι ρυθμίσεις που γίνονται μέσα από αυτό το νομοσχέδιο εξυπηρετούν τα μεγάλα οικονομικά συγκροτήματα, είναι εις βάρος των εργαζομένων και μη μας λέει ο κύριος Υπουργός ότι υπήρχαν κάποιες κλαδικές συμβάσεις. Τότε η ανεργία στην Ελλάδα ήταν 7% με μέσο όρο στην Ενωμένη Ευρώπη 10% καταγγραμμένη ανεργία. Τότε η οικονομία είχε πάρει την κάτω βόλτα. Όμως με την πολιτική που εφαρμόζεται τα τελευταία χρόνια, τελικά στην αγορά εργασίας βγαίνουν συνεχώς άνεργοι με έμφαση τις νέες ήλικες, γυναίκες κ.ο.κ. Για την Ελλάδα είναι πιο έντονη, γιατί η πολιτική που εφαρμόζει η Κυβέρνηση στα πλαίσια αυτών των αντιλήψεων, που ανέφερα πριν, της Ενωμένης Ευρώπης, πρέπει να πω ότι μεγάλα τμήματα του αγροτικού πληθυσμού αστικοποιούνται και έτσι έχουμε στρατιές ανέργων του αστικού πληθυσμού.

Από την άλλη βλέπουμε ότι η πολιτική που εφαρμόζετε είναι πολιτική που βάζει λουκέτο σε δεκάδες χιλιάδες κάθε χρόνο μικρές και μεσαίες και αστικές επιχειρήσεις. Τι πρέπει να κάνουμε;

Το ΔΗ.Κ.ΚΙ. με σαφήνεια και κατά τρόπο εξειδικευμένο και όχι αόριστο πρότεινε από την πρώτη ημέρα που ήρθαμε στη Βουλή, όταν μίλησα σαν Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ. επί των προγραμματικών δηλώσεων κατά τρόπο συγκεκριμένο, μια ελληνική πολιτική ανάπτυξης της οικονομίας και κοινωνίας που να ανταποκρίνεται στην Ενωμένη Ευρώπη στις δομές βέβαια της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας. Προτείναμε συγκεκριμένους κλάδους και τομείς που έχουμε με βάση τα διεθνή στοιχεία και που είναι τομείς και κλάδοι που μπορούν να λειτουργήσουν οι μικρές, μεσαίες και αστικές επιχειρήσεις που ανταποκρίνονται στις δικές μας δυνατότητες και δομές της οικονομίας μας. Μην ξεχνάμε, η μικρομεσαία επιχείρηση αποτελεί πραγματικά τη σπουδαία στήλη της ελληνικής

οικονομίας, κάτι που κατάφερε να επιβιώσει με τη μικρή και μεσαία επιχείρηση. Μην ξεχνάμε ότι έχει το πλεονέκτημα της ευελιξίας έναντι της δυσκινησίας της πολύ μεγάλης οργανωμένης επιχείρησης ευρωπαϊκής ή πολυεθνικής, που έχει τη δυνατότητα να δημιουργεί μέσα από συγκεκριμένα προγράμματα και να στηρίζει το τραπεζικό σύστημα με θέσεις απασχόλησης και όχι ανεργίας. Βέβαια εσείς κάνετε τα αντίθετα και αυτό που ανταποκρίνεται στις δομές της γερμανικής, της γαλλικής και της αγγλικής οικονομίας πάτε να το εφαρμόσετε στην Ελλάδα. Και είναι αποτυχημένο 100% με τα δεδομένα τα ελληνικά. Ετσι οδηγείτε τη χώρα σε παραγωγική αποδιοργάνωση.

Όλα αυτά, αν τα βάλουμε στα πλαίσια της γενικότερης φιλοσοφίας του νεοφιλελεύθερου συστήματος, που δεν πρωθεύει παραγωγικές επενδύσεις, που δεν στηρίζει ούτε καν το παραγωγικό κεφάλαιο αλλά μόνον τον μεταπρατικό.

Γι'αυτό χθες στα "ΝΕΑ" διαβάζαμε όλοι –μπράβο σας κύριοι της Κυβέρνησης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. που έχετε το θράσος να μιλάτε για κοινωνικό πρόσωπο– ότι το επτάμηνο του '98, 87% αυξήθηκαν τα κέρδη στο Χρηματιστήριο, οι τιμές του Χρηματιστηρίου, οι τιμές των μετοχών. Εσείς είσθε προοδευτικό κόμμα; Μα σοβαρά συζητάτε; Ποιον πάτε να εξαπατήσετε; Αυτόν το λαό του οποίου του αφαιρείτε συνεχώς δικαιώματα ατομικά και συλλογικά; Αυτόν το λαό στο όνομα του περιορισμού των ελλειμμάτων και της βελτίωσης των αριθμών που τον έχετε οδηγήσει σήμερα στο να καίγονται περιουσίες, στο να καίγονται άνθρωποι πυροσβέστες και μη;

Και εδώ πρέπει να τονίσω την υποκρισία –πριν κλείσω– και της Νέας Δημοκρατίας όταν ανεβαίνει στο Βήμα ο Αρχηγός της και συναγωνίζεται με τον Αρχηγό του ΠΑ.ΣΟ.Κ., τον κύριο Πρωθυπουργό, για το ποιος θα φέρει μικρότερο κράτος, για το ποιος θα πειριόσει ακόμη περισσότερο και θα ελαχιστοποιήσει και θα μηδενοποιήσει τις κρατικές δαπάνες, τις κοινωνικές δαπάνες. Βγαίνουν σήμερα στα ραδιόφωνα και λένε ότι δεν υπάρχουν πυροσβεστικά μηχανήματα, αεροπλάνα, δεν υπάρχει εξοπλισμός, δεν υπάρχουν πυροσβέστες. Μα πώς μπορούν να υπάρχουν αυτά; Αυτά είναι αντιφατικά. Αυτά είναι υποχρεωτικά. Είναι πολιτική απάτη προς τον ελληνικό λαό. Μα ακριβώς δεν υπήρξε ανανέωση του πυροσβεστικού στόλου. Μα ακριβώς δεν διορίζονται πυροσβέστες δασοπυροσβέστες. Ακριβώς γι'αυτόν το λόγο δεν διορίζονται, παρ' ότι είναι κτισμένα από χρόνια νοσοκομεία, νοσηλευτικό, ιατρικό, παραϊατρικό προσωπικό. Γι'αυτό δεν διορίζονται επίσης καθηγητές δάσκαλοι, γιατί ακριβώς ο στόχος είναι απλά πως θα μειώσετε τα δημοσιονομικά ελλείμματα, αδιαφορώντας για τους ανθρώπους, για την ανεργία και για όλα τα υπόλοιπα κοινωνικά ζητήματα.

'Αρα εδώ το ζήτημα είναι ζήτημα βασικό τελείων διαφορετικής πολιτικής και οικονομικής επιλογής τελείων διαφορετικής ιδεολογίας και γι'αυτό ακριβώς το ΔΗ.Κ.ΚΙ. σας έχει εντάξει στους σημερινούς εκφραστές του νεοφιλελεύθερισμού γι'αυτό και συναγωνίζεσθε τη Νέα Δημοκρατία για το ποιος θα είναι καλύτερος διαχειριστής των μεγάλων οικονομικών συμφερόντων. Και μη μας λέτε τώρα ότι τάχα ο Σ.Ε.Β. δεν συμφωνεί απόλυτα μ'αυτές τις ρυθμίσεις που γίνονται. Αυτές τις τακτικές τις έχουν καταλάβει και οι εργαζόμενοι, τις έχει καταλάβει και ο ελληνικός λαός. Τάχα δεν συμφωνεί ο Σ.Ε.Β. σε κάποια δευτερεύοντα, ενώ τους δίνετε τις ρυθμίσεις που, με βάση την αγορά εργασίας όπως τη διαμόρφωσε αυτή η συγκεκριμένη νεοφιλελεύθερη πολιτική, στην ουσία παραβιάζεται ευθέως το οκτάρωμο.

Αλήθεια, ποιος εργαζόμενος κάτω απ'αυτήν την ανεργία θα πει όχι στον εργοδότη που θα του πει, θέλω εννιά ώρες εργασία και δεν θα συμφωνήσει; Ποιος πράγματι θα αρνηθεί τη μειωμένη απασχόληση για να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα του εργαζόμενου αλλά τα συμφέροντα της μεγάλης κυρίων εργοδοσίας; Και μη μου πείτε ότι όλα αυτά –που είμαστε τελείων αντίθετοι– γίνονται για το καλό των εργαζομένων, για να καταπολεμήσετε την ανεργία. Είναι για να παρουσιάσετε στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, μέσα απ'αυτές τις μερικές απασχολήσεις, μέσα από τους νεολογι-

σμούς περί απασχολήσεων, πλασματικά μειωμένα τα νούμερα της ανεργίας. Άλλα οι κοινωνικές ανάγκες είναι τόσο μεγάλες που η κοινωνική λαϊλαπα θα οδηγήσει σε ανατροπές αυτών των πολιτικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο Κοινοβούλευτικός Εκπρόσωπος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου ο κ. Δραγασάκης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι το μόνο θέμα το οποίο δεν μπορεί να τίθεται με τη μορφή του ερωτήματος, του διλήμματος, είναι αν χρειάζονται αλλαγές στην αγορά εργασίας και στο θεσμικό πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων στη χώρα μας. Αντίθετα πρέπει να μιλήσουμε για μεγάλη καθυστέρηση αλλαγών και, αν πρέπει κάτι να προσθέσουμε, αυτό είναι ότι στη χώρα μας ειδικά υπάρχουν δύο αιτίες που επιβάλλουν τέτοιες αλλαγές.

Στη χώρα μας έχουμε εκκρεμότητες του παρελθόντος και βεβαίως τις προκλήσεις του μέλλοντος. Αν η τηλεργασία είναι φαινόμενο που μας έρχεται από το αύριο η παραοικονομία, η εργοδοτική ασυδοσία η έλλειψη ουσιαστικής εποπτείας και επιθεώρησης και ελέγχου των συνθηκών εργασίας είναι προβλήματα που σε άλλες χώρες αντιμετωπίσθηκαν προ πολλού ενώ σε μας αποτελούν μια πραγματικότητα στην οποία έστω και περιπτωσιακά αναφέρθηκε και ο ίδιος ο Υπουργός Εργασίας.

Έχουμε λοιπόν προβλήματα του χθες τα οποία πρέπει να ρυθμιστούν, έχουμε προβλήματα που δημιουργούν οι νέες τεχνολογίες και τα οποία θα έλεγε κανείς ότι θέτουν πάρα πολλά θέματα με ριζικά νέους όρους και τα οποία πρέπει να αντιμετωπίσουμε.

Για να κλείσω όμως αυτήν την εισαγωγική παρένθεση πρέπει να πώ ότι οι νέες τεχνολογίες πρωτίστως πλήρτουν αυταρχικά διευθυντικά πρώτυπα του παρελθόντος, αχρηστεύουν το μάνατζερ – αφεντικό, δημιουργούν απαιτήσεις διεύθυνσης και διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων και της κοινωνίας με εντελώς νέους όρους. Οι νέες τεχνολογίες, οι αυτοματισμοί πλήρτουν την ουσία της αποξενωμένης εργασίας που είναι σύμφυτη στον καπιταλισμό, αφού απαιτούν εργαζόμενους με υψηλή υπευθυνότητα, ενεργή συμμετοχή στην παραγωγική διαδικασία. Από τη δραστηριότητα ενός εργάτη, ενός χειριστή σύνθετων ηλεκτρονικών μέσων ελέγχου μπορεί να εξαρτάται η τύχη μιας επιχείρησης αλλά και μεγάλα τμήματα της οικονομίας μιας χώρας.

Αυτά τα μεγάλα θέματα είναι εκτός του νομοσχεδίου αλλά είναι και εκτός του δημόσιου διαλόγου θα έλεγα στη χώρα μας. Οι νέες τεχνολογίες, η διεθνοποίηση χρησιμοποιούνται ως φόβητρο, ως άλλοθι και ως επιχείρημα για μέτρα που είναι ενάντια στην πρόσδο, ενάντια στις ιδιες τις απαιτήσεις των παραγωγικών δυνάμεων όπως αυτές διαμορφώνονται στην εποχή μας. Είναι σε αναχρονιστικά πλαίσια η όποια συζήτηση έχει οριοθετηθεί στη χώρα μας. Το νομοσχέδιο το οποίο έχουμε ούτε το παρελθόν διορθώνει ούτε το μέλλον οργανώνει. Πρόκειται για ένα βήμα μετέωρο που κατά την άποψή μας η κατεύθυνση που σηματοδοτεί είναι αρνητική για τους εργαζόμενους. Η Κυβέρνηση αλλιώς άρχισε, αλλιώς προχώρησε, αλλιώς κατέληξε. Το νομοσχέδιο αυτό εξαγγέλθηκε με τυμπανοκρουσίες μαζί με τις ιδιωτικοποιήσεις ως ένα μήνυμα προς τις διεθνείς αγορές ως ένα μήνυμα προς το Χρηματιστήριο και εξ' αυτού ορίσθηκε και η κατεύθυνση του. Στη συνέχεια υπήρξαν κάποιοι συμβιβασμοί, κάποιες εξισορροπήσεις με αποτέλεσμα αυτήν τη στιγμή αυτό το νομοσχέδιο να μην το υποστηρίζει κανένας.

Θα ήθελα πριν προχωρήσω και δεδομένου ότι στην κατάρθρωση συζήτηση θα μπορέσουμε να μιλήσουμε πιο συγκεκριμένα, να σχολιάσω λίγο το χρόνο και τον τρόπο συζήτησης του νομοσχεδίου.

Το νομοσχέδιο αυτό συζητείται σε μία Αίθουσα ημιάδεια με τα θεωρεία άδεια, με τους δρόμους τριγύρω μας ήσυχους. Ούτε μία πικετοφορία δεν προειδοποιεί ότι σήμερα συζητείται ένα σημαντικό εργασιακό νομοσχέδιο. Αυτό επεδίωκε τη Κυβέρνηση; Αν το επεδίωκε το πέτυχε. Ο μήνας Αύγουστος άλλωστε είναι σημαδιακός. Τέτοιες μέρες είχε ψηφισθεί και η

Συνθήκη του Μάαστριχτ. Απλώς τότε είχει συγκληθεί η Ολομέλεια αν θυμάμαι καλά. Νομίζω ότι ήταν 4 Αυγούστου.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Ήταν 4 Αυγούστου.
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Οι διεθνείς συνθήκες και συμβάσεις είναι πάντοτε έργο της Ολομέλειας και για αυτό συγκλήθηκε εκτάκτως, με προεδρικό διάταγμα αν θυμάμαι καλά.

ΟΡΕΣΤΗΣ ΚΟΛΟΖΩΦ: Δεν μπορούσε να πάει το Δεκέμβριο, όπως ήταν προγραμματισμένη;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ: Αναφέρομαι και στη Συνθήκη εκείνη, γιατί εκείνη η επιτυχία, του ότι ψηφίστηκε δηλαδή, δεν ξέρω πόσο υπερήφανους μπορεί να κάνει τους εμπνευστές της. Σημαία έχει τις έμαθε ο κόσμος, τι συνειδητοποίησε η κοινωνία, τι κατάλαβε γι' αυτά που θα επακολουθήσουν.

Ειδικά σε εργασιακά νομοσχέδια δεν πρέπει να έχει κανείς καμία αμφιβολία, ότι η νομική επικύρωση, η νομική νομιμοποίηση και θεσμοθέτηση δεν έχει καμία συνάφεια με την κοινωνική νομιμοποίηση. Και οι εργασιακές ρυθμίσεις –ιστορικά έχει αποδειχθεί αυτό– κρίνονται στο πεδίο ακριβώς της κοινωνικής τους νομιμοποίησης. Επομένως, η προσπάθεια της Κυβέρνησης να φέρει αυτό το νομοσχέδιο να το συζήτησουμε στις 4 Αυγούστου ενοχλεί αισθητικά, κύριε Υπουργέ, ενοχλεί πολιτικά, δείχνει μία Κυβέρνηση μίζερη. Εσείς το χαρακτηρίσατε νόμο-πλαίσιο. Και το Μάιο θα μπορούσε να έχει ψηφιστεί και το Νοέμβριο μπορεί να ψηφιστεί. Γιατί επιδιώκετε να έχετε αυτήν την εικόνα;

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Εμείς την επιδώκουμε;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ: Δεν ξέρω. Ποιος; Εμείς αποφασίσαμε;

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Εμείς την επιδώκουμε όταν δεν έρχονται οι συνάδελφοι;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ: Μισό λεπτό, να μείνει η συζήτηση σε ένα σοβαρό επίπεδο. Δηλαδή θεωρείτε ουδέτερο το γεγονός όταν συζητείται ένα τέτοιο νομοσχέδιο στις 4 Αυγούστου;

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Α, μπράβο, τώρα το πετύχατε!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κύριε Υπουργέ, μη διακόπτετε, αφήστε στον κ. Δραγασάκη να ολοκληρώσει, για να προχωρήσει η συζήτηση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ: Η ειρωνεία δική σας, κύριε Υπουργέ.

Μία δεύτερη παρατήρηση που θέλω να κάνω είναι ότι το νομοσχέδιο αυτό και όλες οι συνθήκες που ζούμε δείχνουν ότι η Κυβέρνηση δεν έχει απλά ένα πρόβλημα πολιτικής, σωστής ή λάθους, δεξιάς ή αριστερής, αλλά εδώ αναδεικνύεται ένα τεράστιο πρόβλημα προτεραιοτήτων και ιεραρχήσεων.

Τη στιγμή που παρευλάνουν όλοι από τον κύριο Πρωθυπουργό μέχρι τον τελευταίο Υπουργό να διαβεβαιώνουν τον ελληνικό λαό για τις επιτυχίες της σύγκλισης, των ονομαστικών δεικτών κλπ., καίγεται η Αττική και δημιουργείται ένα κόστος, το οποίο θα είναι και δημοσιονομικό τελικά κόστος ασύλληπτων διαστάσεων. Διότι εκτός των άλλων –οι αιτίες είναι πολλές– αποδεικνύεται ότι δεν έχουμε υποδομές, δεν έχουμε σχεδιασμούς, δεν έχουμε ετοιμότητα, δεν είμαστε εν πάσῃ περιπτώσει ικανοί να προστατεύσουμε τη ζωή και των δασών και των ανθρώπων.

Τη στιγμή που μιλάμε για κοινωνικό κράτος –και πολλοί εδώ μίλησαν με υπερηφάνεια για μία δεκαετία, που άλλοι από την Κυβέρνηση ονομάζουν χαμένη δεκαετία– διαπιστώνουμε σήμερα εδώ τεράστιες τρύπες στην προστασία των εργαζομένων σε ό,τι αφορά στοιχειώδη εργασιακά τους δικαιώματα. Τα είπε ο κύριος Υπουργός. Την ώρα που επί δεκαπέντε χρόνια μιλάμε για λιτότητα, ήρθε ο κύριος Υπουργός να μας ενημερώσει ότι η κερδοφορία του κεφαλαίου στην Ελλάδα είναι υπερδιπλάσια της αντίστοιχης των ευρωπαϊκών χωρών.

Όλες αυτές οι αντιφάσεις δεν αναδεικνύουν ένα πρόβλημα ότι όχι μόνο η πολιτική, αλλά η ίδια η ατζέντα αυτού που η Κυβέρνηση ονομάζει διαφθωτικές αλλαγές είναι λάθος, ότι

άλλα είναι τα προβλήματα που θα έπρεπε να έχουμε σε προτεραιότητα και ένα από αυτά είναι η αναβάθμιση της εργασίας, η ηθική της αναβάθμιση, η υλική της επιβράβευση, η θεσμική της διασφάλιση;

Δεν είναι τυχαίο που όλοι εδώ μίλησαν –και ο ίδιος ο Υπουργός– και προσπάθησαν να απαντήσουν στο ερώτημα που εντάσσεται τελικά αυτό το νομοσχέδιο. Μία απάντηση που συγκράτησα από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο της Νέας Δημοκρατίας ήταν ότι τυπικά αυτό το νομοσχέδιο θα μπορούσε να θεωρηθεί ένα νεοφιλελεύθερο νομοσχέδιο, αλλά το περιεχόμενό του είναι σε απόκλιση από αυτόν το χαρακτηρισμό. Είναι μία απάντηση.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΙΑΚΟΣ: Οι τίτλοι είπα ότι το χαρακτηρίζουν ως φιλελεύθερο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ: Σε ό,τι αφορά τις αντιρρήσεις του ΣΕΒ, ο ΣΕΒ την ίδια παρατήρηση κάνει ότι δεν είναι τόσο τολμηρό από τη δική του σκοπιά όσο θα το ήθελε. Και επειδή γίνεται σημείο αναφοράς ο ΣΕΒ, εγώ κάποτε θα ήθελα να θέσω το ερώτημα τι ακριβώς εκπροσωπεί ο ΣΕΒ. Εκπροσωπεί την ελληνική βιομηχανία; Εκπροσωπεί την ελληνική εργοδοσία; Εκπροσωπεί το κεφάλαιο; Γιατί αυτό που βλέπω εγώ είναι ένα lobby συμφερόντων, το οποίο προσπαθεί διαρκώς να φέρει σε σύγκλιση Π.Α.Σ.Ο.Κ. και Νέα Δημοκρατία. Με αυτό ασχολείται ο ΣΕΒ. Δεν είδα να διατυπώνει προτάσεις από τη σκοπιά έστω του βιομηχανικού κεφαλαίου, του καπιταλιστικού βιομηχανικού κεφαλαίου για την ανάπτυξη της βιομηχανίας.

Είναι μέρος ενός πολιτικού παιγνιδιού που ως σύνολο αυτό το πολιτικό παιγνίδιο έχει φθάσει στα όριά του και τα αδιέξοδά του. Και κακώς, κατά τη γνώμη μου, και από δεξιά και από αριστερά αναφέρεται εδώ ως η σημαία και ο φάρος, το σημείο κρίσης του τι γίνεται και δεν ξέρω πραγματικά και οι εκπροσωπούμενοι από το ΣΕΒ πως νιώθουν με όλα αυτά τα οποία λέγονται στο όνομά τους.

Η Κυβέρνηση λέει αντίθετα ότι το νομοσχέδιο αυτό εντάσσεται στην αντιμετώπιση της ανεργίας. Εγώ θα συμφωνήσω με ένα που άκουσα από τον κύριο Υπουργό ή κάποιον ομιλητή, ότι δεν υπάρχει κάποιο μαγικό μέτρο ή φάρμακο για την ανεργία. Και πραγματικά ένα κρίσιμο ερώτημα είναι εάν με αυτό το πλαίσιο δημοσιονομικής πολιτικής, το οποίο υπάρχει, μπορεί κανείς να μιλήσει στα σοβαρά για αντιμετώπιση της ανεργίας. Στην Ευρώπη πάντως από τότε που μιλάνε για αντιμετώπιση της ανεργίας, η ανεργία αυξάνει. Το ίδιο και στη χώρα μας.

Εν πάσῃ περιπτώσει, νομίζω ότι την απάντηση την έδωσε εδώ η ίδια η ομιλία του κυρίου Υπουργού, ο οποίος συσχέτισε το δείκτη ανεργίας με το δείκτη της μερικής απασχόλησης λέγοντας ότι μπορεί το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα να είναι περίπου ο σο και στην Ευρώπη, αλλά εκεί έχουν μεγαλύτερο ποσοστό μερικής απασχόλησης. 'Άρα εάν είχαν το δικό μας ποσοστό μερικής απασχόλησης, η ανεργία τους θα ήταν μεγαλύτερη. Αυτό είναι σωστό. 'Άρα, η μερική απασχόληση και οι άλλες διαρρυθμίσεις σκοπό έχουν να συγκαλύψουν επί της ουσίας το πρόβλημα, παρά να δώσουν κάποια οριστική διέξοδο.

Προσωπικά έχω επιφυλάξεις για την έκταση που θα πάρει το φαινόμενο της μερικής απασχόλησης στη χώρα μας. Δεν είναι τυχαίο το ότι η Ολλανδία είχε 17%, ίσως και περισσότερο ποσοστό μερικής...

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Η Ολλανδία είχε 42%.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ: Ναι, 42%. Και η Ελλάδα έχει 5%. Έχει να κάνει με το επίπεδο του βιοτικού επιπέδου, το επίπεδο των μισθών, τον τρόπο οργάνωσης των επιχειρήσεων, της κοινωνίας.

Επίσης, αφέθηκε να εννοηθεί ότι το νομοσχέδιο αυτό εντάσσεται σε μία λογική να προσελκύσουμε ξένες επενδύσεις. Το κεφάλαιο αυτό είναι τεράστιο. 'Όταν μιλάμε σήμερα για επενδύσεις, θέλει πολύ συζήτηση για ποιες επενδύσεις μιλάμε, τι σχέση έχουν οι όποιες επενδύσεις, οι διάφοροι τύποι επενδύσεων με την απασχόληση –υπάρχουν και επενδύσεις που μειώνουν την απασχόληση– τι επενδύσεις προσ-

δοκούμε και πώς τις επιδιώκουμε. Προς το παρόν πάντως –και είναι σημαντικό αυτό– ενώ έχουμε μία τεράστια εισροή κεφαλαίων τους τελευταίους πέντε–έξι μήνες στη χώρα μας, δεν φαίνεται να έχουμε έστω και κατ'ελάχιστο προσανατολισμό αυτών των κεφαλαίων σε παραγωγικές επενδύσεις. Είναι επενδύσεις στο χρηματιστήριο, είναι επενδύσεις σε ομόλογα. Πρόκειται, δηλαδή, για τοκοφόρες επενδύσεις και προς το παρόν τουλάχιστον δεν έχει βρεθεί κάποια άμεση συσχέτιση ανάμεσα σε αυτού του τύπου τις λιγότερο ή περισσότερο κερδοσκοπικές τοποθετήσεις κεφαλαίων, συνήθως βραχυχρόνιων, με το πρόβλημα, το οποίο συζητάμε.

Τέλος, όλα αυτά συνήθως –έγινε και απόψε αυτό εδώ– εντάσσονται σε αυτό που λέγεται παγκοσμιοποίηση. Ότι υπάρχει παγκοσμιοποίηση και εμείς πρέπει να εναρμονιστούμε με την παγκοσμιοποίηση. Αυτό λέγεται με διάφορους τρόπους και σε διάφορους τόνους και υπάρχει μία μεγάλη θεωρητική συζήτηση ανάμεσα σε ειδικούς για το τι είναι τελικά παγκοσμιοποίηση και τι δεν είναι. Προφανώς δεν είναι η στιγμή για να μπει κανείς σε αυτήν τη συζήτηση. Είναι όμως, σχετικό το να ορίσουμε την παγκοσμιοποίηση με βάση τα αποτελέσματά της. Και παγκοσμιοποίηση τελικά, εκτός των άλλων, σημαίνει ένα νέο στάδιο σε ό,τι αφορά την ανισοκατανομή των εισοδημάτων. Για πρώτη φορά οι προϋπάρχουσες ανισοκατανομές εισοδημάτων σε εθνικό επίπεδο, σε περιφερειακό επίπεδο και σε οικομενικό επίπεδο έχουν πάρει τέτοιες διαστάσεις και το μέσο για να γίνει αυτή η άνιση κατανομή, να επιδεινωθεί και να διευρυνθεί ή ένα από τα μέσα –για να είμαι ακριβέστερος– είναι η απορύθμιση των εργασιακών σχέσεων, η απορύθμιση γενικά των κανονιστικών πλαισίων.

Προ πημερών εκπονήθηκε από την Παγκόσμια Τράπεζα μία βαρύδουση και ογκοδέστατη, από τι, διαβάσαμε, μελέτη για την κατανομή του εισοδήματος στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Και είναι σημασία να αναφερθεί, διότι οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής προσφέρονται πολλές φορές, ως ένα πρότυπο κοινωνικό μοντέλο. Η βασική διαπίστωση αυτής της μελέτης, της παγκόσμιας τράπεζας, είναι ότι τα τελευταία είκοσι χρόνια έχουμε μία δραματική όξυνση των εισοδηματικών ανισοτήτων στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Το ίδιο, αν όχι και περισσότερο, ανησυχητικά είναι τα στοιχεία, που αναφέρονται σε ευρύτερα σύνορα και στον πλανήτη συνολικά.

Πρόσφατα έγινε μία μελέτη από τη ΜΕΡΙΑΙΝΤΣ, η οποία προσπαθεί να εκτιμήσει τον προσωπικό πλούτο των υψηλών εισοδηματικών τάξεων. Την κορυφή της κοινωνικής πυραμίδας, ας το πούμε έτσι. Στο διάστημα, λοιπόν, των τελευταίων ετών, ο πλούτος αυτός τριπλασιάστηκε και από 7,2 τρισεκατομμύρια δολαρία, που ήταν το '86, θα αγγίξει τα 23,1 τρισεκατομμύρια το 2000. 'Άρα, μιλάμε για τριπλασιασμό σε δεκατέσσερα χρόνια.

Αυτή η ανισοκατανομή εισοδημάτων, γίνεται από μόνη της, τυχαία; Όπως είπα και πριν, ένας μηχανισμός που διευκολύνει αυτήν τη διαδικασία είναι και η απορύθμιση των εργασιακών σχέσεων και του ευρύτερου κανονιστικού πλαισίου.

Τα πράγματα είναι πάρα πολύ σοβαρά, με την έννοια ότι δεν θίγουν απλά τους εργαζόμενους ή κάποιες μεριδές εργαζομένων, ούτε έχουν στενά οικονομικές επιπτώσεις. Εδώ μιλάμε για αλλαγές, οι οποίες θίγουν την ίδια την κοινωνική συγκρότηση, το ίδιο το πολιτιστικό πρότυπο της κοινωνίας.

Ο καθηγητής Κωνσταντίνος Τσουκαλάς προχθές στο "ΒΗ-ΜΑ" αναφέρομενος στο θέμα αυτό, σημείωνε εύστοχα, ότι "για το διεθνοποιημένο και υπερκινητικό κεφάλαιο, μόνος ισχύων κανόνων είναι, ότι εκεί που επιλέγει να κινείται, δεν υπάρχουν κανόνες και ότι συνεπώς, δεν χρειάζεται να υπαχθεί σε οποιουσδήποτε κανόνες. Με αυτήν την έννοια η απορύθμιση των όρων συσσώρευσης, εκμετάλλευσης και εξαθλίωσης είναι πια καθολική. Δεν περιορίζεται στο οικονομικό πεδίο, αλλά είναι επιπλέον και πολιτική και πολιτιστική και κανονιστική".

Θα με ρωτήσει ο κ. Παπαϊωννου, το νομοσχέδιο μας υλοποιεί αυτήν την απορύθμιση; Η απάντηση είναι όχι, αλλά το νομοσχέδιο και τα επιχειρήματα τα οποία ακούστηκαν όλο

αυτό το διάστημα, νομιμοποιούν, επιβραβεύουν και προετοιμάζουν το έδαφος προς αυτήν την κατεύθυνση, την οποία μόλις σας διάβασα. Οι άμυνες που προσπαθείτε να κρατήσετε, θα σαρωθούν, εάν ιδεολογικά το πεδίο μείνει ελεύθερο, ότι ανταγωνιστικότητα σημαίνει απορύθμιση, ότι ανταγωνιστικότητα σημαίνει εργασιακό κόστος, ότι ανταγωνιστικότητα σημαίνει η εργασία στο περιθώριο.

Ευτυχώς, όμως, για τους εργαζόμενους τα πράγματα δεν είναι τόσο μαύρα, διότι στο διεθνές πεδίο αυτή η τάση του διεθνοποιημένου και υπερκινητικού κεφαλαίου, που λένε και οι καθηγητές, συγκρούεται με μία τάση, που αναπτύσσεται μέσα στις κοινωνίες. Και το τριανταπεντάρο, κύριε Υπουργέ, δεν είναι θέμα αν είναι πείραμα ή αν είναι κάτι επιμέρους ή αν είναι πανάκεια για την απασχόληση. Το τριανταπεντάρο συμβολίζει, αλλά και αποτελεί ένα ουσιαστικό μέτρο, το οποίο σηματοδοτεί μια άλλη αντίληψη και για το πώς θα πετυχουμε την προστασία των εργαζομένων και για το πώς θα πετυχουμε την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική πρόοδο.

Πρέπει να κλείσω, αλλά θέλω να κάνω ένα μικρό σχόλιο, με την ανοχή σας, κύριε Πρόεδρε, για ένα-δύο λεπτά, επειδή κάτι που είπε η Γενική Γραμματέας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, νομίζω ότι μας αφορά. Άσκησε μία κριτική, απαξιωτική μάλιστα, στη λογική των εποικοδομητικών προτάσεων των άλλων κομμάτων. Εγώ πιστεύω ότι το πρόβλημα δεν είναι εκεί. Το πρόβλημα για την Αριστερά και γενικότερα δεν είναι ένα θέμα εντυπώσεων ανάμεσα στην Κυβέρνηση και την Αντιπολίτευση. Το θέμα είναι η κοινωνία, ποιος κερδίζει και με ποιες ιδέες κερδίζει την κοινωνία.

Εμείς δεν το κρύβουμε ότι εκπροσωπούμε μια αριστερά η οποία θέλει να πείσει και να κερδίσει την κοινωνία με τη θέση για παράδειγμα ότι το τριανταπεντάρο δεν είναι καταστροφή για την οικονομία, αλλά είναι προς όφελος της οικονομίας και των εργαζομένων και είναι ένα μέτρο θετικό και για την κοινωνία και για τους εργαζόμενους. Και το προτείνουμε και προσπαθούμε να κάνουμε αγώνα γι' αυτό. Είναι λάθος αυτό; Έχουμε κάνει και άλλες εποικοδομητικές προτάσεις και το γνωρίζετε, κύριε Υπουργέ.

ΜΙΛΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Δεν τις γνωρίζω και περιμένω μέχρι το τέλος του νομοσχεδίου τις προτάσεις σας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ: Κύριε Παπαϊωάννου, το ΠΑΣΟΚ κυβερνάει επί δεκαπέντε χρόνια και ποτέ δεν άκουσα να αναγνωρίζει ότι υπάρχουν άλλες προτάσεις. Ποτέ. Τόση αλαζονεία; Τις προτάσεις δεν τις διατυπώνουν τα κόμματα, τα κόμματα τις εκφωνούν τελευταία. Διαμορφώνονται μέσα στην πάλη των ιδεών και σ' αυτούς τους συμβούλους που καλείτε και ρωτάτε, εκεί υπάρχουν οι προτάσεις. Και μη μας παριστάνετε εδώ λίγο πριν τα μεσάνυχτα.

ΟΡΕΣΤΗΣ ΚΟΛΟΖΩΦ: Οικουμενικές προτάσεις.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ: Η γνώστη είναι οικουμενική σύντροφε Κολοζώφ. Από την ίδια δεξαμενή αντλούμε όλοι μας.

Το πρόβλημα είναι αν οι επιμέρους προτάσεις αναδεικνύουν, πείθουν και εντάσσονται βεβαίως σε μια συνολικότερη εναλλακτική στρατηγική. Και η ιχνηλάτηση, η διαμόρφωση η τεκμηρίωση μιας τέτοιας εναλλακτικής στρατηγικής εμείς τουλάχιστον τη θεωρούμε τη μεγάλη πρόκληση για την αριστερά, με την ευρύτερή της έννοια. Πιστεύω -αφορά και το Κομμουνιστικό Κόμμα αυτό και βεβαίως και όσους άλλους αυτοπροσδιορίζονται ως αριστεροί- ότι και εμείς προς αυτήν την κατεύθυνση θα συνεχίσουμε να εργαζόμαστε κύριε Υπουργέ είτε μας το αναγνωρίζετε, είτε όχι. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Γεωργακόπουλος ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλούμεντας κανείς τη συζήτηση σήμερα του νομοσχεδίου θα διαπίστωσε ότι δεν υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές. Αν αφαιρέσει κανείς την κριτική που άσκησε το Κομμουνιστικό Κόμμα το οποίο έχει μείνει προσκολλημένο σε μια δογματική αντίληψη περί των εργασιακών σχέσεων, μια αντίληψη η οποία

η ιστορία απέρριψε, και δεν μπορεί κανείς να ελπίζει σε μια τέτοια αντιμετώπιση των εργασιακών σχέσεων, θα έλεγε κανείς ότι από τα άλλα κόμματα τα οποία προσπάθησαν να ασκήσουν μια κριτική στο νομοσχέδιο, δεν βγήκε καμιά κριτική. Το μόνο που ακούσαμε εδώ, γενικές αναφορές περί παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, τα κακά αποτελέσματα τα οποία θα έχει στην εργασία το παγκόσμιο κεφάλαιο, το χρηματιστηριακό κεφάλαιο και άλλα τέτοια τα οποία είναι πάρα πολύ ωραία ως μια φιλολογική συζήτηση, αλλά δεν έχουν καμιά σχέση με το νομοσχέδιο.

Εγώ δεν θα πω πολλά, θα αναφερθώ σε ορισμένα που άκουσα εδώ. Αναφέρθηκαν πολλά αντιφατικά πράγματα. Από τη μια μεριά ο κ. Παπαγεωργόπουλος είπε ότι οι δημόσιες επενδύσεις αυξάνονται με διπλό αριθμό από τις ιδιωτικές επενδύσεις με αποτέλεσμα το ιδιωτικό κεφάλαιο να ασφυκτιά. Ακριβώς αυτήν τη φράση χρησιμοποίησε. Λέτε και οι δημόσιες επενδύσεις δεν δημιουργούν θέσεις εργασίας. Οι δημόσιες επενδύσεις δεν δημιουργούν εργατικά χέρια; Το πρόβλημα είναι αν έχουμε επενδύσεις. Αν γίνονται επενδύσεις, είτε δημόσιες είναι είτε ιδιωτικές, αυξάνεται η απασχόληση, κύριε Παπαγεωργόπουλε. Και οι δημόσιες επενδύσεις και οι ιδιωτικές επενδύσεις αυξάνουν την απασχόληση. Το ζητούμενο είναι η απασχόληση. Θα έχουμε αύξηση της απασχόλησης; Ή πώς μπορούμε να μην έχουμε αύξηση της ανεργίας. Εάν δεν μπορούμε να έχουμε αύξηση της απασχόλησης πώς δεν θα αυξήσουμε την ανεργία. Και το νομοσχέδιο προς αυτήν την κατεύθυνση ρυθμίζει ορισμένα πράγματα, έτσι ώστε να μην έχουμε κάτω από το βάρος του κόστους το οποίο στα πλαίσια της ανταγωνιστικότητας δημιουργεί προϋποθέσεις τέτοιες για την αύξηση της ανεργίας. Κόβει, λοιπόν, το ρυθμό αυξήσης της ανεργίας, άρα δεν αυξάνει την απασχόληση και δημιουργεί τέτοιες προϋποθέσεις για να αυξηθεί η απασχόληση. Αν αυτός δεν είναι ρυθμιστικός παράγοντας στην κοινωνία να μας πείτε ποιος είναι. Βγήκατε βέβαια στην Κυβέρνηση και από τα αριστερά.

Τώρα σκεφθήκατε τα δικαιώματα των εργαζομένων; Τώρα διαρρηγνύετε τα υμαία σας ότι οι εργαζόμενοι χάνουν το οκτώριο και άλλα τέτοια ηχηρά; Μήπως θυμάσθε ένα νόμο τον 330;

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ: Τόσο πίσω πάτε;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Μα εσείς πήγατε στο 1980 και μας είπατε πόσο ήταν η ανεργία τότε, την οποία σεις δεν είχατε καταγράψει και όταν έγινε η καταγραφή παρουσιάστηκε ποιο ήταν το πραγματικό ποσοστό της σε σχέση με την Ευρώπη. Μας παρουσιάζατε πλαστά στοιχεία το 1980 και δεν θα πάω εγώ στο 1977 με το νόμο 330; Γιατί να το ξεχάσουμε δηλαδή; Εργο δικό σας δεν ήταν; Μήπως το απαφεύστε; Μήπως τώρα ξεχάσαμε ποια ήταν η εργατική πολιτική την οποία ασκούσε η Νέα Δημοκρατία; Ή μήπως θέλετε να πάμε ακόμη πιο πρόσφατα στο 1990-1993 για να σας θυμίσουμε εκεί κάποιους εργατικούς νόμους που περάστε; Πολύ "φιλεργατικούς" νόμους.

Το ΠΑΣΟΚ είναι περήφανο για τη φιλεργατική του πολιτική γιατί έχει να επιδείξει το νόμο 1264 ο οποίος αποτελούσε παράδειγμα προς μίμηση από πολλές ευρωπαϊκές κυβερνήσεις για το φιλεργατικό του χαρακτήρα. Και αυτός ο νόμος αποτελεί τη βάση της εργατικής πολιτικής την οποία το ΠΑΣΟΚ άσκησε τα τελευταία δεκαεπτά χρόνια τα οποία είναι στην Κυβέρνηση.

Μας κατηγορήσατε ακόμη και για κεντροδεξιά απόκλιση. Μας κατηγορεί η δεξιά για κεντροδεξιά απόκλιση. Εγώ δεν τα καταλαβαίνω αυτά. Ειλικρινά προσπάθησα να πάσω την κριτική σας και στο μόνο συμπέρασμα που κατέληξα ήταν μια δημαγωγία ότι δηλαδή τώρα που θα ψαφέψουμε. Στο κεφάλαιο ότι και να πούμε, δεν μας ακούει πλέον, άρα η δεξαμενή στην οποία μπορούμε να ψαφέψουμε είναι σε κάποιους δυσαρέστημένους του ΠΑΣΟΚ οι οποίοι δεν θέλουν να πάνε ούτε προς το ΚΚΕ ούτε προς τα άλλα κόμματα της κεντροαριστεράς. Ας το παίξουμε, λοιπόν, τώρα φιλεργατικοί και ας κατηγορήσουμε την Κυβέρνηση για δεξιά απόκλιση, και ότι εμείς κρατάμε το χώρο του κεντρώου και το ΠΑΣΟΚ είναι κεντροδεξιό.

Δηλαδή ξεπέρασε και εμάς από το κέντρο.

Κατηγορήσατε ακόμη την Κυβέρνηση και για απουσία επενδυτικών προγραμμάτων, λέτε και δεν ζείτε σε αυτήν τη χώρα για να δείτε πόσο αυξάνονται οι επενδύσεις. Αυξήθηκαν 18% οι δημόσιες επενδύσεις και 11% οι ιδιωτικές.

Ο Κοινοβουλευτικός σας Εκπρόσωπος μας κατηγόρησε γιατί περνάμε το νόμο τον Αύγουστο. Λέτε και η Βουλή πρώτη φορά συνεδριάζει τον Αύγουστο. Μήπως θυμάστε να μας πείτε πότε περάσατε το νόμο για τον ΟΤΕ; Ήταν Αύγουστος ντάλα καλοκαίρι που λένε.

Επομένως μην προσπαθείτε να μας κατηγορήσετε ότι περνάμε ένα νόμο για να αποφύγουμε τάχα την εργατική αναταραχή. Η εργατική συνομοσπονδία εξέφρασε τις απορίες της, εξέφρασε την αντίθεσή της, συμμετείχε στο διάλογο, όπως συμμετείχαν και οι εργοδοτικές ενώσεις, έχουν παράπονα και οι εργοδοτικές ενώσεις, έχουν παράπονα και οι εργατικές ενώσεις. Η Κυβέρνηση επομένως ακολουθεί το μέσο δρόμο, τη μέση οδό, τη συνισταμένη αν θέλετε των απόψεων. Δεν πήρε τη θέση ούτε της μιας ούτε της άλλης πλευράς ακριβώς για να υπάρξει μια κοινωνική συνάίνεση, έτσι ώστε το νομοσχέδιο να έχει τα θετικότερα αποτελέσματα, συνολικά για την κοινωνία και όχι να ρίξει τη μια κοινωνική ομάδα εις βάρος της άλλης.

Δεν πρόκειται περί αυτού, κύριοι συνάδελφοι. Αντιθέτως πρόκειται περί ενός νόμου ο οποίος διευκολύνει όπως είπα τις εργασιακές σχέσεις. Ούτε είναι σημερινές οι ρυθμίσεις αυτές. Ούτε η μερική απασχόληση είναι σημερινή ρύθμιση. Η μόνη σημερινή ρύθμιση μπορεί να πει κανείς ότι είναι το θέμα του ωραρίου που ουσιαστικά με τον τρόπο αυτό διευκολύνει τις επιχειρήσεις να έχουν χαμηλότερο κόστος μειώνοντας αυτά τα χρήματα τα οποία πλήρωναν για υπερωρία και υπερεργασία. Η μόνη ουσιαστική ρύθμιση είναι αυτή.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Οι συλλογικές συμβάσεις που καταργούνται;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Οι συλλογικές συμβάσεις δεν καταργούνται. Κάνετε λάθος. Συλλογικές συμβάσεις υπάρχουν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Για πηγαίνετε στο άρθρο 4 να δείτε;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Θα σας πω όμως ότι εσείς δεν σταθήκατε καθόλου στο δεύτερο κεφάλαιο.

Το δεύτερο κεφάλαιο δεν είναι υπέρ των εργαζομένων; Όταν δημιουργείται η σύγχρονη επιθεώρηση εργασίας, η οποία ουσιαστικά θα παρακολουθεί και θα ρυθμίζει, θα συμβουλεύει και άλλα τέτοια για τις εργασιακές σχέσεις και μάλιστα έχει και τέτοιες αρμοδιότητες έτσι ώστε να επεμβαίνει ακόμα στη ρύθμιση και στον έλεγχο των ασφαλιστικών των εργαζομένων;

Γνωρίζετε τι γινόταν μέχρι σήμερα. Η μαύρη εργασία είχε πάρει τέτοιες διαστάσεις εκρηκτικές. Η εργασία των λαθρομεταναστών είχε πάρει εκρηκτικές διαστάσεις με αποτέλεσμα να μην υπάρχει η εργασία των ντόπιων. Γιατί, εφόσον βρίσκανε φθηνά εργατικά χέρια χωρίς ασφάλιστρα, χωρίς καμία δέσμευση, ήταν πάρα πολύ εύκολο να μειώνουν το κόστος τους και να αυξάνουν τα κέρδη τους οι εργοδότες.

ΟΡΕΣΤΗΣ ΚΟΛΟΖΩΦ: Ποιος κυβερνούσε και τα άφηνε αυτά τα πράγματα;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Να σας εξηγήσω. Η Κυβέρνηση ακριβώς...

ΟΡΕΣΤΗΣ ΚΟΛΟΖΩΦ: Υπήρχαν όργανα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Θα παρακαλέσω, κύριε συνάδελφε!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Ακριβώς, έγινε η ρύθμιση του θέματος των λαθρομεταναστών. Σας είπε ο Υπουργός προηγουμένως ότι υπάρχουν τετρακόσιες χιλιάδες. Ισως να υπάρχουν και άλλες χιλιάδες ακόμα, δεκάδες χιλιάδες οι οποίοι δεν προσήλθαν για να πάρουν τη λευκή και πράσινη κάρτα εργασίας, έτσι ώστε να νομιμοποιηθούν. Δεν μπαίνει μία σειρά, μία τάξη στα εργασιακά θέματα μέσα από αυτήν τη διαδικασία, δεν σταματάει η μαύρη εργασία, δεν ρυθμίζονται θέματα;

Να πω και κάτι. Θα μου πείτε, μα πολλές από αυτές τις θέσεις εργασίας τις οποίες καλύπτουν οι λαθρομετανάστες, οι οικονομικοί μετανάστες πλέον, είναι εργασίες τις οποίες

δεν ήθελαν να κάνουν κάποιοι Έλληνες. Δικαίωμά τους να μην τις θέλουν. Αν προσφέρονται κάποιες θέσεις εργασίας και δεν θέλουν να καλύψουν αυτές τις θέσεις εργασίας, πρόκειται μιλάμε για επιλεκτική ανεργία. Δεν μιλάμε για πραγματική ανεργία, γιατί δεν υπάρχει εργασία. Επιλέγει κάποιος να είναι άνεργος γιατί πιστεύει ότι θα βρει μία καλύτερη εργασία σε έναν ευθετότερο χρόνο και είναι δικαίωμά του να το κάνει αυτό.

Άκουσα ακόμα από το Κ.Κ.Ε. ότι μίλησε περί υποταγής και βίας των εργαζομένων. Σε λίγο θα μας πείτε ότι οι εργοδότες θα πάρουν το μαστίγιο. Ε, όχι κύριοι συνάδελφοι.

ΟΡΕΣΤΗΣ ΚΟΛΟΖΩΦ: Έχουν ήδη πάρει. Πάτε στις γειτονίες να δείτε!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Αυτό το βλέπετε μόνο εσείς. Μιλάμε περί υποταγής και βίας. Υπάρχουν εργατικοί νόμοι...

ΟΡΕΣΤΗΣ ΚΟΛΟΖΩΦ: Πάτε στο Πέραμα να δείτε.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Εν πάσῃ περιπτώσει, ο λαός δεν συμμερίζεται τις απόψεις σας και καλό είναι να μην είμαστε τόσο υπερβολικοί στις εκφράσεις μας.

Πράγματι, κύριε Υπουργέ, όπως είπατε –πιστεύω και εμείς το λέμε– ότι όλοι θα θέλαμε να είμαστε υπέρ του τριανταπεντάρου. Άλλα η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας δεν επιτρέπει αυτήν τη στιγμή, κύριοι συνάδελφοι, να πάμε στο τριανταπεντάρο. Και αν το πείραμα το οποίο γίνεται στη Γαλλία και στην Ιταλία, γίνεται γιατί εκεί τους επιτρέπει η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας τους να πάνε στο τριανταπεντάρο. Αν και η δική μας ανταγωνιστικότητα ήταν τέτοια, ούτως ώστε να ήταν στο μέσο όρο της Ευρώπης, μπορούσαμε να κάνουμε αυτό το πείραμα και αν δεν πηγαίναμε στο τριανταπεντάρο να πάμε στο τριανταοκτάρο ή κάπου αλλού. Η ανταγωνιστικότητα δεν μας το επιτρέπει στην παρούσα φάση.

Ελπίζουμε και πιστεύουμε ότι με το παρόν νομοσχέδιο θα βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, έτσι ώστε κάποια στιγμή να μπορέσουμε να πάμε στην μείωση των ωρών εργασίας. Ότι είναι κοινώς παραδειγμένο με την αυτοματοποίηση η οποία γίνεται στην εργασία, αντιμετωπίζουμε το φαινόμενο που αντιμετωπίστηκε στην αρχή του αιώνα μας όταν εισήλθαν οι μηχανές που έφυγαν τα εργατικά χέρια. Μην πάμε στο ότι γινόταν στην Αγγλία που κάποιοι τότε συνδικαλιστές έσπαγαν τις μηχανές που έβαζαν οι εργοδότες, για να μην τους πάρουν την εργασία. Γιατί αν πάμε σε μία τέτοια λογική, καταλαβαίνετε ότι δεν βγαίνει πουθενά. Βεβαίως η εξέλιξη προχωρεί, βεβαίως η αυτοματοποίηση προχωρεί, βεβαίως τα υπολογιστικά προγράμματα είναι τέτοια που να μπορούν να κάνουν τις μηχανές να δουλεύουν πιο παραγωγικά και πιο γρήγορα, άρα θα πάμε και στη μείωση των ωρών εργασίας, έτσι ώστε να υπάρχει ελεύθερη εργασία για άλλη απασχόληση των εργαζομένων, ψυχαγωγία, μόρφωση κ.ο.κ.

Στην παρούσα, όμως, φάση η Κυβέρνηση έκρινε ότι δεν μπορεί να πάει στο τριανταπεντάρο. Εάν κάποιος στην αρχή του αιώνα μας έλεγε ότι θα πάμε στο τριανταπεντάρο, θα τον περνούσαμε ως εξωγήινο. Σήμερα, όμως, σε χώρες της Ευρώπης έχουμε πάει στο τριανταπεντάρο και στην Ελλάδα στο σαραντάρο.

Δεν καταργείται το οκτάρο όπως ειπώθηκε, γιατί υπάρχουν ασφαλιστικές δικλείδες που μέσα σε ένα τρίμνο ή σε ένα εξάμηνο, το αργότερο, υποχρεούται να γίνει ο συμψηφισμός του οκταώρου για όλην την εργασία την οποία έχει προσφέρει ο εργαζόμενος, έτσι ώστε να κατοχυρώνεται το δικαίωμά του για το οκτάρο.

Επομένως, οι ρυθμίσεις οι οποίες γίνονται πιστεύω ότι θα διευκολύνουν την παραγωγή, θα διευκολύνουν και την απασχόληση και δεν θα δημιουργήσουν πρόσθιτους θύλακες ανεργίας, γιατί με το να μένουμε δογματικά κολλημένοι σε καταστάσεις οι οποίες έχουν ξεπεραστεί από την ιστορία και να δημιουργούμε εξ' αυτού ανεργία, να δημιουργούμε εξ' αυτού κλείσιμο των παραγωγικών μονάδων, δεν νομίζω ότι είναι πρόοδος. Αυτό είναι αναχρονισμός. Και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έχει αποδείξει ότι προχωράει μπροστά, προχωράει στις σύγχρονες

αντιλήψεις, σε εκείνες οι οποίες θα οδηγήσουν πραγματικά τη χώρα στην Ενωμένη Ευρώπη, στην Ευρώπη της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Η κ. Άννα Ψαρούδα-Μπενάκη έχει το λόγο.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω το λόγο για δύο λεπτά;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Σας παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, διευκολύνετε τη συζήτηση του νομοσχεδίου. Όλοι προσπαθούμε να προχωρήσει η συζήτηση.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Εντάξει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ορίστε, κυρία Μπενάκη, έχετε το λόγο.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ: Κύριε Πρόεδρε, τα επιχειρήματα που ανέπτυξε ο εισιτηριής και ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας θεμελιώνουν πλήρως την αντίθεσή μας στο νομοσχέδιο. Αναφέρομαι σε αυτά, αλλά θα ήθελα να χρησιμοποιήσω το λίγο χρόνο που έχω για να προσθέσω με μεγαλύτερη έμφαση ένα επιπλέον επιχείρημα που με κάνει ακόμη περισσότερο να καταψηφίζω και την αρχή του νομοσχεδίου. Διότι νομίζω ότι η ρύθμιση αυτή, στην οποία αμέσως θα αναφερθώ, δείχνει μία νοοτροπία αντιεργατική και κυρίως μία νοοτροπία η οποία δεν αντιλαμβάνεται τις εξελίξεις στο χώρο της εργασίας και τις ευαισθησίες που πρέπει να υπάρχουν στην αντιμετώπιση ορισμένων κοινωνικών φαινομένων.

Αναφέρομαι στο άρθρο 1 το οποίο ρυθμίζει τις λεγόμενες ειδικές ή άτυπες μορφές εργασίας, που είναι εργασίες οι οποίες χαρακτηρίζονται ως σύμβαση υπηρεσιών ή έργου. Ειδικά, είναι για τις περιπτώσεις της παροχής υπηρεσιών κατά μονάδα εργασίας, το γνωστό *fac-on*, της τηλεργασίας και της κατ'οίκον απασχόλησης.

Δεν σας κρύβω ότι υποκινούμαι σε αυτήν την τοποθέτηση και από το φύλο μου, διότι πιστεύω ότι πέραν του ότι η ρύθμιση που εισάγεται με αυτό το άρθρο είναι εναντίον των εργαζομένων, είναι για τις περιπτώσεις της παροχής υπηρεσιών κατά μονάδα εργασίας, το γνωστό *fac-on*, της τηλεργασίας και της κατ'οίκον απασχόλησης ακολουθούν πάρα πολλές γυναίκες.

Πέραν, λοιπόν, του ότι πρόκειται για μορφές εργασίας που θα πολλαπλασιαστούν και θα ενταθούν στο μέλλον, οι μορφές αυτές εργασίας εκτελούνται κατά τη συντριπτική τους πλειοψηφία από γυναίκες και ο τρόπος με τον οποίο ρυθμίζονται εδώ τα θέματα είναι σαφώς εναντίον των γυναικών, διότι αυτό τον τύπο άτυπης εργασίας, της εργασίας με *fac-on*, της τηλεργασίας και της κατ'οίκον απασχόλησης ακολουθούν πάρα πολλές γυναίκες.

Εξηγούμαι: Το χαρακτηριστικό αυτών των μορφών εργασίας είναι ότι δεν καλύπτονται από την εργατική νομοθεσία. Συνεπώς δεν υπόκεινται στον έλεγχο της Επιθεώρησης Εργασίας και οι μετερχόμενοι αυτόν τον τύπο εργασίας δεν έχουν πλήρη ή πολλές φορές δεν έχουν και καθόλου ασφαλιστική κάλυψη. Γίαυτούς επομένως δεν ισχύουν οι ώρες εργασίας, οι αργίες, οι κάθε είδους άδειες, τα κατώτατα όρια αμοιβών, η προστασία της εγκυμοσύνης και της μητρότητας, επειδή πρόκειται κυρίως περί γυναικών, οι προϋποθέσεις για την αποζημίωση της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας *K.O.K.*

Και η ασφάλιση τους επίσης είναι μειονεκτική. Ασφαλίζονται στο ΤΕΒΕ, αλλά η εισφορά είναι πολύ υψηλή και βαρύνει εξ ολοκλήρου τον εργαζόμενο.

Ποια είναι η ρύθμιση, που εισάγεται με το άρθρο 1 και καθιστά ακόμα δυσμενέστερη τη θέση αυτών των εργαζομένων; Εδώ καθιερώνεται πλέον, ενώ μέχρι τώρα ήταν αντικείμενο αποδείξεως, υπέρ του έργοδότη και σε βάρος του εργαζομένου ένα τεκμήριο, ένα νόμιμο τεκμήριο. Λέσse, δηλαδή, το άρθρο ότι πρόκειται για τεκμαιρόμενη σύμβαση έργου, που συγκεντρώνει όλα αυτά τα μειονεκτήματα και την ανεπαρκή προστασία που σας ανέφερα προηγουμένων.

Δηλαδή ο έργοδότης, με μια απλή διατύπωση που είναι η

κατάθεση ενός χαρτιού, της συμφωνίας δηλαδή παροχής υπηρεσιών ή έργου, που συνάπτει στην Επιθεώρηση Εργασίας -μέσα σε δεκατέντες ημέρες λέσse η διάταξη- κατορθώνει οι συμβάσεις αυτές να θεωρούνται συμβάσεις έργου ή συμβάσεις υπηρεσιών και να μη χαρακτηρίζονται μορφές εξαρτημένης εργασίας και επομένως, να μην έχουν την προστασία του Εργατικού Δικαίου.

Ποιος είναι ο τρόπος για να ανατραπεί αυτό το τεκμήριο; Είναι ο εργαζόμενος πλέον να προσφύγει στο δικαστήριο και να αποδειξεί ότι πρόκειται για σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, κάτι που είναι πάρα πολύ δύσκολο, σχεδόν αδύνατο.

Ακόμη περισσότερο η διάταξη αυτή δεν καλύπτει μονάχα τις μελλοντικές συμβάσεις εργασίας, δηλαδή δεν ισχύει από εδώ και στο μέλλον, αλλά φαίνεται ότι καλύπτει και τις ήδη υφιστάμενες, εφόσον με την ίδια διάταξη προβλέπεται ότι ο έργοδότης, μέσα σε εννέα μήνες από τη δημοσίευση του νόμου, μπορεί να υποβάλλει στην Επιθεώρηση Εργασίας κατάσταση των υφισταμένων συμφωνιών έργου ή υπηρεσιών. Κανένας, λοιπόν, δεν αμφιβάλλει ότι ο κάθε έργοδότης θα σπεύσει να καταθέσει αυτά τα κείμενα ή να τα αποσπάσει, εάν δεν τα έχει και να τα καταθέσει στην Επιθεώρηση Εργασίας, για να εξασφαλίσει το τεκμήριο, ότι δηλαδή πρόκειται περί συμβάσεως έργου.

Βέβαια, υπάρχει εδώ και μία ρήτρα που λέει ότι δεν ισχύει αυτό το τεκμήριο σε βάρος του εργαζόμενου εάν απασχολείται αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στον ίδιο έργοδότη. Δεν ξέρω για πόσους θα ισχύει αυτός ο περιορισμός. Όμως, εάν ο έργοδότης είναι ένας, ξέρουμε τους διάφορους τρόπους που μπορεί να επιστρατεύει, με τις διάφορες επιχειρήσεις που θα έχει. Δεν θα ασκεί ασφαλώς τη δραστηριότητά του με μία μορφή εταιρείας ή με μία επιχείρηση. Και μπορεί ευκόλα να παρουσιάσει απασχόληση του ίδιου εργαζόμενου σε περισσότερες επιχειρήσεις. Επομένων, πάει και αυτή η "διευκόλυνση", που θα μπορούσε να υπάρχει για τους εργαζόμενους. Μόνον εάν παραλείψει ο έργοδότης να υποβάλλει αυτήν την κατάσταση, τότε δεν ισχύει το τεκμήριο. Όμως, αυτό είναι "δώρον, άδωρον". Δεν θα το παραλείψει. Και πάντως, από εκεί προκύπτει ότι η εφαρμογή ή μη εφαρμογή της διάταξης εξαρτάται από τη μονομερή ενέργεια του έργοδότη.

Πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, ότι πρόκειται για διάταξη ευθέως αντίσυνταγματική, πρώτον για το γεγονός ότι μειώνει τη δικαιστική προστασία και προσβάλλει το δικαίωμα εργασίας των άτυπα εργαζομένων. Από εκεί και πέρα, σας είπα, κύριε Πρόεδρε, ότι αποτελεί και μία κατάφωρη έμμεση διάκριση σε βάρος των γυναικών. Παραβιάζει την αρχή της ισότητας. Επομένων, παραβιάζει το άρθρο 119 της Συνθήκης της ΕΟΚ και την αντίστοιχη οδηγία για την ισότητα αμοιβών. Και βέβαια, έρχεται σε αντίθεση και με πολλές αποφάσεις του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που ασχολούνται με την προστασία των εργαζομένων.

Χαίρομαι διότι αυτές τις επιστημάνσεις τις κάνει και η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής και ευελπιστώ ότι θα ληφθούν υπόψη από το Υπουργείο ώστε να επανέλθουμε σε καθεστώς, το οποίο δεν θα επιβαρύνει μονότλευρα μια πλευρά των δύο παραγόντων της εργασίας, δηλαδή τον εργαζόμενο. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Κανελλόπουλος έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ λόγο επί της διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Όχι επί της διαδικασίας κύριε Μιχαλολιάκο, επί του Κανονισμού υπάρχει δικαίωμα λόγου εάν παραβιάζεται αίτημα.

Ορίστε, έχετε το λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Από την αρχή ορισμένοι εξ ημών διαπιστώσαμε ένα λάθος.

Είναι λάθος το γεγονός ότι ορίστηκε μόνο μια ημέρα συνεδρίαση επί της αρχής. Νομίζω, ότι αυτήν την ώρα στη διαπίστωση αυτή συμφωνούμε όλοι. Το ενδιαφέρον των συναδέλφων να μιλήσουν επί της αρχής είναι μεγαλύτερο από όσο υπολόγισε η Διάσκεψη των Προέδρων.

Παρακαλώ, λοιπόν, επειδή συζητείται που συζητείται σε θερινό Τμήμα, να μη συζητηθεί και νύκτα. Να διακόψουμε σε κάποια λογική που θα τη συμφωνήσουμε, στις 24.00', στις 01.00', στις 01.30' και να συνεχίσουμε αύριο επί της αρχής, για να μπορέσουν όλοι οι συνάδελφοι οι οποίοι εξεδήλωσαν ενδιαφέρον για να τοποθετηθούν. Μπορεί να προκύψει και ανάγκη δευτερολογιών. Θέτω αυτό το θέμα και νομίζω ότι δεν θα υπάρχει αντίρρηση από τους συναδέλφους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Δεν μπορούμε αυτήν την ώρα να συζητήσουμε αναθεώρηση της αποφάσεως την οποία λάβαμε, προηγουμένως με την ανακοίνωση την οποία έκανε ο κύριος Πρόεδρος. Έχει ληφθεί απόφαση να διατεί μια μέρα επί της αρχής και τρεις επί των άρθρων. Εκρίθη ότι είναι σημαντικότερη η συζήτηση επί των άρθρων απόλευτης τις πτέρυγες, γι' αυτό διατέθησαν τρεις μέρες. Άλλωστε, οι συνάδελφοι αν πραγματικά έχουν ενδιαφέρον δεν μπορεί να είναι απόντες από την ώρα αυτή. Εάν υπάρχει ενδιαφέρον, οι συνάδελφοι θα έρθουν να μιλήσουν.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Και καλοκαίρι και νύκτα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ισα-ίσα, που το καλοκαίρι επιβάλλεται να συζητάμε τη νύκτα με τη δροσιά.

Ο κ. Κανελλόπουλος έχει το λόγο.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, πίστευα ότι δίδεται απόψε μια μοναδική ευκαιρία στο ελληνικό Κοινοβούλιο να συζητήσει ένα πρόβλημα εθνικών διαστάσεων, ένα πρόβλημα με κρίσιμες κοινωνικές, οικονομικές, πολιτικές και πολιτιστικές όψεις, με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο.

Θα μπορούσε αυτό το νομοσχέδιο να αποτελέσει το πλαίσιο ενός ουσιαστικού κοινοβουλευτικού διαλόγου, ενός ανοικτού πολιτικού διαλόγου που θα έχει σαν στόχο -όχι απλά να υιοθετήσει ή να κάνει αποδεκτές τις ρυθμίσεις που εισάγει το συγκεκριμένο νομοσχέδιο- να διαλυθεί το κλίμα της πόλωσης των σκόπιμων και τεχνητών αντιπαλοτήτων που συνοδεύουν όλη τη συζήτηση για τις εργασιακές σχέσεις και ταυτόχρονα, να αναδείξει τα αναγκαία εκείνα μέσα, πάνω στα οποία μπορεί πραγματικά να γίνει μια παραπέρα εξειδίκευση, μια παραπέρα συζήτηση, για το πως, δηλαδή, η χώρα θα προετοιμαστεί πιο αποτελεσματικά και στο επίπεδο των εργασιακών σχέσεων και στο επίπεδο των παραγωγικών της αναδιαρθρώσεων, που ταυτίζονται αυτά τα ζητήματα, στην προσαρμογή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και γενικότερα στις διεθνείς ανακατατάξεις που συντελούνται μάυτούς τους ταχύτατους ρυθμούς στις μέρες μας.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι είναι μια στιγμή μεγάλης ευθύνης, ιστορικής ευθύνης, για όλες τις πολιτικές δυνάμεις, έξω και πέρα από τις οποίες σκοπιμότητες, από τις οποίες αν θέλετε δεσμεύσεις, από τις οποίες αν θέλετε ιδεολογικές εψιονές που έχουν, να δώσουν έναν ουσιαστικό προγραμματικό λόγο, πάνω στο πρόβλημα που εισάγει το νομοσχέδιο, πάνω δηλαδή στα ζητήματα των εργασιακών σχέσεων.

Θα ήθελα να υπογραμμίσω και να υπενθυμίσω στους περισσότερους στην Αίθουσα αυτή ότι η ιστορία των εργασιακών σχέσεων στην Ελλάδα είναι μια ιστορία, είναι μια εξέλιξη που βρέθηκε πάντοτε στο επίκεντρο μεγάλων πολιτικών αντιπαραθέσεων, μεγάλων πολιτικών συγκρούσεων, ζυμώσεων, διεργασιών. Και βέβαια αυτή η εξέλιξη σηματοδότησε ανακατατάξεις στο πολιτικό σκηνικό, αλλοίωσε και ενίσχυσε κοινωνικούς συσχετισμούς, πολιτικές επιλογές και προσανατολισμούς.

Από τον αυταρχισμό του 330 μέχρι το σημερινό νομοσχέδιο είναι μια πορεία μεγάλη. Σημαδεύει όλην την πορεία του λεγόμενου μεταπολιτευτικού κύκλου. Έγιναν πολύ μεγάλα βήματα. Ολοκληρώθηκαν δημοκρατικά οι θεσμοί, διαμορφώθηκαν και διευρύνθηκαν τα δημοκρατικά δικαιώματα των πολιτών και των εργαζομένων. Αναπτύχθηκε μια δυναμική στη λειτουργία των συνδικάτων. Αναδείχθηκε, δηλαδή, ο καθοριστικός και στρατηγικός ρόλος των συνδικάτων στην υπόθεση της κοινωνικής συνεννόησης και διαπραγμάτευσης στη χώρα και ταυτόχρονα, ήρθε πραγματικά να αναδείξει ότι η πραγματική εξέλιξη περνάει μέσα και από συγκρούσεις και η ποιότητα της ζωής των πολιτών και των εργαζομένων είναι μια υπόθεση

που οι κοινωνικοί αγώνες έχουν έναν πρωτεύοντα ρόλο να διαδραματίσουν. Και ασφαλώς, εργασιακές σχέσεις μας πλήγωσαν πάρα πολλές φορές. Διαίρεσαν, δίχασαν εργαζομένους και συνδικάτα.

Μπορώ να πω στην Αίθουσα αυτή, σαν ένας άνθρωπος που υπηρέτησε πολλά χρόνια τα συνδικάτα, ότι η κυριότερη αιτία της διαχρονικής κρίσης στο ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα τουλάχιστον από τη Μεταπολίτευση και μετά, είναι αποτέλεσμα της βαθύτερης αιτίας που συνδέεται πλέον με την αδυναμία και το φόβο των δυνάμεων εξουσίας στη χώρα να πρωθήσουν πολιτικές συναινετικές πάνω στα ζητήματα που αφορούν και τις εργασιακές σχέσεις. Αποτελεί, αν θέλετε, μια πολύ μεγάλη ευθύνη, για αυτό αυτά τα οποία προανέφερα έχουν να κάνουνε με την ευθύνη που πρέπει να έχουν οι πολιτικές δυνάμεις.

Πιστεύω ότι το συγκεκριμένο νομοσχέδιο δεν είναι ούτε δειλό ούτε άτολμο. Θέλω να δώσω τις πραγματικές του διαστάσεις. Είναι ένα νομοσχέδιο που έρχεται να εξισορροπήσει ζητήματα σοβαρά που αφορούν σήμερα τις εργασιακές σχέσεις, να εντοπίσει και να αναδείξει την ευθύνη, η οποία υπάρχει σήμερα της προσαρμοστικότητας των εργασιακών μας σχέσεων στο ευρύτερο διεθνές οικονομικό περιβάλλον. Δηλαδή, αναδεικνύει ανάγκες, παραγωγικές δυνατότητες της χώρας βάζει προτεραιότητες που συνδέονται με τις παραγωγικές αναδιαρθρώσεις και ταυτόχρονα τοποθετεί πλέον την υπόθεση που λέγεται σήμερα εργαζόμενος και την υπόθεση που λέγεται σήμερα άνθρωπος στο κέντρο ενός ευρύτερου κοινωνικού και πολιτικού προβληματισμού.

Τα ζητήματα τα οποία θίγει το νομοσχέδιο δεν έπεσαν από τον ουρανό, ούτε πολύ περισσότερο πρόκειται να αντιμετωπίσουμε στο μέλλον. Διότι εδώ και ένα χρόνο έχουμε εμπλακεί σε ένα παιχνίδι κυνηγώντας μάγισσες, ότι καταργούνται τα πάντα, ότι οδηγούμαστε σε έναν εργασιακό μεσαίωνα, ότι έχουν δημιουργηθεί συνθήκες πλέον ανατροπής όλων των μέχρι σήμερα δεδομένων και των κεκτημένων της ελληνικής κοινωνίας και του ελληνικού λαού.

Πιστεύω ότι δεν συμβαίνει τίποτα απ' όλα αυτά που διατυπώθηκαν και στην προηγούμενη συζήτηση την οποία κάναμε στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, αλλά και στη συζήτηση την οποία κάνουμε σήμερα εδώ με αυτόν, αν θέλετε, τον ελειμματικό τρόπο στην προσέγγιση των προβλημάτων που θίγονται. Είναι ένα νομοσχέδιο το οποίο πραγματικά το θεωρώ και τολμηρό και έρχεται να αναδείξει τις πολιτικές αντοχές του Π.Α.Σ.Ο.Κ., να αναδείξει τις πολιτικές του και ιδεολογικές του εμμονές σε αξίες και σε αρχές που έχουν να κάνουν με τη φυσιογνωμία και την πολιτική του στρατηγική. Πάνω από όλα έρχεται να αναδείξει μια ευθύνη την οποία διακρίνει η Κυβέρνηση και το ΠΑΣΟΚ απέναντι στους εργαζόμενους. Και εξηγούμαι:

Ποια είναι τα ζητήματα τα οποία θίγονται μέσα από το νομοσχέδιο, έξω από όλο αυτό το κλίμα της υποκρισίας που κυριάρχησε και που θέλει και πάλι να κυριαρχήσει μέχρι την Παρασκευή σε αυτήν την Αίθουσα; Πέντε είναι τα βασικά ζητήματα τα οποία θίγει. Πρώτον, διευθέτηση του χρόνου εργασίας. Δεύτερον συνσωμάτωση των άτυπων μορφών εργασίας μέσα στην εργατική νομοθεσία. Τρίτον μερική πασχόληση. Τέταρτον ΤΣΑ, Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης. Πέμπτον επιθεώρηση εργασίας.

Αυτά τα πέντε ζητήματα δεν είναι ζητήματα τα οποία έρχονται να ανατρέψουν τις εργασιακές σχέσεις στην Ελλάδα. Δεν έρχονται να αναποδιγυρίσουν ένα εργασιακό στάτους που επικρατεί στη χώρα σήμερα. Γιατί πιστεύω ότι οι περισσότεροι σε αυτήν την Αίθουσα έχουμε βιώσει και βιώνουμε καθημερινά την εργασιακή πραγματικότητα της ελληνικής κοινωνίας και της ελληνικής οικονομίας. Γιατί υπάρχουν άτυπες μορφές απασχόλησης. Μπορώ να σεβαστώ και να αποδεχθώ τις αιτιάσεις της κ. Μπενάκη για τα ζητήματα που έχουν να κάνουν με το φασόν των γυναικών. Όμως ουσιαστικά η ρύθμιση η οποία πρόκειται να γίνει και που συμπεριλαμβάνεται σε αυτό το νομοσχέδιο, τι κάνει; Επιχειρεί και φιλοδοξεί να ελέγχει όλες αυτές τις άτυπες μορφές εργασίας. Άτυπες μορφές εργασίας για την ελληνική οικονομία

σήμερα και για την ελληνική κοινωνία σημαίνει αυθαιρεσία, σημαίνει, αν θέλετε, αρπακτικότητα και καταλήστευση του εργατικού δυναμικού, ενός ισχυρού μέρους του εργατικού δυναμικού της χώρας.

Αν, λοιπόν, γι' αυτό πρέπει να απολογηθεί η Κυβέρνηση, μπορείτε να το κάνετε. Όμως η πραγματικότητα είναι αυτή. Και αν ακόμη δεν έχει πάρει εκείνες τις πραγματικές διαστάσεις που έπρεπε να πάρει το νομοσχέδιο και τους φιλόδοξους στόχους που πρόκειται να υπηρετήσει, τους προσγειωμένους στόχους στην ελληνική κοινωνία, την ευθύνη την πάρει η ηγεσία του Υπουργείου Εργασίας που δεν το έχει κάνει μέχρι σήμερα. Γιατί μπαίνει η ρύθμιση της ενσωμάτωσης αυτών των άτυπων μορφών απασχόλησης; Για να σταματήσει η αυθαιρεσία, η ασυδοσία, αυτό το παζάρι, αυτή η αθλιότητα στην αγορά εργασίας σήμερα στην Ελλάδα.

Η διευθέτηση του χρόνου εργασίας και η μερική απασχόληση, που η Νέα Δημοκρατία με αυτήν την περισσή υποκρίσια έδωσε αυτήν την τεκμηρίωση με την παρέμβασή της σήμερα, τι έρχεται να λύσει;

Η διευθέτηση και η μερική απασχόληση πρωτοαντιμετωπίσθηκαν –το έχω πει και άλλες φορές– την τελευταία δεκαετία. Έχουν διαμορφώσει μια καινούρια πραγματικότητα. Υπάρχει κόσμος μερικώς απασχολούμενος στην Ελλάδα, είναι το 4,8%, αν θέλετε τα επίσημα στοιχεία, 5% κατ' άλλους, 5,5% εν πάσῃ περιπτώσει, δηλαδή γύρω στους εκατόντα ογδόντα χιλιάδες, διακόσιους χιλιάδες Έλληνες εργαζόμενους δουλεύουν με μερική απασχόληση σε αυτό τον τόπο και δουλεύουν από το 1988.

Εγώ θέτω ένα απλοϊκό ερώτημα, που δεν είναι συνδικαλιστικό, σε αυτούς που λένε ότι πρέπει να καταργήσουμε ή να επαναελέγχουμε πλέον μέσα από ποιες διαδικασίες, μέσα από ποιους όρους και ποια είναι εκείνα τα ήλικιακά στρώματα τα οποία πρέπει να γίνουν αποδεκτά μέσα από τη ρύθμιση της μερικής απασχόλησης όπως είπε ο κ. Μιχαλολιάκος.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ**)

Τι θα πούμε στους εκατόντα ογδόντα πέντε χιλιάδες Έλληνες εργαζόμενους, που δουλεύουν με το σύστημα της μερικής απασχόλησης; Θα καταργήσουμε τις θέσεις και θα ζητήσουμε από την εργοδοσία να μετατρέψει τη μερική απασχόληση σε θέσεις πλήρους απασχόλησης; Τι μήνυμα θα δώσουμε στον ευρύτερο επιχειρηματικό κόσμο; Θα είναι μνημείο ευθύνης ή ανευθυνότητας; Γίνεται προσπάθεια, για να προσελκυστούν μεγάλα κεφάλαια στη χώρα; Κρατάω κι εγώ την αγωνία μου και το άγχος μου σε σχέση με το παζάρι, που παιζεται στις χρηματιστηριακές αγορές σήμερα. Βέβαια, αυτό δεν παύει να σημαίνει ότι η χώρα έχει ανάγκη από παραγωγικές επενδύσεις κι αυτές οι επενδύσεις δεν μπορούν να κινηθούν μέσα στις εθνικές συντεταγμένες, που μας έδινε μία εθνικό τύπου αυτάρκεια των προηγούμενων δεκαετιών. Βέβαια δεν συμπεριζηματίζω την υπόθεση, που λέγεται παγκοσμιοποίηση, με αυτόν τον απλουστευτικό και για άλλους ειδυλλιακό και άλλους αφελή τρόπο. Το λέω γιατί έρχεται να ανατρέψει πολλά πράγματα στη λειτουργία των κρατών, των εθνών, των πολιτών και στη ζωή όλου του κόσμου.

Βέβαια αυτό το νομοσχέδιο μέσα σε ένα τέτοιο κλίμα αμύνεται. Εισάγει ρυθμίσεις και θεσμούς, οι οποίοι δεν κάνουν τίποτε άλλο, παρά να υπερασπιστούν μέσα σε έναν κόσμο που παίρνει αυτές τις ταχύτατες μεταλλαγές, που συντελούνται στην παραγωγική βάση της οικονομίας μια, αν θέλετε, στοιχειώδη προστασία.

Κύριε Πρόεδρε, θα κλείσω λέγοντας ότι όλη η υπόθεση από την πλευρά της εργοδοσίας μου έδωσε την πεποιθηση ότι οι ενστάσεις και οι διαφωνίες της δεν βρίσκονται ούτε στη διεύθετηση του χώρου εργασίας ούτε στη μερική απασχόληση, αλλά στο ότι εισάγεται ένας ουσιαστικός έλεγχος μέσα από τις επιθεωρήσεις εργασίας. Γιατί αν λειτουργήσει αυτό το σύστημα, η εισφοροδιαφυγή και η αυθαιρεσία του εργοδότη κι εκεί βρίσκεται το πρόβλημα. Μέχρι σήμερα υπήρχε ένα καθεστώς ασυδοσίας, συγκαλυμμένης δημοκρατικότητας και ξέρουμε πώς

λειτουργούν οι διεφθαρμένοι αυτοί μηχανισμοί και είχαν οδηγήσει το εργασιακό πλαίσιο σε ένα παρτεναλιστικό τύπου πλέγμα.

Πάντως, πιστεύω ότι σ' αυτό το νομοσχέδιο κοίταξα να δώσω κάποιες διατάσεις και άφησα στην άκρη το ζήτημα της ανεργίας, που δεν αντιμετωπίζεται ούτε με έόρκια ούτε με ευχολόγια, όταν ξέρουμε ότι έχουν προηγηθεί δύο δεκαετίες μεγάλων πολιτικών στόχων και εξαγγελιών και σε ευρωπαϊκό επίπεδο και στη χώρα μας με τα ανάλογα αποτελέσματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριε Κανελλόπουλε, τελειώνετε.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, αμέσως τελείωνω. Οι προκατοχοί σας έδωσαν κάποια άνεση, έστω και ενός λεπτού, για να αναπτύξουν οι συνάδελφοι τις απόψεις τους. Ξέρω την ευαισθησία σας.

Κύριε Πρόεδρε, όσο για το τριανταπεντάρο, δεν τρέφω αυταπάτες. Κάτι τέτοιο δεν πρόκειται να γίνει σύντομα και είναι προτιμότερο να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους. Υπάρχουν βαθύτατες αντιθέσεις ανάμεσα στις πολιτικές δυνάμεις και είναι δύσκολο να υπάρξει συμφωνία. Για να μιλήσουμε για τριανταπεντάρο, πρέπει να συμφωνήσουμε ότι μπορεί να γίνει ένα πρόγραμμα σταδιακών προσαρμογών και ανακατανομών στο χώρο της εργασίας από το 2000 μέχρι το 2004.

Να αφήσουμε τις μεγάλες πανευρωπαϊκές κλίμακες για μεγάλες συμφωνίες γιατί αποτελεί άλλοθι, γιατί δεν πρόκειται να γίνει τίποτα και το ξέρετε πολύ καλά εσείς που κάθεστε απέναντι. Γι' αυτό είναι προτιμότερο να συζητήσουμε στα ελληνικά πλαίσια και μέσα στις συνθήκες της χώρας αν μπορούμε να προχωρήσουμε σε ένα εξειδικευμένο και σταδιακά προσαρμόσιμο πρόγραμμα –από όσες πολιτικές δυνάμεις μπορεί να υιοθετηθεί– τώρα από το 2000. Μην το μεταθέτουμε για το 2004 ή για το 2010 γιατί δεν πρόκειται να υπάρξει καμία υιοθέτηση. Ο πολιτικός κόσμος που σήμερα έχει διχαστεί είναι ο κόσμος των δημοκρατικών δυνάμεων της Ευρώπης. Αυτά για το συζητούμενο νομοσχέδιο.

Βέβαια...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Μήπως θέλετε να σας δώσω άλλα είκοσι λεπτά; Αν θέλετε να σας τα δώσω με τη συμφωνία των υπολοίπων συναδέλφων.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν χρειάζεται, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Εγώ δεν θα χτυπήσω το κουδούνι σε άλλον συναδέλφο.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν χρειάζεται εκνευρισμός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Και θα περιμένω μέχρι τις 03.00' για να δω τι ώρα θα τελειώσουμε.

Ειλικρινά δεν θα χτυπήσω το κουδούνι σε κανέναν. Ελεύθερος χρόνος. Θα βάζω δέκα λεπτά και θα περιμένων.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ: Επιτέλους πρέπει να μιλήσουμε, κύριε Πρόεδρε. Δεν μπορώ να παίζω το ρόλο του θεατή μέσα σε αυτήν την Αίθουσα. Ούτε μπορώ να μιλάω καθε φορά στις 02.00'.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Τι να κάνουμε, κύριε συνάδελφε; Να γίνετε Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος.

Ο κ. Βεζδρεβάνης έχει το λόγο.

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Διαπιστώνω, κύριοι συνάδελφοι, ότι και στη σημερινή συζήτηση έχουμε καταργήσει ουσιαστικά αυτό που λέμε συζήτηση επί της αρχής. Από τη στιγμή που μιλά ο κύριος Υπουργός και στη συνέχεια αυτήν τη φιλοσοφία την καταργήσαμε.

Εγώ όμως θα σταθώ στο νομοσχέδιο επί της αρχής, γιατί όταν ο Κανονισμός λέει συζήτηση επί της αρχής άλλα εννοεί και όχι να κάνουμε συζήτηση επί των άρθρων. Στη συζήτηση επί των άρθρων θα έχουμε την ευκαιρία να τα συζητήσουμε λεπτομερώς. Στη συζήτηση επί της αρχής πρέπει να σταθούμε στη φιλοσοφία του νομοσχεδίου όπως λέει ο Κανονισμός.

Συζητάμε σήμερα το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εργασίας για τη ρύθμιση των εργασιακών σχέσεων και την ίδρυση–σύσταση του σώματος Επιθεωρηση Εργασίας. Θεωρείται ότι αυτό

το νομοσχέδιο είναι καρπός ενός πολυδιαφημισμένου κοινωνικού διαλόγου.

Εγώ δεν θα είμαι άδικος, κύριε Υπουργέ. Όντως η Κυβέρνηση επήρησε τους κανόνες του διαλόγου. Όμως σε αυτόν το διάλογο οι συνομιλητές μιλούσαν χωρίς να ακούγονται από τους άλλους! Και τούτο διότι από την αρχή του διαλόγου η Κυβέρνηση είχε προδιαγράψει τις δικές της αποφάσεις. Όμως αυτό δεν είναι διάλογος. Ο εννοιολογικός χαρακτήρας του διαλόγου προϋποθέτει ισότητα των συνομιλητών με έκθεση απόψεων και θέσεων με ευκταία κατάληξη με το συγκερασμό κάποιων απόψεων να υπάρξει η μέγιστη δυνατή συνάντηση σε μία "γκάμα" θεμάτων που τέθηκαν υπό συζήτηση.

ΜΙΛΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Ο κ. Μιχαλολιάκος είπε ότι διαφορετικά ξεκινήσαμε και διαφορετικά τελειώσαμε. Για συνεννοήθείτε τι ισχύει.

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Κύριε Υπουργέ, μην προσπαθείτε τα δικά σας προβλήματα να τα μεταφέρετε στη δική μας παράταξη. Καμία διαφορά δεν υπάρχει μεταξύ εμού και του κ. Μιχαλολιάκου αλλά και με κανέναν συνάδελφο της Νέας Δημοκρατίας.

Αλλά βιάζεσθε γιατί ίσως σας ενοχλούν κάποια δικά σας προβλήματα που με υπονοούμενα ετέθησαν μόλις πριν από τη δική σας πλευρά αν θέλετε να συνειδητοποιήσετε τη συζήτηση πώς έγινε και όχι όπως τη θέλετε.

Εν πάσῃ περιπτώσει αντ' αυτού η Κυβέρνηση -συνεχίζωμε προειλημμένες αποφάσεις κάλεσε τους συνομιλητές της να συμφωνήσουν μαζί της για να τους καταστήσει συνυπεύθυνος της δικής της πολιτικής που έχει πλέον καταστεί αδιέξοδη. Η Κυβέρνηση αφού με τις πράξεις της και τις παραλείψεις της φούντωσε την ανεργία, προσπαθεί τώρα με μέτρα αμφιβόλου αποτελεσματικότητας να κάνει κάποιες παρεμβάσεις στις εργασιακές σχέσεις με ασφένα, ατολμία και αποσπασματικότητα. Δεν είναι έτσι, κύριοι συνάδελφοι, όποιος έριξε μια απλή ματιά στο νομοσχέδιο και στα άρθρα;

Είναι γνωστό ότι η πρώτη κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ παρέλαβε την ανεκτή ανεργία στο 2,5% για την ακρίβεια 2,4% και την έφθασε στην κατάρα του 10,5%.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Μήπως μεσολάβησε ένα διάστημα;

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Το έχω πει, κύριε Υφυπουργέ, πολλές φορές απ' αυτό το Βήμα, ότι η Νέα Δημοκρατία αναλαμβάνει την ευθύνη των όποιων πράξεων των τριάμισι ετών. Αναλάβετε επιτέλους και εσείς την ευθύνη των δεκατεσσάρων ετών που κυβερνάτε αυτόν τον τόπο! Αυτό σας μάρανε; Τα τριάμισι χρόνια τα δικά μας σας μάραναν και δεν σας μάρανε η κακοδιοίκηση των δεκατεσσάρων ετών που κυβερνάτε τον τόπο;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Γιατί ανέβηκε κατά 4% η ανεργία.

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Και μιλάμε μόνο, κύριοι συνάδελφοι, για την καταγεγραμμένη ανεργία και όχι για τη συνολική ανεργία, αφού είναι δεδομένο ότι πουσθενά δεν είναι καταγεγραμμένοι οι άνεργοι αγρότες της χώρας, οι δεκάδες χιλιάδες άνεργοι αγρότες της χώρας.

Και παίρνω το παράδειγμα αυτό από το νομό μου τουλάχιστον που ένας στους τρεις είναι άνεργος και μάλιστα μεταξύ των νέων τέσσερις στους πέντε είναι άνεργοι.

Το πρόβλημα της ανεργίας δεν έχει, κύριοι συνάδελφοι, μονοδιάστατη υπόσταση. Είναι απόρροια πολλών παραμέτρων της κυβερνητικής πολιτικής. Δεν είναι ένας θάμνος που βρίσκεται μόνος του κάπου στην πεδιάδα. Είναι δένδρο που το ρίζωσαν οι χρεωκοπημένες σοσιαλιστικές ιδεοληψίες.

Σεις δεν είσθε εκείνοι που γιγαντώσατε κατά 72% την κρατική οικονομία και συρρικνώσατε την ιδιωτική οικονομία στο 28% ενώ οι αριθμοί ακριβώς έπρεπε να είναι αντίθετοι όπως συμβαίνει στις σοβαρές χώρες;

Σεις δεν θεοποιήσατε το δημόσιο στενό και ευρύτερο τομέα και εξομοιώσατε με το δαίμονα την ιδιωτική οικονομία;

Σεις δεν διαπαιδαγώγήσατε τους νέους μας με την ιδέα

ότι μόνο μια θέση στο δημόσιο αποτελεί τη λύση του εργασιακού τους μέλλοντος;

Σεις δεν κατατρομοκρατήσατε τον επιχειρηματικό κόσμο και τον κλείσατε στο καβούκι του;

Σεις με τους εναλλασσόμενους φορολογικούς σας νόμους που κανείς δεν γνωρίζει τι τέξεται η επιούσα, δεν διώδατε και δεν κρατάτε έξα από τη χώρα τους επενδυτές;

Σεις δεν είσθε εκείνοι που εκτρέψατε το συνδικαλισμό από την αποστολή του και τον καταστήσατε τροχοπέδη της παραγωγικότητας;

Σεις -θα συμπληρώσω- δεν ανταμείψατε τους παντός είδους Κολλάδες για τα δισεκατομμύρια των ελλειμμάτων που πληρώνει γογγίζοντας σήμερα ο ελληνικός λαός;

Και ενώ έτσι συμπεριφέρθηκατε, δεν κάνατε τίποτε για την ανάπτυξη. Ναι, για την ανάπτυξη αυτού του τόπου που θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας και που θα κτυπούσε κατά ένα μεγάλο μέρος το τέρας της ανεργίας.

Ακομη και τους πλουσίους πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν μπορέσατε να αξιοποιήσετε για να δημιουργήσετε νέες θέσεις εργασίας. Και σας το είπαν και άλλοι από αυτό το Βήμα, σας το λένε και επίσημα έγγραφα, ότι δηλαδή, από τη δική σας ολιγωρία δεν υλοποιήθηκαν οι προγραμματισμοί για το κοινωνικό ταμείο ενάμιση χρόνο τώρα. Οι χαμηλοί δείκτες απορροφητικότητας των ευρωπαϊκών κονδυλίων, κύριοι συνάδελφοι, επιβεβαιώνουν απόλυτα τους ισχυρισμούς μας.

Με διογκωμένη, λοιπόν, την ανεργία και χωρίς καμία ελπίδα ή προοπτική δημιουργίας θέσεων εργασίας, έρχεσθε με το συζητούμενο νομοσχέδιο να ρυθμίσετε εργασιακές σχέσεις. Δεν ρυμίζετε, κύριε Υπουργέ, εργασιακές σχέσεις. Διανομή της φτώχειας κάνετε. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Και αν ήσασταν περισσότερο ειλικρινείς, έτσι έπρεπε να τιτλοφορήσετε το νομοσχέδιο σας, γιατί τι άλλο από διανομή της φτώχειας είναι η μερική απασχόληση, η κατ' οίκον απασχόληση και τα τοπικά σύμφωνα που επιτρέπουν αποδοχές των εργαζομένων κάτω από τις νόμιμες αποδοχές;

Το δύσκολο δεν είναι να μοιράζεις, κύριε Υπουργέ, τη φτώχεια. Το δύσκολο είναι πώς μπορείς να δημιουργείς και να μοιράζεις πλούτο στους πολίτες. Άλλα εσείς επιδιώκατε από τότε που ανήλθατε στην εξουσία την εξίσωση προς τα κάτω.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας, του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ να μου δώσετε μόνο το χρόνο των διακοπών που μου έγιναν και θα τελειώσω στο χρόνο μου.

Επί χρόνια αγωνίζεσθε για την εξίσωση προς τα κάτω, και όχι για την εξίσωση προς τα πάνω, πιστοί στις έξεπερασμένες σοσιαλιστικές σας ιδεοληψίες.

Με ιδιαίτερη έκπληξη, όμως, κύριοι συνάδελφοι, ανέγνωσα στα πρακτικά της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων δύο θέσεις του κυρίου Υπουργού Εργασίας. Αξίζει να κάνουμε μία επισήμανση στην Αίθουσα αυτή. Λέει στην πρώτη: "Οι αλλαγές δεν έχουν στόχο να δώσουν οριστική απάντηση στο πρόβλημα της ανεργίας, αλλά να διατηρήσουν τις υφιστάμενες θέσεις εργασίας". Στόχος, λοιπόν, δεν είναι πώς θα λύσετε το θέμα των πεντακοσίων χιλιάδων ανέργων, αλλά ο φόβος σας είναι μήπως οι πεντακόσιες χιλιάδες γίνουν εξακόσιες χιλιάδες. Και αυτό είναι στόχος μας κυβερνήσεως που θέλει να λέγεται ότι είναι και σοσιαλιστική!

Και μία δεύτερη θέση που μας προβληματίζει ιδιαίτερα. Λέει ο κύριος Υπουργός: "Ο πυρήνας του νομοσχεδίου, πάνω στον οποίο στηρίζαμε την πρόταση που υποβάλλαμε στην Εθνική Αντιπροσωπεία είναι πρώτα από όλα η προστασία των εργαζομένων, η στήριξη των επιχειρήσεων και οι νέες ευκαιρίες απασχολήσεως". Αν, κύριε Υπουργε, είναι έτσι, τότε γιατί διαμαρτύρονται οι πάντες; Είναι ένα απλό ερώτημα που γεννάται στον καθένα μας. Αν έτσι είναι τα πράγματα όπως λέει ο κύριος Υπουργός, γιατί διαμαρτύρονται οι πάντες; Φαίνεται ή ο κύριος Υπουργός αστειεύεται ή δεν έχει συναίσθηση της τραγικότητας των καιρών.

Για τους λόγους που λεπτομερώς εξήγησε ο εκλεκτός

εισηγητής μας, ο κ. Παπαγεωργόπουλος, αλλά και διότι η φιλοσοφία του νομοσχεδίου είναι διανομή της φτώχειας, δεν μπορούμε να ψηφίσουμε το νομοσχέδιο σας επί της αρχής. Κάνοντας κάτι τέτοιο, θα γινόμασταν το ίδιο με τους κυβερνώντες και αυτή είναι η διαφορά μας ότι η Νέα Δημοκρατία δεν είναι το ίδιο με το Π.Α.Σ.Ο.Κ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Γκελεστάθης έχει το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ (Υψηπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Κύριε Πρόεδρε, μία διευκρίνιση σε κάτι που είπε ο κύριος συνάδελφος για μισό λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Έχετε δικαίωμα. Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ (Υψηπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Κύριε συνάδελφε, επειδή λείπει και ο κύριος Υπουργός, ο κ. Παπαϊωάννου, για την αποκατάσταση της αλήθειας ...

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Δεν έπρεπε να λείπει.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ (Υψηπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Είναι τόσες ώρες εδώ. Επιτρέψτε μου.

Για την αποκατάσταση της αλήθειας και μόνο, θα διαβάσω όλην τη φράση του, γιατί δεν είναι σωστό να διαβάζετε τη μισή. Είπε: "Να διατηρήσουν τις υφιστάμενες θέσεις εργασίας και να δημιουργήσουν νέες μέσα από την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας που συνδέεται με την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων". Παρακαλώ να μην κόβετε τη φράση του Υπουργού στη μέση. Δεν είναι σωστό, δεν είναι δεοντολογικό.

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Δεν πρόλαβα να διαβάσω όλα τα Πρακτικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ορίστε, κύριε Γκελεστάθη, έχετε το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι, επίδειξη υποκρισίας, αλαζονείας και κοινωνικής αναληγσίας είναι η πολιτική της Κυβέρνησης του εκσυγχρονιστή Πρωθυπουργού κ. Σημίτη και στον τομέα της απασχόλησης. Αυτό αποδείχθηκε για άλλη μια φορά ακόμα και σήμερα στη Βουλή με τη μέχρι αυτήν την ώρα συζήτηση του νομοσχεδίου.

Η Κυβέρνηση των εκσυγχρονιστών του Π.Α.Σ.Ο.Κ. μετά από πολλές παλινωδίες και απαράδεκτες μεθοδεύσεις έφερε στη Βουλή το υπό συζήτηση νομοσχέδιο για τη ρύθμιση εργασιακών σχέσεων και σύσταση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, για να αποδείξει για μια ακόμη φορά ότι δεν είναι σε θέση να προτείνει και στον τομέα αυτό λύσεις κοινωνικά δικαιεις και οικονομικά εφαρμόσιμες στα βασικά αυτά θέματα της απασχόλησης και της ανεργίας.

Εμείς κρίνουμε ότι το νομοσχέδιο αυτό, που η Κυβέρνηση εισηγείται σήμερα στη Βουλή, είναι αποσπασματικό και κατά συνέπεια αναπτυξιακό και δημιουργεί βέβαια σοβαρά προβλήματα στην κοινωνική ειρήνη και την κοινωνική συνοχή.

Το Π.Α.Σ.Ο.Κ. παρά τις προεκλογικές εξαγγελίες του, τον Οκτώβρη του 1993, ότι σίχε τα προγράμματα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που απασχολούσαν τις διάφορες εργαζόμενες τάξεις του λαού μας, απεδείχθη ότι εξαπατούσε πολιτικά το λαό μας, γιατί δεν είχε κανένα απολύτως πρόγραμμα. Έτσι, ύστερα από τέσσερα χρόνια και δέκα μήνες η Κυβέρνηση των εκσυγχρονιστών του Π.Α.Σ.Ο.Κ. ασκεί αυτήν τη νομοθετική της πρωτοβουλία για να αποδείξει την ανικανότητά της να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που συνεπάγεται η σωστή ρύθμιση των εργασιακών σχέσεων. Άλλωστε το θέμα αυτό το απέσυρε και από τον περιφέρημο κοινωνικό διάλογο, ένα διάλογο που η Κυβέρνηση με τον αιφνιδιασμό της, την ανειλικρίνειά της και τις διαδόσεις της τότε εξευτέλισε και τη διαδικασία του, αλλά και αυτόν τον ίδιο το θεσμό του διαλόγου. Αντί ο διάλογος αυτός να εμπεδώσει την κοινωνική συμφωνία κατόρθωσε να επιφέρει την καχυποψία μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και τη διαρκή διαμάχη μεταξύ τους. Η τακτική όμως αυτή δεν υπάρχει αμφιβολία ότι είναι αναχρονιστική και όχι εκσυγχρονιστική.

Επομένως, το νομοσχέδιο αυτό που βρίσκει αντίθετους όλους τους κοινωνικούς φορείς, τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και όλα τα πολιτικά κόμματα έχει υποχρέωση η Κυβέρνηση να το αποσύρει, να επιδιώξει με δημοκρατική διάθεση πραγματικό διάλογο με όλους τους φορείς και να φέρει στη Βουλή ένα νομοσχέδιο κοινά αποδεκτό.

Οι θεσμοθετήσεις που εισάγονται με τις διατάξεις του νομοσχεδίου δεν έχουν καμία σχέση με τις εξαγγελίες της Κυβέρνησης περί του νέου εργασιακού χάρτη. Οι ρυθμίσεις που προτείνονται ασφαφείς και αποσπασματικές με γενικόλογα μέτρα αποδεικύουν ότι η Κυβέρνηση δεν έχει ακόμα, ύστερα από πέντε χρόνια που βρίσκεται στην εξουσία, συγκεκριμένη πολιτική για τον τομέα της απασχόλησης. Η αύξηση της ανεργίας που κυριολεκτικά μαστίζει την κοινωνία μας και ιδιαίτερα τους νέους, αν δεν αντιμετωπισθεί άμεσα με τα επιβαλλόμενα μέτρα, θα προκαλέσει ασφαλώς μεγάλες κοινωνικές εκρήξεις και μάλιστα την περίοδο αυτή της πορείας της χώρας προς την Οικονομική Νομισματική Ένωση. Τα αίτια βέβαια της δημιουργίας αυτής της ανεργίας βρίσκονται στην οκταετία 1981-1989 της Κυβέρνησης του Π.Α.Σ.Ο.Κ. που κατάφερε να μην παράγει πλούτο η χώρα με συνθήκες διεθνούς ανταγωνισμού, αφού μεγιστοποίησε το κράτος σε επιχειρηματία και καθιέρωσε την τακτική της κρεπάλης, της σπατάλης του δημοσίου χρήματος, υπερχρεώνοντας τη χώρα στο εξωτερικό και στο εσωτερικό.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας η ανεργία το 1980 ήταν 2,4% ενώ στην Ευρώπη ήταν 6,4%.

Από το 1981 και μετά το Π.Α.Σ.Ο.Κ. κατάφερε να αυξήσει σταδιακά την ανεργία, παρά τις εκαντοντάδες χλιαρές προσλήψεις που έκαψε στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και το 1989 να έχει φθάσει περισσότερο από 6%. Τώρα, η ανεργία στη χώρα μας κυμαίνεται στο 10,5% με βεβαιότητα ότι στο τέλος του 1998 θα υπερβεί το 11,5%. Για το τεράστιο αυτό πρόβλημα δεν μας αναφέρει τίποτα το υπό συζήτηση νομοσχέδιο. Δεν περιγράφει μέτρα αντιμετώπισης της ανεργίας παρά τις βαρύδουσες εξαγγελίες της εισηγητικής έκθεσης.

Η ανεργία στο Ναύλο Φωκίδας, κύριε Υψηπουργέ Εργασίας, έχει μεγιστοποιηθεί και οι συμπατρίωτες μας εκεί εναγωνίως περιμένουν μέτρα της Κυβέρνησης σας για την αντιμετώπιση αυτού του μεγάλου προβλήματος, που απασχολεί εκαντοντάδες οικογένειες εκεί στην καρδιά της Ρούμελης.

Κύριοι συνάδελφοι, η γραφειοκρατική αντίληψη και η λογική του κρατισμού αποτυπώνονται στις διατάξεις του νομοσχεδίου που αποδεικύουν την αμετανόητη, πρωτότυπη, "σοσιαλιστική" τακτική της Κυβέρνησης. Έτσι όμως οδηγείτε τη χώρα στην Ο.Ν.Ε. ή μετά την πρώτη αποτυχία σας την προορίζεται για το ευρωπαϊκό περιθώριο;

Διάβασα τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδας, η οποία στην ολομέλεια της επεξεργάστηκε το σχέδιο νόμου και αποφάνθηκε ότι οι τρεις βασικοί στόχοι του, όπως περιγράφονται στην εισηγητική έκθεση, δεν επιτυχάνονται με τις διατάξεις του, ότι αγνοείται η παγκόσμια και η ευρωπαϊκή πραγματικότητα και είναι ρυθμίσεις συμβιβασμού. Βέβαια, προφανώς εσωκομιστικού συμβιβασμού μεταξύ των μελών της κεντρικής επιτροπής του Π.Α.Σ.Ο.Κ. και της Κυβέρνησης και των άλλων μελών της Κεντρικής Επιτροπής του Π.Α.Σ.Ο.Κ., των συνδικαλιστών των εργαζομένων.

Κύριοι συνάδελφοι, η καθυστερημένη προσχώρηση της Κυβέρνησης του Π.Α.Σ.Ο.Κ. στην ελεύθερη οικονομία και την ιδιωτική πρωτοβουλία, δηλαδή στην πολιτική των αποκρατικοποιήσεων, της έχει δημιουργήσει ιδεολογική σύγχυση που δεν είναι σε θέση να την εφαρμόσει και επιδεινώνει διαρκώς την κατάσταση. Παρακολουθούμε τις τελευταίες εξελίξεις στις επιχειρήσεις αποκρατικοποιήσεων, που εδραιώνουν τη διαπίστωση της ανικανότητάς της και την έλλειψη προοπτικής βελτίωσης της καταστάσεως. Επομένως, για ποια προπτική μπορούμε να μιλήσουμε, για να έχουμε μείωση της ανεργίας; Υπάρχουν προϋποθέσεις να γίνουν επενδύσεις; Πώς θα δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης;

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι, θα έχουμε την ευκαιρία στη συζήτηση των άρθρων να διατυπώσουμε τις απόψεις μας στις επιψέρους διατάξεις του νομοσχεδίου. Επισημαίνω όμως ότι η επαναφορά της Επιθεώρησης Εργασίας στο Υπουργείο Εργασίας από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, όπου την είχατε μεταφέρει με το νόμο 1648, όπως κατ' επανάληψη πρότεινε η Νέα Δημοκρατία, είναι σωστό μέτρο, αλλά δεν συνοδεύεται ευθέως και από δήλωση συγγνώμης για τους αυτοσχεδιασμούς σας. Επίσης, καταστρατηγείται ο νόμος 2190 με τις ρυθμίσεις της παραγράφου 15, του άρθρου 2, περί μερικής απασχόλησης. Παράλληλα, συνεχίζεται η αμετανόητη τακτική σας της καρεκλοποίησης κομματικών στελεχών σας δεύτερης και τρίτης διαλογής, όπως το ρυθμίζεται με την παραγράφο 4, του άρθρου 21 για γενικούς διευθυντές και με άλλες διατάξεις, με θέσεις ειδικών γραμματέων και πάει λέγοντας. Η παροχή γενικών και αόριστων εξουσιοδοτήσεων που δίδεται στον Υπουργό, πέραν των πραγματικών λόγων που θα έπρεπε να μη χορηγούνται, ευτελίζουν και τη νομοθετική εργασία της Βουλής.

Πολλές ρυθμίσεις είναι ανεφάρμοστες και θα δημιουργήσουν προβλήματα ανταγωνισμού, ιδιαίτερα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες είναι ο κορμός της εθνικής οικονομίας μας και της απασχόλησης. Το συμπέρασμα είναι ότι το υπ' αριθμόν είναι πρόβλημα της χώρας, η ανεργία δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί αποσπασματικά, είτε με ανακατανομή της φτώχειας είτε με αντικατάσταση της πλήρους με τη μερική απασχόληση. Χρειάζεται το απαιτούμενο πλαίσιο για τη στήριξη των ανέργων και την καταπολέμηση της φτώχειας που θα επιτυγχάνει την αύξηση της απασχόλησης και τον πραγματικό εκσυγχρονισμό του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος.

Για όλους αυτούς τους λόγους εμείς καταψήφιζουμε το νομοσχέδιο αυτό. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Παρασκευόπουλος, έχει το λόγο.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ: Αγαπητή συναδέλφισσα, αγαπητοί συνάδελφοι, εάν ρίξουμε μία φυσική ματιά σε αυτό που κρατάω στο χέρι μου, όλοι θα συμφωνήσουμε ότι είναι ποτήρι, ότι το περιεχόμενό του είναι νερό και άλλοι θα υποστηρίξουν ότι είναι κοντόγιο μή μισογεμάτο. Ουδείς, όμως, θα διανοηθεί να υποστηρίξει ότι το ποτήρι έχει πιάσει πάτο ή ότι είναι άδειο. Αυτό, όμως, με φυσική ενόραση.

'Όταν φοράμε τα πολιτικά μας γυαλιά, τότε μας καταλαμβάνουν όλες οι ασθένειες. Η πολιτική μωραΐα που έχει παρενέργειες την υποκρισία και την δημαγαγία. Γιατί κάπως έτσι αντιμετωπίζεται κυρίως από τους συνάδελφους της Νέας Δημοκρατίας το νομοσχέδιο που συζητάμε. Γιατί διαφορετικά, εάν τους διέκρινε στοιχειώδης πολιτική συνέπεια, δεν θα έπρεπε να έχει αδυνατίσει η μνήμη τους. Τους το θυμίζω εγώ. Έχω τα Πρακτικά της 11ης Ιουλίου του 1990, όπου κυβέρνηση ήταν η Νέα Δημοκρατία, Υπουργός Εθνικής Οικονομίας ο κ. Σουφλιάς. Ορισμένοι συνάδελφοι, που είναι παρόντες σήμερα ήταν και τότε και εκείνο το νομοσχέδιο το 1892 με τα άρθρα 38 και 41 προχωρούσε στη ρύθμιση των δύο επίμαχων ζητημάτων που συζητάμε σήμερα εδώ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Το ψηφίσατε;

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ: Θα σας πω και γι' αυτό, δεν έχω κανένα πρόβλημα, αλλά συζητάμε για σας τώρα.

Μιλούσε για τη μερική απασχόληση και για τη διευθέτηση του χρόνου εργασίας. Μάλιστα ήταν και τότε καλοκαίρι. Δεν έχει σημασία εάν ήταν Θερινό Τμήμα ή Ολομέλεια, δεν ξέρω, δεν ήμουν τότε Βουλευτής, αλλά πάντως εκείνη την περίοδο -καλοκαίρι πάλι- φαντάζομαι ότι αρκετοί εργαζόμενοι θα ήταν σε άδεια και δεν θέλω να πιστεύω ότι επιλέξατε τότε το χρόνο για να μην μπορούν οι εργαζόμενοι να κινητοποιηθούν.

Μόνο ως συμπεριφορά πολιτικής υποκρισίας και δημαγαγίας, μόνο έτσι μπορεί κανείς να ερμηνεύσει εκφράσεις και τοποθετήσεις, όπως αυτές της κ. Φωρούδα-Μπενάκη, η οποία δεν είναι τώρα εδώ, που είπε: Καταψήφιζω πλήρως, γιατί το νομοσχέδιο διακατέχεται και διαπερνίεται από μια νοοτροπία

αντεργατική.

Έχει ενδιαφέρον να δει κανείς στα Πρακτικά τι έλεγαν τότε οι συνάδελφοι και τι λένε σήμερα για τα ίδια πράγματα. Δεν έγινε διάλογος σήμερα. Όμως, έχει διαφορετική άποψη η πλειοψηφία της ΓΣΕΕ. Έχει ενδιαφέρον τι λέει -το έντυπο που έχουμε όλοι στα χέρια μας- της ΟΚΕ.

Η ΟΚΕ αφέρωσε τέσσερις συνεχείς συνεδριάσεις επί ένα δεκαπενθήμερο και έχει λεπτομερείς και τεκμηριωμένες θέσεις ή αντιθέσεις.

Έχω το υπόμνημα που μας έστειλε η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος. Υπογράφεται από τους θεσμικούς εκφραστές, τον Πρόεδρο του κ. Πολυζογόπουλο και το Γενικό Γραμματέα του κ. Γάννη Μανώλη. Χωρίς να θέλω να συμπεράνω αυθαίρετα για τη θέση και της ΟΚΕ και της ΓΣΕΕ, εξ' αντικειμένου εάν μελετήσει κανείς τα κείμενα, θα διαπιστώσει ότι επί της αρχής "Ψηφίζουν" το νομοσχέδιο. Κάνει την κριτική της ΓΣΕΕ στο άρθρο 1 και προχωράει και σε σοβαρές θετικές επισημάνσεις. Άτυπες μορφές απασχόλησης. Δηλαδή τι θέλετε να μείνει αυτό το αλαλούμ, αυτή η μαύρη εργασία, αυτή η άγρια υπερεκμετάλλευση; Δεν πρέπει να καταγραφεί η άτυπη μορφή εργασίας με όποιον τρόπο και εάν εκδηλώνεται; Δεν πρέπει να μπει φρένο στην ασυδοσία; Δεν πρέπει στοιχειώδως να υπερασπίσουμε την αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα αυτών των εργαζομένων; Και λέει η ΓΣΕΕ ότι: Το τεκμήριο του άρθρου 1 του νομοσχεδίου μπορεί να λειτουργήσει θετικά.

Πώ απασχόληση. Μερική απασχόληση. Κάνει κριτική και λέει να καθειρωθεί ανώτατο όριο απασχολούμενών με μειωμένη απασχόληση ίσο με το 10%. Είναι ένα ζήτημα που πρέπει να το δει ο Υπουργός. Πρέπει να υπάρχει ένα πλαφόν, ένα ποσοστό σε σχέση με το τι εργαζόμενοι με μερική απασχόληση θα ασχολούνται σε μια επιχείρηση.

Πιο κάτω τι λέει η ΓΣΕΕ "Θεωρούμε θετικές τις διατάξεις στα παρακάτω σημεία. Μερική απασχόληση. Επίσης θεωρεί πολύ θετικό για την ανάγκη εγγραφών ατομικών συμβάσεων και την υποχρέωση των εργοδότων εντός οκτώ ή δεκαπέντε ημερών να ενημερώνουν με συγκεκριμένο τύπο εντύπου και όχι όπως είπε η κ. Ψωρούδα με ένα χαρτί, παλαιόχαρτο περίποιου. Είναι σημαντικό λέει ότι προβλέπεται η ακυρότητα της απόλυτης λόγω μη αποδοχής της μετατροπής θέσης πλήρους απασχόλησης σε μερική, είναι σημαντικό και θετικό για τη ΓΣΕΕ για την παροχή μερικής απασχόλησης άπαξ ημερησίως. Δεν το προέβλεπε η δική σας η ρύθμιση το 1990. Και τέλος λέει η ΓΣΕΕ ότι υποστηρίζει η εφαρμογή της μερικής προσωρινής απασχόλησης στον ευρύτερο δημόσιο τομέα είναι θετικό στοιχείο και είναι πολύ σημαντικό. Και πάμε στη διευθέτηση του χρόνου εργασίας. Ισως σε κάποιες περιπτώσεις να γίνει κατάχρηση και οι ρυθμίσεις μπορεί να αποβούν σε βάρος των εργαζομένων. Άλλα οι ζήτημα είναι, μπροστά στους κινδύνους, μπροστά στις δυσκολίες, εμείς πρέπει να γιρίσουμε τα βλέμματα προς τα πίσω; Η ΓΣΕΕ δεν μιλάει για μεσαίωνα. Προχωράει πιο πέρα την κριτική της και κάνει προτάσεις. Και βεβαίως υπάρχει συλλογική εκπροσώπηση και διαπραγμάτευση της εργοδοσίας από τη μια και από την άλλη των εργαζομένων. Και λέει πρώτη προτεραιότητα το σωματείο, δεύτερη το συμβούλιο των εργαζομένων. Και αν δεν υπάρχει συμβούλιο εργαζομένων να πάμε στην ένωση προσώπων που προβλέπει ο 1264/82. Και γιατί, αγαπητοί συνάδελφοι, η συμμετοχή των μικρών ομάδων των εργαζομένων στις μικρές επιχειρήσεις είναι εγγενής αδυναμία και δεν μπορούν ήδη να εκπροσωπήσουν τον εαυτόν τους και να υπερασπίσουν τα δικαιώματα τους; Και εδώ απαντώ στην κριτική που κάνει το Κομμουνιστικό Κόμμα, ότι αυτό είναι επικίνδυνο και ότι έτσι προωθείται μια άλλη δομή του συνδικαλιστικού κινήματος. Οι δομές του συνδικαλιστικού κινήματος δεν είναι εγκεφαλικές, ακολουθούν την ίδια δομή της οικονομίας, την ίδια τη δομή της παραγωγικής διαδικασίας και τον πρώτο και τελευταίο λόγο τον οποίον οι φυσικοί εργαζόμενοι στο χώρο. Γιατί δεν αναφερόμαστε στο σημαντικό ζήτημα που έχει να κάνει με τις επιθεώρησεις εργασίας. Γιατί ξεχνάμε εκατοντάδες χιλιάδες εργαζόμενους που υφίστανται την αυθαιρεσία πάρα

πολλών εργοδοτών. Είναι μικρής σημασίας ζήτημα; Από μία γραφειοκρατική επιθεώρηση εργασίας που μέσα από πολυδιάδαλες και χρονοβόρες διαδικασίες δεν βρίσκεται ο εργαζόμενος το δίκιο του, περνάμε σ' αυτό το ειδικό σώμα με ενισχυμένες αρμοδιότητες; Αυτό δεν μας λέει τίποτα; Δεν μας λέει τίποτα το ότι οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών ζήτησαν να αποσυρθεί το νομοσχέδιο και όλοι οι άλλοι έκαναν κριτικές προσεγγίσεις;

Το νομοσχέδιο δεν το θεωρώ ούτε ριζοσπαστικό ούτε πρωτοποριακό. Αν μου ζητούσε κανείς να το χαρακτηρίσω, από άποψη περιεχομένου θα το έλεγα μισογεμάτο. Χρειάζεται και άλλες πλευρές να αντιμετωπισθούν, που έχουν να κάνουν με την ανάπτυξη, με την αντιμετώπιση της μεγάλης μάστιγας που είναι στις μέρες μας η ανεργία.

Και έρχομαι σε ένα θέμα που το αγγίζει η σημερινή συζήτηση σχετικά με το χρόνο απασχόλησης. Εγώ νομίζω ότι είναι λάθος να διατυπώνονται ακραίες απόψεις, ότι είναι υπερώριμο το τριανταπεντάρο ή δεν είναι ο χρόνος τώρα για να το αντιμετωπίσουμε. Υποστηρίζω τα εξής. Η συνδικαλιστικοποίηση του συγκεκριμένου αιτήματος που το θεωρώ πολύ συβαρό συρρικνώνει την εμβέλειά του και περιορίζει την προοπτική υλοποίησής του. Το τριανταπεντάρο δεν μπορεί να είναι ένα μόνο ζήτημα συνδικαλιστικής αντιπαράθεσης ανάμεσα στους εργαζόμενους και τους εργοδότες. Δεν μπορεί να είναι το μοναδικό επιχείρημα για τα συνδικάτα, ότι, αν γίνει το τριανταπεντάρο αυτό, θα είναι πανάκεια για την αντιμετώπιση της ανεργίας. Σαφώς και θα βελτιώσει τους αρνητικούς δείκτες των ανέργων. Άλλα, ας μη γελούμαστε, εδώ πρέπει να κάνουμε συβαρή συζήτηση.

'Όταν μιλάμε για απασχόληση, για ωράριο εργασίας και για ανεργία, δεν βρισκόμαστε μπροστά σε μια γραμμική συνάρτηση όπου το τριανταπεντάρο είναι μια απλή μεταβλητή και που μπορεί να οδηγήσει στην αντιμετώπιση του προβλήματος. Τα πράγματα είναι πιο σύνθετα. Έχουμε έλλειψη ενός διαλόγου εθνικής εμβέλειας, όπου θα συμμετάσχει το σύνολο των πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών δυνάμεων της χώρας. Σε αυτό, μπορεί να έχει πολύ σημαντική συμβολή και η Βουλή και ιδιαίτερα η Διαφράγματος Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων. Θα διατυπώσω και εγγράφως την πρόταση προς τον Πρόεδρο της Βουλής και τον πρόεδρο της Διαφράγματος Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, τον Οκτώβριο να συνεδριάσει η επιτροπή, να κάνει μια γενική πολιτική ιδεολογική και θεωρητική συζήτηση γύρω από το ζήτημα, να αναλάβει η ίδια η επιτροπή να κάνει ένα διάλογο ανοικτό στην κοινωνία να δούμε όλες τις παραμέτρους, όχι με συνδικαλιστικό και συνθηματολογικό τρόπο και μέσα στον επόμενο χρόνο να έχουμε εδώ μια συζήτηση προ ημερησίας διατάξεως, όπου θα κουβεντιάσουμε και θα βάλουμε το πλαίσιο για τη μείωση του χρόνου εργασίας.

Αν την εργασία την αντιμετωπίσουμε μόνο ως συντελεστή παραγωγής, όπως την όριζε ο Άνταμ Σμιθ, ποτέ δεν θα πάμε στο τριανταπεντάρο. Το τριανταπεντάρο πρέπει να το εντάξουμε σε μια άλλη φιλοσοφία αναζητώντας έναν άλλο πολιτισμό εργασίας, να είναι επίκαιρο αυτό που πριν από εκατόν δώδεκα χρόνια οι εργαζόμενοι στο Σικάγο με πολλή ουτοπία, αλλά και με προσδοκία έλεγαν 'οκτώ ώρες δουλειά, οκτώ ώρες ανάπτυξη και οκτώ ώρες για ό,τι θέλουμε'. Αυτό μέσα έφερνε ένα εκρηκτικό υλικό πολιτισμικό και πολιτισμικό. Είναι εποχή να το προσεγγίσουμε κάτω από αυτό το πρίσμα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Σωτηρόπουλος έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, ένα νομοσχέδιο που φιλοδοξεί να ρυθμίσει τις εργασιακές σχέσεις είναι πολύ σημαντικό, διότι αυτό αφορά στα δικαιώματα των πολιτών προς εργασία, αφορά στην ανάπτυξη του τόπου και στα δικαιώματα των εργαζομένων.

Αυτό όμως το νομοσχέδιο που συζητάει η Βουλή, είναι ένα νομοσχέδιο τελείως γραφειοκρατικό, αντιφατικό και ανεφάρμοστο, όπως θα αποδειχθεί. Εξάλλου, αν πάρουμε και τη γνώμη των φορέων, οι περισσότεροι το έχουν αντικρούσει,

το έχουν αποκρούσει. Μόνο η κυβερνητική πλειοψηφία και ο κυβερνητικός συνδικαλισμός, είναι υπέρ του νομοσχεδίου.

Ειλικρινά εγώ θα ήθελα να ρωτήσω τον κύριο Υφυπουργό αν τη στιγμή αυτή θα ήθελε να είναι στη θέση του Προέδρου της ΓΣΕΕ ή στη θέση του Υπουργείου. Πού θα ένοιωθε καλύτερα; Διότι, κάνετε μερικές αναφορές στο νόμο της Νέας Δημοκρατίας του 1990, που από τότε ισχύει η μερική απασχόληση και το ευέλικτο ωράριο και τα λοιπά και ότι δεν είναι πρωτόγνωρα πράγματα. Ναι, για θυμηθείτε όμως πώς τα πολεμήσατε και αν εφαρμόστηκαν μέχρι σήμερα, γιατί δεν εφαρμόστηκαν αυτά τα μέτρα – ρυθμίσεις;

Πώς τα πολεμήσατε από τη θέση του Προέδρου της ΓΣΕΕ, κύριε Υφυπουργέ, και όλοι οι δικοί σας συνδικαλιστές; Μην αναφέρεσθε, λοιπόν, στο παρελθόν, διότι έχετε βέβαια το χάρισμα των Οβηδιακών μεταφορώσεων, αλλά εγώ ειλικρινά θλίβομαι που ανήκω πολιτικά σ' αυτήν την παράταξη που πολύ δύσκολα αλλάζει θέση απ' αυτά που πιστεύει, ενώ εσείς μεταμορφώνεσθε πολύ εύκολα.

Είπατε επίσης ότι η Ευρώπη σήμερα κυβερνιέται από κυβερνήσεις σοσιαλιστικές. Ναι, και ο κ. Ζοστέν και ο κ. Μπλερ και η Ελλάδα, αλλά έχετε όμως πάρει την πλειοψηφία των λαών με τις εξαγγελίες που δεν εφαρμόζετε. Και αυτό για μένα είναι πολιτική απάτη. Πρέπει να είσθε συνεπείς με τις εξαγγελίες που κάνετε προεκλογικά και φιλοδοξείτε να κυβερνήσετε τον τόπο. Δεν μπορεί, λοιπόν, άλλο να πρεσβεύετε τη μια μέρα προεκλογικά και άλλο να εφαρμόζετε.

Το θέμα μας όμως είναι η εργασία, οι εργασιακές σχέσεις, η ανεργία κλπ. Τι κάνατε για την ανεργία; Σήμερα έχουμε ένα ρεκόρ ανεργίας. Είναι 10,3% το ποσοστό της ανεργίας. Και μάλιστα τον Ιούνιο είχαμε ρεκόρ για πρώτη φορά. Η ανεργία αυξήθηκε κατά 2,8% με τα επίσημα στοιχεία του ΟΑΕΔ.

Και μάλιστα η ανεργία των νέων έχει φτάσει στο 32,5% περίπου. Και με το δημογραφικό πρόβλημα που έχουμε σήμερα, δεν μπορείτε να κάνετε απορρόφηση των λίγων σχετικά νέων που έχουμε στη χώρα μας. Εδώ είναι το μεγαλύτερο κατηγορώ που μπορεί να σας προσάψει κανείς διότι έχουμε τεράστιο δημογραφικό πρόβλημα και η ανεργία των νέων έχει φτάσει σε αυτά τα μεγάλα ύψη. Η μακροχρόνια ανεργία υπερβαίνει το 50%.

Ισχυρίζεστε και επαίρεσθε ότι εφαρμόζετε μία αναπτυξιακή πολιτική με κοινωνική αλληλεγγύη. Τουλάχιστον να τη βλέπαμε αυτήν την κοινωνική αλληλεγγύη, την κοινωνική συνοχή που επαίρεσθε, διότι αυτήν τη χρονιά όλη η Ελλάδα απεργεί από τις συγκοινωνίες, από τα σχολεία, από τους αγρότες, από τους συνταξιούχους κλπ, παντού υπάρχουν προβλήματα. Λοιπόν πού βλέπετε την κοινωνική συνοχή με την πολιτική ανάπτυξης που ακολουθείτε; Και θέλετε να λέτε ότι έχετε και ευαισθησία κοινωνική.

Ένα άλλο θέμα το οποίο δεν αντιμετωπίζετε σωστά – γιατί φοβάστε μην τυχόν σας κατηγορήσουν για ρατσιστές- και ο Έλληνας το έχει αποδείξει σε οποιαδήποτε πτέρυγα και αν ανήκει, δεν φοβάται, δεν έχει το ρατσισμό στο αίμα του. Απεναντίας έχουμε όλους τους ένοντες εδώ υποδεχθεί, τους έχουμε φροντίσει, τους έχουμε περιποιηθεί. Σήμερα οι νόμιμοι μετανάστες να δουλέψουν όπως πρέπει στην Ελλάδα, με την αγάπη του ελληνικού κράτους και με τη συμπόνια του. Άλλα οι λαθρομετανάστες οι παράνομοι που ξεπερνούν τις πεντακόσιες χιλιάδες, δημιουργούν τεράστιο πρόβλημα στην αγορά εργασίας. Και όχι μόνο στην αγορά εργασίας, αλλά θα αντιμετωπίσουμε πολύ γρήγορα και μείζον εθνικό θέμα και το γνωρίζετε πολύ καλά αυτό. Και αφήνετε τα πράγματα έτσι να κυλούν μόνα τους χωρίς να κάνετε μία ουσιαστική παρέμβαση στον τομέα των λαθρομεταναστών.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΤΗΣ: Τετρακόσιες χιλιάδες καταγράψαμε.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Θα το δούμε, πόσοι είναι νόμιμα σήμερα στην Ελλάδα. Οι νόμιμοι δεν ξεπερνούν τις διακόσιες χιλιάδες και είναι άλλες πεντακόσιες χιλιάδες παράνομοι και το ξέρετε πολύ καλά αυτό.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Τετρακόσιες χιλιάδες αιτήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Μην πυροβολείτε

αριθμούς. Υπάρχουν και τα στατιστικά στοιχεία. Κανένας δεν πρέπει να πυροβολεί αριθμούς.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Το 1999 είναι ο τελευταίος χρόνος κρίσεως για την ένταξή μας στην ΟΝΕ. Και σας ενδιαφέρει πάρα πολύ, να ρυθμίσουμε τους δείκτες που επιβάλλει η ΕΟΚ και να παρουσιάσετε. Η ανεργία δεν σας διευκολύνει. Και κάνετε μια μεγάλη προσπάθεια να συγκρατήσετε τον πληθωρισμό. Άλλα πώς; Με το να μειώσετε την αγοραστική δύναμη των μικρομεσαίων, των μη προνομιούχων; Κυμαίνεται σήμερα σε ένα ποσοστό 5,3%, 5,2%. Τον Απρίλιο είχαμε 5,3% και τον Ιούνιο έπεσε στο 5,2%. Μεγάλο κατόρθωμα αυτό, όταν έχουμε μια υποτίμηση πριν από τρεις μήνες και δεν μπορείτε ακόμα ούτε τους κραδασμούς που προέρχονται από την υποτίμηση να απορροφήσει η ελληνική οικονομία.

Για τους έμμεσους φόρους δεν κάνετε κουβέντα. Λέτε κατά διαστήματα, θα τους μειώσουμε αλλά όταν έρχεται η στιγμή να πάρετε μια απόφαση, δεν την παίρνετε.

Κύριοι συνάδελφοι, ένα νομοσχέδιο σαν το σημερινό πρέπει να τυγχάνει της μεγαλύτερης δυνατής συναίνεσης, αν θέλουμε να επιτύχει και αν θέλουμε να αποδώσει τα αναμενόμενα. Και ακούσαμε από τους προηγούμενους συναδέλφους, τους πιο πολλούς εκτός από τους κυβερνητικούς, για τον περίφημο κοινωνικό διάλογο. Έγινε κοινωνικός διάλογος, αυτό είναι γεγονός. Πολλά σημεία του νομοσχεδίου είναι αποτέλεσμα της συμπτώσεως των απόψεων των φορέων. Άλλα τα κρίσιμα σημεία παραμερίσθηκαν, δεν συζητήθηκαν. Κι εδώ υπάρχει πρόβλημα και το ξέρετε πολύ καλά.

Είπε ο αγαπητός συνάδελφος εισηγητής του ΠΑΣΟΚ, ότι δεν φέρνουμε προτάσεις, μόνο κάνουμε αντιπολίτευση. Ο ρόλος των κομμάτων, κύριε συνάδελφε –και νομίζω ότι το ξέρετε– της Αντιπολίτευσης είναι να ελέγχει την Κυβέρνηση, να ελέγχει το κυβερνητικό έργο.

Εξάλλου η πρακτική έχει δείξει ότι ποτέ καμία πρόταση κομμάτων Αντιπολίτευσης δεν πέρασε. Είναι πάγια τακτική. Μην λέτε, λοιπόν, ότι εμείς δεν έχουμε προτάσεις. Έχουμε και παραέχουμε. Ούτε καν, όμως, τις ακούτε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΤΗΣ: Πείτε μας μία.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Να σας πω μία. Να σταματήσουν οι δίκες των αγροτών. Και εσείς οι Βουλευτές θέλατε να περάσει αυτή η πρόταση νόμου. Και δεν πέρασε. Θα φέρετε, λοιπόν, εσείς την πρόταση νόμου –το Υπουργείο Δικαιούνης τη μελετά– για να μπορέσουμε να τελειώσουμε και αυτήν την εκκρεμότητα. Μην λέτε τώρα, λοιπόν, ότι δεν έχουμε προτάσεις.

Όλοι σήμερα παραδεχόμαστε την παγκοσμιοποίηση της αγοράς, ότι πρέπει να προσαρμοστούμε στο νέο περιβάλλον της παγκοσμιότατης.

Κύριοι συνάδελφοι, είμαστε ένα κόμμα που πιστεύει στη φιλελέυθερη οικονομία, αλλά έχουμε και την κοινωνική ευαισθησία. Πιστεύουμε σε μία πολιτική κοινωνικής δικαιοισύνης. Και ο ιδρυτής της Νέας Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Καραμανλής είχε εισηγηθεί το εξής: Είχε συστήσει στους εργοδότες, στους έχοντες, ότι πρέπει να χάσουν λίγα από τα εισοδήματά τους, από τα πλούτη τους και στους εργαζομένους είχε πει να χάσουν λίγο από την επαναστατικότητά τους για να υπάρξει ένας συμβιβασμός μεταξύ εργοδότων και εργαζομένων. Τότε μόνο στο πνεύμα αυτό μπορεί να υπάρξει εργασιακή ειρήνη, να υπάρξει μία κοινωνική συνοχή και μία προκοπή του τόπου.

Για όλα αυτά που αναφέρονται σήμερα στο νομοσχέδιο, για τη μερική απασχόληση, για τη διευθέτηση του χρόνου εργασίας, για το Σ.Ε.Π.Ε., για την επαναφορά πάλι των επιθεωρήσεων εργασίας στο Υπουργείο, έχουμε πολλά να πούμε στην κατ' άρθρο συζήτηση.

Εγώ θέλω να σας πω μόνο το εξής: Στο άρθρο 1 οι άνθρωποι που ασχολούνται με το facoon είναι ελεύθεροι επαγγελματίες και φορολογούνται με τα αντικειμενικά κριτήρια. Οι ρυθμίσεις που προβλέπονται από το συγκεκριμένο νομοσχέδιο θα δημιουργήσουν γραφειοκρατία, αντιφάσεις και πολύ γρήγορα θα έλθετε να το τροποποιήσετε αυτό το άρθρο.

Όσον αφορά τη διευθέτηση του χρόνου εργασίας ομιλείτε

προς κάθε κατεύθυνση ότι πρόκειται για μια ποιοτική αλλαγή. Σύμφωνοι. Δεν αφορά όμως, το 95% των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν εργαζόμενους κάτω του αριθμού πέντε. Και αυτοί όλοι έχαιρούνται. Τότε θα υπάρχει ένας αθέμιτος ανταγωνισμός μεταξύ μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των μεγάλων επιχειρήσεων.

Μια και κόπτεσθε, λοιπόν, ότι είσθε σοσιαλιστικό κόμμα, κοιτάξτε και αυτούς τους μικρομεσαίους που έχουν δύο, τρεις, τέσσερις, πέντε εργαζόμενους να αφεληθούν και αυτοί από αυτό το ωράριο το οποίο αποκαλείτε ως μια ποιοτική αλλαγή.

Το να επανέλθουν οι επιθεωρήσεις εργασίας στο Υπουργείο Εργασίας είναι ένα σωστό βήμα. Δηλαδή τώρα τι κάνετε; Παραδέχεσθε μόνοι σας ότι αποτύχατε. Στέλνουμε, λοιπόν, τις επιθεωρήσεις εργασίας στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, κάνουμε εφέ, λέμε αποκέντρωση, πάρτε αιρετοί νομάρχες και τις αρμοδιότητες της επιθεωρήσεως εργασίας, αποτυγχάνουν και μετά από δύο χρόνια τις ξαναφέρνουμε. Τότε δεν κάνουμε πολιτική στο Υπουργείο. Είναι σαν να λέμε "ελληνική λαέ φύφισε με για να σας πάω προς το Κάιρο που έχει θερμό κλίμα το χειμώνα" και εμείς αποφασίζουμε να τους πάμε προς τη Μόσχα που έχει ψυχρό κλίμα. Και τι ζητάμε μετά; Να εγκρίνει και να επικροτήσει την πολιτική που ακολουθούμε ο λαός!

Πέραν, όμως, όλων αυτών, καταργείτε σχεδόν τις αρμοδιότητες που είχαν μέχρι σήμερα οι επιθεωρήσεις εργασίας. Δημιουργείτε υπερεξουσίες στα Σ.Ε.Π.Ε. Και ακούσατε τι είπαν ο εργοδότες. 'Οχι ότι θα τα βρουν με τα ελεγκτικά όργανα, όπως είπε ο κύριος Υπουργός, αλλά όταν υπάρχουν υπερεξουσίες, όταν υπάρχουν αυξημένες αρμοδιότητες σε αυτά τα ελεγκτικά όργανα, τότε η συναλλαγή είναι καθεστώς.

Εμείς δεν ψηφίζουμε το νομοσχέδιο. Σε ορισμένα άρθρα θα πούμε πάλι τις απόψεις μας. Ευχόμαστε να είστε πολύ προσεκτικοί όταν φέρνετε νομοσχέδια αυτού του περιεχομένου, που έχουν σοβαρό αντίκτυπο στην ανάπτυξη του τόπου και στα δικαιώματα των εργαζομένων, γιατί μόνο έτσι θα μπορέσει να υπάρξει και κοινωνική συνοχή και ανάπτυξη.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, το λόγο παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ορίστε, κύριε Μιχαλολιάκο, έχετε το λόγο για πέντε λεπτά.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Αν συνεχίσουμε έτσι, φοβούμαστε –και θα συμφωνήσετε κι εσείς μαζί μου– ότι θα φτάσουμε αύριο το πρωί στις 10 η ώρα, που αρχίζει η συνεδρίαση της επομένης ημέρας, και δεν θα έχουμε τελειώσει.

Πρέπει λοιπόν –και υποβάλλω την πρότασή μου και με εναλλακτική εκδοχή– ή να διακόψουμε και να συνεχίσουμε αύριο το πρωί ή σε πάσα περιπτώση, αν η Κυβέρνηση και το Προεδρείο εμμένει διογματικά στην απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων, στους υπολοίπους συναδέλφους, που είναι εγγεγραμμένοι, να τους δοθεί η δυνατότητα να μιλήσουν σε ανθρώπινη ώρα αύριο το πρωί, με αφορμή τη συζήτηση επί των άρθρων, για δέκα λεπτά και να έχουν τη δυνατότητα να δευτερολογήσουν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ: Συμφωνούμε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Νικόλαος Γκατζής έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, με θυμούς θα λειτουργήσουμε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Εγώ θα σας δώσω απεριόριστο χρόνο. Θέλετε δέκα λεπτά, θέλετε δεκαπέντε, θέλετε είκοσι, επί είκοσι λεπτά θα μιλάτε.

Ορίστε, κύριε Γκατζή.

ΟΡΕΣΤΗΣ ΚΟΛΟΖΩΦ: Κύριε Πρόεδρε, έγινε μία πρόταση.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, υπέβαλα μία πρόταση, η οποία είναι υπέρ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριε Μιχαλολιάκο, σας παρακαλώ μη διακόπτετε.

Ορίστε, κύριε Γκατζή.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Κύριοι συνάδελφοι, και σήμερα

γίναμε μάρτυρες ενός παιχνιδιού σικέ, θα έλεγα, ανάμεσα στη Νέα Δημοκρατία και στο Π.Α.Σ.Ο.Κ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Πού το είδατε;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Χύνετε κροκοδείλια δάκρυα, κύριε συνάδελφε! Αναφέρεσθε στα εργασιακά δικαιώματα, στα κοινωνικά, δημοκρατικά και άλλα των εργαζόμενων, που το νομοσχέδιο θίγει. Από την άλλη μεριά, το Π.Α.Σ.Ο.Κ. αναφέρεται στη διαφορετική πολιτική της Νέας Δημοκρατίας. Και αναφέρθηκε σε συγκεκριμένους νόμους, που ψηφίστηκαν, όπως τον 1892, εκεί ιδιαίτερα, με τα ασφαλιστικά κλπ. Και συγκεκριμένα ανέφερε για τη μερική απασχόληση, αλλά και για τη διευθέτηση των άπτων μορφών εργασίας, πώς τότε η Νέα Δημοκρατία υπεράσπιζε. Και αν διαβάσετε, πραγματικά είναι τα ίδια επιχειρήματα, τα οποία αναφέρεται τότε εσείς, για να στηρίξετε αυτές τις μορφές εκμετάλλευσης, και τα οποία σήμερα επαναλαμβάνει περίπου το Π.Α.Σ.Ο.Κ. Έχουμε μια εναλλαγή των ρόλων. Όταν ένα από τα κόμματα του δικομματισμού είναι στην αντιπολίτευση, συμπονεί τους εργαζόμενους και τους υπερασπίζεται και όταν έρχεται στην εξουσία, κάνει αυτά, τα οποία κατήγγειλε όταν ήταν στην αντιπολίτευση.

Θα σας θυμίσω πως όταν πριν από μερικά χρόνια ο κ. Μητσοτάκης, που ήταν Πρωθυπουργός, είπε τη χαρακτηριστική φράση ότι δεν υπάρχουν κεκτημένα των εργαζόμενων, τότε η συνδικαλιστική ηγεσία του Π.Α.Σ.Ο.Κ. και ολόκληρο το κόμμα του Π.Α.Σ.Ο.Κ., που ήταν στην αντιπολίτευση, έσκιζε τα ιμάτια του, για να πείσει τους εργαζόμενους πως όταν θα έρθει στην εξουσία, θα καταργήσει αυτούς τους αντεργατικούς νόμους –και τους οποίους δεν κατήργησε– και ότι θα υπερασπίσει τα δικαιώματα των εργαζόμενων. Ε, αυτή η ρήση του κ. Μητσοτάκη ότι δεν υπάρχουν κεκτημένα των εργαζόμενων, κύριοι Βουλευτές, σήμερα έχει γίνει ο χρυσός κανόνας της πολιτικής και της πρακτικής του Π.Α.Σ.Ο.Κ. Απόδειξη, αυτό το νομοσχέδιο και αυτά που έχουν διαρρεύσει μέσω του Τύπου ότι θα έρθουν, αλλά και αυτά τα νομοσχέδια που έχετε περάσει μέχρι σήμερα.

Κύριοι Βουλευτές, και η Γενική Γραμματέας του Κόμματός μας, αλλά και ο ειδικός αγορητής στην τοποθέτησή τους απέδειξαν ότι και με αυτό το νομοσχέδιο, που συζητούμε σήμερα, δείχνει την πραγματική πολιτική, τη νεοφιλελεύθερη πολιτική της η Κυβέρνηση του Π.Α.Σ.Ο.Κ. Και από την άλλη μεριά, αποδεικνύει πόσο επικίνδυνη είναι για το λαό και τη χώρα, πόσο επικίνδυνη είναι ιδιαίτερα για τα φτωχά και μεσαία λαϊκά στρώματα.

Επειδή ειπώθηκαν πολλά και ο κύριος Υπουργός είπε πολλά στην τοποθέτησή του, θα σταθώ στο τέλος, για να δώσω ορισμένες απαντήσεις, μια και δεν είχαμε άλλη δυνατότητα.

Να θυμίσω όμως ότι, κατά τη διάρκεια του κοινωνικού διαλόγου –απάτη κατά τους εργαζόμενους– ένα από τα θέματα, τα οποία συζητήθηκαν ήταν και αυτό των τοπικών συμφώνων απασχόλησης, τα περίφημα ΤΣΑ, όπως τα ξέρουν οι εργαζόμενοι. Και θα σταθώ ιδιαίτερα σ' αυτό.

Για τα ΤΣΑ πολλοί αναρωτίστηκαν, κύριοι Βουλευτές, γιατί πρέπει να συζητηθεί κάτι που ήδη γίνονταν και πιλοτικά εφαρμόζονταν σε εφτά περιοχές της χώρας. Την απάντηση τη δίνει το ίδιο το νομοσχέδιο, αυτό το νομοσχέδιο έκτρωμα το οποίο συζητάμε σήμερα για τις εργασιακές σχέσεις.

Ιδιαίτερα στο άρθρο 4 αποδεικνύεται ότι θέλει να νομοθετήσει την κατάργηση των κλαδικών συμβάσεων εργασίας.

Γιατί απορείτε, κύριε συνάδελφε; Αυτό δεν κάνει;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΤΗΣ: Δεν είναι ακριβώς έτσι.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Αυτό ακριβώς κάνει.

Ο κ. Παρασκευόπουλος, ο οποίος έφυγε τώρα, μας κατηγόρησε, γιατί λέει, κύριοι του ΚΚΕ, δεν θέλετε μικρές επιχειρήσεις που έχουν λίγους εργαζόμενους και δεν έχουν τάχα σωματείο να συνδιαλέγονται με τον επιχειρηματία για τις μορφές απασχόλησης και όλες τις άλλες διαφορές που έχουν;

Παραλέπει σκόπιμα ο κ. Παρασκευόπουλος, όπως και η Κυβέρνηση και ο εισηγητής και ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος, ότι όχι μόνο παραβλέπεται και το κλαδικό, αν υπάρχει ή το εργοστασιακό ή ακόμα αν υπάρχει και ένα εργοδοτικό

σωματείο, παραβλέπεται και αυτή η ένωση προσώπων που προβλέπεται αν είναι πάνω από δέκα, δώδεκα άτομα μέσα στον ίδιο το χώρο –παραβλέπονται και αυτά– και αφού συνδιαλαγεί ο εργοδότης με ένα από αυτά αποφασίζει ο εργοδότης μόνος και εγκρίνει ο Υπουργός. Δεν είναι υποχρεωμένος να τηρήσει τίποτε από αυτά. Αυτό ακριβώς γίνεται.

Με τα ΤΣΑ, καταργείται, κύριοι Βουλευτές, η συλλογική κλαδική σύμβαση και υποχρεώνει τους εργαζόμενους να πληρώνονται με τη γενική συλλογική σύμβαση εργασίας, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη αν οι εργαζόμενοι αυτοί είναι ειδικευμένοι, αν έχουν προύπτησία, τι δουλειά αποδίδουν, τι γνώσεις έχουν. Τίποτε απ' αυτά δεν λαμβάνεται υπόψη. Θα πληρωθούν με το κατώτερο μεροκάματο του ανειδίκευτου εργάτη.

Κύριοι Βουλευτές, πιστεύουμε ότι αυτό το νομοσχέδιο δεν είναι άσχετο με τη γενικότερη πολιτική που εφαρμόζει η Κυβέρνηση και μάλιστα με τη μεγάλη γενική επίθεση που έχει εξαπολήσει απέναντι στους εργαζόμενους.

Πιστεύουμε επίσης, ότι όσοι από την Κυβέρνηση ψηφίσουν –και πιστεύω ότι θα είναι αρκετοί αυτοί– αυτό το νομοσχέδιο θα το κάνουν συνειδητά, ξέροντας ότι σήμερα καταργούν κεκτημένα δικαιώματα των εργαζόμενων και πισωγυρίζουν το εργατικό κίνημα δεκάδες χρόνια πίσω. Είναι ένα όχημα, έχει αποδειχθεί και έτσι το καταγγέλουν οι εργαζόμενοι, ένας νέος θεσμός που πρωθύνει το κεφάλαιο, η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι ευρωπαϊκές επιτροπές που ασχολούνται με τα θέματα αυτά για να υλοποιήσουν με μεγαλύτερη ακρίβεια, κύριοι Βουλευτές, και σε συντομία την αντεργατική πολιτική και τις κατευθύνσεις που ορίζονται από τη Λευκή Βίβλο. Εάν πάρετε τη Λευκή Βίβλο θα δείτε ότι αναφέρεται στη μερική απασχόληση στα τοπικά σύμφωνα απασχόλησης κλπ.

Τις επιπτώσεις στις εργασιακές σχέσεις δεν μπορούμε να τις δούμε ξεχωριστά μ' αυτό μόνο το άρθρο, εάν και είναι χαρακτηριστικό ότι καταργεί αυτό το οποίο έχουν κατατάσσει οι εργαζόμενοι από το 1920.

Η θεσμοθέτηση, κύριοι Βουλευτές, δεν είναι μόνο για τους ανέργους, οι οποίοι θα δουλεύουν κάτω απ' αυτές τις συνθήκες. Δίνεται η ευκαιρία σε όλην την επικράτεια μέσω της τρίτης περιοχής που λέει το νομοσχέδιο που ψηφίσατε για την ανάπτυξη, που ορίζεται ότι στην τρίτη περιοχή θα είναι ενταγμένες οι περιοχές εκείνες, οι οποίες έχουν ανεργία πάνω από το μέσο όρο μια μονάδα τα τέσσερα προηγούμενα χρόνια. Και επειδή όλες οι περιοχές μας σήμερα είναι ακριβώς σ' αυτήν την κατάσταση, θα δείτε ότι θα γενικευθεί και έτσι θα αποσυρθεί ουσιαστικά απ' όλες τις περιοχές γιατί θα πάρχει πολύ πιο έντονη, πιστεύουμε, διαδικασία.

Από την άλλη μεριά λέτε ότι θα αποφασίσουν οι κοινωνικοί εταίροι και οι κοινωνικοί φορείς. Δηλαδή η Τοπική Αυτοδιοίκηση ή η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και ο πρωτοσύγκελος της Εκκλησίας, όπως πάνω σωστά είπε ο κ. Κωστόπουλος, θα θεσμοθετήσουν, θα αποφασίσουν για τον κατακερματισμό των κεκτημένων, θα αποτελέσουν αυτοί τη δαμάκλειο σπάθι θα κόψουν όλα τα εργασιακά δικαιώματα των εργαζόμενων;

Και όχι μόνο αυτό, αλλά να περάσουν με τον τρόπο αυτό αυτές τις εργασιακές σχέσεις που είναι ουσιαστικά κατάργηση των αμοιβών των εργαζόμενων αλλά και του χρόνου απασχόλησης μέσω των τοπικών συμφώνων απασχόλησης και στους άλλους εργαζόμενους.

Από την άλλη, κύριοι Βουλευτές, το νομοσχέδιο αυτό και ιδιαίτερα αυτό το άρθρο δίνει ένα διπλό κίνητρο στους εργοδότες. Από τη μια να αντλήσουν μερικά δισεκατομμύρια δραχμές, από τα κονδύλια για την απασχόληση κλπ. και από την άλλη να ποδοπατήσουν νόμιμα εργασιακά δικαιώματα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε. Το αφήνω, νομίζω ότι έδωσα το στίγμα για τα ΤΣΑ.

Θα ήθελα μονάχα να πω ότι όταν τελειώσουν αυτά τα κονδύλια, είτε για τους φύλακες των σχολείων είτε για τις γυναίκες που θα φυλάνε μικρά παιδιά είτε για την α ή β δουλειά θα περάσει, κύριοι Βουλευτές, στην ανταποδοτικότητα και τότε να δούμε πως ακριβώς θα λειτουργήσουν, όταν θα

πληρώνουν χαράτσι πάλι οι εργαζόμενοι. Θα ήθελα να πω ορισμένα λόγια σε αυτά που λέχθησαν. Είπε ο κύριος Υπουργός αλλά και οι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ ότι ιδρύεται τελικά το σώμα των επιθεωρητών και έτσι θα ελέγχονται οι εργαζόμενοι. Ρωτώντας: Γιατί μέχρι σήμερα δεν είχε την ευθύνη η Κυβέρνηση, την ευαισθησία να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα; Θα σας αναφέρω μερικά παραδείγματα.

Στην Κρήτη, κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν γύρω στις πενήντα χιλιάδες εργαζόμενοι στον τουρισμό και στα επιστητικά επαγγέλματα. Ξερετε τι στυγνή εκμετάλλευση γίνεται εκεί; Όχι μόνο καταργείται η εργατική νομοθεσία -έχει ήδη καταργηθεί- αλλά έχουν καταργήσει και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Δουλεύουν επτά, οκτώ μήνες και τους κολλάνε εκατόν ένα ένσημα. Θέλουν σαράντα πέντε χρόνια να βγουν στη σύνταξη και δεν θα την πάρουν ποτέ. Και με αυτά τα νομοσχέδια της μερικής απασχόλησης που εκεί νομιμοποιείται τώρα πια ο εργοδότης, θα τους βάζει τα μισά ένσημα και δεν θα βγουν ποτέ στη σύνταξη. Πέρα από εκεί γιατί δεν εφαρμόζατε τον έλεγχο όλα αυτά τα χρόνια; Έπρεπε να γίνει το σώμα;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ (Υψηλούργος Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Δεν ξέρετε το νόμο που καλύπτει τη μερική απασχόληση.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Εντάξει να μου κάνετε ένα μάθημα, κύριε Υπουργέ. Εγώ ξέρω ότι χρειάζεται τεσσεράμισι χιλιάδες ένσημα, ότι δουλεύει με εκατόν ένα ένσημα το χρόνο, ότι θέλει σαράντα πέντε χρόνια και με το νέο σύστημα που θα εφαρμόσετε θα θέλει διακόσια χρόνια.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ (Υψηλούργος Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Δεν είναι έτσι. Διότι με τέσσερις ώρες είναι ολόκληρο το ένσημο, κύριε συνάδελφε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Μιλάτε για την ανταγωνιστικότητα και για την απασχόληση. Ποια ανταγωνιστικότητα;

Πάρτε το χθεσινό αθηναϊκό Τύπο και δείτε ότι εκατό μεγάλες επιχειρήσεις έχουν κερδίσει εκατοντάδες δισεκατομμύρια δραχμές. Ξέρετε τι λέει ο Τύπος πάνω σ' αυτό κάνοντας μια αναγνωρή στη μονάδα με το προσωπικό που έχουν; Ότι έχουν πέντε εκατομμύρια κέρδη από κάθε εργαζόμενο σ' αυτές τις επιχειρήσεις. Για ποια ανταγωνιστικότητα μιλάτε; Τι άλλο θέλετε να πάρετε ακόμη από τους εργαζόμενους; Πόσο να δώσουν οι εργαζόμενοι; Υπάρχει και ένα όριο και αυτό το όριο να είστε βέβαιοι ότι θα το αντιμετωπίσετε.

Επίσης θα ήθελα να πω ότι και ο Υπουργός μίλησαν για νέες θέσεις εργασίας. Αυτό το έχουμε ακούσει κατ' επανάληψη, θα μου πείτε προεκλογική περίοδος είναι τα λόγια δεν έχουν κόστος. Δημοτικές εκλογές έχουμε τώρα, παραμύθια κουβεντιάζουμε; Γιατί δεν υλοποιήθηκαν οι εκατόν πενήντα χιλιάδες θέσεις εργασίας που εξήγγειλε ο κύριος Πρωθυπουργός;

Κύριοι Βουλευτές και η Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ έχουν την ίδια πολιτική. Μαλώνετε φυσικά και θέλετε να δώσετε πιστοποιητικά. Δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις. Απλούστατα ο καυγάς γίνεται για το ποιος θα έχει τη διαχείριση της ίδιας αυτής πολιτικής. Και όχι μόνο αυτά τα δυο κόμματα, αλλά και τα άλλα τα κόμματα που έχουν την ίδια αφετηρία, δηλαδή τη Συνθήκη του Μάστριχτ και έχουν τον ίδιο στόχο την ONE, είναι υποχρεωμένα είτε σε συνεργασία είτε μόνα τους να ακολουθήσουν αυτήν την πολιτική. Άλλα ο λαός να είστε βέβαιοι ότι θα ανατρέψει αυτήν την πολιτική με τους αγώνες του. Εμείς λέμε να ανατρέψει και τους πολιτικούς που εφαρμόζουν αυτήν την πολιτική.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Γιαννακόπουλος έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, με το συζητούμενο νομοσχέδιο επιχειρείται πραγματικά μία επαναρρύθμιση των εργασιακών σχέσεων, που κατά την άποψή μου περιλαμβάνει διατάξεις που θίγουν σημαντικά θέματα του Εργατικού Δικαίου, όπως ο χρόνος εργασίας, η μορφή των σχέσεων εργασίας, οι άτυπες μορφές εργασίας κ.ο.κ.

Καθήκοντας και υποχρέωση των κομμάτων και των Βουλευτών

της Εθνικής Αντιπροσωπείας είναι να εξετάσουμε εάν και για ποίους λόγους είναι απαραίτητη αυτή η ρύθμιση. Είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι τα τελευταία χρόνια αμφισβητείται το παραδοσιακό πρότυπο του Εργατικού Δικαίου, ως δικαίου προστασίας πρωτίστως του αδύνατου συμβαλλόμενου μέρους, δηλαδή του εργαζόμενου με την επικληση διάφορων λόγων προσχηματικών ή πραγματικών, όπως η αύξηση της παραγωγικότητας, η διεθνής οικονομική κρίση, η μείωση της ανεργίας κ.ο.κ.

Η τάση αυτή εμφανίστηκε σε πολλά ευρωπαϊκά κράτη εδώ και δεκαπέντε χρόνια ακόμα και με τη μορφή νομοθετημάτων τα οποία είχαν ως στόχο να υλοποιήσουν ουσιαστικά την τάση αμφισβήτησης του παραδοσιακού προτύπου των εργασιακών σχέσεων, και στοχεύουν πρώτων στην ανακατανομή του ωραρίου εργασίας.

Δεύτερον, στη ρύθμιση των άτυπων σχέσεων εργασίας.

Τρίτον, στην "ευλυγίσια" της απασχόλησης.

Τέταρτον, στην καθιέρωση της ατομικής συμβατικής βούλησης, στην ενδυνάμωση της θα έλεγε κανείς, έναντι της συλλογικής και πέμπτον στην αλλαγή και αναδιατύπωση της ενιαίας κοινωνικής δημόσιας τάξης.

'Όπως ήταν φυσικό οι παραπάνω απόπειρες ξεσήκωσαν θύελλες αντιπαραθέσεων και προβληματισμούς των κοινωνικών εταίρων, τόσο σε κοινωνικό, όσο και σε νομικό επίπεδο και όχι μόνο. Όμως με την πάροδο του χρόνου και μετά τις αδιέξοδες αντιπαραθέσεις οι οξύτητες καταλάγιασαν, αφού όλοι παραδέχονται σήμερα ότι στη σημερινή ρεαλιστική πραγματικότητα η επιδραση της τεχνολογίας και ο νοοτροπίες που έχουν διαμορφωθεί γενικά έχουν από μόνες τους αλλάξει το παραδοσιακό εργασιακό πρότυπο, εφόσον παρότι η οικονομική εξάρτηση παραμένει ισχυρή, η οργανωτική σχέση επιχειρήσεως-εργαζόμενων εμφανίζεται λιγότερο έντονη, έως πλαδαρή θα έλεγε κανείς, αφού πολλοί εργαζόμενοι δεν προσφέρουν πλέον τις υπηρεσίες τους στο γνωστό παραδοσιακό χώρο, στο εργοστάσιο ή στο εργαστήριο, έτσι ώστε από τα πράγματα να υπάρχουν εργαζόμενοι εξαρτημένοι και "ανεξάρτητοι".

Εξαιτίας αυτής της τεχνικής διαφοροποίησης οι εργοδότες και όχι μόνο οι ιδιώτες, αλλά και οι κρατικές επιχειρήσεις, εφηύραν διάφορους τρόπους απαλλαγής τους από ασφαλιστικές και μισθολογικές υποχρεώσεις, με αποτέλεσμα να δημιουργείται σύγχυση ως προς το είδος της εργασιακής σχέσης. Έτσι τα συμβαλλόμενα μέρη καταφεύγουν κάθε φορά στη δικαιοσύνη για το χαρακτηρισμό της εργασιακής σχέσης.

Κατά συνέπεια καθίσταται επιβεβλημένη η ανάγκη επανεξέτασης των νέων δεδομένων και επαναρρύθμισης των εργασιακών σχέσεων, πράγμα που επιχειρείται από το συζητούμενο νομοσχέδιο.

Το νομοσχέδιο στοχεύει πρώτον στην εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με εκείνη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα με την οδηγία 93/104/ΕΕ

Δεύτερον, στην επαναρρύθμιση των εργασιακών σχέσεων με σκοπό την κατοχύρωση, αλλά και των δικαιωμάτων των εργαζόμενων και των έλεγχο εφαρμογής του συστήματος της εργατικής νομοθεσίας και όχι για το αντίθετο, όπως ακούστηκε και από τις δύο πλευρές της Αντιπολίτευσης.

Τρίτον, στη θέσπιση διαφθορωτικών αλλαγών στην αγορά εργασίας που θα συμβάλουν όχι μόνο στη διατήρηση των υφισταμένων θέσεων εργασίας, αλλά και στη δημιουργία νέων όπως παρατηρήθηκε προηγουμένως, από αγαπητό συνάδελφο, ο οποίος διάβασε το ένα κομμάτι της τοποθέτησης του κυρίου Υπουργού, έτσι ώστε να αντιμετωπιστεί η μάστιγα της ανεργίας, και να βελτιωθεί επιτέλους η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας.

Τέταρτον, ξεκαθαρίζεται τελικά η σύγχυση με άτυπες σχέσεις εργασίας που ονομάζεται πλέον ειδικές μορφές εργασίας, αφού όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά στο άρθρο 1 με τη μη υποβολή στην επιθεώρηση εργασίας του εγγράφου της σύμβασης η σχέση εργασίας θεωρείται εξαρτημένη. Πέραν του γεγονότος βέβαια πως σε κάθε περίπτωση ο εργαζόμενος διατηρεί το δικαιώμα του να προσφύγει στη δικαιοσύνη, γιατί

το τεκμήριο είναι μαχητό.

Πέμπτον, διευρύνονται τα χρονικά διαστήματα των συμβάσεων μερικής απασχόλησης σε δεκαπενθμερη και μηνιαία βάση, ενώ οι προσλήψεις στους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα γίνονται κατά κανόνα με το άρθρο 21 του νόμου 2190. Οποιαδήποτε παρέκκλιση από το συγκεκριμένο άρθρο, κύριε Υπουργέ, θα βρείτε αντιμέτωπους τους κυβερνητικούς Βουλευτές.

Έκτον, για ορισμένο χρονικό διάστημα η αύξηση του χρόνου εργασίας για μία ώρα δεν θεωρείται κατ' εμέβ βλαπτική μεταβολή για τους εργαζόμενους, αφού οι εργαζόμενοι σε επόμενο διάστημα μπορούν να δουλεύουν έξι και επτά ώρες λιγότερο, έτσι ώστε να μην υπερβαίνουν τις σαράντα ώρες την εβδομάδα. Έχει καθιερώθει ότι οι ώρες οι επιπλέον δεν θα πληρώνονται υπερωριακά, αλλά πρέπει να σας πω για λόγους οικονομικούς και ανταγωνιστικούς υπάρχουν επιχειρήσεις που έχουν πάρα πολύ δουλειά ορισμένες εποχές και άλλες εποχές δεν έχουν καθόλου δουλειά και διατηρούν τους ίδιους εργαζόμενους. Αντί λοιπόν, να πάμε στην κατάργηση του 2%, η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. προχωρεί σε αυτές τις ρυθμίσεις παρά την αντίδραση της Αντιπολίτευσης ότι τα μέτρα είναι αντιλαϊκά κλπ.

Έβδομον, τα τοπικά σύμφωνα απασχόλησης είναι μία πρωτοποριακή διαδικασία δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας και με αυτά παρέχεται η δυνατότητα και η πρωτοβουλία στις τοπικές κοινωνίες συμμετοχής τους στην ανάπτυξη του τόπου και εδώ πρέπει να τονιστεί ότι επιτρέπονται μισθοί και ημερομίσθια κατώτερα από αυτά των συλλογικών συμβάσεων, που μέχρι τώρα ήταν κάτι το αδιανότο. Είναι, όμως, καλύτερο από την παντελή έλλειψη εργασίας, που κινδυνεύουν ορισμένες περιοχές της χώρας ιδίως αυτές που είναι στη Γ' και Δ' ζώνη. Κύριε Υπουργέ, πρέπει να τονίσουμε εδώ ότι πρέπει να εξασφαλιστεί και να προσεχθεί η αύξηση των θέσεων εργασίας.

Όγδοον, τα ιδιωτικά γραφεία εργασίας σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστούν τα αντίστοιχα δημόσια, απλώς μπαίνει μία τάξη στην αταξία που υπήρχε. Όμως, διαγράφεται αναγκαία η ύπαρξή τους πέραν των άλλων λόγων και για την εναρμόνιση στη συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κύριε Υπουργέ, για το δεύτερο κεφάλαιο του νομοσχεδίου πρέπει να πω ότι με τη σύσταση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας η Κυβέρνηση ορθά επαναφέρει το ζήτημα και επιχειρεί να διασφαλίσει την ενιαία πολιτική εφαρμογής της εργατικής νομοθεσίας σε όλη την επικράτεια. Ακόμη τη διαφάνεια και τη συναίνεση στη λειτουργία της επιθεώρησης εργασίας και αυτό έχει μεγάλη σημασία. Και ακόμη στον εκσυγχρονισμό και στην αξιοποίηση της επιθεώρησης εργασίας.

Κύριοι συνάδελφοι, οι διατάξεις του τρίτου κεφαλαίου νομίζω πως είναι στη σωστή κατεύθυνση, ιδιαίτερα αυτή του άρθρου 18 που αντιμετωπίζει το θέμα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των άνεργων νέων μέχρι σίκος εννέα ετών. Δεν κατάλαβα γιατί να μην είναι μέχρι τριάντα ετών. Ίσως η στατιστική να δίνει απάντηση.

Η υποχρέωση αυτή της πολιτείας, κύριε Υπουργέ, είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη και στα άρθρα 21, εάν δεν απατώμαται, παράγραφος 3 και 22, νομίζω, παράγραφος 4 διασφαλίζεται πλήρως και ήταν αμέλεια και παράλειψη της ελληνικής πολιτείας που μέχρι σήμερα υπήρχαν άνεργοι άνθρωποι οι οποίοι δεν είχαν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Από το Σύνταγμα δεν προκύπτει ότι ο άνεργος δεν έχει ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Άργησε η πολιτεία να υλοποιήσει αυτήν τη συνταγματική επιταγή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πολλά θα μπορούσε να πει κανείς για το συζητούμενο νομοσχέδιο, αφού όπως είπαμε αποπειράται να θίξει και θίγει αρκετά σημαντικά θέματα της εργατικής νομοθεσίας. Προσωπικά φρονώ ότι πέραν του γεγονότος ότι δεν διεκδικεί το αλάθητο, κατά τη συζήτηση του μπορεί με την συμβολή όλων μας να εμπλουτισθεί. Πιστεύω πως είναι προς τη σωστή κατεύθυνση και γι' αυτό δίνω θετική ψήφο.

Από τις παρατηρήσεις όμως και τις τοποθετήσεις των

συναδέλφων, θα μπορούσε κανείς να πει ότι σε αυτήν την Αίθουσα όχι μόνο δεν μπορούμε να συνεννοηθούμε, αλλά ούτε απλά να συγκλίνουμε σε κάτι συγκεκριμένο. Έχω την ταπεινή άποψη ότι δεν πρέπει να φοράμε τις κομματικές παρωπίδες ή τα κομματικά κράνη. Άλλα θα πρέπει ότι είναι θετικό να το υποστηρίζουμε και ότι είναι αρνητικό πραγματικά να το κατακεραυνώνουμε.

Τελειώνοντας, έχω την εντύπωση ότι το νομοσχέδιο είναι πραγματικά στη σωστή κατεύθυνση. Προσπαθεί να βάλει μία τάξη σε ορισμένα πράγματα, αναρρυθμίζει ορισμένα άλλα και νομίζω ότι η υλοποίησή του θα αποδείξει πραγματικά ότι η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ είναι σύμφωνη με όσα εξήγγειλε παρά τις αντιθέσεις της Αντιπολίτευσης.

Και κάτι άλλο κύριοι συνάδελφοι. Πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους μας ότι στο δημοκρατικό παιχνίδι η πολιτική που υλοποιείται είναι η πολιτική της Κυβέρνησης και όχι η πολιτική των κομμάτων της Αντιπολίτευσης, που εάν στο μέτρο του δυνατού συμπεριλαμβάνει στην πολιτική της Κυβέρνησης έχει καλώς. Εκείνοι δε που δεν μπορούν να συγκυβερνήσουν παρά ότι το απαιτούν, είναι ορισμένοι συνδικαλιστές, θα έλεγε κανείς οι "πατέρες" εκείνοι του συνδικαλισμού, οι οποίοι λαθεμένα πιστεύουν ότι μπορούν να συγκυβερνήσουν και να επιβάλουν την άποψή τους. Είναι μία λαθεμένη νοοτροπία.

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ: Για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι αυτό.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Εάν θέλετε, κύριε συνάδελφε, αυτό το πληρώνει η ελληνική κοινωνία. Είναι μία από τις κολώνες της Δημοκρατίας ο συνδικαλισμός, αλλά δεν μπορεί να συγκυβερνά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΡΑΠΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, ο χρόνος...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Μη διαμαρτύρεστε, κύριε Αράπη. Σε αυτήν την Αίθουσα προηγουμένων ακούστηκε ότι δεν αφήνουμε τους συναδέλφους να μιλήσουν. Τώρα διαμαρτύρεστε για το χρόνο;

Μιλήστε, κύριε Γιαννακόπουλε. Έχετε το λόγο. Έχετε είκοσι λεπτά ακόμα, όσο θέλετε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ : Απ' ότι βλέπετε πολλοί συναδέλφοι με διέκοψαν και εγώ δεν διέκοψα κανέναν.

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Θα αποτελέσει παράδοση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Σαφώς θα αποτελέσει παράδοση. Όσο είμαι στο Προεδρείο, όσο θέλετε θα μιλάτε. Μόνο όταν περνάει η ώρα και πάμε μετά τα μεσάνυχτα μη δείχνετε το ρολόι σας.

Η κ. Αρσένη έχει το λόγο.

ΜΑΡΙΑ ΑΡΣΕΝΗ: Κύριοι συνάδελφοι, όπως δηλώνεται και στο εισαγωγικό μέρος της εισηγητικής έκθεσης, το συζητούμενο νομοσχέδιο αποτελεί μία οργανική ενότητα και συνέχεια της πολιτικής της Κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της ανεργίας. Είναι επομένων ένα ακόμη νομοσχέδιο από τα αρκετά που μέχρι τώρα έχει εισηγηθεί η Κυβέρνηση στη Βουλή που έχουν ως έμμεσο, αλλά εμφανή στόχο την καταπολέμηση της ανεργίας στη χώρα μας. Πολλά από αυτά τα νομοσχέδια μάλιστα δεν έχουν την καταγωγή τους από το κυρίως αρμόδιο Υπουργείο το Υπουργείο Εργασίας, αλλά προέρχονται και από άλλα Υπουργεία όπως ήταν ο νέος αναπτυξιακός νόμος 2101/98 που ανήκε στις πρωτοβουλίες του ΥΠΕΘΟ. Στο νόμο αυτό διαπιστώσαμε τη βούληση της Κυβέρνησης για την άμεση και αυστηρή, θα έλεγα, αντιστοίχηση του ύψους των επιχρηματισμών προς τον αριθμό των δημιουργουμένων θέσεων εργασίας από τις επιδοτήσεις.

'Όλα αυτά δείχνουν ότι η Κυβέρνηση γνωρίζει πολύ καλά ότι η ανεργία αντιμετωπίζεται με σύνθετα μέσα τα οποία δεν είναι δυνατόν να προέρχονται από ένα και μόνο αρμόδιο Υπουργείο αλλά από μία σύνθετη δράση πολλών συναρμόδιων φορέων.

Το ερώτημα βέβαια που τίθεται πάντα σε παρόμοιες περιπτώσεις είναι πόσο αποδοτικά μπορεί να είναι όλα αυτά τα νομοσχέδια που μετατρέπονται σε νόμους του κράτους στην προσπάθεια καταπολέμησης της ανεργίας.

Από την πλευρά μου είμαι προβληματισμένη για την

αποδοτικότητα όλων αυτών των μέτρων. Πιστεύω ότι δεν έχει ολοκληρωθεί η βασική φιλοσοφία η βασική πολιτική αντιμετώπισης της ανεργίας.

Οι γενικότερες φιλοσοφίες που επικρατούν σήμερα ευρύτερα είναι όπως είναι γνωστό δύο: Να αφήσουμε τα πάντα στις δυνάμεις της αγοράς, η πρώτη. Δεν είναι βέβαια μια ιδέα αυτονόητα απορριπτέα, αν δύομε τα αποτελέσματα που είχε η εφαρμογή σε χώρες όπως είναι η Πορτογαλία και η Ιρλανδία. Προσωπικά όμως πιστεύω ότι μια τέτοια εξέλιξη θα οδηγούσε τη χώρα μας μάλλον προς το μοντέλο της Ισπανίας παρά προς το μοντέλο των άλλων δύο χωρών που ανέφερα.

Η άλλη άποψη είναι ότι λαμβάνοντας υπόψη τις δυνάμεις της αγοράς θα πρέπει παράλληλα προς αυτές να αναπτύξουμε και τις δικές μας πολιτικές. Αυτή είναι και η άποψη της Κυβέρνησης, που όμως παρουσιάζεται με παλλινδρομήσεις, γιατί φοβάμαι πως λείπει η βασική κατεύθυνση της ανάπτυξης που είναι αυτή που κρίνει το τελικό αποτέλεσμα.

Στο νομοσχέδιο που σήμερα συζητάμε είναι εμφανής η διάθεση, η προσπάθεια και η πολιτική βούληση της Κυβέρνησης για την τακτοποίηση κάποιων καταστάσεων στο χώρο της εργασίας. Αναφέρθηκε πολύ αναλυτικά και πολύ εύστοχα στα πέντε θέματα που διευθετούνται ο συνάδελφος Λάμπρος Κανελλόπουλος. Παρ' όλα αυτά στο νομοσχέδιο δεν φαίνεται να προσδίδεται μια νέα δυναμική στην αντιμετώπιση της ανεργίας και φοβάμαι ότι οι προσπάθειες της Κυβέρνησης παρ' όλο που είναι πολλές και σημαντικές θα μείνουν ατελέσφορες αν θα συνεχίσουμε να κινούμαστε στο ίδιο επίπεδο και αν δεν ξεκαθαρίσουμε τις παραμέτρους ανάπτυξης για τη χώρα μας.

Μέσα στα πολλά που θα μπορούσε κανείς να πει για τη σχέση ανάπτυξης και ανεργίας εγώ θα κάνω μία σύντομη αναφορά σε μια παράμετρο που τη θεωρώ μεγίστης σημασίας για τη χώρα μας και που περιγράφεται σαφέστατα με τον όρο "ομόρροτη ανάπτυξη". Όσα παρόμοια νομοσχέδια και αν καταθέσουμε δεν πρόκειται να γίνουμε αποτελεσματικοί στο πρόβλημα της ανεργίας αν δεν καταστήσουμε στρατηγική επιλογή την ομόρροτη ανάπτυξη όλης της χώρας μας.

Με το Λεκανοπέδιο της Αττικής να απορροφά το συντριπτικό μέρος των διαθέσιμων πόρων, την ελληνική ύπαιθρο να απαξιώνεται το στοίχημα για την ανεργία είναι χαμένο από την αρχή. Όσο οι πληθυσμοί της υπαίθρου συνεχίζουν να συσωρεύονται στην περιφερεια και η ερήμωση της υπαίθρου συνεχίζει με τους ίδιους ρυθμούς λύση στο πρόβλημα της ανεργίας δεν μπορεί να δοθεί.

Πρόσφατη μελέτη γνωστή σε όλους που έκανε η εταιρεία "ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ" μας πληροφορεί ότι ήδη στο Λεκανοπέδιο κατοικούν 4.200.000 άνθρωποι δηλαδή το 40% του εθνικού πληθυσμού. Αυτό και μόνο το νούμερο τα λέει όλα με τον καλύτερο τρόπο. Αν δεν κρατήσουμε τους πληθυσμούς στις εστίες, αν δεν δημιουργήσουμε ανάπτυξη και επομένως απασχόληση τότε τίποτε το θετικό δεν μπορούμε να πετύχουμε παρ' όλες τις προθέσεις και παρ' όλες τις προσπάθειες που κανείς δεν τις αμφισβητεί. Όσα παρόμοια νομοσχέδια και αν ψηφίσουμε το πρόβλημα της ανεργίας θα ανακυκλώνεται με όλο και μεγαλύτερη ένταση.

Έρχομαι και στις βασικές διατάξεις του νομοσχέδιου και οφείλω να ομολογήσω ότι δεν μπορώ να κατανοήω κάποιες έννοιες που εισάγονται στο νομοσχέδιο και αυτό ίσως να αποτελεί προσωπική μου αδυναμία.

Δεν μπορώ να ξεκαθαρίσω αν η λεγόμενη εργασία στο σπίτι υπάγεται στα ελεύθερα επαγγέλματα ή πρόκειται για κάποια άτυπη μορφή εξαρτημένης εργασίας. Αν ακολουθήσουμε τη βασική σχέση "των φασόν" που προέρχεται κύρια από το χώρο της ένδυσης, είναι μια σημαντική μορφή, ίσως η μοναδική στη χώρα μας εργασία στο σπίτι, τότε μάλλον πρόκειται για άτυπη μορφή εξαρτημένης εργασίας. Υπάρχουν όντως σύγχρονες μορφές εργασίας στο σπίτι, τώρα αναδύονται στη χώρα μας, ιδιαίτερα στο χώρο των ηλεκτρονικών εφαρμογών, μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών. Και αυτές οι μορφές εργασίας αναμένεται να λάβουν εκρηκτική ανάπτυξη στα επόμενα χρόνια που θα πρέπει μάλλον να κατοχυρωθούν στα ελεύθερα

επαγγέλματα.

Αν η επιλογή που κάνουμε με το παρόν νομοσχέδιο αποδειχθεί λανθασμένη, τότε θα αποτελέσει ανασταλτικό παράγοντα στην ανάπτυξη της εργασίας στο σπίτι υπό σύγχρονες μορφές που παγκόσμια αποτελεί μια σημαντική επιπίδα για την αντιμετώπιση της ανεργίας.

Θα έρθω τώρα στο θέμα του πολυσυζητημένου εννιάρου ή δεκάρου εργασίας. Πιστεύω, ότι όταν λαμβάνεται ένα μέτρο που έχει σημαντικές επιπτώσεις στη λειτουργία των κάθε είδους παραγωγικών μονάδων, πρέπει να εφαρμόζεται κατά τον ίδιο τρόπο σε όλες τις επιχειρήσεις ώστε να μη δημιουργεί άνισους όρους ανταγωνισμού και επιχειρηματικής ανάπτυξης.

Διατηρώ τις επιφυλάξεις που εξέφρασαν και οι εκπρόσωποι των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, όπως διατυπώνονται στα πρακτικά που διάβασα της Διαρκούς Επιτροπής, που επισημάνουν ότι η εφαρμογή των συγκεκριμένων διατάξεων του νομοσχέδιου αδικεί κατάφωρα κάποιες μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ορισμένες απ' αυτές τις Μ.Μ.Ε. δεν έχουν καν τη δυνατότητα να τις εφαρμόσουν έναντι κάποιων μεγάλων επιχειρήσεων που μπορούν πιο εύκολα να εφαρμόσουν το μέτρο αυτό και έτσι επομένως να επωφεληθούν.

Νομίζω, ότι αξίζει τον κόπο να γίνει μια προσπάθεια έστω και τώρα, επαναδιατύπωση του συγκεκριμένου άρθρου ώστε να προβλέπονται ίσοι όροι για όλες τις επιχειρήσεις.

Πέρα από τα παραπάνω, η καθιέρωση του εννιάρου ή του δεκάρου, με βάζει στον πειρασμό να επισημάνω ότι παρουσιάζει στοιχεία έντονης αντιφατικότητας τη στιγμή που όλοι μας, Κυβέρνηση, πολιτικός κόσμος και κοινωνικοί εταίροι προβληματίζομαστε, όχι μονάχα στη χώρα μας, από την προοπτική μείωσης των ωρών εργασίας ως ένα αποτελεσματικό μέτρο καταπολέμησης της ανεργίας. Αύξηση των ωρών εργασίας και καταπολέμηση της ανεργίας διαμορφώνουν μια βασική αντίθεση. Γι' αυτό διερωτώμαι μήπως αυτή η διάταξη έπρεπε να ισχύει μόνο για επιχειρήσεις εντατικής εποχιακής δραστηριότητας, όπως είναι οι τουριστικές, όπως είναι οι γεωργικές, μεταποιητικές και άλλες παρόμοιων εποχιακών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Σήμερα στις ΔΕΚΟ χάνονται ίσως χιλιάδες θέσεις εργασίας επειδή κάποιοι επιμένουν στη μείωση προσωπικού, χωρίς όρους και φαντασία ότι έλεγα και φορτώνουν το προσωπικό με υπεργασία, τις επιχειρήσεις με οικονομικά βάρη υπεραρμοβών και συσσωρεύουν παράλληλα ανέργους στη γενικότερη δεξαμενή των ανέργων στη χώρα μας.

Κλείνοντας θα ήθελα να επισημάνω ότι: στο νομοσχέδιο αναμφίβολα υπάρχει η πολιτική βούληση και η προσπάθεια να διευθετηθούν πολλά και σημαντικά θέματα στο χώρο της εργασίας. Γι' αυτό εκτιμώ όλη αυτήν την προσπάθεια και στηρίζω το νομοσχέδιο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Π.Α.Σ.Ο.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Γκεσούλης έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ: Κύριοι συνάδελφοι, ζούμε και διανύουμε μια περίοδο που οι ταχύτητες των εξελίξεων στις γνώσεις, στις τεχνολογίες, στις οικονομίες, στους αυτοματισμούς, δηλαδή σε μια σειρά μεγέθη, μεταβάλλονται με πολύ μεγάλες ταχύτητες και μάλιστα θα έλεγα είναι υπερβολικά μεγάλες σε σχέση με το πρόσφατο παρελθόν.

'Ετσι, λοιπόν, το τοπίο μεταβάλλεται συνεχώς, μεταβάλλεται διεθνώς και οι επιπτώσεις και οι επιδράσεις φτάνουν σε κάθε κοινωνία, σε κάθε οικονομία.

Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, που όσο κι αν επιδιώκουν κάποιοι να μην την κάνουν αντιληπτή στον εαυτό τους ή θέλουν να την αποσιωπήσουν, είναι πραγματικότητα. Όλα μαζί αυτά συνθέτουν μία αλλαγή στο τοπίο όσον αφορά τον καταμερισμό εργασίας. Ζούμε και βιώνουμε ένα νέο καταμερισμό εργασίας, που γίνεται με πολύ μεγάλη ταχύτητα.

Η χώρα μας -και νομίζω ότι όλοι σε αυτό συμφωνούμε- θέλει να έχει συμμετοχή σ' αυτό το νέο καταμερισμό εργασίας, μία συμμετοχή προς όφελος του λαού μας. Η διαφορετική προσέγγιση είναι στο πώς θα έχουμε το μεγαλύτερο κομμάτι και πώς θα μεγιστοποιήσουμε το κομμάτι αυτό που θα πάρουμε

από το νέο καταμερισμό εργασίας. Εδώ υπάρχουν και οι διαφορετικές προσεγγίσεις και είναι λογικό το κάθε κόμμα να προτείνει τη δικιά του λύση και να τεκμηριώνει τη λύση, γιατί τότε είναι ορθή. Άλλα όμως πρέπει να αποδεικνύει σε αυτούς που επιλέγουν αυτό το κόμμα –στο κομμάτι αυτό του ελληνικού λαού– ότι είναι και χρήσιμο και ωφέλιμο γι' αυτούς που εκφράζει εδώ στη Βουλή.

Έτσι, λοιπόν, είναι θεμιτές οι διαφορετικές προσεγγίσεις και μάλιστα η θέση που καταθέτει το ένα κόμμα δημιουργεί την αντίθεση στο άλλο και η αντιπαράθεση είναι στοιχείο της δημοκρατίας και της επικοινωνίας της πολιτικής.

Όμως, πριν σχολιάσω τον τρόπο λειτουργίας ορισμένων κομμάτων στη Βουλή και ιδιαίτερα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, θα ήθελα να κάνω σχόλια για το ίδιο το νομοσχέδιο. Θα ήθελα να πω ότι η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, το ΠΑΣΟΚ δηλαδή με την Κυβέρνησή του, κάνει μία προσπάθεια ανάπτυξης της χώρας, εκσυγχρονισμού τόσο της κοινωνίας όσο και της οικονομίας, έτσι ώστε να μπορεί να μπει στο νέο καταμερισμό εργασίας μέσα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έτσι, λοιπόν, υπάρχει ένα συνολικό σχέδιο το οποίο έχει να κάνει με διαφθορωτικές αλλαγές στην οικονομία, εξυγίανση του κράτους, αναβάθμιση και βελτίωση των υπηρεσιών του δημόσιου τομέα σε όλους τους χώρους. Κάνει μία προσπάθεια στην εργασία, στην απασχόληση καταπολεμώντας την ανεργία, κάνει προσπάθεια στην κοινωνική μέριμνα και ασφάλεια και αναζητεί τις καλύτερες λύσεις στην παιδεία, την εκπαίδευση δημιουργώντας την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση μέσα από την οποία πιστεύει ότι μπορεί να μπει στη γνώση με καλύτερους όρους.

Αυτό είναι ένα συνολικό σχέδιο. Νομίζω ότι η υλοποίηση αυτού του συνολικού σχεδίου, ανοίγει ένα παράθυρο στο μέλλον για τη χώρα μας όπου μπορεί ο Έλληνας να αρχίζει να βλέπει την Ελλάδα της προκοπής, την Ελλάδα της ευημερίας, δηλαδή μία ισχυρή και υπερήφανη Ελλάδα.

Αυτό το σχέδιο νόμου που σήμερα συζητούμε είναι μέρος αυτού του συνολικού σχεδίου, δεν είναι κάτι αποσπασματικό.

Είναι ακόμα ένα νομοσχέδιο, το οποίο δεν ήρθε με έναν αυταρχικό τρόπο από την πλευρά του ΠΑΣΟΚ και της Κυβέρνησής του. Αποτέλεσε θέμα διαλόγου και πολλά σημεία του είναι συμφωνημένα με τους κοινωνικούς εταίρους. Και είναι κάτι πρωτόγνωρο για τον τόπο μας ότι συζητούν πλέον οι κοινωνικοί εταίροι και έχει συμμετοχή η Κυβέρνηση σε αυτήν τη διαδικασία, που είναι μία διαδικασία που μπορεί να δώσει πολύ καλά αποτελέσματα.

Σε αυτό το νομοσχέδιο δεν υπάρχει μόνο το ένα τμήμα, το οποίο περιγράφουν οι περισσότεροι ομιλητές της Αντιπολίτευσης που επικεντρώνονται κύρια στη διευθέτηση του χρόνου εργασίας ή στη μερική απασχόληση. Είναι και αυτά. Όμως υπάρχουν τα τοπικά σύμφωνα απασχόλησης και υπάρχει η τακτοποίηση στις άπτες μορφές εργασίας. Αυτό είναι το ένα κομμάτι. Υπάρχει όμως και ένα δεύτερο κομμάτι, το οποίο πρέπει να το πούμε και να πληροφορήσουμε, αν θέλετε, τον Έλληνα εργαζόμενο και γενικότερα τον Έλληνα πολίτη ότι δημιουργείται μέσα από αυτό το σχέδιο νόμου ένα πλαίσιο προστασίας για τον εργαζόμενο με τη βελτίωση και την ανασυγκρότηση της Επιθεώρησης Εργασίας και την ίδρυση του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας που θα ελέγχει την εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας δημιουργώντας Επιτροπές Κοινωνικού Ελέγχου και Συμβούλια Κοινωνικού Ελέγχου. Αυτό είναι ένα στοιχείο της πολιτικής μας που προστατεύει τον εργαζόμενο από τον ασυνείδητο και από τον ανεύθυνο ώτη τον άρπαγα, αν υπάρχει τέτοιος εργοδότης.

Υπάρχει και ένα τρίτο σημαντικό σημείο σε αυτό το νομοσχέδιο. Δημιουργείται μία προστατευτική ομπρέλλα στον άνεργο μέχρι είκοσι εννέα ετών που δεν υπήρχε μέχρι τώρα και πρέπει να το πούμε αυτό. Είναι ένα στοιχείο προσφοράς σε αυτόν που είναι άνεργος και μιλώ για την ιατροφαρμακευτική περιθαλψή του μέχρι τα είκοσι εννέα έτη αν είναι άνεργος, με την κάλυψη από το κράτος και από το λογαριασμό για την απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση που έχει τη συμμετοχή.

'Αρα, λοιπόν, ένα κομμάτι από τους ανέργους μας τους αντιμετωπίζει. Δεν λύνει το πρόβλημα. Όμως τους δίνει την ιατροφαρμακευτική περιθαλψή κάτι το οποίο το οφείλει πάντα τη πολιτεία σε αυτόν που είναι άνεργος και βρίσκεται σε αυτήν τη δεινή κατάσταση.

Αυτό το σχέδιο νόμου ρυθμίζει και προστατεύει τους εργαζόμενους από μία παράνομη αγορά εργασίας, η οποία υπάρχει. Αυτό λέει η πραγματικότητα και δεν μπορεί κανείς να εθελοτυφλεί. Δεν μπορεί να κλείνει κανείς τα μάτια του μπροστά σε μία πραγματικότητα.

Έτσι, λοιπόν, σήμερα αυτό το σχέδιο νόμου έρχεται να βάλει μία τάξη σε μία πραγματικότητα και να προστατεύει τον άνεργο που γίνεται εν μέρει εργαζόμενος κάτω από την πίεση της ανεργίας. Αυτή είναι μία πραγματικότητα, την οποία οφείλουμε να την ομολογήσουμε όλοι.

Ακόμα, αυτό το σχέδιο νόμου απαντά στις ανάγκες των κοινωνικών ομάδων και μάλιστα ορισμένων κοινωνικών ομάδων που δεν θέλουν την πλήρη απασχόληση και θέλουν τη μερική απασχόληση. Να μη μας κάνει εντύπωση, υπάρχουν αυτές οι κοινωνικές ομάδες και είναι μία πραγματικότητα. Παράδειγμα: Η γυναίκα, την περίοδο που είναι μητέρα μικρών παιδιών δεν θέλει πλήρη απασχόληση. Σε αυτή έχει δικαίωμα να πει κάποιος, όχι θα δουλέψει οκτώ ώρες και δεν στο επιτρέπουμε, ενώ οι ανάγκες της μητρότητας της επιβάλλουν μερική απασχόληση. Να πούμε σε εκείνη ότι δεν το δικαιούται;

Δεύτερον, στο φοιτητή τον εργαζόμενο και πιθανόν και κάποιοι από εμάς να έχουν περάσει μία τέτοια διαδρομή. Θέλουν να καλύψουν τις ανάγκες τους κάνοντας σπουδές, αλλά όχι με πλήρη απασχόληση με το οκτάρο. Σε αυτούς θα το αρνηθούμε; Δεν το καταλαβαίνω. Δεν είναι αντιμετώπιση μίας πραγματικότητας που γινόταν στη μαύρη αγορά εργασίας;

Στο μακροχρόνια άνεργο που δεν βρίσκει πλήρη απασχόληση, εάν βρει σε αυτήν τη δύσκολη κατάσταση που βρίσκεται μία δυνατότητα διεξόδου μερικής απασχόλησης, θα πούμε όχι δεν θα πας ούτε για μερική απασχόληση, γιατί εμείς δεν στο επιτρέπουμε γιατί θέλουμε πλήρη και αποκλειστική απασχόληση την οποία όμως δεν μπορούμε να σου δώσουμε; Έχει δικαίωμα κανείς να το κάνει αυτό;

'Ενα τέταρτο σημείο που θα ήθελα να επισημάνω είναι το εξής: Μιλάμε για νέο καταμερισμό εργασίας και θέλουμε να πάρουμε ένα μεγάλο κομμάτι προς όφελος του λαού μας. 'Αρα θέλουμε μία ανταγωνιστική κοινωνία, μία ανταγωνιστική οικονομία, ακόμα περισσότερο που σημαίνει τι; 'Ότι πρέπει να φτιάξουμε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον, ένα περιβάλλον το οποίο σε όλα τα επίπεδα να απαντά, ότι πρέπει να δημιουργηθεί ένα κλίμα υποδοχής επενδύσεων και δυνατότητας ανάπτυξης για να γίνει ανταγωνιστική η οικονομία μας. Σε αυτό τη θα πούμε εμείς, όταν σε όλο το Ευρωπαϊκό περιβάλλον υπάρχει μία σειρά από τέτοιες διαδικασίες όσον αφορά την εργασία.

'Έτσι, λοιπόν, η πραγματικότητα λέει ότι πρέπει να απαντήσουμε με ειλικρίνεια και υπευθυνότητα μπροστά σε αυτούς οι οποίοι είναι άνεργοι, βρίσκονται σε αυτήν τη δεινή θέση και δεν μπορούμε να παίζουμε εκεί ή να επιδιώκουμε να μεγιστοποιήσουμε τα κομματικά μας οφέλη και αναφέρομαι συγκεκριμένα στην Αξιωματική Αντιπολίτευση, η οποία δεν παίρνει θέση. Εγώ δεν έχω ακούσει ποια είναι η θέση της. Διαφωνούν με τη διευθέτηση του χρόνου εργασίας; Διαφωνούν με το περιεχόμενο αυτού του νομοσχεδίου, για να μην το αναφέρω όλο.

'Έχουν δικαίωμα ως Αντιπολίτευση να υλοποιούν δύο σκέλη. Το ένα είναι κριτική προς την Κυβέρνηση, θεμιτό και ας το κάνει. Και να κατηγορήσει και να διαφωνήσει δικαίωμά της είναι, αλλά όμως, υπάρχει και ένα άλλο δικαίωμα που ταυτόχρονα είναι και υποχρέωση, ότι πρέπει να καταθέτουν πρόταση. Δεν καταθέτουν πρόταση όχι μόνο εδώ, αλλά και γενικότερα για να εισπράττουν την κοινωνική δυσφορία όπου αυτή υπάρχει μόνο και μόνο για μικροκομματικά οφέλη.

'Όμως έτσι δεν πρόκειται να γίνεται Κυβέρνηση, γιατί είστε μία Αντιπολίτευση, που δεν πείθετε ούτε σαν Αντιπολίτευση.

'Θα ήθελα να ολοκληρώσω, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας ότι

αυτό το σχέδιο νόμου, το οποίο θα ψηφίσουμε –φυσικά εγώ θα το ψηφίσω– είναι ένα σχέδιο νόμου και εντάσσεται σε αυτό το γενικότερο πλαίσιο που θα βοηθήσει τους εργαζόμενους και ιδιαίτερα τους άνεργους. 'Όχι ότι λύνει το πρόβλημα.

Το φάρμακο για την ανεργία είναι η ανάπτυξη και με όλον αυτόν το σχεδιασμό, που υλοποιούμε, αισιοδοξούμε ότι θα έρθει η ανάπτυξη –ήδη προβάλλει– ώστε να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα. Όμως θα πρέπει να πούμε ότι οι εργαζόμενοι εμπιστεύονται το ΠΑΣΟΚ, πιστεύουν και προσδοκούν από το ΠΑΣΟΚ και εμπιστεύονται το ΠΑΣΟΚ, γιατί έχει ένα παρελθόν, το οποίο υπηρέτησε τους εργαζόμενους και έχει σκοπό και στο μέλλον.

'Οσον αφορά την Αξιωματική Αντιπολίτευση, δεν έχει καλό παρελθόν και γι' αυτό δεν σας εμπιστεύονται οι εργαζόμενοι και δεν θα μπορούσατε ...

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ: Έχετε καημό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΣΟΥΛΗΣ: Δικός σας είναι ο καημός, αλλά το θέμα είναι ο τρόπος, με τον οποίο εσείς εκφράζετε την αντίθεσή σας, χωρίς να κάνετε πρόταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Μαγκριώτης έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Κύριοι συνάδελφοι, παίρνω το λόγο αυτήν την ώρα, γιατί θεωρώ ότι η συζήτηση σε τούτο το νομοσχέδιο είναι πολύ σημαντική και κακώς δεν έχει κατανοηθεί από το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας. Πιστεύω πως ο μέχρι τώρα διάλογος δεν εξήντησε τον πυρήνα και τη φιλοσοφία αυτής της προσπάθειας και βεβαίως οι όποιες δημόσιες συζήτησεις ή αντιπαραθέσεις έγιναν με ιδιαίτερα προσχηματικό τρόπο, έχοντας είτε την πρόθεση να υπερασπιστούν το περιεχόμενο των αλλαγών είτε την πρόθεση να τις καταδικάσουν.

Πιστεύω πως μέσα από αυτήν τη συζήτηση θα πρέπει να αναδειχθεί το ένα και κεντρικό πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας, το οποίο συμπαρασύρει μαζί του όλα τα άλλα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα και είναι το μεγάλο έλλειμμα της ανταγωνιστικότητας, που έχει η εθνική μας οικονομία. Έλλειμμα ανταγωνιστικότητας, το οποίο βεβαίως οφείλεται σε πολλούς λόγους, οφείλεται στη δομή της οικονομίας, οφείλεται στο οικονομικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο αναπτύχθηκε αυτή τα τελευταία χρόνια, οφείλεται στην ανυπαρξία των υποδομών, οφείλεται στην ανυπαρξία αναπτυξιακής στρατηγικής. Αυτό το έλλειμμα της ανταγωνιστικότητας είναι που δεν επιτρέπει προσπάθειες πολλών οικονομικών στρατηγικών τα τελευταία είκοσι χρόνια να δώσουν μια συνολική άθηση και ανάκαμψη στην εθνική μας οικονομία, μια ουσιαστική ανάκαμψη, που θα συμπαρασύρει σε λύσεις το σύνολο σχεδόν των οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων.

Τα τελευταία χρόνια με συνέπεια, ιδιαίτερα μετά το 1993, εφαρμόζεται μια οικονομική στρατηγική, που έχει ως κεντρικό στόχο την κάλυψη του ελεύθερματος της ανταγωνιστικότητας, που έχει η εθνική μας οικονομία. Από το 1993 μέχρι τις αρχές του 1998 εφαρμόστηκε με σημαντική συνέπεια και επιτυχία ένα πρόγραμμα εξεγίανσης των μακροοικονομικών μεγεθών της οικονομίας, βασική προϋπόθεση για την έναρξη μιας αυτοτροφοδοτούμενης οικονομικής δραστηριότητας. Εάν δεν υπάρχει αυτή η αυτοτροφοδοτούμενη οικονομική ανάπτυξη τότε το σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας στο ανοιχτό ανταγωνιστικό περιβάλλον συρρικνώνεται. Άλλες επιχειρήσεις, κλάδοι ή τομείς σβήνουν από το χάρτη της οικονομικής ζωής, άλλες συρρικνώνονται, με αποτέλεσμα πολλαπλές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις που γνωρίζουμε και βεβαίως τη μεγαλύτερη και επώδυνη από όλες αυτές, την ανεργία.

Αυτή όμως η πολιτική της εξεγίανσης και της σταθεροποίησης τα τελευταία τέσσερα–πέντε χρόνια, ενώ είχε σημαντικά αποτελέσματα στην κατεύθυνση των μακροοικονομικών μεγεθών, δεν μπόρεσε να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις μιας σημαντικής αύξησης του εθνικού προϊόντος, γεγονός που θα οδηγούσε και σημαντικές εισοδηματικές βελτιώσεις. Θα είχαμε περίσσευμα πόρων για την ανάπτυξη μιας πιο επιθετικής κοινωνικής πολιτικής και βεβαίως συρρίκνωση της ανεργίας.

Η μεταστροφή της οικονομικής πολιτικής, υιοθέτησε ως

προτεραιότητα αυτής από την άνοιξη του 1998 των διαρθρωτικών αλλαγών, που κατά την εκτίμησή μου εγγίζει την ουσία του προβλήματος της ελληνικής οικονομίας.

Δημιουργεί μαζί με το οικονομικό περιβάλλον που μέχρι τώρα είχε προσφέρει και είχε δημιουργήσει η οικονομική πολιτική των κυβερνήσεων του ΠΑΣΟΚ, τις προϋποθέσεις για να έχουμε μια επιταχυνόμενη, αλλά όχι απλώς με τους ρυθμούς του χθες, οικονομική δραστηριότητα.

Πιστεύω λοιπόν, πως το νομοσχέδιο αυτό θα πρέπει να δούμε σε συνδυασμό με τις πρωτοβουλίες και επιλογές της Κυβερνησης των τελευταίων μηνών. Να διαμορφώσουν δηλαδή τις παραμέτρους και τους συντελεστές εκείνους της παραγωγής μαζί βεβαίως με το ανάλογο οικονομικό περιβάλλον που θα προσεκλύσουν σημαντικά κεφάλαια, τόσο από το εσωτερικό όσο και από το εξωτερικό που είναι αναγκαία προϋπόθεση για να υπάρξουν υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης. Αν δεν υπάρχουν σημαντικές ιδιωτικές και δημόσιες φυσικά επενδύσεις, δεν μπορεί να υπάρξει οικονομική ανάπτυξη, δεν μπορεί να κτυπηθεί η ανεργία.

Αυτή, λοιπόν, την αλήθεια πρέπει να τη διατυπώσουμε σε όλη της την έκταση και πάνω σ' αυτήν πρέπει να γίνει η όποια συζήτηση και εδώ να διατυπωθούν οι διαφωνίες και οι συμφωνίες. 'Όλη η άλλη συζήτηση είναι όπως είπα και προηγουμένως προσχηματική και βεβαίως δεν αναδεικνύει τον πυρήνα του προβλήματος, ούτε βεβαίως προωθεί λύσεις.

Για το νομοσχέδιο αυτό καθ' εαυτό θα ήθελα να πω πως υπάρχουν σημεία του, τα οποία ενισχύουν τις θέσεις των εργαζόμενων, του εργαζόμενου αν θέλετε, με τη γενική του έννοια και υπάρχουν σημεία, τα οποία εξασθενούν τη θέση του εργαζόμενου. Και αυτό δεν μπορεί κανείς να το αρνηθεί.

Έχει σημασία όμως να δούμε με το σύνολο αυτών των ρυθμίσεων, πώς προσεγγίζεται η σημερινή οικονομική πραγματικότητα τα προβλήματα που προσδιόρισα και περιέγραψα προηγουμένως και αν στο σύνολό τους συνεισφέρουν, δημιουργούν προϋπόθεσεις για την ανάπτυξη της οικονομίας που είναι το μεγάλο ζητούμενο της εθνικής μας οικονομίας, αν υποστηρίζουν την εργασία μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Αν δηλαδή σε τελευταία ανάλυση έχουν φιλεργατικό ή αντεργατικό προσανατολισμό.

Βεβαίως, υπάρχουν και διατάξεις, όπως αυτό της υγειονομικής κάλυψης των νέων ανέργων μέχρι τα είκοσι εννιά τους που κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει το κοινωνικό ορθό της ρύθμισης αυτής. Βεβαίως και αυτό μέσα στη γενικότερη μετωπική προσχηματική κουβέντα, πολλοί είναι οι ομιλητές και οι αγορητές που ξέχασαν να το αναφέρουν και ως άλλοθι αν θέλετε της αναπτυσσόμενης κριτικής στο συζητούμενο νομοσχέδιο.

Εγώ της προσεγγίζω πως το σύνολο των ρυθμίσεων αυτού του νομοσχεδίου είναι θετικό και βοηθάει στην ανάπτυξη και στην απασχόληση.

Η κριτική που ασκείται στο νομοσχέδιο αυτό, από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας έχει ένα δογματικό και συντηρητικό περιεχόμενο, περιγράφει τις θέσεις των διαφόρων κοινωνικών εταίρων, ανασύρει τις κριτικές που ο κάθε κοινωνικός εταίρος διατυπώνει για το νομοσχέδιο, παραγράφει ή ξεχνά τις θετικές επισημάνσεις των κοινωνικών ετέρων όπως βγαίνει και από την έκθεση της οικονομικής και κοινωνικής επιτροπής και βεβαίως δεν διατυπώνει σε καμιά περίπτωση μια συνολική εναλλακτική φιλοσοφία ή ενιαία πρόταση διαφορετικών ρυθμίσεων. Παρατήρησα στη σημερινή συζήτηση ότι ορισμένοι ομιλητές της Νέας Δημοκρατίας να προσπαθούν, να επιχειρούν να διατυπώσουν συγκεκριμένες εναλλακτικές προτάσεις. 'Ένας συνάδελφος στο θέμα της εργασίας στο σπίτι ή σ' αυτό που ονομάζουμε φασόν στις άτυπες μορφές εργασίας είπε ότι οι ρυθμίσεις που προωθούνται δημιουργούν γραφειοκρατικό περιβάλλον που θα συρρικνώσει την οικονομική δραστηριότητα σ' αυτό το χώρο. Δηλαδή μια πανθομοιογούμενη αδυναμία μέχρι σήμερα των εργασιακών σχέσεων, όπου διαπιστώνεται ο μέγιστος βαθμός εργοδοτικής ασυδοσίας, σήμερα κατακρίνεται ότι αυτή η στοιχειώδης ρύθμιση η οποία προωθείτε με το παρόν νομο-

σχέδιο θα δημιουργήσει γραφειοκρατικό περιβάλλον που δεν θα επιτρέπει σ' αυτές τις μικρές επιχειρήσεις να συνεχίσουν την οικονομική τους δραστηριότητα.

Μα, αν είναι να υπάρχει μια οικονομική δραστηριότητα, η οποία λειτουργεί με όρους ακραίας και απόλυτης ασυδωσίας, νομίζω πως αυτή με καμία φιλοσοφική προσέγγιση δεν μπορεί να νοηθεί και να προσδιοριστεί ή να χαρακτηρισθεί υγιής οικονομική δραστηριότητα. Μπορεί, αν θέλετε, να την ερμηνεύσουμε και να την αντιμετωπίσουμε με διατάξεις ή με νόμους ή με προσεγγίσεις όπως αυτές της μαύρης αγοράς ή του λαθρεμπορίου.

Τέλος, θα ήθελα να πω, για τα κόμματα της αριστερής Αντιπολίτευσης, πως αν πάρουμε την κριτική που ασκούν σε κάθε μια από τις διατάξεις, σε εκείνες βεβαίως που όπως τόνισα και εγώ εξασθενούν τη θέση του εργαζόμενου, γιατί και τα κόμματα αυτά ούτε ως άλλοθι τουλάχιστον δεν διατυπώνουν ή δεν υποστηρίζουν τις διατάξεις εκείνες που ενισχύουν τη θέση του εργαζόμενου στις διάφορες μορφές εργασίας, έχουν σίγουρα δίκιο. Έχουν δίκιο αν δουν βεβαίως τις ρυθμίσεις αυτές με το φόντο και την πραγματικότητα του χθες. Αυτή όμως η πραγματικότητα είναι τελείως διαφοροποιημένη. Οι εργαζόμενοι είναι αδύναμοι στη σημειρινή οικονομική πραγματικότητα στο σημερινό διεθνή ανταγωνισμό όπως βεβαίως και οι ελληνικές επιχειρήσεις είναι αδύναμες σ' αυτόν τον εξουθενωτικό ανταγωνισμό. Γι' αυτό, λοιπόν, το στοιχείο που αναδεικνύεται στις διατάξεις όπου εξασθενίζει η θέση του εργαζόμενου, είναι η κοινωνική συμφωνία, είτε σε τοπικό περιφερειακό επίπεδο ανάμεσα στους κοινωνικούς εταίρους και στην τοπική έκφραση της εξουσίας που είναι η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση είτε αυτό διατυπώνεται στη μικροκλίμακα της επιχείρησης κάτω των είκοσι εργαζομένων. Νομίζω πως αν στοιχείο αυτό τη συναίνεσης και της συμφωνίας είναι το κρίσιμο που πρέπει να αναδείξουμε και πρέπει να υποστηρίξουμε. Γιατί καμία ρύθμιση δεν υιοθετείται χωρίς τη συμφωνία της εκπροσώπησης των εργαζομένων είτε είναι το Εργατικό Κέντρο είτε είναι το συνδικάτο είτε είναι η ένωση προσώπων. Αυτό αποσιωπάται, ενώ κατά την εκτίμησή μου είναι μια σημαντική καινοτομία, μια σημαντική ρύθμιση που αναδεικνύει, αν θέλετε, και τη φιλοσοφική προσέγγιση που έχει η κυβερνητική πλειοψηφία για τα θέματα των εργασιακών σχέσεων, για τα θέματα των ενδοεπιχειρησιακών σχέσεων, για τα θέματα του ανταγωνισμού και της κοινωνικής συνεργασίας.

Θα ολοκληρώσω, λέγοντας πως ορθώς ενισχύεται ο ελεγκτικός μηχανισμός των επιθεωρήσεων εργασίας. Γιατί η Δημόσια Διοίκηση έχει κυρίως ένα χαρακτήρα διεκπαιρέωσης μέχρι σήμερα. Δεν έχει έναν επιτελικό χαρακτήρα σχεδιασμού, δεν έχει χαρακτήρα ελέγχου. Αυτό είναι το κρίσιμο πρόβλημα συνολικά της Δημόσιας Διοίκησης. Και αυτό καταγράφεται ως μεγαλύτερο πρόβλημα σε τημάτα της Δημόσιας Διοίκησης, όπως είναι αυτό του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικών Υπηρεσιών και ασφάλισης για το οποίο θα έλεγα είναι ο πιο ευαίσθητος χώρος. Γι' αυτό, λοιπόν, αυτό το μέγα κενό που καλύπτεται με αυτήν τη ρύθμιση, κατά την εκτίμησή μου μαζί με τις ρυθμίσεις που πρωθύνται στον ΟΑΕΔ που επίσης είναι ο πιο κρίσιμος φορέας κατά τη γνώμη μου των επόμενων χρόνων στο πεδίο της κατάρτισης –δεν υπάρχει ο χρόνος να αναπτύξω τις απόψεις μου στο θέμα αυτό– θα πρέπει να τύχουν της ξεχωριστής προσέγγισης της Κυβέρνησης. Αυτός είναι ο ρόλος της Δημόσιας Διοίκησης, ο ρόλος του επιτελείου, ο ρόλος του προγραμματισμού, ο ρόλος του ελέγχου. Από εκεί και πέρα, οι άλλοι φορείς, η κοινωνία η ίδια μπορεί να βρει το δρόμο της. Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριοι συνάδελφοι, δεν υπάρχει άλλος εγγεγραμμένος να πρωτολογήσει και εισερχόμαστε στο στάδιο των δευτερολογιών.

Ποιος θέλει να δευτερολογήσει;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΤΗΣ: Παραιτούμαι, κύριε Πρόεδρε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Τι θα γίνει, πού θα πάμε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ορίστε, κύριε Παπαγεωργόπουλε.

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ: Εγώ παρεκάλεσα να διακόψουμε....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Θα έχετε το χρόνο και την άνεση μέχρι τις 3.00'-4.00' η ώρα να αναπτύξετε τις απόψεις σας.

Εδώ είμαι εγώ, κύριοι συνάδελφοι, μη στεναχωριέστε. Δεν θέλετε το χρόνο; Δεν θα τον έχουμε το χρόνο.

Ορίστε πόσα λεπτά θέλετε; Δέκα, είκοσι;

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι πολλά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, φαίνεται τα όσα η ταπεινότητά μου, ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κόμματος, οι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας που πήραν το λόγο και μετέιχαν σ' αυτήν τη διαδικασία εξέθεσαν, δεν έγιναν κατανοητά ή δεν θέλουν να γίνουν κατανοητά σε μια προσπάθεια ρεσιτάλ θα έλεγε κανείς, διαστρέβλωσης των απόψεων των θέσεων της Νέας Δημοκρατίας, σε μια κροκοδείλια προσέγγιση του πόνου της πλευράς της Συμπολίτευσης, για το πώς η Νέα Δημοκρατία θα παίξει καλύτερα το ρόλο της.

Μας ικανοποιεί να στεναχωριέστε, κύριοι συνάδελφοι του Π.Α.Σ.Ο.Κ. Αισθανόμαστε άβολα όταν είσαστε ικανοποιημένοι. Αυτό να το ξέρετε. Αυτό το σχήμα λειτουργεί.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ: Σας θέλουμε καλύτερους, για να ανεβάσουμε την απόδοσή μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Δεν σας διέκοψε κανένας, κύριε Μαγκριώτη. Σας παρακαλώ μη διακόπτετε κανέναν και να μη γράφεται καμία διακοπή.

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ: Είναι δεδομένα νομοτελειακή η πορεία της Νέας Δημοκρατίας προς την εξουσία. Σύντομα έρχεται. Δεν μπορεί να την ανακόψει κανείς. Και όλα αυτά τα προσδιορίζουν οι αποτυχίες που έχει η Κυβέρνηση του κ. Σημίτη, η Κυβέρνηση του Π.Α.Σ.Ο.Κ. σε όλους τους τομείς.

Οι θέσεις μας ανεφέρθησαν αγγίζοντας όλα τα ζητήματα της απασχόλησης, μια και το συγκεκριμένο νομοσχέδιο δεν έχει ούτε αρχή ούτε τέλος. Γιατί ζητάτε μία συγκεκριμένη θέση στο σύνολό του όταν είναι αποσπασματικό; Λίγο για εργασιακά, λίγο για επιθεώρηση εργασίας, κοπανάμε λίγο Ο.Α.Ε.Δ. μέσα, πιάνουμε ιατροφαρμακευτική περιθαλψη, βάζουμε και πέντε τροπολογίες και φτιάχνουμε όλο αυτό το κοκτέλη, για να μη χρησιμοποιήσως άλλη έκφραση, το οποίο εσείς το λέτε νομοσχέδιο. Δεν είναι συνολικό. Είναι κομμάτια ατάκτως ερριμμένοι.

Επομένως, σε αυτήν τη λογική είναι και η κριτική.

Όπως και να το κάνουμε δεν μπορείτε να αποφύγετε ζητήματα υπαρκτά, τα οποία δεν μπορούν να αποκλειστούν από τη συζήτηση. Το ζήτημα ότι σας έχουν ξεφύγει οι δείκτες της ανεργίας και αυτό αποδεικνύει την αποτυχία της πολιτικής σας. Είναι ξεκάθαρο. Το μεγάλο ζήτημα που δεν καταπίνεται, είναι η ωρολογιακή βόμβα που λέγεται ασφαλιστικό, με όλα αυτά τα τεχνάσματα και τις κουτοπόνηρες προσεγγίσεις, το μίνι ασφαλιστικό, το μεσαίο ασφαλιστικό. Το άλλο μετά το 2004 να το λύσει η Νέα Δημοκρατία.

Όπως πάντα αυτή η παράταξη με αίσθημα ευθύνης απέναντι στον τόπο και στο έθνος έκανε το χρέος της, έκανε το καθήκον της. Να είσαστε σίγουροι ότι θα το κάνει και μάλιστα δεν θα χρειαστεί να φθάσει και τόσο μακριά. Θα το κάνει πολύ γρήγορα.

Έτσι, λοιπόν, έχουν αυτά τα ζητήματα είτε το θέλετε είτε δεν το θέλετε.

Από εκεί και πέρα ήταν γενική η θεώρηση, γενική η τοποθέτηση. Στην κατ' άρθρο συζήτηση στην επιτροπή παρά το βρόγχο που μας έβαλε το Προεδρείο σε μία τοποθέτηση να αναπτύξουμε και τα είκοσι πέντε περίπου άρθρα μαζί με τις τροπολογίες, μπήκαμε σε μία προς μία αντιμετώπιση και καταθέσαμε συγκεκριμένες προτάσεις. Περιμένετε. Αύριο θα δείτε τις προτάσεις της Νέας Δημοκρατίας που δεν έχουν κανενός είδους προτακάλψη και κόμπλεξ, και δογματισμό,

όπως εσείς και οι υπόλοιποι της Αριστεράς έχετε για το ποιος είναι πιο αριστερός, ποιος είναι πιο προοδευτικός. Μας νοιάζει ποιος είναι χρήσιμος για τον τόπο, ποιος επιτελεί το χρέος του, ποιος έχει αίσθηση καθήκοντος. Αυτές είναι οι προδιαγραφές της Νέας Δημοκρατίας και τα αριστερά τρόπαια σας τα χαρίζουμε, να τα χαίρεστε και να τα κάνετε ό,τι θέλετε.

Δεν μας απασχολούν, λοιπόν, όλα αυτά τα ζητήματα. Εμείς χωρίς προκαταλήψεις και δογματισμούς, χωρίς να προσδιορίζουμε γεωγραφικά πολιτικές πράξεις και τοποθετήσεις, θα κάνουμε τις προτάσεις που πρέπει.

Επομένως, κρατήστε την υπομονή σας. Θα είναι χρήσιμη αυτή η παράταξη, όπως ήταν πάντα.

Από εκεί και πέρα τέθηκαν διάφορα ζητήματα. Η Κυβέρνηση σιγή τα αντιπαρήλθε, ενώ ήταν λαλίστατη σε όσα πίστευε ότι τη βόλευαν.

Το ζήτημα του σκανδάλου των κονδυλίων του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Ταμείου. Μέγα σκάνδαλο. Καταγγέλθηκε από δικούς σας ανθρώπους, από δικούς σας Υπουργούς. Χαμηλή απορροφητικότητα. Και χάλασε όλη αυτή η ωραιοποιημένη εικόνα της Κυβέρνησης Σημίτη ότι όλα πάνε καλά. Και επιστρατεύσατε και ξένους, προκειμένου να σας στηρίξουν σε αυτήν την υπόθεση. Προετοιμασία για τα χειρότερα. Η έκθεση Σπράου ανακοινώνεται αύριο, σαν συντάκτου της έκθεσης του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Προετοιμαζόμαστε για τα χειρότερα. Ας μην κρύβουμε μερικά πράγματα και ας μην κρυφόμαστε πίσω από κάποιες λέξεις.

'Όλα αυτά, λοιπόν, εντάσσονται σε μία δική μας αποδοκιμασία που αποτελεί και μία συνάρτηση, μια γενικότερη αποδοκιμασία της κοινωνίας για την κυβερνητική πολιτική, όπως καταγράφεται και από τις σταθερές πλέον δημοσκοπήσεις όλων των εταιριών της κοινής γνώμης που σας κατατάσσουν σταθερά πλέον σε μειοψηφία στο λαό. Και δεν είναι αποτυχία μόνο στην πολιτική τη σημερινή. Σε όλα τα μέτωπα. Η Κυβέρνηση απουσιάζει από παντού και αυτό κανείς δεν μπορεί να το αναιρέσει.

Αυτά για την ώρα. Αύριο θα πούμε περισσότερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΜΙΛΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Κύριε Πρόεδρε, εξ αύριον τα σπουδαία!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Υπάρχει κανείς εκ των κυρίων συναδέλφων που επιθυμεί να δευτερολογήσει; Όχι.

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων: "Ρύθμιση εργασιακών σχέσεων, σύσταση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και άλλες διατάξεις".

Κύριοι συνάδελφοι, έχει κατατεθεί αίτηση ονομαστικής ψηφοφορίας επί της αρχής του νομοσχεδίου των Βουλευτών του ΔΗ.Κ.ΚΙ. και του Κ.Κ.Ε. τη οποίας το κείμενο έχει ως εξής:

"Αθήνα 4/8/98

Προς
τον κ. Πρόεδρο της Βουλής

Κύριε Πρόεδρε,
Ζητάμε ονομαστική ψηφοφορία επί της αρχής του συζητούμενου νομοσχεδίου

Με τιμή
οι αιτούντες

1. Γιάννης Δημαράς
2. Γιάννης Αράπης
3. Ορέστης Κολοζώφ
4. Νίκος Γκατζής
5. Γιάννης Δραγασάκης
6. Μήτσος Κωστόπουλος"

Θα αναγνώσω και τον κατάλογο των υπογραφόντων την αίτηση της ονομαστικής ψηφοφορίας, για να διαπιστωθεί εάν υπάρχει ο απαιτούμενος από τον Κανονισμό αριθμός για την υποβολή της.

Ο κ. Ιωάννης Δημαράς. Παρών.

Ο κ. Ιωάννης Αράπης. Παρών.

Ο κ. Ορέστης Κολοζώφ. Παρών.

Ο κ. Νικόλαος Γκατζής. Παρών.

Ο κ. Δημήτριος Β. Κωστόπουλος. Παρών.

Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει ο απαιτούμενος από τον Κανονισμό αριθμός υπογραφόντων την αίτηση ονομαστικής ψηφοφορίας Βουλευτών.

Συνεπώς διακόπτουμε τη συνεδρίαση για δέκα λεπτά, σύμφωνα με τον Κανονισμό.

(ΔΙΑΚΟΠΗ)

(ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Επαναλαμβάνεται η διακοπέσα συνεδρίαση.

Κύριοι συνάδελφοι, το Προεδρείο εκτιμώντας τις ανάγκες του νομοθετικού έργου σύμφωνα με τον Κανονισμό (άρθρο 73 παράγραφος 3), θα λύσει τη συνεδρίαση για σήμερα Τετάρτη 5 Αυγούστου 1998 και ώρα 10.00' με αντικείμενο εργασιών του Τμήματος: συνέχιση της συζήτησης επί της αρχής και των άρθρων του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων: "Ρύθμιση εργασιακών σχέσεων, σύσταση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και άλλες διατάξεις".

Λύεται η συνεδρίαση.

Ωρα λήξης 01.49'

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ